

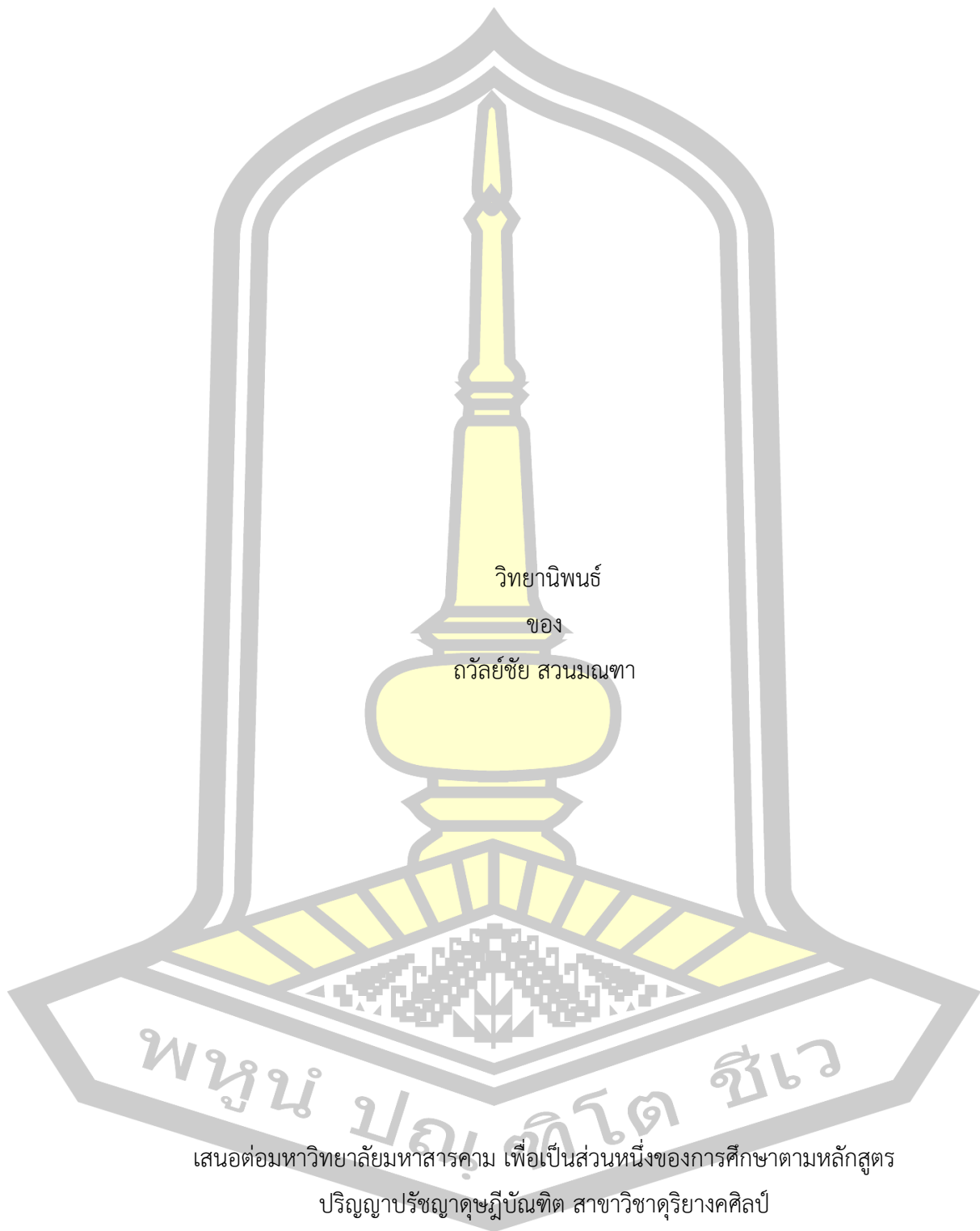
การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

วิทยานิพนธ์
ของ
ถวัลย์ชัย สวณมณฑา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์
พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

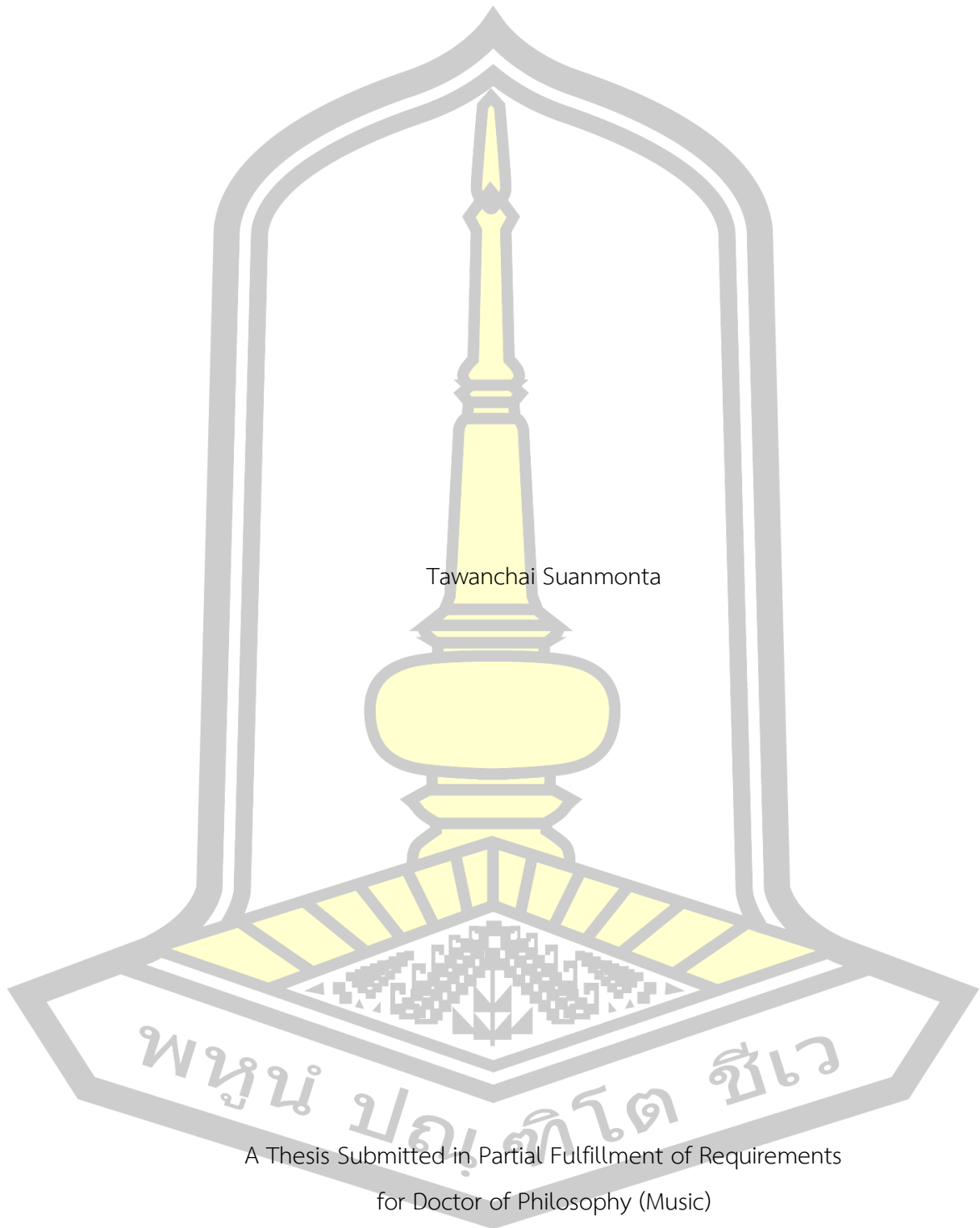
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

A Process study for the excellence of the national military band

Tawanchai Suanmonta

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Music)

May 2020

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายถวัลย์ชัย สวนมณฑา แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. อนรรฆ จรรย์ยานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ณรงค์รัชช วรรณไตร)

กรรมการ

(ผศ. ดร. เจริญชัย ชนไพโรจน์)

กรรมการ

(ผศ. ดร. สยาม จวงประโคน)

กรรมการ

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พหุ มหาลัย ชีเว

ชื่อเรื่อง	การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ		
ผู้วิจัย	ถวัลย์ชัย สอนมณฑา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์รัชช วรรณมิตรไมตรี		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	ดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ 2) วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ 3) เพื่อสร้างคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญวงโยธวาทิต กลุ่มตัวอย่างผู้ควบคุม ผู้ฝึกซ้อม วงโยธวาทิตที่ชนะเลิศระดับชาติ จำนวน 6 โรงเรียน มีผลการศึกษาดังนี้

1. ปัญหาของกระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติมี 8 ประเด็น คือ 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายเรียนพิเศษ 2) นักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เท่ากันจึงทำให้มีนักเรียนจำนวนหนึ่งบรรเลงไม่ทันเพื่อน 3) นักเรียนบรรเลงเพลงไม่ได้ตามกำหนด 4) นักเรียนบรรเลงบทเพลงประกวดยังไม่มีคุณภาพ 5) ครูเปลี่ยนบทเพลงที่จะบรรเลงประกวด 6) นักเรียนบรรเลงสัญลักษณ์ทางดนตรี (Articulation) ได้ไม่ครบถ้วนทำให้บทเพลงขาดความไพเราะ 7) บทเพลงที่นักเรียนบรรเลง ไม่มีความสมดุลของเสียง 8)งบประมาณไม่เพียงพอ และมีกระบวนการฝึกซ้อมอยู่ 2 รูปแบบ คือ 1) การฟังจากต้นแบบ และ 2) เน้นให้มีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย (Section)

2. กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ได้นำเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการประกวดมาวิเคราะห์จำแนกและทำการฝึกซ้อมมี 8 ขั้นตอน คือ 1) ฝึกให้วงมีคุณภาพเสียงในการบรรเลงที่ดี 2) ฝึกรวมวงให้เสียงมีความสมดุลและกลมกลืน 3) เลือกใช้แบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับบทเพลง 4) การคัดเลือกบทเพลงสำหรับใช้ประกวด 5) ฝึกรวมวงตามสัญลักษณ์ทางดนตรีในแต่ละบทเพลงให้มีคุณภาพ 6) การเรียงลำดับขั้นตอนการฝึกซ้อมบทเพลง 7) รูปแบบการซ้อมใหญ่

3. คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต สร้างมาจากการนำผลการวิจัยใน

ข้อ 1 และ 2 มาทำการสังเคราะห์และออกแบบเป็นคู่มือ โดยแบ่งออกเป็นสามตอนคือ 1) เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง 2) แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต 3) โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด

คำสำคัญ : วงโยธวาทิต, กระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศ, วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ, กระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต, คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

TITLE A Process study for the excellence of the national military band
AUTHOR Tawanchai Suanmonta
ADVISORS Assistant Professor Narongruch Woramitmaitree , Ph.D.
DEGREE Doctor of Philosophy **MAJOR** Music
UNIVERSITY Mahasarakham **YEAR** 2020
 University

ABSTRACT

The study of the process for achieving excellence at the national award marching band use the qualitative research methodology system aims to 1) Study the problems and compare the training process of the marching band. National Award Winner 2) Analyze the process of practicing the national award winning marching band. 3) To create a process manual for marching band excellence. The research is a qualitative research. Data were collected by interviewing marching band experts. The sample consisted of 6 schools with supervisors who trained in national level marching bands. The results of the research can be summarized as follows:

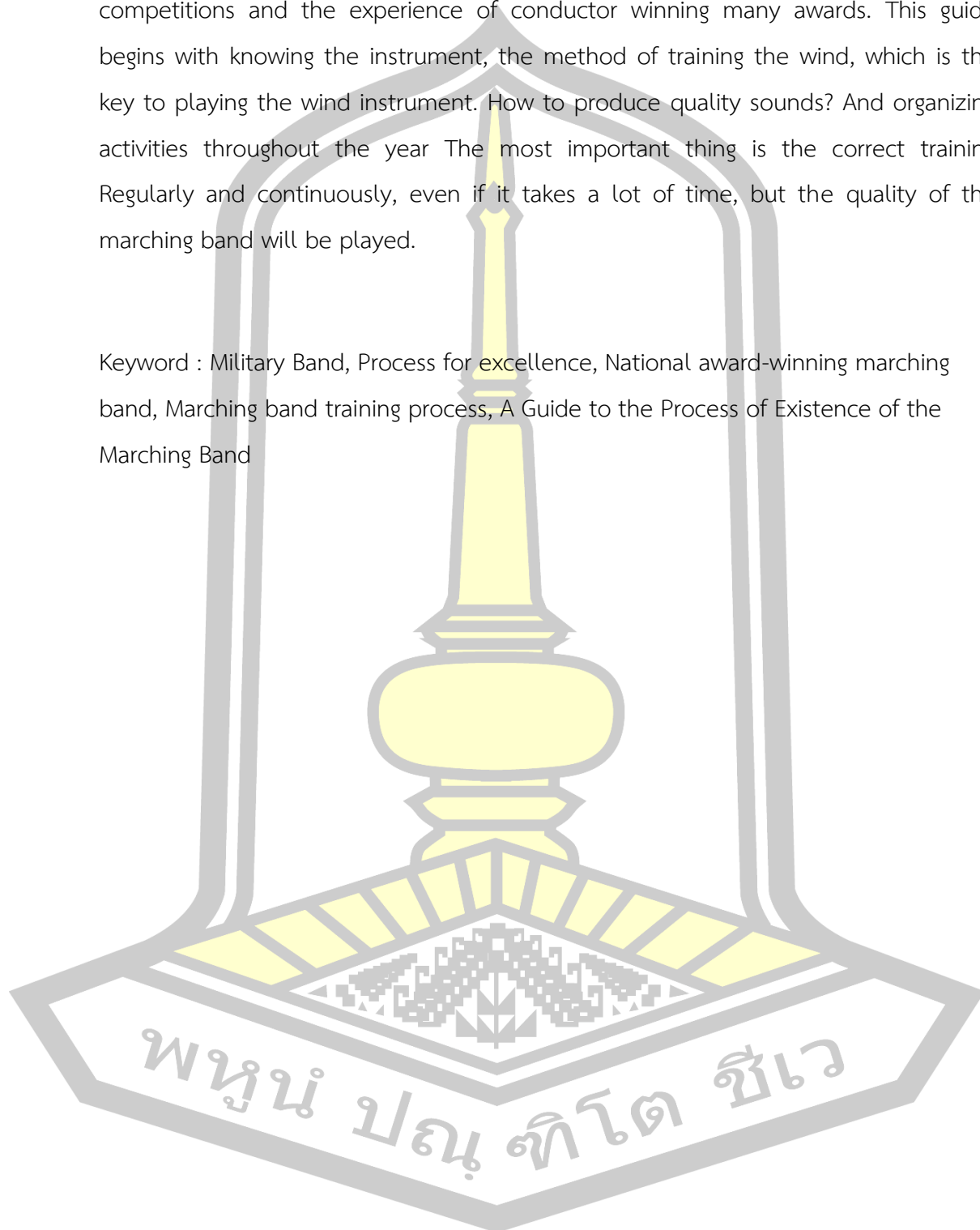
1. The problems and compare the training process of the marching band. National Award Winner school teachers and students plan and solve problems together. During the semester, practice the basics of correct music and discipline and focusing on band ensemble. In this regard, the school participated national contest every year, for the continuous development of students.

2. The process of practicing the marching band. There is a process to practice according to the judging criteria such as Tone Quality, Intonation, Dynamics Range, control of sound characteristics. Articulation Technique Rhythm and Tempo Balance and Ensemble Music and Literature Music Expression (Musicianship) By beginning the rehearsal process from slowly then increase the speed to the song that was brought to the contest.

3. A Guide to the excellence of the marching band Is synthesizes from

the collection of data from studies of 6 marching bands that have won national competitions and the experience of conductor winning many awards. This guide begins with knowing the instrument, the method of training the wind, which is the key to playing the wind instrument. How to produce quality sounds? And organizing activities throughout the year The most important thing is the correct training Regularly and continuously, even if it takes a lot of time, but the quality of the marching band will be played.

Keyword : Military Band, Process for excellence, National award-winning marching band, Marching band training process, A Guide to the Process of Existence of the Marching Band

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างเรียบร้อย ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ศรีชัช วรรณมิตรไมตรี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก วิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ให้เกียรติเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งยังให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญชัย ชนไพโรจน์ ที่กรุณาเป็นเกียรติเป็นคณะกรรมการสอบข้อสอบเข้า ให้คำชี้แนะที่สำคัญในการพัฒนาแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมกริช การินทร์ คณบดี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ได้ให้คำปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ และดูแลการเรียนจนจบหลักสูตร ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมาน จวงประโคน ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบข้อสอบข้อสอบเข้าในครั้งนี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์ คอยให้คำแนะนำในการศึกษา และชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร. นิพัทธ์ กาญจนะหุต ดร. วานิช โปตะวนิช พ.ต.ท. ดร. ทีฆา โพธิเวส อาจารย์สมภพ พึ่งปรีดา อาจารย์เผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม ผู้เชี่ยวชาญวงโยธวาทิตในความกรุณาให้เก็บข้อมูลสำคัญและได้นำมาใช้ให้เกิดคุณค่าทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษา

ขอขอบพระคุณครูผู้ควบคุมวง นักเรียน วงโยธวาทิต โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว โรงเรียนหอวัง โรงเรียนสุรนารีวิทยา โรงเรียนอรรณพวิทยพัฒนาชยกการ โรงเรียนวัดราชบพิศ โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ ความคิด อบรมสั่งสอนให้มีปัญญา และคุณธรรมซึ่งเป็นเครื่องชี้นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

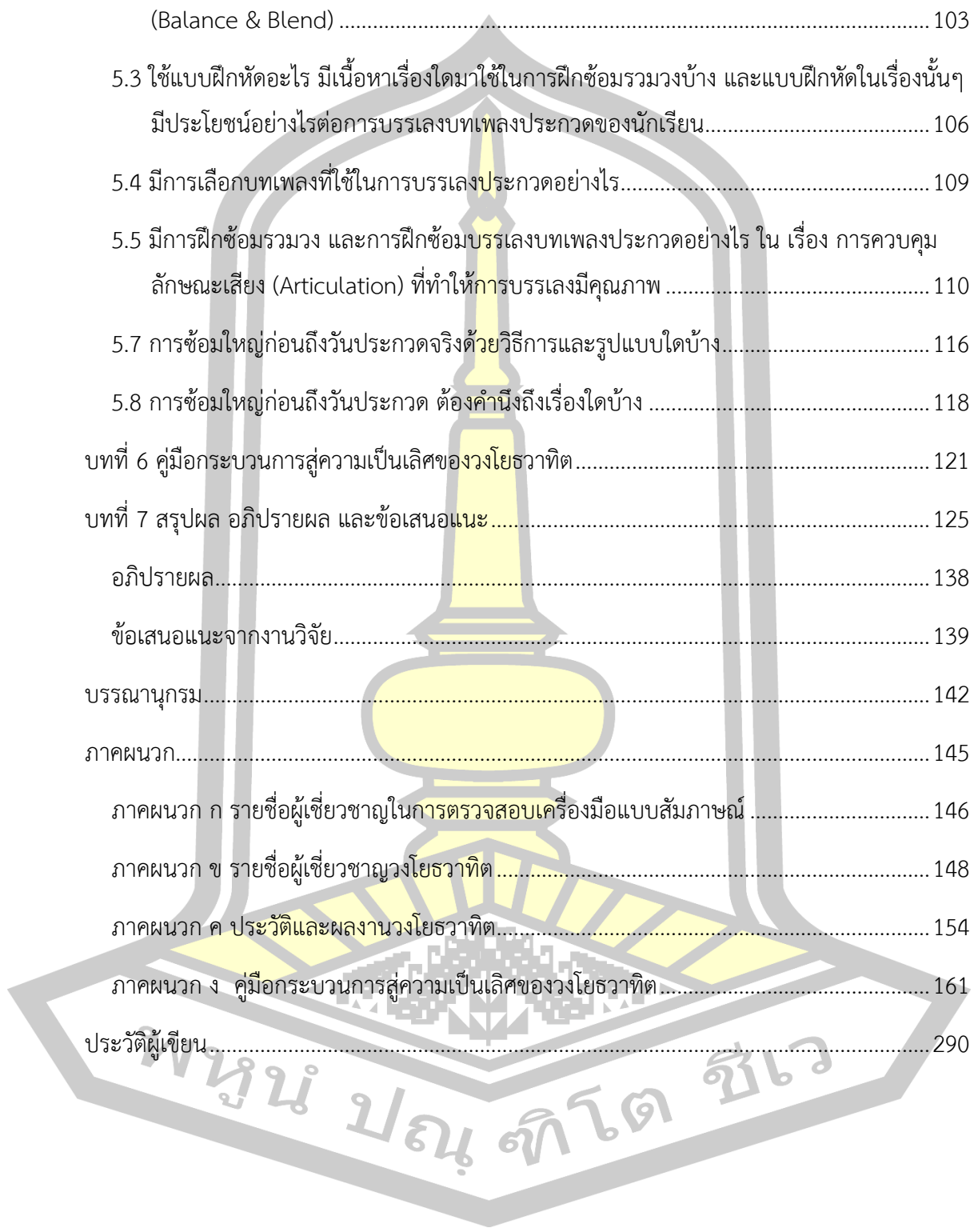
ถวัลย์ชัย สวณมณฑา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	4
3. ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
4. ความสำคัญของการวิจัย.....	4
5.ขอบเขตของการวิจัย.....	4
6. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. การศึกษา.....	7
1.1 ดนตรีศึกษา.....	8
1.2 คู่มือการเรียนการสอน.....	11
2. วงโยธวาทิต.....	13
3. การประกวดวงโยธวาทิตในประเทศไทย.....	21
4. หลักเกณฑ์การตัดสินการประกวดวงโยธวาทิต และเทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้สำหรับการ บรรเลงประกวดสำหรับประเทศ.....	28
4.1 ความหมายของเกณฑ์การตัดสิน.....	29

4.2 เทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงประภวระดับชาติ	31
5. กระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต	33
6. การฝึกซ้อมวงโยธวาทิต	39
6.1 เทคนิคด้านการบรรเลง	45
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
งานวิจัยในประเทศ	51
งานวิจัยต่างประเทศ	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
3.1 ขั้นตอนเตรียมการเบื้องต้น	54
3.2 ขั้นตอนการออกแบบการวิจัย	54
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
3.4 การจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	55
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
3.6 ขั้นตอนเรียงผลการศึกษา	57
3.7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	57
3.8 การนำเสนอผลการวิจัย	57
บทที่ 4 ปัญหาและเปรียบเทียบปัญหากระบวนการการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ	60
4.1 ตอนที่ 1 ครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิต	61
4.2 ตอนที่ 2 ครูผู้ฝึกซ้อม	91
4.3 ตอนที่ 3 นักเรียน	95
บทที่ 5 กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ	100
5.1 วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ดี (Tone Quality) ได้	100

5.2 วิธีการฝึกซ้อมรวมวงอย่างไรให้มีเสียงที่มีความกลมกลืนกันและมีความสมดุลของเสียงที่ดี (Balance & Blend)	103
5.3 ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่องนั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวดของนักเรียน.....	106
5.4 มีการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวดอย่างไร.....	109
5.5 มีการฝึกซ้อมรวมวง และการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุม ลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ	110
5.7 การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงด้วยวิธีการและรูปแบบใดบ้าง.....	116
5.8 การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด ต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง	118
บทที่ 6 คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต.....	121
บทที่ 7 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	125
อภิปรายผล.....	138
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....	139
บรรณานุกรม.....	142
ภาคผนวก.....	145
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์	146
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญวงโยธวาทิต.....	148
ภาคผนวก ค ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต.....	154
ภาคผนวก ง คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต.....	161
ประวัติผู้เขียน.....	290

สารบัญตาราง

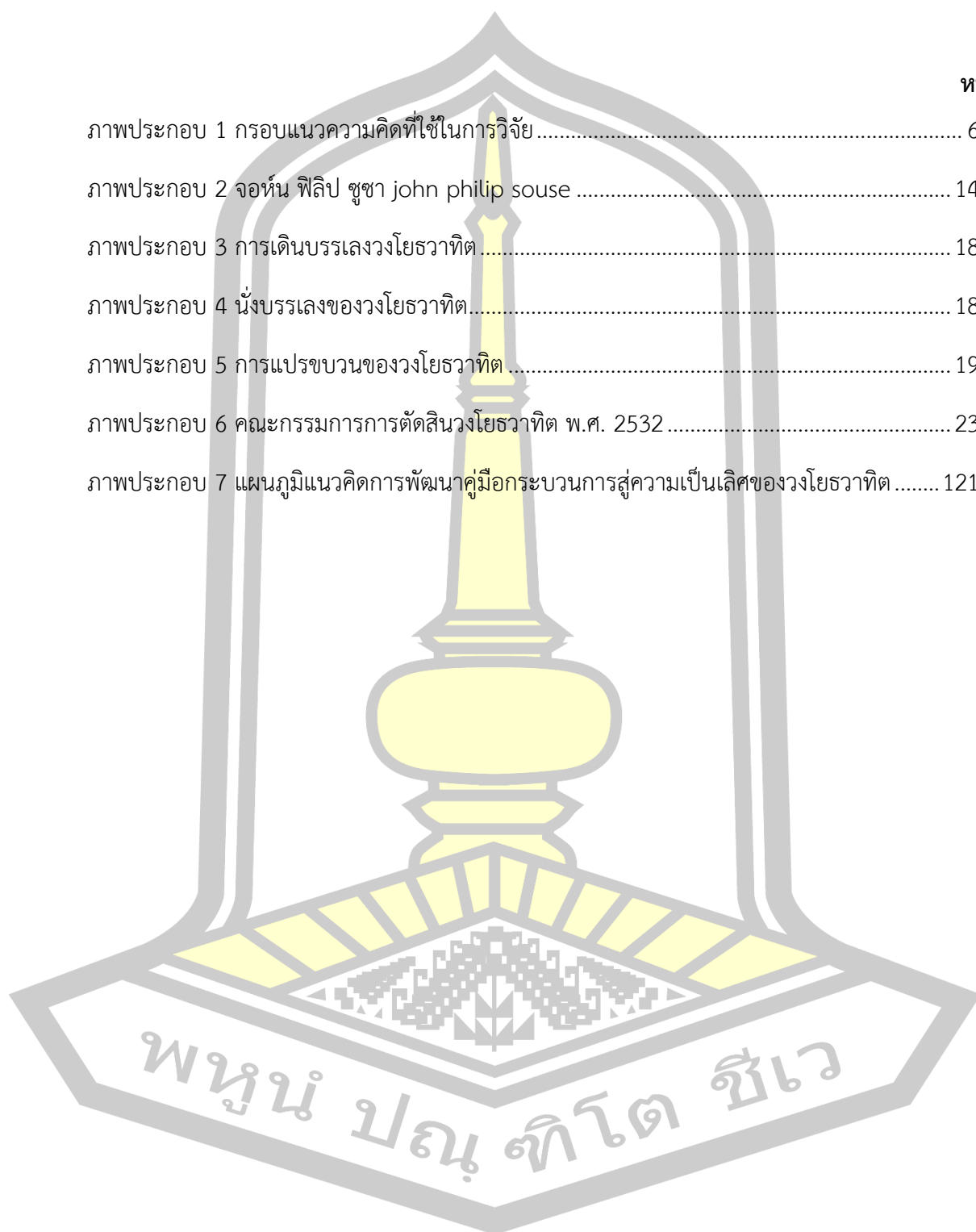
	หน้า
ตาราง 1 วงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศประเภทหนึ่งบรรเลง ปี พ.ศ. 2549 – 2559	27
ตาราง 2 วงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศการประกวดดนตรีธนาคารโรงเรียน ประเภท ซิมโฟนิคแบนด์ ปี พ.ศ.2553 – 2559	28
ตาราง 3 วงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศการประกวด ประเภทแปรขบวน แห่งประเทศไทยปี พ.ศ.2549 – 2559	28
ตาราง 4 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต A.....	61
ตาราง 5 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต B.....	62
ตาราง 6 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต C.....	63
ตาราง 7 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต D.....	64
ตาราง 8 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต E.....	65
ตาราง 9 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต F.....	66
ตาราง 10 สรุปการฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียน.....	67
ตาราง 11 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต A.....	68
ตาราง 12 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต B.....	69
ตาราง 13 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต C.....	70
ตาราง 14 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต D.....	71
ตาราง 15 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต E.....	72
ตาราง 16 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต F.....	73
ตาราง 17 สรุปการฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียน.....	73
ตาราง 18 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต A.....	75
ตาราง 19 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต B.....	76
ตาราง 20 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต C.....	77

ตาราง 21	การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต D	78
ตาราง 22	การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต E.....	79
ตาราง 23	การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต F.....	80
ตาราง 24	การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด.....	80
ตาราง 25	เนื้อหาการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด	84
ตาราง 26	การใช้อาคารสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี อุปกรณ์.....	90
ตาราง 27	ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเปิดเทอมรูปแบบที่ 1	125
ตาราง 28	ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเปิดเทอมรูปแบบที่ 2	126
ตาราง 29	ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงปิดเทอมรูปแบบที่ 1	127
ตาราง 30	ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงปิดเทอมรูปแบบที่ 2	127
ตาราง 31	ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเข้าประกวดรูปแบบที่ 1	128
ตาราง 32	ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเข้าประกวดรูปแบบที่ 2	129
ตาราง 33	การเปรียบเทียบปัญหา.....	132
ตาราง 34	แบบฝึกหัดที่วงโยธวาทิตใช้ฝึก.....	134
ตาราง 35	กิจกรรมพัฒนางวงโยธวาทิต.....	282

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ภาพประกอบ 2 จอห์น ฟิลิป ซูซา john philip souse	14
ภาพประกอบ 3 การเดินบรรเลงวงโยธวาทิต.....	18
ภาพประกอบ 4 นั่งบรรเลงของวงโยธวาทิต.....	18
ภาพประกอบ 5 การแปรขบวนของวงโยธวาทิต.....	19
ภาพประกอบ 6 คณะกรรมการการตัดสินวงโยธวาทิต พ.ศ. 2532.....	23
ภาพประกอบ 7 แผนภูมิแนวคิดการพัฒนาคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต.....	121

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ดนตรีถือเป็นศาสตร์และศิลป์ในตนเอง ทางด้านศาสตร์ ดนตรีเป็นเรื่องขององค์ความรู้ ทั้งทฤษฎี ประวัติดนตรี การปฏิบัติเครื่องดนตรี ซึ่งเป็นเหตุเป็นผล และเป็นความเข้าใจ ส่วนทางด้าน ศิลป์ ดนตรีก็เป็นเรื่องของสุนทรีย์ ความรู้สึก ความซาบซึ้งในความงาม ซึ่งมีอาจเขียนเป็นตัวหนังสือ ออกมาได้ ดนตรีมีหลายรูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการนำมารวมกัน และเรียกตามลักษณะที่จัดขึ้น เช่น วงออร์เคสตรา (Orchestra) วงคอมโบ (Combo Band) สำหรับวงดนตรีหรือภาษาอังกฤษที่ใช้ คำว่า “Band” นั้น ยังแบ่งออกได้อีกหลายแบบ เช่น วงเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Band) วงเครื่อง ลมไม้ (Wind Band) และ วงโยธวาทิต (Marching Band) ซึ่งวงดนตรีต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องมีกิจกรรม การฝึกซ้อมถึงจะสามารถบรรเลงและแสดงได้ กระบวนการฝึกซ้อมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับ การทำวงดนตรีเหล่านี้ และสิ่งที่ทุกกิจกรรมมีเหมือนกัน คือ กระบวนการต่าง ๆ ที่ต้องมีลำดับขั้นตอน การวางแผนในการจัดกิจกรรม หรือ การวางแผนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

(Hammer and Champy 1993) ได้อธิบายไว้ว่า “กระบวนการเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกัน เพื่อแปลงปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ และสร้างเป็นผลผลิตที่มีคุณค่า” กระบวนการฝึกซ้อมดนตรีจึงเป็นการ จัดกิจกรรมที่นำความรู้ทางดนตรี กับทักษะทางดนตรีมาเชื่อมโยงกัน โดยผ่านการฝึกซ้อมอย่างมี ขั้นตอนจนสามารถพัฒนาผลงานทางดนตรีให้มีคุณภาพหรือมีคุณค่า

กระบวนการฝึกซ้อมทางดนตรี เป็นส่วนหนึ่งซึ่งส่งผลให้วงดนตรีต่าง ๆ มีมาตรฐานและคุณภาพ เสียงที่แตกต่างกัน ซึ่งการได้มาของคุณภาพเสียงทางดนตรีที่ดีนั้น ไม่ใช่แค่การฝึกซ้อมแต่เพียงอย่าง เดียว แต่ต้องมาจากการฝึกซ้อมอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ ซึ่งเรียกว่า “กระบวนการฝึกซ้อมทาง ดนตรี” ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับการฝึกซ้อมในวงดนตรีต่าง ๆ รวมไปถึงวงโยธวาทิตที่มีความนิยม มากในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

วงโยธวาทิต เป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นโดย นายมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ พ.ศ. 2528 ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบัน ส่วนรากศัพท์ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Military Band โดยคำว่า Military หมายถึง กองทัพ ส่วนคำว่า Band หมายถึง วงดนตรี มาจากคำว่า Banda เป็นภาษาอิตาลี (กรมพลศึกษา 2534) เดิมทีวงโยธวาทิตเป็นวงดนตรีที่ใช้บรรเลงในกิจการของทหาร ซึ่งเริ่มต้นขึ้นใน ฝั่งประเทศยุโรป ลักษณะของการบรรเลงสามารถแบ่งได้เป็นสองแบบ คือ การเดินบรรเลง (Marching - Band) และ การนั่งบรรเลง (Concert Band) บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงส่วนใหญ่เพื่อ ประกอบการเดินสวนสนามของทหาร และเพลงที่สร้างความครึกครื้นให้กับกองทัพ

วงโยธวาทิตเข้ามาในประเทศไทยเมื่อครั้งแรก ๆ เรียกวงดนตรีชนิดนี้ว่า “แตรวง” หรือ “แก รวง” (Brass Band) โดยที่(พรสวรรค์ จันทะวงศ์ 2556 - 2557) ได้อธิบายถึงความเป็นมาของวงโยธ วาทิตในประเทศไทยว่า ประเทศไทยได้รับอารยธรรมเพลงตะวันตกเข้าสู่บ้านเมืองไทย ตั้งแต่สมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โดยรับเข้ามาในรูปของเพลงค่านับ โดยบรรเลง

ด้วยวง ซึ่งหน่วย “ทหารเกณฑ์หัตถบรรเลง อย่างยุโรป” แตรวงเป็นวงดนตรีที่รับมาจากตะวันตก โดยตรง มีบทบาทไม่เพียงแต่ในงานราชการเท่านั้น ในสมัยรัชกาลที่ 6 ภายหลังแตรวงจึงแพร่หลาย ออกสู่ประชาชน โดยใช้ในการแห่แห่น เช่น ให้แห่นาค แห่ขันหมาก เป็นต้น และ (สุกรี เจริญสุข 2538) ได้อธิบายที่มาของวงโยธวาทิตว่า ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการได้มีการบัญญัติคำว่า “ดุริยางค์” ขึ้นมาเพื่อแทนคำว่า “แตรวง” และ อาจารย์มนตรี - ตราโมท ได้บัญญัติศัพท์ “โยธวาทิต” ซึ่งแปลว่า วงดนตรีของทหารเพื่อใช้แทนคำว่า “ดุริยางค์” จนเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน

กระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่เข้าไปมีบทบาทในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น วงดุริยางค์ลูกเสือ ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้ก่อตั้งขึ้นเป็นวงแตรระหว่างปี พ.ศ. 2460 - 2470 ภายหลังจาก การตั้งกองเสือป่าใน รัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ในปี พ.ศ. 2463 เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องทองเหลืองล้วน ๆ ใช้ในการบรรเลงสำหรับประชาชนในการนำแถว เสือป่า (วัฒน์ เกิดสว่าง 2536) จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2500 ในยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็น นายกรัฐมนตรี ได้เตรียมการการจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ จึงได้จัดงบประมาณส่วนหนึ่งมอบให้ กระทรวงศึกษาธิการจัดหาซื้อ เครื่องดนตรี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้พระเจนดุริยางค์ เป็นผู้กำหนด รูปแบบของวง และจัดซื้อเครื่องดนตรีมอบให้โรงเรียนของรัฐบาล จำนวน 10 แห่งทั่วประเทศ (สวัสดิ์ เงินแย้ม 2540) ต่อมาวงโยธวาทิตได้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนา รูปแบบ พัฒนาความสามารถ จนกระทั่งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกในปัจจุบัน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้อธิบายเหตุผลทำไมต้อง เรียนศิลปะว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพ ชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 :1) ได้อธิบายถึง กิจกรรมชุมนุมว่า กิจกรรมชุมนุม หรือ ชมรม เป็นกิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียน รวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551การประกวดวง โยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ และนานาชาติ มีการประกวดประเภทเดินบรรเลง แปรชบวน และนั่งบรรเลง มีการดำเนินการจัดการประกวด ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2525 – ปัจจุบัน เป็นเวลา 35 ปี ถือว่าเป็นการประกวดที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศไทย จัดโดยกรมพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา สำหรับการประกวดวงโยธวาทิตประเภทนั่งบรรเลง เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2549 ใน แต่ละปีจะมีวงเข้าร่วมประกวดมากกว่า 20 วง จากโรงเรียนทั่วประเทศ วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัล ชนะเลิศจะต้องมีการบรรเลงที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และจะต้องมีกระบวนการ ฝึกซ้อมอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพจึงจะได้รับรางวัลดังกล่าว

การประกวดวงโยธวาทิต มีการประกวดในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในประเทศไทยได้เริ่มการ จัดการประกวด เมื่อปี พ.ศ. 2524 โดยการริเริ่มของศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน อดีต ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีดำริให้จัดการประกวดดุริยางค์ลูกเสือ เนื่องในงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ณ สนามศุภชลาศัย กรมพลศึกษาเป็นผู้จัดการประกวด ปี พ.ศ.2525 เปลี่ยนชื่อเป็นการประกวดวง

โยธวาทิตนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทานฯ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ 200 ปี การประกวดดังกล่าว นอกจากจะมีวงทั่วประเทศไทยแล้วยังได้รับความนิยมนิยมจากประเทศต่าง ๆ อีก เช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ ปัจจุบันมีชื่อเรียกใหม่ว่า การประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทานฯ และนานาชาติ (Thailand International Royal Trophy Band Competition) การประกวดจะแบ่งออกเป็น การเดินบรรเลง (Marching) การเดินพาเหรด (Marching Parade) การประชันกลอง (Drum Battle) การแปรขบวน (Display) การนั่งบรรเลง (Concert Band)

จากการศึกษา และรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า มีหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชน ได้จัดการประกวด จำนวน 4 รายการ

1. การประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทานฯ และนานาชาติ (หน่วยงานที่จัด กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยว)
2. การประกวดดุริยางค์เครื่องเป่านานาชาติ (หน่วยงานที่จัด วิทยาลัยดุริยางคศิลป์)
3. การประกวดวงดนตรีนาคราโรงเรียน ประเภท Symphonic Band (หน่วยงานที่จัด ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่)
4. การประกวด Rangsit Music Competition (หน่วยงานที่จัด มหาวิทยาลัยรังสิต)

การประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ มีวงโยธวาทิตระดับมัธยมศึกษาเข้าประกวดจากทั่วประเทศจำนวนมาก วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ จะต้องเป็นวงที่มีคุณภาพสูง และมีมาตรฐานในการฝึกซ้อมที่มีระบบแบบแผนที่ยั่งยืน รายการประกวดได้กำหนดหลักเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการไว้ในแนวเดียวกัน ดังนี้

- 4.1 คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- 4.2 ระดับเสียง (Intonation)
- 4.3 ความสามารถในการสร้างระดับเสียงของความดัง – เบา (Dynamics Range)
- 4.4 การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- 4.5 เทคนิค (Technique)
- 4.6 การควบคุมจังหวะ และอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo)
- 4.7 ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- 4.8 วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature)
- 4.9 ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ” เพื่อจะได้ทราบถึง รูปแบบ วิธีการ กระบวนการฝึกซ้อมต่าง ๆ ว่า มีแนวความคิดที่เป็นรูปแบบการพัฒนา และมีการวางแผนการฝึกซ้อมให้เกิดคุณภาพในการบรรเลงอย่างไร จนสามารถประสบความสำเร็จในการประกวด และมีผลงานการประกวดระดับชาติระดับนานาชาติ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางการศึกษา พัฒนา ปรับใช้รูปแบบให้เหมาะสมกับนโยบายการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นแนวทางการพัฒนาเยาวชนของชาติด้านดนตรี ให้เทียบเท่ากับนานาชาติอีกด้วย

2. คำถามการวิจัย

กระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติเป็นอย่างไร

3. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ
2. วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ
3. เพื่อสร้างคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

4. ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบถึงกระบวนการวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ
2. สามารถนำแนวทางการจัดการฝึกซ้อม และการแก้ปัญหาในการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตของโรงเรียนรางวัลชนะเลิศระดับชาติไปปรับใช้กับโรงเรียนที่มีความสนใจ
3. มีคู่มือการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนางวงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศระดับชาติ

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตการฝึกซ้อม ซึ่งผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจะเป็นผลเฉพาะกระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ ประเภทนั้บรรเลง และประเภทแปรขบวน การประกวดวงโยธวาทิตนักเรียนนักศึกษา ซึ่งด้วยพระราชทาน ฯ และนานาชาติ (หน่วยงานที่จัด กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยว) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2559 จำนวน 6 วง ได้แก่ ประเภทวงนั้บรรเลง 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียน ราชนินิตบางแก้ว 2) โรงเรียนหอวัง 3) โรงเรียนสุนารีวิทยา ประเภทวงแปรขบวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนอรรถวิทย์พาณิชย์การ 2) โรงเรียนวัดราชบพิธ 3) โรงเรียนเทพศิรินทร์สมุทรปราการ โดยศึกษาเฉพาะคุณภาพเสียง

โดยเลือกเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ
2. วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพในการบรรเลงของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ
3. ศึกษาคู่มือการพัฒนาของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ
4. กลุ่มบุคคลที่ทำการเก็บข้อมูลศึกษาจากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ ได้แก่
 - 4.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิต/คณะกรรมการการประกวดวงโยธวาทิต จำนวน 5 คน
 - 4.2 ผู้ควบคุมวงโยธวาทิตจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน
 - 4.3 ครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน
 - 4.4 นักเรียนหัวหน้าวงโยธวาทิตจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน

นักเรียนหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี จำนวน 3 คน ได้แก่ นักเรียนหัวหน้ากลุ่มเครื่องลมไม้
นักเรียนหัวหน้ากลุ่มเครื่องทองเหลือง และนักเรียนหัวหน้ากลุ่มเครื่องกระทบ

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2562

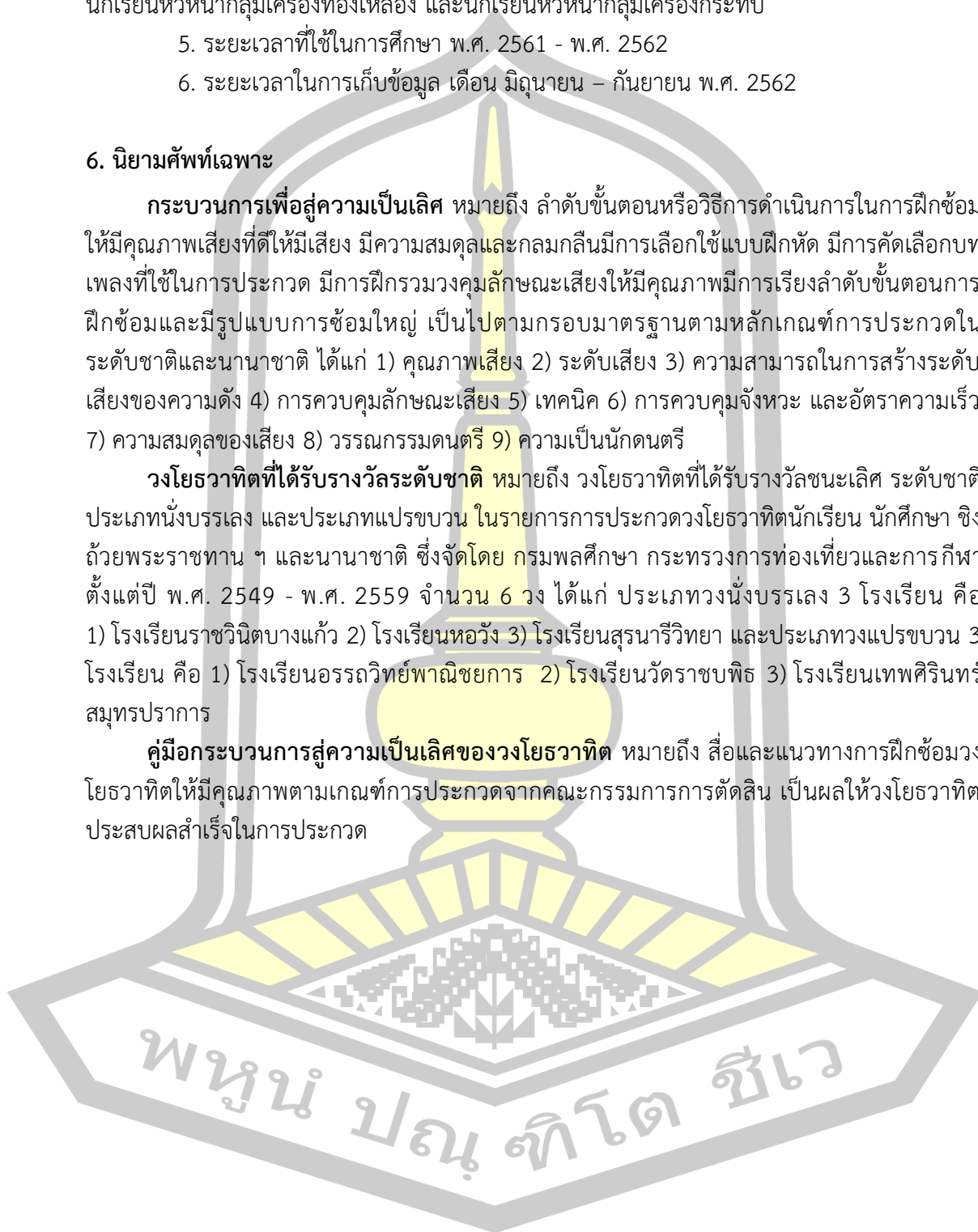
6. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล เดือน มิถุนายน – กันยายน พ.ศ. 2562

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

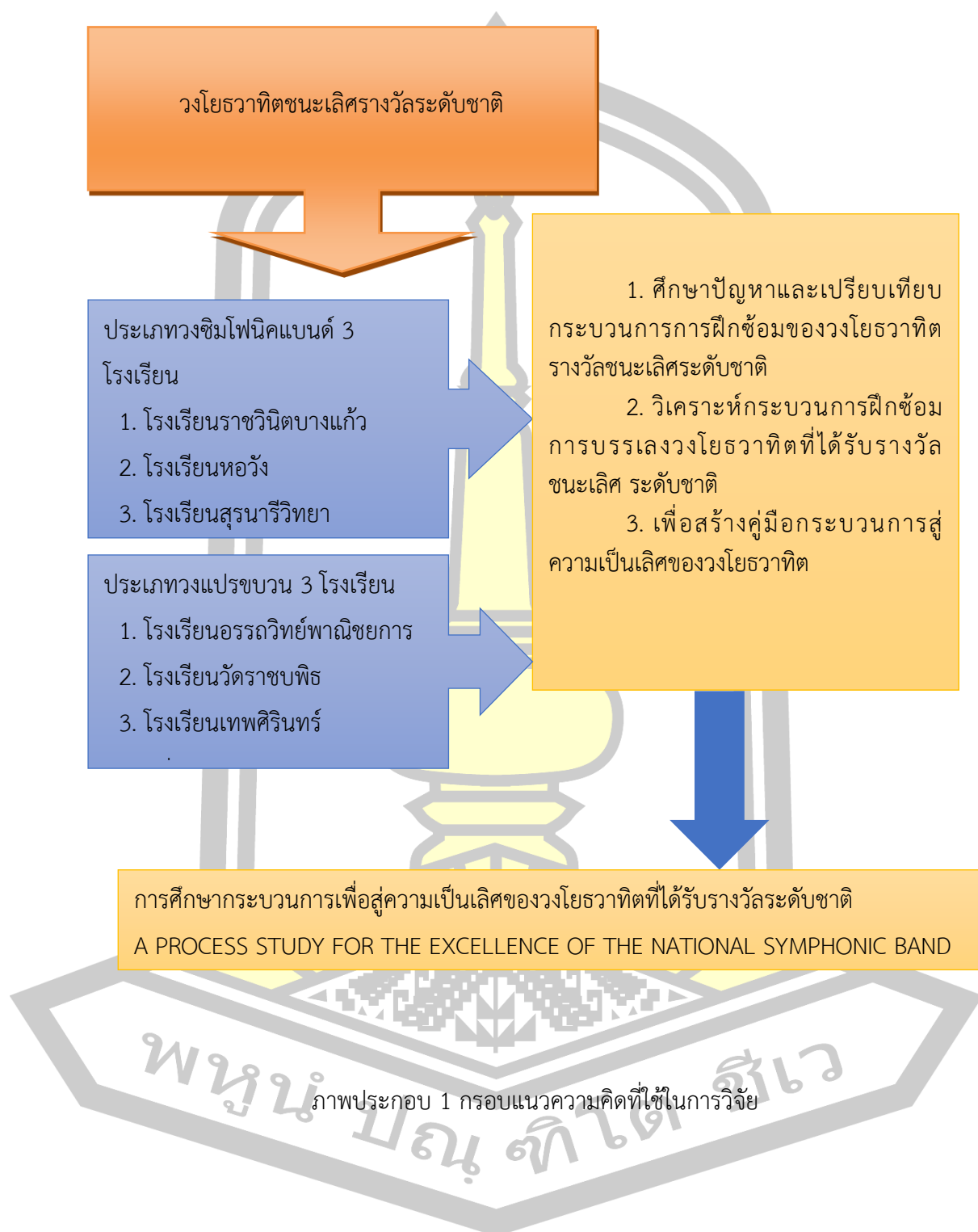
กระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ลำดับขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการในการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงที่ดีให้มีเสียง มีความสมดุลและกลมกลืนมีการเลือกใช้แบบฝึกหัด มีการคัดเลือกบทเพลงที่ใช้ในการประกวด มีการฝึกรวมวงคุณลักษณะเสียงให้มีคุณภาพมีการเรียงลำดับขั้นตอนการฝึกซ้อมและมีรูปแบบการซ้อมใหญ่ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานตามหลักเกณฑ์การประกวดในระดับชาติและนานาชาติ ได้แก่ 1) คุณภาพเสียง 2) ระดับเสียง 3) ความสามารถในการสร้างระดับเสียงของความดัง 4) การควบคุมลักษณะเสียง 5) เทคนิค 6) การควบคุมจังหวะ และอัตราความเร็ว 7) ความสมดุลของเสียง 8) วรรณกรรมดนตรี 9) ความเป็นนักดนตรี

วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ หมายถึง วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ ประเภทหนึ่งบรรเลง และประเภทแปรขบวน ในรายการการประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน ฯ และนานาชาติ ซึ่งจัดโดย กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2559 จำนวน 6 วง ได้แก่ ประเภทวงหนึ่งบรรเลง 3 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว 2) โรงเรียนหอวัง 3) โรงเรียนสุรนารีวิทยา และประเภทวงแปรขบวน 3 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนอรรธวิทย์พณิชยการ 2) โรงเรียนวัดราชบพิศ 3) โรงเรียนเทพศิรินทร์สมุทรปราการ

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต หมายถึง สื่อและแนวทางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตให้มีคุณภาพตามเกณฑ์การประกวดจากคณะกรรมการการตัดสิน เป็นผลให้วงโยธวาทิตประสบความสำเร็จในการประกวด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติโดยมีจุดมุ่งหมาย 1) ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศระดับชาติ 2) วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ 3) เพื่อสร้างคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต ผู้วิจัยได้ค้นคว้าแนวคิดต่าง ๆ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกรายละเอียดของเนื้อหาเอกสารต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การศึกษา
 - 1.1 ดนตรีศึกษา
 - 1.2 คู่มือการเรียนการสอน
2. วงโยธวาทิต
 - 2.1 ความหมาย ประวัติวงโยธวาทิต
3. การประกวดวงโยธวาทิต
4. หลักเกณฑ์การตัดสินการประกวดวงโยธวาทิต
 - 4.1 ความหมายของเกณฑ์การตัดสิน
 - 4.2 เทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงประกวดระดับชาติ
5. กระบวนการฝึกซ้อม
 - 5.1 แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการฝึกซ้อม
 - 5.2 การวางแผนการฝึกซ้อม
6. การฝึกซ้อมวงโยธวาทิต
 - 6.1 เทคนิคด้านการบรรเลง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การศึกษา

การศึกษา หมายถึง การสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากความจำเป็น ด้านที่อยู่อาศัย อาหารเครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิต เป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อวิถีดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน การศึกษายังมีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้นด้วย มีนักการศึกษา ได้ให้ความหมาย ของการศึกษาไว้

ดังนั้น ยักส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาคือ การปรับปรุงคนให้เหมาะกับ โอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษาคือ การนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โจฮัน เฟรดเดอริค แอริบาร์ต (John Friedich Herbart) ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษาคือ การทำพลเมืองให้มีความประพฤติดี และมีอุปนิสัยที่ดีงาม เฟรดเอริค เฟรเบล (Friedrich Froebel) การศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาตนเอง จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้หลายความหมาย คือ

1. การศึกษาคือชีวิต ไม่ใช่เตรียมตัวเพื่อชีวิต
2. การศึกษาคือความเจริญงอกงาม
3. การศึกษาคือกระบวนการทางสังคม
4. การศึกษาคือการสร้างประสบการณ์แก่ชีวิต

คาร์เตอร์ วี. กู๊ด (Carter V. Good) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ 3 ความหมาย คือ

1. การศึกษาหมายถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม
2. การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่ทำให้บุคคลได้รับความรู้ความสามารถจากสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดขึ้น
3. การศึกษาหมายถึงการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระเบียบให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษา

ม.ล.ปิ่น มาลากุล การศึกษาเป็นเครื่องหมายที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคล

ดร. สาโซ บัวศรี การศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคคลและสังคมที่ทำให้คนได้มีการเรียนรู้ และพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ 2551)

สรุป ได้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการให้ส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโตและมีความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจนเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณธรรมสูง และกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษา เป็นรากฐานที่มีความสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิด มีการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง อันเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

1.1 ดนตรีศึกษา

อรรถวรรณ บรรจงศิลป์ (2538) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนดนตรีไว้ว่าควรมี 6 ข้อ ดังนี้ 1) สาเหตุที่ต้องสอนดนตรี เพราะว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์และเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม และดนตรียังเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมรดกทางวัฒนธรรมและดนตรียังเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ 2) หัวข้อที่จะสอนนักเรียน คือ การสอนในเรื่อง

องค์ประกอบของดนตรี เช่น จังหวะ ทำนองเพลง เสียงประสาน ฉันทลักษณ์ อารมณ์ของเพลง และแบบของเพลง ประกอบกับการสอนในเรื่องทักษะพื้นฐานทางดนตรี เช่น ทักษะการฟังเพลง ทักษะการร้องเพลง ทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีและเครื่องประกอบจังหวะ ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ประกอบเพลง ทักษะการสร้างสรรค์ทางดนตรี และทักษะการอ่านโน้ตรวมไปถึงวรรณคดีทางดนตรี เช่น เพลงพื้นเมือง และดนตรีศิลปะ 3) พฤติกรรมทางดนตรีของนักเรียน 4) การจัดประสบการณ์ทางดนตรีสำหรับนักเรียน 5) บันทึกการสอนดนตรีในหัวข้อ จุดมุ่งหมายในการสอน การใช้กิจกรรมในการสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ รวมถึงการดำเนินการสอนดนตรี 6) กระบวนการจัดกิจกรรมดนตรี ในหัวข้อการจัดกิจกรรมการฟังเพลง กิจกรรมด้านการร้องเพลง กิจกรรมการบรรเลงเครื่องดนตรี กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีและกิจกรรมการอ่านโน้ต 7) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนดนตรี

ชาลีสา รัศมี (2554) ได้กล่าวถึงกระบวนการสอนดนตรีว่า “ผู้ฝึกสอน” หรือ “ครู” “อาจารย์” ถือเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากต้นแบบสู่การเลียนแบบ แต่การเรียนการสอนที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ต้องอาศัยปัจจัยที่จำเป็นหลายด้าน ได้แก่ ตัวผู้สอน เนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะและประสบการณ์ ตลอดจนตัวผู้เรียนเอง ซึ่งการเรียนการสอนนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในห้องเรียนเท่านั้น อาจเกิดจากการออกไปแสดงดนตรีในแต่ละครั้งก็ได้ หากมองในแง่มุมมองของการเรียนรู้ จะถือว่าการแสดงเป็นการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้ข้อจำกัดของสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ไม่ใช่ความรู้ด้านทฤษฎีแต่เป็นความรู้ทั่วไปในลักษณะของสถานที่ ที่ใช้แสดง ระบบเสียง จำนวนผู้ชม เสียงตอบรับ รวมถึงปัญหาที่ผู้เรียนต้องเตรียมการรับมืออยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากต่อการเรียนการสอนดนตรี

สุกรี เจริญสุข (2557) ได้กล่าวถึงปรัชญาที่จำเป็นต้องสอนดนตรีไว้ 3 ข้อ มาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. สอนดนตรีเพื่อให้คนเป็นคน ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและทุกชีวิตต้องมีดนตรีตามที่ประเทศจีนได้มีกระบวนการคัดเลือกนักปราชญ์ชาวจีน ซึ่งจะต้องเรียนรู้ถึง 6 วิชา ถึงจะเป็นนักปราชญ์ได้ 1) การประพันธ์ 2) ดัดลูกคิด 3) ยิงธนู 4) ขับรถออกศึก 5) พิธีกรรม 6) ดนตรี (หากไม่มีเสียงดนตรีจะไม่ขลังไม่ศักดิ์สิทธิ์เพราะความเชื่อ) ซึ่งการศึกษาดนตรีของประเทศจีนเป็นรากฐานของชาวจีนทุกคน ส่วนทางฝั่งทวีปยุโรปได้มีกระบวนการคัดเลือกนักปราชญ์ชาวกรีกที่ต้องเรียนวิชาสำคัญๆ 7 วิชาด้วยกันคือ 1) ดาราศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์ 3) ปรัชญา (เข้มทิศ) 4) เรขาคณิต 5) พลศึกษา 6) วรรณคดี 7) ดนตรี ดนตรีจึงเป็นวิชาสำคัญของการศึกษาของชาวยุโรป

ส่วนนักปราชญ์ชาวไทย เมื่อนำเอามาตรฐานจากการศึกษาทั้งปรัชญาจีน ซึ่งเป็น วิธีคิดทางฝั่งตะวันออก และปรัชญากรีกที่เป็นวิธีคิดทางฝั่งตะวันตกและได้นำมาเปรียบเทียบกับรากฐานของการศึกษาไทย พบว่า ประเทศไทยได้รับเอารากฐานของการศึกษาจากทุกฝ่าย ทั้งจีน อินเดีย กรีก และฝรั่งทางตะวันตกเข้ามารวมๆกัน และนำมาใช้ปนเปกัน เพราะประเทศไทยได้รับทุกอย่างที่เข้ามาในสิ่งที่เป็รูประธรรมและสิ่งที่พึงพอใจที่นิยมจะทำ อาทิ เช่น วิชาการทั้งหลาย วิธีวิทยา การรับปริญญา เสื้อครุย ระบบการศึกษา วันหยุด วันฉลอง วันประเพณี พิธีของวัฒนธรรม ชุดดำในงานศพ การตีมเปียร์ การตีมกาแพ เป็นต้น ส่วนสิ่งที่เป็นามธรรมในด้าน “รสนิยม คุณธรรม คุณค่า” สังคมไทย

ไม่ได้นำมาใช้ในชีวิตประจำวันเท่าที่ควร ดังนั้น คนไทยจึงควรเรียนดนตรี เพราะว่าดนตรีเป็นวิชาที่ต้องเรียน ต้องเข้าใจ และดนตรีเป็นวิชาที่ช่วยขจัดความเจ็บปวดในร่างกายมนุษย์ ช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการ คนที่ไม่มีเสน่ห์ทางดนตรี คือ คนเฉื่อย ศิลปะทางดนตรีจะทำให้คนเป็นคน

2. สอนดนตรีให้นักเรียนมีดนตรีเป็นเพื่อน

3. สอนดนตรีเพื่อให้เป็นพื้นฐานรากฐานของอาชีพ นักเรียนทุกคนจึงต้องเรียนดนตรี

อรรถวรรณ บรรจงศิลป์ (2538) ได้กล่าวถึงปรัชญาการเรียนการสอนดนตรีไว้ว่า “ดนตรีมีส่วนช่วยในการปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก นั่นคือดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์” โดยมีจุดมุ่งหมายในการสอน 7 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อช่วยให้เด็กได้ค้นพบวิธีต่างๆ ในการร่วมกิจกรรมทางดนตรี 2) เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการฟังดนตรีด้วยความเข้าใจและสามารถแยกแยะโครงสร้างต่างๆ ของดนตรีได้ 3) เพื่อช่วยให้เด็กมีทักษะพื้นฐานทางดนตรีและสนุกสนานกับการเรียน 4) เพื่อช่วยให้เด็กได้ค้นพบการสร้างสรรคทางดนตรีละสามารถใช้ดนตรีเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความรู้สึกและอารมณ์ 5) เพื่อช่วยให้เด็กสามารถนำความรู้และความเข้าใจดนตรีไปใช้ในการเลือกฟังเพลง ฟังดนตรี หรือชมการแสดงต่างๆ 6) เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับมนุษย์และรู้ว่าดนตรีสามารถบันทึกความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจมนุษย์ให้สามารถนำออกมาแสดงได้ 7) เพื่อช่วยให้เด็กค้นพบคุณค่าของดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการเรียนดนตรีไว้ว่าปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนดนตรี หรือทางการสอนวิชาอื่นๆ คือ การจูงใจผู้เรียนให้สนใจที่จะเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสำเร็จในการเรียนมากที่สุด เพราะในสภาวะของความสนใจและตั้งใจเรียนนั้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการจูงใจผู้เรียนให้สนใจในการเรียนดนตรี จึงเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้การสอนของครูเป็นไปตามจุดมุ่งหมายได้ มีข้อพิจารณาเบื้องต้น 3 ข้อ ดังนี้ 1) ขณะที่บุคลิกของเด็กอยู่ในระยะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ลักษณะเฉพาะ ครูควรมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาทั้งความคิดของวิชาดนตรีควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านอื่น หรือสร้างเสริมค่านิยมในการมีส่วนร่วม 2.เด็ก หรือเอกัตบุคคลในการเรียนการสอนดนตรี ครูควรคำนึงเสมอว่าแต่ละคนมีความต้องการ และมีจุดสนใจที่แตกต่างกันออกไป เป็นการไม่สมควรคิดเพียงว่าเด็กก็คือเด็กเหมือนกัน 3) ความต้องการสืบเนื่องมาจากจิตใต้สำนึกในแต่ละบุคคล อาจได้รับแรงจูงใจซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากความต้องการของจิตใต้สำนึกและกึ่งจิตใต้สำนึก อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้สามารถได้รับการหันเหให้เข้ามาสู่การจูงใจที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการศึกษาได้

ดนตรีศึกษาเป็นแขนงหนึ่งของสาระความรู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการศึกษาดนตรีกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านดนตรี ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ได้กล่าวถึงดนตรีศึกษาว่า (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2561) ดนตรีศึกษามี 2 นัย นัยหนึ่ง หมายความว่า การศึกษาทางดนตรีในเชิงศิลปศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นด้านดุริยางคศาสตร์ ธุระกิจดนตรี หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับดนตรี เพื่อให้เห็นภาพรวมหรือการพัฒนาของการดนตรี ความหมายที่สอง ดนตรีศึกษา คือ สาขาวิชาที่สร้างครูดนตรี และนักการดนตรี ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะสั่งสอนถ่ายทอดสาระความรู้ด้านดนตรีให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติ ให้รู้ เข้าใจ ซาบซึ้ง และรักวัฒนธรรมอันสูงค่าอย่างหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์และพัฒนา รวมทั้งการสร้างสรรควิจิตร พัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ทางดนตรีศึกษา นอกจากการอนุรักษ์และ

พัฒนาให้ดนตรีเป็นมรดกสู่เยาวชนรุ่นหลังต่อไป การผลิตครูดนตรีที่สามารถให้การศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคน ในฐานะของผู้มีสิทธิในการเรียนรู้ สาระแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการศึกษาทั่วไป หรืออีกนัยหนึ่งคือ การผลิตครูดนตรีที่สามารถสอนดนตรีให้กับผู้มุ่งหวังจะยึดดนตรีเป็นอาชีพต่อไป ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาแสดงดนตรี และการผลิตนักดนตรีทางดนตรีศึกษา เพื่อการจัดการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีทั่วไป ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

สรุปว่า ดนตรีศึกษา เป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาทางด้านดนตรี และรวมกับการผลิตครูที่จะออกไปสอนวิชาดนตรี อีกทั้งการผลิตครูที่สอนวิชาดนตรีทั่วไปที่สอนวิชาทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติดนตรี อีกทั้งการสอนวิชาดนตรีที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนไปประกอบอาชีพดนตรีอีกด้วย ทั้งนี้รวมถึงนักวิชาการทางด้านดนตรี ค้นคว้าวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีอีกด้วย

การสอนวิชาดนตรีมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยเฉพาะภาคปฏิบัติถือเป็นหัวใจสำคัญ การที่จะเล่นดนตรีได้ดีจะต้องมีการบรรเลงอย่างถูกต้องและมีคุณภาพทั้งนี้ต้องคำนึงถึงกระบวนการฝึกซ้อม แบบฝึกหัด การบรรเลงให้มีเทคนิค การฝึกหัดต้องใช้เวลา ความมุ่งมั่น พุ้มเท ทั้งปฏิบัติเดี่ยวและบรรเลงรวมวง เพื่อให้ได้การบรรเลงที่มีประสิทธิภาพมีความไพเราะ

1.2 คู่มือการเรียนการสอน

คู่มือการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนาวงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศระดับชาติ เป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการสอนโดยเฉพาะการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตจะต้องมีแนวทาง มีขั้นตอนอย่างชัดเจน รวมถึงแบบฝึกหัด สำหรับพัฒนาเทคนิคการเป่าต่าง ๆ การเลือกบทเพลงสำหรับการเข้าร่วมการประกวด เป็นต้น

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วเป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักการศึกษาเรียกชื่อการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน สื่อทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน สื่อการศึกษา เป็นต้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ 2554)

สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามรูปแบบ(Form)Louis Shores ได้แบ่งประเภทสื่อการสอนตามแบบไว้ ดังนี้

1. สิ่งตีพิมพ์ (Printed Materials) เช่น หนังสือแบบเรียน เอกสารการสอน คู่มือ ฯลฯ
2. วัสดุกราฟิก เช่น แผนภูมิ (Charts) แผนสถิติ (Graph) แผนภาพ (Diagram) ฯลฯ
3. วัสดุฉายและเครื่องฉาย (Projected Materials and Equipment) เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ ฯลฯ
4. วัสดุถ่ายทอดเสียง (Transmission) เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง

สื่อการเรียนการสอนที่ดีจะต้องมีการประเมิน ในการประเมินสื่อการเรียนการสอน นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนการประเมินสื่อการเรียนการสอนมักจะควบคู่ไปกับวิธีการประเมินไปด้วย การประเมินสื่อเป็นการพิจารณาประสิทธิภาพและ

คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนซึ่งถ้าจะให้ได้ผลดีนั้นควรจะมีการประเมินสื่อนั้นเมื่อมีการใช้สื่อเป็นครั้งแรกเพื่อการปรับปรุงการใช้สื่อในครั้งต่อไป การประเมินสื่ออาจทำได้โดย

1. การประเมินโดยผู้สอน ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอน เคยได้รับการฝึกอบรมจนมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อและมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการเรียนการสอนมาเป็นอย่างดี

2. การประเมินโดยผู้ชำนาญ ซึ่งผู้ชำนาญในที่นี้ หมายถึง ผู้ชำนาญด้านสื่อการเรียนการสอนและจะต้องมีประสบการณ์ด้านการประเมินด้วย ดังนั้น ผู้ชำนาญอาจเป็นผู้สอน เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สอนในสาขาวิชาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา รวมทั้งอาจารย์ด้านการวัดผลและการประเมินผลที่มีความรู้ความสามารถด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามมีประเด็นสำคัญและเป็นข้อสังเกตบางประการที่เป็นปัญหาของการประเมินผลสื่อการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญหรือครูดังต่อไปนี้

1. สื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนสร้างขึ้นใช้เองโดยทั่วไปจะผลิตออกมาตามความจำเป็นที่จะใช้เท่านั้น เช่น ผลิตสื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) 1 ชุด หรือผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) 1 เรื่องขึ้นมาใช้ การส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอาจทำได้ยากโดยเฉพาะเมื่อต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญหลายคนพิจารณา และการพิจารณา Software จะต้องอาศัย Hardware ด้วยไม่ใช่ดูเฉพาะสื่อวัสดุโดยไม่ทดลองเปิดดู และถ้าจะให้ดีจะต้องพิจารณาประกอบการใช้จากผู้ใช้หรือนักเรียนด้วย ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงเป็นไปได้ยากที่จะประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญในกรณีดังกล่าวมา และสำหรับสื่อการเรียนรู้บางประเภทโดยเฉพาะประเภทสื่อประสม (Multimedia) หรือสื่อเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media) ก็จะมีปัญหามากในประเด็นการประเมินลักษณะดังกล่าวนี้

2. การที่จะทราบว่าสื่อการเรียนรู้นั้นมีคุณลักษณะ คุณภาพดีตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือครูผู้สอน ไม่ได้เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามที่ว่า ผู้เรียนเห็นว่าสื่อที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพหรือไม่ และไม่ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้นั้นจนกว่าสื่อที่นั้นจะถูกนำไปสู่กระบวนการวิจัยและพัฒนาให้เกิดผลที่ชัดเจนเสียก่อน

3. การประเมินโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อประเมินสื่อการสอนเป็นกลุ่มบุคคลที่หน่วยงานแต่งตั้งขึ้นมาประเมินสื่อ ซึ่งลักษณะของกรรมการชุดนี้จะประเมินคุณลักษณะ ประสิทธิภาพการใช้และคุณลักษณะด้านอื่นๆของสื่อการเรียนการสอนด้วย

4. การประเมินผลโดยผู้เรียน ผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อหรือเรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้นั้นๆ หรือได้ใช้ประสาทสัมผัสกับสื่อการเรียนรู้นั้นในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ ดังนั้นผู้เรียนจึงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงและเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถพิจารณาถึงคุณลักษณะ คุณภาพ และคุณค่าของสื่อการเรียนรู้ได้อย่างสมเหตุสมผล

รูปแบบของการประเมิน รศ.ดร.องอาจ นัยพัฒน์ อดีตคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ ได้กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินและการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgement Evaluation Approaches) เป็นการประเมินที่เก่าแก่และใช้กันอย่างกว้างขวางมากที่สุด อาศัยความเชี่ยวชาญและชำนาญการทางวิชาชีพเป็นหลักในการตัดสินคุณภาพ หรือการประเมินในสิ่งนั้นๆ เช่น การประเมินภาพวาดโดยศิลปินแห่งชาติสาขาจิตรศิลป์/ทัศนศิลป์ การตัดสินการประกวดร้องเพลงโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรี ประเภทของรูปแบบการประเมิน 1) ระบบทบทวนทาง

วิชาชีพแบบเป็นทางการ (Formal professional review systems) 2) ระบบทบทวนทางวิชาชีพแบบไม่เป็นทางการ (Informal professional review systems) 3) การทบทวนโดยคณะบุคคลเฉพาะกิจ (Ad hoc panel review) 4) การทบทวนโดยบุคคลเฉพาะกิจ (Ad hoc individual review) 5) การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญและการวิพากษ์วิจารณ์ทางการศึกษา (Education connoisseurship and criticism)

สรุปคู่มือการเรียนการสอนเป็นสื่อนวัตกรรม. ประเภทสิ่งตีพิมพ์ (Printed Materials) ในการผลิตสื่อจะต้องมีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสื่อทางด้านดนตรี ต้องใช้ประสบการณ์ในการสอนอีกด้วย การจัดทำคู่มือการเรียนทางด้านดนตรี จะต้องมีการฝึกหัดให้เพื่อเป็นการฝึกซ้อมเดี่ยว หรือรวมวง ในการประเมินสื่อประเมินได้สองรูปแบบ 1) ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 2) ประเมินโดยใช้แบบประเมิน และมีสูตรการคำนวณ เพื่อให้สื่อมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

2. วงโยธวาทิต

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของวงโยธวาทิต (Military Band) ว่าเป็นวงดนตรีที่แยกออกมาจากวงออร์เคสตรา (Orchestra) ในประเทศไทยเรียกววงดนตรีดังกล่าวว่า ดุริยางค์ หมายถึง เครื่องดีด สี ตี เป่า

วงโยธวาทิตถูกบัญญัติขึ้นโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติสาขาดนตรีไทย ประจำปี พุทธศักราช 2528 โดยความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง “วงดนตรีที่บรรเลงโดยทหาร ซึ่งมาจากคำว่า “โยธ” แปลว่า ทหาร รวมกับคำว่า “วาทิต” แปลว่า ดนตรี หรือ ผู้บรรเลงดนตรี” ซึ่งมีการศัพท์ภาษาอังกฤษ คำว่า Military Band แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า Marching Band ซึ่งแปลว่า “วงดนตรีเดินแถว” (เตมีย์ ทองไชร์ 2556)

วงโยธวาทิตเป็นวงดนตรีสำหรับทหาร มีจุดประสงค์ที่ใช้คือ การร้องเพลงและเดินแถวเข้าสู่สนามรบของทหาร การสวนสนามของทหาร หรือการประกอบพิธีต่าง ๆ เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นเพลงประเภท เพลงมาร์ช (March) มีผู้บรรเลงจำนวนมาก และมีเครื่องดนตรีประเภท “แตรทรัมเปต (Trumpet)” เป็นเครื่องนำทำนอง แตรทรัมเปต ที่เป็นเครื่องดนตรีนำขบวนนั้น มีชื่อเรียกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มชนใดจะเรียก เช่น แตรรอง, Alphorn, Buisine เป็นต้น ในสมัยรัชกาลที่ 1 เรียกว่า “แตรวิลันดา” (สุกรี เจริญสุข, 2539 : 25)

ประวัติวงโยธวาทิตโลก

ตามหลักฐาน ชาวโรมันและชาวยิวใช้ทรัมเปต (Trumpet) เป็นเครื่องดนตรีประกอบกิจกรรมทหาร ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 11 (ค.ศ. 1007-1107) ในสงครามระหว่างแคว้นมุสลิมแซราเซน (Saracen) ในแถบตะวันออกกลาง กับกลุ่มนั้บถือศาสนาคริสต์ (Crusade) ในแถบยุโรป ประเทศสกอตแลนด์ แตรที่ทำด้วยเขาสัตว์ ทรัมเปต ชลู่ (Pipe) กลอง และฉาบ ได้ถูกนำมาใช้ในการเป่าปลุกใจทหาร ระหว่างปี ค.ศ. 1407-1507 รูปแบบการจัดแบบนี้เริ่มได้รับความนิยม และกลายเป็นสัญลักษณ์เฉพาะ ของทหาร สำหรับในซีกโลกตะวันออกก็มีประวัติกล่าวว่า ขงเบ้งได้ใช้กลุยุทธ์เอาชนะเบ้งฮกได้โดยนำ “กลองโลหะ” ไปตั้งรับกระแสน้ำตกที่ไหลลงมาจากหุบเขา เมื่อน้ำตกปะทะ

กับหน้ากลองทำให้เกิด เสียงดังกึกก้อง เป็นการชูขวัญเข้าศึกให้เข้าใจว่ากองทัพที่ยกมานั้นมีทหารมากมาย กลองดังกล่าวเรียกว่า “กลองมโหระทึก” (ดุริยางค์ทหารบก 2531)

กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เครื่องเป่าทองเหลือง ได้พัฒนาให้มีกระดิ่งบังคับเสียง เพื่อให้สามารถสร้างเสียงดนตรีที่ยากเพียงแต่การบังคับด้วยริมฝีปาก ทำให้เสียงเครื่องดนตรีต่างๆ สามารถทำเสียงได้เกือบครบ รวมกับการนำเอาเครื่องดนตรีที่มีเสียงสูงเสียงกลางและเสียงต่ำ มาเล่น ร่วมกันก็ทำให้เกิดความหลากหลายของเสียงได้

ในสหรัฐอเมริกาเริ่มมีวงโยธวาทิตในราวปี ค.ศ. 1775 ที่เมือง พอร์ทคอนเดอโรกา (Fort Ticonderoga) โดยใช้กลองและหลิว (Fife) บรรเลงเป็นสัญญาณเรียกแถว การพัฒนา วงโยธวาทิตของอเมริกาเจริญสูงสุดในสมัยของ แพททริก ชาร์สฟิลด์ กิลเมอร์ ผู้บังคับการ วงโยธวาทิตในปี 1829-1892 และได้นำวงไปแสดงในยุโรป มีสมาชิกในวง 66 คน และคนสำคัญ อีกท่านคือ จอห์น ฟิลิป ซูซา (John Philip Sousa ค.ศ. 1854-1932) ผู้บังคับวงโยธวาทิตนาวิกโยธิน อเมริกา ได้จัดรูปแบบวงใหม่ และออกแบบเครื่องดนตรีซึ่งให้เสียงเบสที่ต่ำมาก เรียกว่า ซูซาโฟน (Sousaphone) นอกจากนั้นยังประพันธ์เพลงสำหรับวงโยธวาทิตขึ้นอีกมากมาย จนได้รับการสดุดี ว่าเป็น “ราชาเพลงมาร์ช” (สยามดนตรียามาฮ่า 2535)

ภาพประกอบ 2 จอห์น ฟิลิป ซูซา john philip souse
ที่มา วงโยธวาทิต (2547)

วงโยธวาทิตมีพัฒนาการสู่การนั่งบรรเลง โดยการนำเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ (Wind Ensemble) มาใช้เป็นหลัก วงดังกล่าวประกอบด้วย เครื่องดนตรีลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง และเครื่องประกอบจังหวะ โดยมีชื่อเรียกอีกหลายอย่างขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของวง และประเภท ของการใช้งาน ถ้าเป็นวงขนาดใหญ่มีชื่อเรียกว่า “Wind Orchestra” สำหรับในอเมริกานั้น เรียกว่า “Concert Band” หรือ “Symphonic Band” ในปี ค.ศ. 1918 ได้มีการจัดตั้งสถาบันดนตรีขึ้นคือ “Eastman School of Music” สังกัดในมหาวิทยาลัย Rochester เป็นต้นกำเนิดของวง Wind Ensemble ปัจจุบันสถาบันแห่งนี้เป็นสถานศึกษาวิชาดนตรีแขนงต่างๆ เช่น การประพันธ์เพลง การศึกษาดนตรี และการแสดงดนตรี จนกระทั่งเดือนกันยายน ค.ศ. 1952 เฟรเดอริก เฟ็นเนล (Frederick Fennell) เป็นศิษย์เก่าและอาจารย์ผู้สอน ได้ก่อตั้งวงดนตรีประเภทใหม่ขึ้น เพื่อส่งเสริมดนตรีเครื่องเป่า โดยเฉพาะ คือ “Eastman Wind Ensemble” มีสมาชิก 45 คน

ประวัติวงโยธวาทิตในประเทศไทย

สังคมดนตรีในประเทศไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เมื่ออิทธิพลดนตรีตะวันตกเข้าสู่สังคมไทย แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่กระทบกระเทือนต่อสภาพขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ดนตรีตะวันตกแทรกเข้ามาในรูปแบบต่าง ๆ ประปนเข้ากับศิลปะการแสดงในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991-2031) จากในฐานที่พบในกฎมณเฑียรบาล ได้ นำเอาเสภาดนตรีเข้ามาในพระราชจริยวัตรประจำวันของพระองค์ ความว่า “ หกท่อมเบิกเสภาดนตรี เจ็ดท่อมเบิกมิวายแปดท่อมเข้าพระบรมม.” จะเห็นได้ว่ามีคำว่า “ดนตรี” ปรากฏอยู่ แต่ไม่ได้ระบุว่า เป็นดนตรีของชาติใด มาเด่นชัดเมื่อแต่แรกเป็นสัญลักษณ์แรกที่พบในความเป็นตะวันตกของดนตรีในสยาม ทั้งจิตกรรมบนฝาผนังและที่กล่าวไว้ในวรรณคดี ซึ่งแต่แรกเข้ามาเกี่ยวข้องกับพระราชพิธีต่างๆ จนถึงในปัจจุบัน แต่ที่สำคัญคือ แตรฝรั่งเข้ามาในเมืองสยามสมัยใดนั้น ยังหาข้อยุติไม่ได้ แต่ที่ตั้งข้อสังเกตว่า น่าจะเข้ามาสมัยพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ. 2173-2198) (สุกรี เจริญสุข 2538)

ความเป็นมาของวงโยธวาทิตในประเทศไทย สันนิษฐานว่าเริ่มเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 4 ราวปี พ.ศ. 2395 แต่ยังมีลักษณะของวงไม่เหมือนในปัจจุบัน วงในยุคแรกมีลักษณะเป็นวงแตรวง หรือแตรวง (Brass Band) “ในสมัยรัชกาลที่ 4 การทหารของไทยได้รับการฝึกอย่างต่างชาติ และจัดให้ กองทหารเกณฑ์หัดอย่างฝรั่งผู้ที่ได้รับการฝึกส่วนมากเป็นชายที่มีเชื้อสายของชาติเพื่อนบ้าน” (ศรียางค์ ทหารบก : 2529: ม.ป.ป) (ศรียางค์ทหารบก 2529) จากจุดนี้เองทำให้เกิดแตรวงสมัยแรกๆ ขึ้นในเมืองไทย โดยใช้ สำหรับประกอบกิจกรรมทางทหาร ครูฝึกที่นำเข้ามาช่วยฝึกนั้น เป็นนักเป่าแตรที่เคยประจำอยู่ในกองทัพอังกฤษ ณ ประเทศอินเดีย คือ ร้อยเอกอิมเพย์ (Impay) และร้อยเอกน็อกซ์ (Thomas G. Knox) ได้นำแตรเดี่ยวเข้ามาสอนให้กับทหารไทย (สยามดนตรียามาฮา 2535)

วงโยธวาทิตในโรงเรียน

วงโยธวาทิตเริ่มเข้ามามีบทบาทในโรงเรียนมัธยมศึกษามาเป็นเวลานาน เมื่อมีการแข่งขันกีฬาของโรงเรียน วงโยธวาทิตก็ถูกนำมาใช้ในการเดินแถวนำขบวนนักกีฬา เพื่อความครึกครื้น สนุกสนาน ร่าเริง โดยเรียกวงที่ร่วมในขบวนว่า “วงพาเหรด” วงโยธวาทิตมีการพัฒนาเรื่อยมา จากวงแตรของทหาร จนแพร่หลายเข้ามาโรงเรียน วงดุริยางค์ลูกเสือที่ก่อตั้งเป็นวงแรกของประเทศไทยคือ วงดุริยางค์ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ก่อตั้งระหว่างปี พ.ศ. 2460-2470 ภายหลังการก่อตั้งกองเสือป่าในรัชกาล สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ในปี พ.ศ. 2524 กรมพลศึกษาร่วมกับธนาคารทหารไทย จัดให้มีการประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือ ด้วยความเห็นชอบของศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาติน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการสมัยนั้น และในปีต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “การประกวดวงโยธวาทิต” (กรมพลศึกษา 2534) คำว่า “โยธวาทิต” จึงถูกนำมาใช้หลังจากมีการเรียกชื่อวงดนตรีประเภทนี้ แบบผิด ๆ มาตลอด นอกจากการประกวดแข่งขันแล้ว วงโยธวาทิตยังช่วยส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งในเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การสร้างระเบียบวินัย ความสามัคคี ความพร้อมเพียงในหมู่คณะ การแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปพัฒนาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

ปัจจุบันสถานศึกษานิยมมีวงโยธวาทิต ใช้ในกิจกรรมของโรงเรียน และมีการส่งเข้าแข่งขันในระดับประเทศ อยู่เป็นจำนวนมาก แต่การจัดวงดนตรีจะแตกต่างกันออกไป เพราะเด็กระดับ

มัธยมศึกษาที่ระดับประถมศึกษาที่มีความสามารถเฉพาะตัวจำกัด ดังนั้น การจัดรูปแบบวงดนตรีและบทเพลงที่ใช้บรรเลงจึงมีความแตกต่างกันออกไป ดังนี้ (สรน โรจรัตนตระกูล 2554)

1. Military band
2. Marching band
3. Wind band
4. Percussion band
5. Brass band

1. Military band วงโยธวาทิตเป็นวงที่มีกองทหาร 4 เหล่าทัพ ลักษณะการจัดวงบทเพลงระเบียบวินัยต่าง ๆ เหมือนวงโยธวาทิตที่อยู่ในโรงเรียน ลักษณะการใช้งานเหมือนกัน บทเพลงก็ไม่หนักเท่าวงโยธวาทิตที่อยู่ในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นพวกเพลงเดินสวนสนามเท่านั้น มีระเบียบวินัยทางทหารพอสมควร การทำวงดนตรีประเภทนี้ไม่เป็นการประกวดประชันกัน เพียงแต่ใช้งานได้ในกิจกรรมทหารก็เพียงพอแล้ว

2. Marching band วงโยธวาทิตที่อยู่ในโรงเรียน มีลักษณะการจัดวงดนตรีเหมือนกับที่ใช้ในราชการทหารทุกอย่างเป็นต้นว่าการจัดวงดนตรี ลักษณะบทเพลงที่ใช้บรรเลงระเบียบวินัยลักษณะการใช้งาน ฯลฯ จะแตกต่างกันก็ตรงที่ตัวของบุคคล ถ้าเป็นของโรงเรียนก็จะเป็นนักเรียน แต่ถ้าเป็นวงโยธวาทิตของทหารก็จะเป็นทหารเท่านั้น แต่การจัดวงโยธวาทิตในโรงเรียนค่อนข้างยุ่งยากกว่าทหาร เพราะผู้บรรเลงเป็นนักเรียนมีระยะเวลาจำกัดคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งมีเวลาในการฝึกบรรเลงอยู่ 5 ปี แต่ส่วนของทหารนั้นจะเป็นทหารอาชีพ มีการเรียน และฝึกด้านดนตรีอย่างเดียว จึงมีความชำนาญสูงกว่านักเรียน การทำวงโยธวาทิตระดับนักเรียนจึงต้องใช้ศิลปะค่อนข้างสูง ครูฝึกจะต้องมีความสามารถสูงรอบรู้ในทุกด้านเช่นกัน

โดยมีประสมวงดนตรีจะมีกลุ่มเครื่องดนตรี 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่

1. กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง
2. กลุ่มเครื่องลมไม้
3. กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะ ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

3. Wind band วงเครื่องลมเป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยฝรั่งล้วนๆ ประสมกับเครื่องตีบ้าง หรือเครื่องดนตรีจำพวก Melodica, Melodian ประสมกับเครื่องประกอบจังหวะ ซึ่งวงดนตรีประเภทนี้มีอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เพราะเหมาะสมกับเด็กวัยนั้น การจัดวงก็ตามสะดวกบทเพลงก็ง่ายๆ คงมีแต่ทำนองอย่างเดียวไม่เน้นถึงการประสานเสียงแต่อย่างใด การทำวงดนตรีประเภทนี้ก็เพียงแต่ใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนเท่านั้น ไม่เน้นเรื่องการประกวดประชันกัน

4. Percussion band วงเครื่องตีเป็นวงดนตรีที่เน้นเครื่องประกอบจังหวะทั้งหมด เครื่องดนตรีที่ใช้ประสมวงก็มีพวกเบลไลลา (Bellyra) รวมกับเครื่องดนตรีประเภทกลองต่างๆ การจัดวงก็ไม่คำนึงถึงแบบแผนเท่าใดนักจัดกันตามสะดวก ส่วนบทเพลงก็มีเพลงทำนองหลักๆ ไม่มีการประสานเสียง การทำวงดนตรีประเภทนี้เพียงเพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนเช่นเดียวกับวงดนตรีประเภทที่ 3

5. Brass band วงแตรวงเป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมทองเหลือง (แตร) ประกอบกับเครื่องประกอบจังหวะเป็นหลัก ไม่มีการจัดลักษณะรูปร่างแน่นอนบทเพลงก็เช่นเพลง

พื้นบ้าน เพลงสมัยนิยมต่าง ๆ เล่นกันเพื่อความสนุกสนานครื้นเครง มีจำนวนผู้เล่นประมาณ 5-10 คน มักใช้ในกิจกรรมที่เป็นขบวนแห่งานประเพณีต่าง ๆ ตามท้องถิ่น ไม่ค่อยนิยมในระดับโรงเรียน แต่จะนิยมในระดับชาวบ้านมากกว่า ในลักษณะการบรรเลงจะเดินบรรเลง หรือนั่งบรรเลงก็ได้ ตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ

วงโยธวาทิตเป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 3 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องเป่าหรือเครื่องลมที่ทำด้วยไม้ (Woodwind Instrument) ได้แก่ พิคโคโล (Piccolo) โอโบ (Oboe) บาสซูน (Bassoon) คลาริเน็ต (Clarinet) เบสคลาริเน็ต (Bass Clarinet) อัลโตแซกโซโฟน (Alto Saxophone) เทเนอร์แซกโซโฟน (Tenor Saxophone) บาริโตนแซกโซโฟน (Baritone Saxophone) ฟลูต (Flute) และอัลโตคลาริเน็ต (Alto clarinet)

2. เครื่องเป่าหรือเครื่องลมที่ทำด้วยทองเหลือง (Brasswind Instrument) ได้แก่ ทรัมเปต (Trumpet) คอร์เน็ต (Cornet) ทรอมโบน (Trombone) เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) บาริโตน (Baritone) ยูโฟเนียม (Euphonium) ทูบา (Tuba) และซูซาโฟน (Susaphone)

3. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (Percussion Instrument) ได้แก่ กลองเล็ก (Side Drum) กลองเทเนอร์ (Tenor Drum) กลองใหญ่ (Bass Drum) ฉาบ (Cymbals) ซิโลโฟน (Xylophone) คลอคเคนสปีล (Glockenspiel) ทรัยแองเกิล (Triangle) กลองทอมบา (Tomba) และกลองทิมปานี (Timpani)

เครื่องดนตรีต่าง ๆ จะมีลักษณะการบรรเลงเฉพาะเครื่อง ซึ่งเรียกว่า สีสันของเสียง (Tone Color) เสียงของเครื่องดนตรีจะมีลักษณะของเสียงไม่เหมือนกัน ซึ่งจะทำให้เพลงที่บรรเลงมีความไพเราะแตกต่างกันไป ได้แก่

กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้

เครื่องดนตรีที่อยู่ในกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำด้วยไม้ ได้แก่ คลาริเน็ต ฟลูต และแซกโซโฟน บรรเลงเป็นแนวทำนอง เหมาะสมกับท่อนเพลงที่มีความอ่อนนุ่ม หรือท่อนเพลงในจังหวะช้า ๆ โดยมีพิคโคโลเป็นตัวเสริมให้หัวทำนองเด่นชัดขึ้น เพราะมีเสียงสูง

กลุ่มเครื่องเป่าทำด้วยทองเหลือง จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มบรรเลงเป็นทำนอง (Melody) ได้แก่ ทรัมเปตหรือคอร์เน็ต ลักษณะของเสียงจะมีเสียงที่หนักแน่น มีพลังสดใส

2. กลุ่มบรรเลงเป็นแนวคอร์ด (Chord) ได้แก่ ทรอมโบน เฟรนช์ฮอร์น โดยมีทูบาหรือซูซาโฟนเป็นเสียงต่ำของคอร์ด หรือเป็นโทนิค

ทั้ง 2 กลุ่มอาจจะเปลี่ยนแนวของการบรรเลงได้ เช่น ทรอมโบนเป็นแนวทำนอง แซกโซโฟนกับคลาริเน็ตเป็นแนวคอร์ด

ลักษณะสำคัญของบทเพลงวงโยธวาทิตนอกจากเมโลดี และคอร์ดแล้วยังมีทำนองคลอเสียง เรียกว่า “เคาท์เตอร์เมโลดี (Counter Melody)” เครื่องดนตรีที่บรรเลงแนวเคาท์เตอร์เมโลดีได้ดีในวงโยธวาทิต คือ ยูโฟเนียม

กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ

เป็นกลุ่มที่มีลักษณะบรรเลงเป็นจังหวะ ซึ่งเสริมให้วงมีจังหวะที่เร้าใจ หรือตื่นเต้น กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะนี้จะมีความสามารถบรรเลงให้ดังขึ้นเรื่อย ๆ หรือเบาลงทีละน้อย

ลักษณะการบรรเลงเพลงของวงโยธวาทิต

การบรรเลงเพลงของวงโยธวาทิตมีหลายรูปแบบตามลักษณะการจัดวง ดังนี้ (ถวัลย์ชัย สวนมณฑา 2547)

1. เดินบรรเลง (Marching Band) วงโยธวาทิตเป็นวงดนตรีที่มีบทบาทสำหรับการบรรเลงนำในพิธีสวนสนามต่าง ๆ ของกองทัพ หรือเดินนำขบวนพาเหรดของนักกีฬา การจัดแถวสำหรับเดินขบวนของวงโยธวาทิตส่วนใหญ่จะจัดกลุ่มตามเครื่องดนตรีเป็นหลัก เครื่องดนตรีประเภทเดียวกันอยู่แถวเดียวกัน เพราะจะได้คุณภาพของเสียงที่ดีกว่า

ภาพประกอบ 3 การเดินบรรเลงวงโยธวาทิต

ที่มา สุจิตติการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ฯ

2. นั่งบรรเลง (Concert Band) วงโยธวาทิตนอกจากเป็นวงที่ใช้สำหรับเดินบรรเลงแล้วยังสามารถนั่งบรรเลงได้เหมือนกับดุริยางค์ (Orchestra) โดยปรับเปลี่ยนเครื่องดนตรีสากลเพื่อให้เหมาะกับคุณภาพเสียงของการบรรเลง เครื่องดนตรีที่นำมาเสริม คือ เบสคลาริเน็ต (Bass Clarinet) อัลโตคลาริเน็ต (Alto Clarinet) โอโบ (Oboe) บาสซูน (Bassoon) กลองทิมปานี (Timpani) กลองใหญ่ (ขนาด 36 นิ้ว) ไซโลโฟน (Xylophone) ไวบราโฟน (Vibraphone) กลอคเคนสปีล (Glockenspiel) และระฆังราว (Tubular Bells)

ภาพประกอบ 4 นั่งบรรเลงของวงโยธวาทิต

ที่มา สุจิตติการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ฯ

ในปัจจุบันวงโยธวาทิตที่มีลักษณะนั่งบรรเลง (Concert Band) มีชื่อเรียกว่า วงซิมโฟนิค (Symphonic) การนั่งบรรเลงเพื่อให้เสียงมีคุณภาพมากขึ้น อาจจะมีเพิ่มดับเบิลเบส (Double Bass) ในวงโยธวาทิตอีกด้วยก็ได้

3. การแปรขบวน (Display) หมายถึง การบรรเลงเพลงประกอบการแปรแถว เมื่อวงโยธวาทิตบรรเลงเพลง แทนที่ผู้บรรเลงจะยืนบรรเลงอย่างเดียว ผู้บรรเลงจะต้องเดินแปรขบวนเป็นรูปต่าง ๆ เช่น รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปแบบที่ใช้ในการแปรขบวนจะต้องเหมาะสมกับเพลงที่บรรเลง ปัจจุบันกลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะจะมีลักษณะโดดเด่นในวงโยธวาทิตแบบแปรขบวนมาก โดยมีเครื่องดนตรีรวมกลุ่มกันบรรเลงทำให้มีสีสันที่น่าสนใจยิ่งขึ้น และมีเครื่องดนตรีประเภทตีกระทบรวมอยู่ด้วย เช่น ไซโลโฟน เบลล์ไลน์ เป็นต้น

ภาพประกอบ 5 การแปรขบวนของวงโยธวาทิต

ที่มา สฐิบัติการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ชิงถ้วยพระราชทาน ฯ

การจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง (Marching Band)

รูปแบบของการจัดโดยทั่วไปจะไม่กำหนดแถวตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักดนตรีที่มีและจุดประสงค์ของการบรรเลง หลักการจัดรูปแบบของวงโดยทั่วไปจะจัดตามความเหมาะสมของพื้นที่และความสวยงามของแถว จึงจัดแถวให้อยู่ในรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวยาว ด้านข้างทั้งสองด้านควรมีความยาวเป็นสองเท่าของความยาวด้านหน้า หรือใกล้เคียงเพื่อให้เกิดความสมดุล

การจัดเครื่องดนตรีว่าเครื่องใดอยู่ตำแหน่งใด ควรคำนึงถึงกลุ่มเครื่องดนตรี เช่น กลุ่มเครื่องลม ทำด้วยไม้จะอยู่รวมกัน กลุ่มเครื่องลมทำด้วยทองเหลืองจะอยู่รวมกัน อาจจะทำให้กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะอยู่ตรงกลางหรืออยู่หน้าวงก็ได้ การจัดวางตำแหน่งเครื่องดนตรีควรคำนึงถึงความสมดุลของเสียงว่ามีความสมบูรณ์เพียงใด การจัดวงมาร์ชชิ่งมีทั้งแบบเครื่องลมไม่อยู่ด้านหน้าวง แบบเครื่องลมทองเหลืองอยู่ด้านหน้าวง และแบบเครื่องประกอบจังหวะอยู่ด้านหน้าวง

การจัดวงสำหรับนั่งบรรเลงของวงโยธวาทิต (Concert Band)

รูปแบบการจัดวงสำหรับนั่งบรรเลงวงโยธวาทิตจะมีลักษณะคล้ายกับการจัดวงออร์เคสตรา โดยใช้หลักการของกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีเสียงเบา เช่น คลาริเน็ต ฟลูท แซกโซโฟน จะอยู่ด้านหน้าวง กลุ่มเครื่องลมทำด้วยทองเหลืองจะอยู่ด้านหลังวง เพราะมีเสียงดัง และหนักแน่น กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะจะอยู่ด้านข้าง หรืออยู่ด้านหลังวง ทั้งนี้ การเลือกจัดวงแบบใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย คุณภาพ และสมดุลของเสียง

การแสดงดนตรีของวงโยธวาทิต

วงโยธวาทิตสามารถจัดการแสดงได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข และโอกาสที่จะนำวงโยธวาทิตไปใช้เพื่อจุดประสงค์ใด วงโยธวาทิตสามารถแบ่งการแสดงออกได้ดังนี้

1. เดินบรรเลง (Marching Band)
2. นั่งบรรเลง (Concert Band)
3. บรรเลงประกอบการขับร้อง
4. แสดงบทเพลงที่มีเครื่องดนตรีบรรเลงเดียวกับวงโยธวาทิต (Concertato)
5. วงดนตรีขนาดเล็ก (Wind Ensemble)

1. เดินบรรเลง (Marching Band) การบรรเลงแบบนี้เป็นความถนัดของวงโยธวาทิต เช่น การเดินนำขบวนนักกีฬาเข้าสู่สนาม การเดินนำขบวนเทิดพระเกียรติ การเดินสวนสนามของลูกเสือ เป็นต้น การแสดงในลักษณะนี้จะพบเห็นโดยทั่วไป เพลงที่ใช้ในการบรรเลงส่วนใหญ่จะเป็นเพลงมาร์ช

2. นั่งบรรเลง (Concert Band) การบรรเลงแบบนี้มักดนตรีจะต้องมีคุณภาพในการบรรเลง เพราะเพลงที่ใช้ในการบรรเลงจะมีความยาก มีความละเอียดอ่อนกว่าเพลงที่ใช้ในการเดินบรรเลง การบรรเลงแบบนี้ควรอยู่ในหอประชุม เพราะจะทำให้ได้เสียงที่ไพเราะ น่าฟัง บทเพลงที่ใช้สำหรับการนั่งบรรเลงได้แก่ เพลงโอverture (Overture) เพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพลงที่ได้รับความนิยมทั่วไป (Popular) เพลงไทยเดิม (การบรรเลงจะเพิ่มเครื่องประกอบจังหวะของไทย) และเพลงร่วมสมัย (Contemporary) ซึ่งหมายถึงการนำเพลงไทยเดิมมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่โดยใช้เทคนิคการประสานเสียงแบบตะวันตก ปัจจุบันนิยมนำมาบรรเลงกับวงโยธวาทิต

3. บรรเลงประกอบการขับร้อง วงโยธวาทิตถึงแม้จะถูกสร้างมาเพื่อเป็นวงดนตรีที่ใช้สำหรับการบรรเลง แต่ในบางโอกาสสามารถใช้บรรเลงร่วมกับการขับร้องได้ บทเพลงที่ใช้สำหรับการขับร้องได้แก่ เพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพลงสากล และเพลงที่ได้รับความนิยมทั่วไป

4. แสดงบทเพลงที่มีเครื่องดนตรีบรรเลงเดียวกับวงโยธวาทิต (Concertato) การบรรเลงในลักษณะนี้จะมีนักดนตรีที่มีความสามารถบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีชิ้นใดชิ้นหนึ่งบรรเลงร่วมกับวงโยธวาทิต เช่น การบรรเลงเดี่ยวทรัมเปตกับวงโยธวาทิต เป็นต้น

5. วงดนตรีขนาดเล็ก (Wind Ensemble) การบรรเลงลักษณะนี้จะนำเครื่องดนตรีวงโยธวาทิตมาบรรเลงเป็นเครื่องเป่าขนาดต่าง ๆ กัน มีจำนวนผู้บรรเลงไม่เท่ากัน เช่น วงดนตรีที่มีชื่อเสียงระดับโลก ได้แก่ The Canadian Brass วงนี้จะประกอบด้วยเครื่องดนตรี 5 คน คือ ทรัมเปต 2 คน ทรอมโบน 1 คน เฟรนช์ฮอร์น 1 คน ทูบา 1 คน เป็นต้น วงของไทยได้แก่ วงบางกอกแซกโซโฟนควอเทต (The Bangkok Saxophone Quartet) วงนี้มีผู้เล่น 5 คน คือ แซกซ์อัลโต 2 คน แซกซ์เทเนอร์ 2 คน แซกซ์อับราโทน 1 คน

ในอนาคตอาจมีวงโยธวาทิตไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ กันในรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามความเหมาะสมกับยุคสมัย

การเลือกบทเพลงสำหรับวงโยธวาทิต

ถวัลย์ชัย สวณมณฑา (2559) ได้กล่าวถึงการเลือกเพลงสำหรับวงโยธวาทิตว่าบทเพลงโยธวาทิตที่ใช้กันอยู่ขณะนี้แทบทั้งหมดมาจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้จัดมาตรฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการแบ่งลักษณะของการจัดวงดนตรี เช่น บทเพลงของวงออร์เคสตรา บทเพลงสำหรับบรรเลงด้วยเครื่องชุดดนตรี (Ensemble) เช่น Flute Quarter Brass Quarter เป็นต้น เพลงสำหรับวงโยธวาทิตนั้นแบ่งออกเป็น วงนั่งบรรเลง (Concert) และวงเดินบรรเลง (Marching) และบทเพลงสำหรับวงแจ๊ส โดยได้จัดความยากง่ายแบ่งออกเป็น 6 ระดับ เพื่อ การพัฒนาตามความเหมาะสม หลักเกณฑ์ในการเลือกบทเพลงสำหรับการบรรเลง และการประกวดวงโยธวาทิตมีดังนี้

1. เลือกบทเพลงที่เหมาะสม กับลักษณะการบรรเลงของวง ได้แก่ เพลงนั่งบรรเลง เพลงเดินบรรเลง
2. เลือกเพลงที่ผู้ประพันธ์ หรือผู้ประสานเสียงมีผลงานเป็นที่ยอมรับจากวงโยธวาทิตทั่วไป หรือบทเพลงที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ
3. เลือกบทเพลงที่อยู่ในระดับความสามารถของนักดนตรี บทเพลงมีความยากง่ายแบ่งออกเป็นระดับ 1 – 6
 - บทเพลงระดับ 1 – 2 เหมาะสมกับนักดนตรี 1 – 2 ปี
 - บทเพลงระดับ 3 – 4 เหมาะสมกับนักดนตรี 3 – 6 ปี
 - บทเพลงระดับ 5 เหมาะสมกับนักดนตรี 7 ปีขึ้นไป
 - บทเพลงระดับ 6 เหมาะสมกับนักดนตรีมืออาชีพ
4. เลือกเพลงตามความชอบของนักดนตรี

บทเพลงต่าง ๆ จะมีคำอธิบายถึงลักษณะของเพลง และผู้ประพันธ์พร้อมทั้งเรียบเรียงเสียงประสาน ตัวอย่างเพลง Carnival del soul เรียบเรียงเสียงประสานโดย Jim Swearingen ซึ่งเป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสานเป็นที่ยอมรับของวงโยธวาทิต บทเพลงนี้เหมาะสำหรับวง Marching Band มีความยากระดับ 4 เพลงนี้มีจุดเด่นที่น่าสนใจ อยู่ที่การบรรเลงเดี่ยวของทรัมเปต และเหมาะสำหรับใช้ในการแปรขบวน

3. การประกวดวงโยธวาทิตในประเทศไทย

กิจกรรมวงโยธวาทิตได้พัฒนาและเจริญก้าวหน้ามาโดยตลอด ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการจัดประกวด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนามาตรฐานให้วงโยธวาทิตเติบโตอย่างรวดเร็วในประเทศไทย ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่สมัยที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ราวปี พ.ศ. 2500 ได้มีการเตรียมจัดงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ รัฐบาลจึงได้จัดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดงบประมาณซื้อเครื่องดนตรีมอบให้แก่โรงเรียนรัฐบาล 10 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ โรงเรียนสวนกุหลาบ โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จ.เชียงใหม่ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จ.ลพบุรี โรงเรียนประจำจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนประจำจังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนประจำจังหวัดภูเก็ต โดยมอบหมายให้พระเจนดุริยางค์ ซึ่งขณะนั้นประจำอยู่ที่แผนก ดุริยางค์

กรมตำรวจ เป็นผู้จัดการวางรูปแบบของวง และจัดส่งครูไปอบรมตามโรงเรียนต่างๆ ที่ได้รับ เครื่องดนตรีเหล่านั้น เพื่อให้ทันใช้งานเฉลิมฉลอง 25 พุทธศตวรรษ (สวัสดี เงินเย้ม 2540)

ในปี พ.ศ. 2501 ดร.บุญสม มาร์ติน ได้เห็นการประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือที่ประเทศอังกฤษ จึงได้คิดริเริ่มขึ้นบ้างในประเทศไทย โดยจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งในงานแสดงศิลปกรรมนักเรียน ณ สนามโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ในปีแรกมีวงดุริยางค์ลูกเสือจากเขตการศึกษาต่าง ๆ เข้าประกวด ได้แก่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย และโรงเรียนเบญจมราชูทิศนครศรีธรรมราช ผลการประกวดในครั้งแรกนี้ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัยได้รับรางวัลชนะเลิศภาคสนาม และโรงเรียนสวนกุหลาบได้รับรางวัลประเภท นั้บรรเลง การประกวดดำเนินต่อเนื่องมาตลอดจนถึง พ.ศ. 2509 จึงได้หยุดลงเนื่องจาก มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารกองลูกเสือ จึงไม่มีผู้ผลักดันวงอื่น ๆ ส่งเข้าประกวด

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2512 2518 อธิบดีกรมตำรวจได้จัดซื้อเครื่องดนตรีให้โรงเรียน สันติราษฎร์บำรุง (โรงเรียนในความอุปถัมภ์กรมตำรวจ) มีอาจารย์เพทาย อมาตยกุล ได้ก่อตั้งสโมสรลูกเสือกรุงเทพขึ้น และได้รับมอบหมายจากกองลูกเสือให้จัดการประกวดวงดุริยางค์ขึ้นอีกครั้ง ในยุคนี้มีโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนวัดสุทธิวราราม และโรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง ส่งเข้าประกวด ต่อมาคณะกรรมการจึงได้จัดให้ทำแถวกองเกียรติยศ เดินตามแถวและให้คะแนนรวมกับการแข่งแปรขบวน จึงทำให้โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุงมีโอกาสชนะมากขึ้น เพราะมีแถว กองเกียรติยศเดินดีกว่า ทำให้วงดุริยางค์วงอื่นๆ ไม่เห็นด้วยและค่อยๆ ถอนตัวออกไป จนต้องหยุด การแข่งขันในปี พ.ศ. 2518

ในปี พ.ศ. 2524 เริ่มมีการจัดประกวดขึ้นมาอีกครั้ง แต่ยังใช้ชื่อการประกวดว่า “การประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือ” เหมือนในอดีตอยู่ และจัดการประกวดเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ จนในปีต่อมา (พ.ศ. 2525) จึงได้เปลี่ยนชื่อการประกวดขึ้นใหม่ว่า “การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย” โดย ดร.บุญสม มาร์ติน ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุม และลงมติกัน ปี พ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานถ้วยรางวัลให้การประกวด ปี พ.ศ. 2532 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานถ้วยรางวัลให้แก่วงโยธวาทิต ชนะเลิศประเภทหญิงในปี พ.ศ. 2534 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระราชทาน ถ้วยรางวัลแก่การประกวดวงอีกประเภทหนึ่ง (พลศึกษา 2538)

ปัจจุบันมีวงโยธวาทิตจำนวนมากในประเทศ ที่อยู่ในโรงเรียนทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา เพื่อสนองต่อความต้องการของทั้งนักเรียนและโรงเรียน ในการใช้ประโยชน์จากวงโยธวาทิต ทั้งในแง่ การเรียนรู้ การทำกิจกรรม และการรับใช้สังคม ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของวงโยธวาทิต อย่างต่อเนื่องจนทำให้วงโยธวาทิตในปัจจุบันมีศักยภาพที่สูงจนเป็นที่รู้จักในระดับโลก แต่ในการจัด ให้มีวงโยธวาทิตในโรงเรียน ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคตามมามากมาย ซึ่งจะเป็นตัวแปร ในการวัด ประสิทธิภาพของวงโยธวาทิตในแต่ละโรงเรียน ว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเท่าใด หากวงโยธวาทิตได้มีการจัดการที่มีระบบแบบแผนก็ย่อมจะทำให้วงโยธวาทิตนั้นประสบความสำเร็จได้อย่างแน่นอน

ประวัติการประกวดวงโยธวาทิต

การประกวดวงโยธวาทิต ยุคแรก วงที่เข้าประกวดต้องผ่านเข้ารอบระดับเขตการศึกษา ทั้ง 12 เขต วงที่ชนะเลิศจะเป็นตัวแทนร่วมกับเขตกรุงเทพฯ 3 วง รวมแล้วจะมีวงโยธวาทิตเข้าประกวดในระดับประเทศ 15 วง ซึ่งจะมีการประกวด 2 รอบ คือรอบรองชนะเลิศเพื่อคัดเลือกเหลือ 6 วง เข้าประกวดรอบชิงชนะเลิศ

ประเภทการประกวดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือประเภท ชายหรือชาย-หญิง และประเภท หญิง วงโยธวาทิตวงหนึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยเพลง 1 คน คทากร 1 คน และผู้บรรเลงไม่น้อย 35 คน แต่ไม่เกิน 45 คน ต้องศึกษาอยู่ในสถาบันเดียวกัน ลักษณะและรูปแบบการประกวด วงโยธวาทิตที่เข้าประกวดต้องบรรเลงทั้งนั่งบรรเลงและรูปแบบดนตรีสนาม ลำดับการแสดง การนั่งบรรเลงไม่เกิน 15 นาที วงโยธวาทิตต้องบรรเลงเพลงบังคับตามลำดับ คือ เพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช 1 เพลง เพลงไทย 1 เพลง อนุญาตให้ผู้บรรเลงเครื่องดนตรีไทยเพิ่ม 5 คน เพลงเลือกตามความถนัด การบรรเลงดนตรีสนามใช้เวลาบรรเลงไม่เกิน 15 นาที เริ่มตั้งแถว บรรเลงด้วยเพลงกราวกีฬา (โดย นาวาอากาศโท อารี สุชะเกศ) จากลู่กรีฑา ผ่านประธานนำขบวนตัดเข้าสู่สนามบรรเลงเพลงมาร์ชชนาการทหารไทย (เรียบเรียงเสียงประสานโดย นาวาอากาศโท อารี สุชะเกศ) เสร็จแล้วบรรเลงเพลงมาร์ชหรือเพลงที่ใช้จังหวะเหมาะสมกับการแปรรูปขบวนดนตรีสนาม

เกณฑ์การตัดสินการประกวด การแต่งกาย ความพร้อมเพรียง ระเบียบวินัย การเทียบเสียง ความสมดุลของเสียง คำนวณประสาน ช้า-เร็ว ของจังหวะสัมพันธ์กับบทเพลง คณะกรรมการชุดแรกของการประกวดมีรายชื่อดังต่อไปนี้ 1) นายสมชาย อินทรทูต 2) นาวาอากาศโท อารี สุชะเกศ 3) นายไพฑูรย์ ศุภวารี 4) นายประสิทธิ์ จินดาอินทร์ 5) ร.ท.บุญเสริม ช่างใหญ่ 6) พ.ต.ท.ทีฆา โพธิเวส 7) นายพีระ ตรีบุปผา 8) นายธนิต ผลประเสริฐ 9) นายประสาน สุทัศน์ ณ อยุธยา 10) นายอวบ เหมรัชตะ 11) นายวีรชาติ เปรมานนท์ 12) พันโท วิชิต ให้อยู่ 13) นาวาตรีสำเภา สนธิปัญญา 14) นายสมวงศ์ ศรีสมวงศ์

คณะกรรมการตัดสิน

ภาพประกอบ 6 คณะกรรมการการตัดสินวงโยธวาทิต พ.ศ. 2532

ที่มา สุจิตติการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน ฯ

การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียนนักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทานฯ ครั้งที่ 35 ประจำปี 2559 ได้มีคณะกรรมการ การประกวด ดังนี้ 1) อ.วานิช โปตะวนิช 2) ดร.นิพัทธ์ กาญจนะหุต 3) อ.อภิภูม มินาลัย 4) อ.เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม เป็นต้น

โครงการประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทานฯ เริ่มมีการประกวดครั้งแรกในงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2524 โดยศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน อธิบดีกรมพลศึกษาในขณะนั้น ได้มอบให้หน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ไปดำเนินการฟื้นฟูจัดขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากในอดีตประเทศไทยเคยมีการจัดการประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือ ในงานศิลปะนักเรียน ที่บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า แต่ภายหลังกิจกรรมดังกล่าวไม่มีการดำเนินการ สำหรับการประกวด ในปี พ.ศ. 2635 ใช้ชื่อว่าการประกวดวงดุริยางค์ลูกเสือ และวงดุริยางค์จากโรงเรียนต่างๆ ในส่วนกลางสมัครเข้าร่วมประกวดจำนวน 5 วง โดยวงที่ชนะเลิศคือวงดุริยางค์โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ซึ่งเป็นโครงการทดลองการจัดประกวด โดย มีธนากรทหารไทย จำกัด(มหาชน) ร่วมสนับสนุน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 เป็นปีที่กรุงเทพฯจะมีอายุครบ 200 ปี กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้นำโครงการประกวดวงโยธวาทิตเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมฉลอง กรุงเทพฯ 200 ปี ทั้งนี้กรมพลศึกษา ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มาร่วมกันดำเนินงาน ในการจัดทำระเบียบการประกวดขึ้น พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบวิธีการประกวด ซึ่งได้แก่ การนั่งบรรเลง (Concert) การบรรเลงดนตรีสนาม (Marching and Display) และมีการกำหนดเพลงบังคับ เช่น การนั่งบรรเลงจะต้องบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ เพลงไทย (ไทยเดิม) และ เพลงเลือกตามความถนัด ส่วนการบรรเลงดนตรีสนาม จะมีเพลงบังคับคือเพลงกราวกีฬา และ เพลงเลือกตามความถนัดที่เหมาะสมกับการแปรรูปขบวน และใช้ชื่อการประกวดว่า “การประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งชนะเลิศแห่งประเทศไทย” โดยวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศการประกวด ในปีนี้คือ วงโยธวาทิตของโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้โดยถือว่าการประกวดครั้งนี้เป็นครั้งที่ 1

ในปี พ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานถ้วยรางวัลให้กับวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศการประกวด ชื่อการประกวดจึงเปลี่ยนใหม่เป็น “การประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งชนะเลิศแห่งประเทศไทย และซึ่งถวายพระราชทาน” และมี พ.ศ. 2532 ได้เพิ่มการประกวดวงโยธวาทิตประเภทหญิงล้วนขึ้นมาอีกประเภทหนึ่ง พร้อมทั้งขอพระราชทาน ถ้วยรางวัลชนะเลิศจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีด้วย ในปี พ.ศ. 2533 คณะกรรมการจัดประกวดได้เพิ่มประเภทการประกวดสำหรับวงโยธวาทิตอีกหนึ่งประเภท สำหรับวงโยธวาทิตที่เริ่มก่อตั้งวงขึ้นใหม่ พร้อมทั้งขอถ้วยพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นถ้วยรางวัลชนะเลิศ ดังนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา การประกวดวงโยธวาทิตจึงดำเนินการโดยกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จะมี 3 ประเภท ประกอบด้วย ประเภท ก ถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประเภท ข ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประเภท ค ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งความแตกต่างของแต่ละถ้วย ได้แก่ ประเภท ก ได้หนดจำนวนผู้บรรเลง 80 คน และบังคับเพลงไทย เป็นประเภทเพลงโหมโรง หรือเพลงเถา ถ้วย ข ได้กำหนดจำนวนผู้บรรเลง

45 – 55 คน และบังคับเพลงไทยในอัตรา 2 ชั้น และถ้วย ค ได้กำหนดจำนวนผู้บรรเลงเพลงไทย เช่นเดียวกับถ้วย ข แต่เพิ่มเป็นผู้บรรเลงต้องเป็นผู้หญิงล้วน

ต่อมา พ.ศ. 2545 ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกวดใหม่สำหรับวงโยธวาทิต ประเภท ค จากเดิมที่เป็นวงโยธวาทิตประเภทหญิงล้วน เป็นประเภทชาย หรือชายหญิงผสม หรือหญิงล้วน แต่จะประกวดเฉพาะดนตรีสนาม (Marching and Display) เท่านั้น และกำหนดจำนวนผู้บรรเลง 45 – 55 คน สาเหตุที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากในช่วงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2550 เป็นต้นมา มีวงโยธวาทิตที่มีผู้บรรเลง เป็นหญิงล้วนส่งเข้าร่วมประกวดประมาณ 3 วง ต่อปี จนถึงปี พ.ศ. 2544 ไม่มี วงโยธวาทิตที่มีผู้บรรเลงเป็นผู้หญิงล้วนส่งเข้าประกวดเลย จึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกวดใหม่ดังกล่าว นอกจากนี้ เนื่องจากมีการปฏิรูประบบราชการใหม่ กรมพลศึกษาถูกประกาศยกเลิกไป และมีตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้น ทำให้การดำเนินการประกวดวงโยธวาทิต จึงเปลี่ยนจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยกรมที่ รับผิดชอบ คือ สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ และไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากคณะกรรมการจัดงานฉลอง วันเด็กแห่งชาติ แต่การดำเนินการจัดประกวด ยังคงใช้ช่วงเวลาเดิม คือ สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม หรือช่วงงานฉลอง วันเด็กแห่งชาติเช่นเดิม และเพิ่มรางวัลระดับความสามารถเหรียญทอง เหรียญเงิน เหรียญทองแดง ขึ้นมา ตามการประกวดในระดับนานาชาติ

พ.ศ. 2549 สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้รับผิดชอบโครงการ ประกวดวงโยธวาทิตนักเรียน นิสิต นักศึกษา ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย และชิงถ้วยพระราชทานฯ ได้เพิ่มประเภท การประกวดอีก 1 ประเภทคือ ประเภทหนึ่งบรรเลง โดยขอพระราชทานถ้วยรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นถ้วยรางวัลชนะเลิศ นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณลักษณะเพิ่มเติมคือ มีผู้บรรเลงจำนวน 40-70 คน และกำหนดให้มีเพลงบรรเลงประกอบด้วยเพลง พระราชานิพนธ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพลงไทยร่วมสมัยที่คณะกรรมการจัดการประกวดจัดทำขึ้นใหม่ และเพลงเลือกตามถนัดและอนุญาตให้ใช้เปียโนไฟฟ้า หรือคีย์บอร์ดได้

นอกจากนี้ยังนำรูปแบบการประกวดและเกณฑ์การตัดสินในระดับสากล รวมทั้งได้เชิญคณะกรรมการตัดสิน จากต่างประเทศ ได้แก่ การประกวดหนึ่งบรรเลงทั้งถ้วย ก ข และประเภทหนึ่งบรรเลง ใช้สถานที่ภายในอิมเนเซียม เป็นสถานที่ประกวด ส่วนการประกวดดนตรีสนามจะใช้สถานที่ภายในสนามศุภชลาศัย สำหรับคณะกรรมการการตัดสินได้เชิญผู้เชี่ยวชาญ จากประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น และกรรมการการตัดสินจะมีการบันทึกเทปข้อผิดพลาด สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุงลงในเทปบันทึกเสียง เพื่อเป็นหลักฐาน เพิ่มเติมจากที่เคยปฏิบัติเฉพาะการเขียนข้อเสนอแนะลงในใบบันทึกการให้คะแนน มอบให้แต่ละวงนำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาวงโยธวาทิตของตนเองต่อไป

อนึ่ง พ.ศ. 2549-2552 ผู้แทนจากสมาคม WMC (World Music Contest) ได้เดินทาง มาร่วมชมการประกวดวงโยธวาทิตในประเทศไทย และกล่าวว่า การจัดการประกวดของประเทศไทยได้มาตรฐาน ดังนั้นวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะได้รับเชิญไปประกวดดนตรีโลกที่ดำเนินการจัดโดย WMC โดยไม่ต้องผ่านรอบคัดเลือก

พ.ศ. 2552 สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการได้ปรับชื่อโครงการเป็นการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ชิงถ้วยพระราชทานฯ และเพิ่มประเภทการประกวดในระดับ

ประณตศึกษาขึ้นอีกประเภทหนึ่ง โดยขอถ้วย พระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี เป็นรางวัลชนะเลิศ ซึ่งมีวงโยธวาทิตระดับประณตศึกษาส่งเข้าประกวดจำนวน 4 วง และบริษัทสยามดนตรี ยามาฮ่า จำกัด ร่วมสนับสนุน และแบ่งการประกวดออกเป็น 5 ประเภท มีผู้บรรเลง และผู้แสดงประกอบดังนี้

1. ประเภท ก โดยการแปรชบวน ดนตรีชอบสนามและนั่งบรรเลง มีผู้บรรเลงและผู้แสดงประกอบ จำนวน 50-128 คน
2. ประเภท ข โดยการแปรชบวน ดนตรีชอบสนามและนั่งบรรเลง มีผู้บรรเลงและผู้แสดงประกอบ จำนวน 40-86 คน
3. ประเภท ค โดยการแปรชบวน มีผู้บรรเลงและผู้แสดงประกอบ จำนวน 40-86 คน
4. ประเภทนั่งบรรเลง มีผู้บรรเลง จำนวน 40-70 คน
5. ประเภท ช โดยการแปรชบวน และดนตรีชอบสนาม มีผู้บรรเลงและผู้แสดงประกอบ จำนวน 30-100 คน

นายสมบัติ คุรุพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการศึกษาและนันทนาการ (ในขณะนั้น) ได้มีนโยบายและส่งเสริมการจัดประกวดวงโยธวาทิตฯ เพื่อให้ได้มาตรฐานสากลยิ่งขึ้น พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อให้ การส่งเสริม สนับสนุนวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศได้รับรางวัลถ้วยพระราชทาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ประเภท ก สู่การประกวดระดับนานาชาติ และระดับโลกดังนี้

พ.ศ. 2551 วงโยธวาทิตโรงเรียนราชบพิศ กรุงเทพมหานคร ในการประกวด 2nd Kuala Lumpur world marching band competition 2008 จำนวน 2,000,000 บาท

พ.ศ. 2552 ได้สนับสนุนงบประมาณจำนวน 1,500,000 บาท ให้โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ในนามผู้แทนของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในการประกวดดนตรีโลก ครั้งที่ 16 (16th World Music Contest 2009) ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ และได้รับรางวัล Top of The World Championship ในประเภทดนตรีสนาม (Display) โดย วงโยธวาทิตโรงเรียนสุนารีวิทยา เป็นนักเรียนหญิงล้วน โดยประชันความสามารถกับวงโยธวาทิตประเทศอื่นๆ ซึ่งไม่ จำกัดอายุ จึงเห็นสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นอย่างยิ่ง

ปีพ.ศ. 2555 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระราชทาน ถ้วยรางวัลชนะเลิศ ประเภทเดินแถวมาร์ชชิ่ง จากศักยภาพในการจัดดำเนินการประกวดวงโยธวาทิตและผลผลิต ที่วงโยธวาทิตได้รับรางวัลในระดับนานาชาติ อย่างต่อเนื่อง สำนักงานพัฒนาการศึกษาและนันทนาการ จึงได้จัดประกวดวงโยธวาทิตในระดับนานาชาติขึ้นอีกกิจกรรมหนึ่ง ในปี พ.ศ. 2552 และปีพ.ศ. 2553 สำนักงานพัฒนาการศึกษาและนันทนาการได้เปลี่ยนเป็นกรมพลศึกษาตามพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2553 และยังคงจัดการประกวดวงโยธวาทิตอย่างต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. 2547 ได้จัดการประกวดวงดรัมไลน์ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ อีกกิจกรรมหนึ่ง เป็นการประกวดดนตรีประเภท เครื่องกระทบ ปีพ.ศ. 2549 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานถ้วยรางวัลประเภท Senior Division Junior Division และ Stand still Play Division ตามลำดับปี พ.ศ. 2553 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

พระราชทานถ้วยรางวัล ประเภท Open Division และได้จัดการประกวดศิลปะการ์ตูนเป็นครั้งแรก ร่วมกับการจัดประกวดวงดรัมไลน์

ในปี 2561 กรมพลศึกษาได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมดนตรีเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานถ้วยรางวัล จำนวน 5 ถ้วย สำหรับเป็นรางวัลชนะเลิศการประกวดวงดรัมไลน์ และทีมศิลปะการ์ตูน ประจำปี 2561 ดังนี้

1. ถ้วยรางวัล สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 2 ถ้วย
 - การประกวดวงดรัมไลน์ รุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี และรุ่นอายุไม่เกิน 18 ปี
2. ถ้วยรางวัล พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จำนวน 1 ถ้วย
 - การประกวดทีมศิลปะการ์ตูน รุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี
3. ถ้วยรางวัล พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์ จำนวน 1 ถ้วย
 - การประกวดทีมศิลปะการ์ตูน รุ่นอายุไม่เกิน 18 ปี
4. ถ้วยรางวัล พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ จำนวน 1 ถ้วย
 - การประกวดการประชันการตีกลองระดับประเทศ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศการประกวดดนตรีพื้นบ้านวงโปงลาง รุ่นอายุไม่เกิน 13 ปี รุ่นอายุไม่เกิน 15 ปี รุ่นอายุไม่เกิน 25 ปี และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศประเภท นั้บรเพลง รุ่นอายุไม่เกิน 18 ปี และประเภทนั้บรเพลงรุ่นอายุ ไม่เกิน 25 ปี

ผลการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ แห่งประเทศไทย ประเภทนั้บรเพลง ปี พ.ศ. 2549 – 2559 ประเภทแปรขบวน ปี พ.ศ.2549 – 2559 ตาราง 1 วงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศประเภทนั้บรเพลง ปี พ.ศ. 2549 – 2559

ปี พ.ศ.	วงโยธวาทิต	จังหวัด
2549	โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	กรุงเทพมหานคร
2550	โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	กรุงเทพมหานคร
2551	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2552	โรงเรียนหอวัง	กรุงเทพมหานคร
2553	โรงเรียนราชวินิตมัธยม	กรุงเทพมหานคร
2554	โรงเรียนหอวัง	กรุงเทพมหานคร
2555	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2556	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2557	โรงเรียนหอวัง	กรุงเทพมหานคร
2558	โรงเรียนสุนารีวิทยา	นครราชสีมา
2559	โรงเรียนสุนารีวิทยา	นครราชสีมา

ตาราง 2 วงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศการประกวดดนตรีธนาคารโรงเรียน ประเภท ซิมโฟนิคแบนด์ ปี พ.ศ.2553 – 2559

ปี พ.ศ.	วงโยธวาทิต	จังหวัด
2553	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2554	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2555	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2556	โรงเรียนทอวัง	กรุงเทพมหานคร
2557	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2558	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ
2559	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	สมุทรปราการ

ตาราง 3 วงโยธวาทิตรางวัลชนะเลิศการประกวด ประเภทแประชบวน แห่งประเทศไทยปี พ.ศ.2549 – 2559

ปี พ.ศ.	วงโยธวาทิต	จังหวัด
2549	โรงเรียนอรรถวิทย์ พานิชยการ	กรุงเทพมหานคร
2550	โรงเรียนวัดราชพิธ	กรุงเทพมหานคร
2551	โรงเรียนวัดราชพิธ	กรุงเทพมหานคร
2552	โรงเรียนสุนารีวิทยา	นครราชสีมา
2553	โรงเรียนอรรถวิทย์ พานิชยการ	กรุงเทพมหานคร
2554	โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย	เชียงใหม่
2555	โรงเรียนสุนารี	นครราชสีมา
2556	โรงเรียนอรรถวิทย์ พานิชยการ	กรุงเทพมหานคร
2557	โรงเรียนอรรถวิทย์ พานิชยการ	กรุงเทพมหานคร
2558	โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ	สมุทรปราการ
2559	โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ	สมุทรปราการ

4. หลักเกณฑ์การตัดสินการประกวดวงโยธวาทิต และเทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงประกวดสำหรับประเทศ

การตัดสินการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ คณะกรรมการตัดสินตามหลักเกณฑ์โดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ แยกตามประเภทการประกวดต่อไปนี้

1. การประกวดวงโยธวาทิตประเภทหนึ่งบรรเลง (Concert) พิจารณาจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. คุณภาพเสียง (Tone Quality)
2. ระดับเสียง (Intonation)
3. ความสามารถในการสร้างระดับของความดัง-เบา (Dynamics Range)
4. การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

5. เทคนิค (Technique)
 6. การควบคุมจังหวะและอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo)
 7. ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
 8. วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature)
 9. การแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship)
2. การประกวดวงโยธวาทิตประเภทแปรชบวน (Display) พิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้
1. ส่วนดนตรี (Music) ได้แก่ คุณภาพเสียง (Tone Quality) ระดับเสียง (Intonation) ความดัง-เบา (Dynamics Range) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เทคนิค (Technique) การควบคุมจังหวะและอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo) ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble) วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature) การแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship)
 2. ส่วนเครื่องกระทบ (Percussion) ได้แก่ บทเพลงที่ใช้ในการแสดง (Repertoire) ระดับเสียง (Intonation) ความสมดุล (Balance and Ensemble) การควบคุมจังหวะและความเร็ว (Rhythm and Tempo) ทักษะส่วนบุคคล (Individual Skill) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
 3. ส่วนภาพ (Visual) ได้แก่ ภาพรวมและผลสอดคล้องของการแสดง (General Effect) รูปแบบและแบบการแสดง (Form & Style show) นักแสดงประกอบ (Color Guard)
 4. การบรรเลงมาร์ชชิ่ง (Marching) ได้แก่ คุณภาพเสียงดนตรี คุณภาพเสียงเครื่องกระทบ ความสมดุลของเสียง และความสวยงามของระเบียบแถว
 5. ความสามารถของคฑาการตีเด่น พิจารณาจากทักษะการใช้สัญญาณคำสั่งแบบสากล เทคนิคการใช้สื่อความหมาย ความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงาม และความสง่างามตลอดช่วงเวลาการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการบรรเลงดนตรีสนาม (Marching)
- จะเห็นได้ว่าการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติทั้งประเภทหนึ่งบรรเลง และประเภทแปรชบวน จะมีหลักเกณฑ์การตัดสินเหมือนกันในส่วนดนตรี (Music) ได้แก่ คุณภาพเสียง (Tone Quality) ระดับเสียง (Intonation) ความดัง-เบา (Dynamics Range) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เทคนิค (Technique) การควบคุมจังหวะและอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo) ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble) วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature) การแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship)

4.1 ความหมายของเกณฑ์การตัดสิน

1. Ensemble , Musicianship ความหมายตรง ๆ ก็คือ การบรรเลงรวมกลุ่มและความเป็นดนตรี อาจจะสรุปว่าการให้คะแนนในหัวข้อนี้เป็นการให้คะแนนภาพรวมก็ได้ เพราะองค์ประกอบของการให้คะแนนในข้อนี้ก็คือข้อ 2-9 ที่จะเขียนต่อจากนี้ ได้แก่เรื่อง Intonation , Balance , Dynamic , Rhythm , Technique , Tone Quality , Style , Literature หากกรรมการผู้ให้คะแนนไม่มีความรู้เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ดีพอ ก็ยากที่จะตัดสินได้อย่างเป็นธรรม เพราะอาจใช้ความชอบส่วนตัวหรือความลำเอียงมาตัดสินการประกวดได้ คะแนนในส่วนนี้ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินการประกวดในกรณีที่การบรรเลงของทั้งสองวงใกล้เคียงกัน เรื่องราวของอารมณ์ ความชอบส่วนตัว ทำให้คะแนนส่วน Musicianship นี้ต่างกัน

2. Intonation หมายถึงเรื่องของความถูกต้องของระดับเสียง เป็นเรื่องที่คุณเขียนเคยเขียนในเพลงดนตรี สรุปลึ้น ๆ คือ หากปฏิบัติเครื่องดนตรีเพี้ยน กรรมการก็จะบอกว่า Intonation ไม่ดี ดนตรีจะวันตกว่าเรื่องของ Intonation สำคัญมาก หาก Intonation ดี บรรเลงไม่เพี้ยน แค่เทียบเสียงก็พอเพราะแล้ว กรรมการบางคนแค่ฟังการเทียบเสียงของวง ก็บอกได้แล้วว่าวงนั้นจะทรอบหรือไม่ บางวงรู้ตัวก็เลยเป่า Bb concert แถมด้วยคอร์ดอีกหลายคอร์ด คนดูบางคนรู้เลยว่าวงนี้จะเข้ารอบหรือไม่

3. Balance หมายถึงเรื่องของคุณภาพ หรือความสมดุลของเสียง รูปแบบของการจัดวงมีผลต่อเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะนั่งบรรเลง เดินแถว หรือแปรขบวน การจัดรูปแบบของวงมีส่วนสำคัญในการสร้างสมดุลของเสียงเครื่องดนตรีกลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ (Woodwind) และกลุ่มเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass) โดยธรรมชาติแล้วเสียงของ Brass จะได้ยินชัดกว่าเสียงของ Woodwind ในกรณีที่บรรเลงกลางแจ้ง ในการเดินแถวและแปรขบวนจึงนิยมนำ Woodwind มาไว้ข้างหน้า การนั่งบรรเลงในหอประชุมสำหรับการแสดงดนตรีโดยเฉพาะ ทุก ๆ เสียงจะได้ยินชัดเจน แม้กระทั่งเสียงหายใจของนักดนตรี การสร้างคุณภาพของเสียงจะต้องทำให้ผู้ฟังได้ยินเสียงเครื่องดนตรีครบทุกเสียง และมีความไพเราะด้วย สมดุลสามเหลี่ยมเป็นเรื่องที่มีมานานแล้ว แต่ครู ๆ หลาย ๆ คนไม่ให้ความสำคัญเสียงเบสเป็นฐานของสามเหลี่ยมไปจนถึงยอดของสามเหลี่ยมคือปิโคโคโล สมดุลของเสียงแนวตั้งเป็นเรื่องของคอร์ดต่าง ๆ สมดุลของเสียงแนวนอนเป็นเรื่องของทำนองหลักกับทำนองรอง (Counter point) หากวงใดสามารถสร้างคุณภาพในการบรรเลงทั้งเรื่องสมดุลสามเหลี่ยม สมดุลแนวตั้ง (Chord) และสมดุลแนวนอน (Melody & Counterpoint) การบรรเลงของวงนั้นก็จะเป็นที่น่าฟังและอาจชนะใจกรรมการได้

4. Dynamic หมายถึงเรื่องของความดัง-เบา Dynamic เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ฟังเห็นภาพจากเสียงที่บรรเลง โดยเฉพาะบทเพลงเล่าเรื่องราว (Program music) เสียงดัง-เบา ก่อให้เกิดมิติในการฟัง สิ่งเหล่านี้กรรมการผู้ให้คะแนนจะตรวจสอบว่าการบรรเลงว่า Dynamic ถูกต้องหรือไม่โดยตรวจจากโน้ตรวม (Music score) การบรรเลงตาม score กรรมการบางคนอาจตัดคะแนนได้เพราะถือว่าไม่ให้เกียรติผู้ประพันธ์บทเพลงนั้น

5. Rhythm หมายถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับจังหวะทั้งหมด ทั้งเรื่อง Beat , Tempo บทเพลงสมัยใหม่หลาย ๆ เพลง มีจังหวะไม่คงที่แน่นอน เดียวก็เร็วเดียวก็ช้า เป็นเรื่องที่ยากยิ่งสำหรับผู้อำนวยเพลง (Conductor) เรื่องของ Rhythm เป็นจุดที่กรรมการสามารถตรวจสอบผู้อำนวยเพลงได้เป็นอย่างดี การให้คิวเพลงควบคุมวงให้บรรเลงไปตามรูปแบบของจังหวะที่ควรจะเป็น หากผู้อำนวยเพลงกับวงไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีแล้วยากที่จะบรรเลงออกมาได้ดี ผู้ชมจะพบอาการที่เรียกว่าผิดคิวเกิดขึ้นบ่อย ๆ

6. Technique หมายถึงวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีเพื่อให้เกิดเสียงที่ถูกต้องหรือตามที่ผู้ประพันธ์เพลงต้องการ รวมไปถึงวิธีการดึงดูดความสนใจของผู้ชมโดยวิธีการพิเศษของผู้บรรเลง วิธีการบรรเลงขั้นพื้นฐานผู้บรรเลงทั่ว ๆ ไป อาจมีความรู้ความสามารถทำได้ แต่วิธีการบางอย่างต้องอาศัยความชำนาญเป็นพิเศษ ในบทเพลงสมัยใหม่ที่หลายคนอาจคาดไม่ถึง เช่น มีการเป่าทรมเป็ตเป็นสัตว์นานาชาติ สิ่งเหล่านี้สามารถสร้างความสนใจในบทเพลงได้เป็นอย่างดี แต่ก่อนที่จะบรรเลงเทคนิคพิสดาร นักดนตรีควรจะเรียนรู้เทคนิคการบรรเลงที่จำเป็นเสียก่อน เช่น เรื่องของการใช้ลม-ลิ้น

การเป่าสั้น-ยาว การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ตามเครื่องหมายให้ถูกต้อง หากเทคนิคพื้นฐานทำได้ไม่ดี ก็ยากที่จะทำคะแนนการประกวดได้ดีเช่นกัน

7. Tone Quality หมายถึงคุณภาพของเสียงดนตรี เครื่องดนตรีแต่ละชนิดสร้างสีเสียง (Tone Color) ที่ต่างกัน ทำให้เราสามารถจำแนกได้ว่า เสียงที่ได้ยินเป็นเสียงของเครื่องดนตรีชนิดใด แต่คุณภาพเสียงไม่ใช่เพียงได้ยินแล้วบอกได้ว่าเป็นเรื่องดนตรีอะไร แต่ต้องบอกได้ว่าเสียงนั้นไพเราะหรือไม่ เช่น บางคนเป่าแซกโซโฟนเหมือนเสียงห่านร้อง เป่าโอโบเหมือนปี่ใน เป่าทรัมเป็ตเสียงบีไม่ชัดเจน หากไม่สามารถควบคุมคุณภาพเสียงให้ได้แล้ว ก็ยากที่จะทำคะแนนส่วนนี้ได้ดีในหัวข้อนี้ นอกจากนี้หมายถึงเสียงเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นแล้วยังอาจหมายถึงเสียงรวมกันของวงด้วย

8. Style หมายถึงรูปแบบของการบรรเลง บทเพลงบนโลกนี้มีหลายรูปแบบ วิธีการบรรเลงก็ต่างไปด้วย เช่น เพลง Jazz กับ Classic หรือ March แนวทางการบรรเลงแตกต่างกัน ดนตรีคลาสสิกในยุคต่าง ๆ ก็มีรูปแบบที่แตกต่างกัน เพลงยุค Baroque กับ Classic หรือ ยุค Romantic ไปถึงเพลง Contemporary ต่างแนวเพลงก็ต่างรูปแบบหากใครเลือกเพลง Contemporary มาใช้ในการประกวด แต่บรรเลงออกมาในแบบ Baroque คะแนนในส่วนนี้ก็คงทำได้ไม่ตึ๊ง

9. Literature หมายถึงบทเพลงที่ผู้เข้าร่วมประกวดเลือกมามีระดับความยากง่ายเพียงไร เหมาะสมกับผู้บรรเลงหรือไม่ การเลือกเพลงยากเกินความสามารถของผู้บรรเลง ไม่ก่อให้เกิดผลดีใด ๆ ในการประกวดเลย เช่นเดียวกับกับการเลือกเพลงง่ายเกินไปก็ก่อให้เกิดผลเสียเช่นกัน หากวงที่เข้าร่วมประกวดสองวงมีระดับความสามารถเท่ากัน วงที่บรรเลงเพลงยากกว่ามีสิทธิ์ที่จะได้คะแนนดีกว่า (ถ้าบรรเลงได้ดี)

4.2 เทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงประกวดระดับชาติ

การเลือกบทเพลงสำหรับการบรรเลงประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติจะต้องศึกษาระเบียบกฎเกณฑ์ให้ดี ว่าคณะกรรมการได้กำหนดการให้คะแนนการบรรเลงด้านใดบ้าง ต้องบรรเลงเพลงประกวดทั้งหมดก็เพลง แต่ละเพลงมีข้อบ่งชี้บ่งอย่างไร เวลาในการบรรเลงเท่าไร

การวางแผนใดๆ ก็ตามที่เป็นขั้นเป็นตอน โดยมีการเตรียมการ มีการจัดวางกำหนดการในการปฏิบัติงานต่างๆ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ หรือวางแผนการฝึกก่อนปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ก็จะทำให้งานเหล่านั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างดียิ่ง ซึ่งการวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตนั้นก็เช่นกัน หากวางเป้าหมายของการฝึกซ้อม และได้ดำเนินการตามแผนการฝึกที่เกิดจากการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องในการฝึกซ้อมในส่วนต่างๆ ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะทำให้วงโยธวาทิตประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง

นิพัทธ์ กาญจนะหุต (2562) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวดว่า วงโยธวาทิตต้องเตรียมพร้อมในแต่ละปีการศึกษา ครูผู้ควบคุมจะต้องเตรียมบทประพันธ์เพลงสำหรับการประกวดให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละปีที่ผ่านมา ในปัจจุบันคีตกวีได้ประพันธ์เพลงสำหรับวงโยธวาทิตไว้มากมาย ในการเลือกบทประพันธ์เพลงที่เหมาะสมกับทักษะของวง ประกอบไปด้วยปัจจัยหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้อง ครูผู้ควบคุมวงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ โดยสังเขป 11 ข้อดังนี้

- 1) ความหลากหลายของสีสัน (Color) พื้นผิว (Texture) และลักษณะเสียง (Timbres)
- 2) การเอื้อประโยชน์ทางการเรียน การสอน การศึกษาเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาให้นักเรียนในวง
- 3) สร้างแรงจูงใจ สร้างความท้าทาย ทั้งทางสติปัญญาและทางอารมณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้สึกมีความอยากรู้อยากเห็น

เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะการบรรเลง 4) ความซับซ้อนทางด้านเทคนิคการบรรเลง กับเวลาการฝึกซ้อม ที่มีจนถึงเวลาแสดง สามารถทำให้นักเรียนพัฒนาเทคนิค จนเข้าถึงสุนทรียภาพของความเป็นดนตรี ของบทประพันธ์ชิ้นนั้น ได้ หรือไม่ ครูผู้ควบคุมวงต้องพิจารณาความยาก – ง่าย ทางเทคนิคของแต่ละ เครื่องดนตรี ไม่เพียงแต่เล่นโน้ตได้เท่านั้น ต้องคำนึงถึงการบรรเลงร่วมกันให้เข้าถึงดนตรีอย่างมีสุนทรีย ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง 5) พิจารณาบทเพลงที่มีลักษณะและสไตล์ ที่ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกแปลก ใหม่ 6) บทประพันธ์จากคีตกวีที่มีชื่อเสียง จากช่วงเวลาและท้องถิ่นที่แตกต่าง 7) บทประพันธ์ที่มี คุณค่าทางประวัติศาสตร์ และเป็นตัวแทนของศิลปะจากหลากหลายวัฒนธรรม 8) คุณภาพความ เหมาะสม และความหลากหลายของการจัดโปรแกรมในการประกวด หรือคอนเสิร์ตนั้นๆ 9) ถ้าเป็น เพลง Transcription จะต้องพิจารณาถึงความถูกต้องสมบูรณ์กับบทประพันธ์ดั้งเดิม 10) สิ่งที่สำคัญ คือครูผู้ควบคุมในสถานะวิทยาการสามารถเข้าถึงสุนทรียภาพของบทประพันธ์และสามารถถ่ายทอด สุนทรียภาพของบทประพันธ์ในการฝึกซ้อมให้กับนักดนตรีในวงได้เข้าใจและเข้าถึงสุนทรียภาพของบท ประพันธ์ที่บรรเลงออกมาให้ผู้ฟังได้รับรมย์กับสุนทรียภาพของบทประพันธ์ตามที่คีตกวีมุ่งหวัง 11) ถ้ามี การแสดงบทประพันธ์นั้นๆ โดยวงโยธวาทิตวงอื่นๆ ครูผู้ควบคุมวงมีความสนใจจะไปฟังคอนเสิร์ต นั้นๆ หรือไม่

วานิช โปตะวนิช (2562) ได้กล่าวการเลือกบทเพลงสำหรับการประกวดว่าผู้ควบคุมต้อง ประเมินนักเรียนในวงโยธวาทิตว่ากลุ่มเครื่องดนตรีใดมีการบรรเลงที่ดี ปีนี้กลุ่มเครื่องทองเหลืองมี คุณภาพการบรรเลงดีกว่ากลุ่มอื่นก็คัดเลือกบทเพลงที่มีการโชว์เทคนิคการบรรเลงของกลุ่มเครื่องลม ทองเหลือง เผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม (เผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม 2562) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเลือกบทเพลง สำหรับการประกวด การบรรเลงบทเพลงประกวด 3 เพลง ควรเลือกเพลงที่มี สไตล์ไม่เหมือนกัน เพราะจะแสดงถึงการพัฒนาของนักเรียนที่เข้าประกวด และความหลากหลายของการบรรเลง สอดคล้องกับ ทีฆา โพธิเวส (ทีฆา โพธิเวส 2562) และ สมภพ พึ่งปรีดา (สมภพ พึ่งปรีดา 2562) ใน แต่ละปีนักเรียนจะจบการศึกษาการเลือกบทเพลงสำหรับการประกวดจะต้องคำนึงถึงความสามารถ ของนักเรียนที่อยู่ปัจจุบันด้วย (สมภพ พึ่งปรีดา) ได้กล่าวต่อบทเพลงที่ประกวดจะมีความยาก – ง่าย ไม่เท่ากัน ควรเลือกเพลงที่เข้ากับนักเรียนอาจจะเลือกเพลงที่มีความยากกว่า ความสามารถ นักเรียนเล็กน้อยเพื่อเป็นความท้าทายให้นักเรียนได้ประสบการณ์ใหม่ๆ แต่ไม่ควรเลือกเพลงยาก มากๆ เพราะจะทำให้ให้นักเรียนท้อ ไม่อยากประกวด

สรุป จะเห็นได้ว่าการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติทั้งประเภทนั้บรรเลง และประเภทแปร ขบวน จะมีหลักเกณฑ์การตัดสินเหมือนกันในส่วนดนตรี (Music) ได้แก่ คุณภาพเสียง (Tone Quality) ระดับเสียง (Intonation) ความดัง-เบา (Dynamics Range) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เทคนิค (Technique) การควบคุมจังหวะและอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo) ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble) วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature) การแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship)

เทคนิคการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวด ครูผู้ควบคุมวงนอกจากจะต้องศึกษา กฎเกณฑ์ ระเบียบ ของการประกวดเพื่อเป็นเงื่อนไขการเลือกเพลงแล้วสิ่งสำคัญก็คือ เทคนิค สไตล์ การถ่ายทอดบทประพันธ์ของผู้ประพันธ์ได้ดีเพียงใด และต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนที่มี อยู่ในวงในปีการประกวดนั้นๆ เพื่อจะได้บทเพลงที่ทำการประกวดอย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต

กระบวนการฝึกซ้อมเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาดนตรี ไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงในรูปแบบใดก็ตาม กระบวนการฝึกซ้อมที่ดีจะทำให้วงโยธวาทิตมีลำดับขั้นตอนในการฝึกซ้อมจนทำให้วงมีคุณภาพของการบรรเลงที่ดี

กระบวนการ ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542 หมายถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบ ไปสู่ผลอย่างหนึ่ง เช่น กระบวนการเจริญเติบโตของเด็ก กรรมวิธีหรือลำดับการกระทำซึ่งดำเนินต่อเนื่องกันไปจนสำเร็จลง ณ ระดับหนึ่ง เช่น กระบวนการเคมี เพื่อผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Ormrod, J. E (2009:27) (Ormrod 2009) ได้อธิบายความหมายของการฝึกซ้อมว่า “Rehearsal in educational psychology refers to the cognitive process in which information is repeated over and over as a possible way of learning and remembering it” แปลโดยสรุปว่า ความหมายของการฝึกซ้อมในทางจิตวิทยา หมายถึงกระบวนการนำข้อมูลมาทบทวนซ้ำไปซ้ำมาให้เกิดการเรียนรู้และสามารถจดจำข้อมูลนั้นได้

ณัฐศรีณีย์ ทฤษฎีคุณ (2555) ได้อธิบายความหมายของการฝึกฝนดนตรีของ Ardictionary และการฝึกซ้อมของ The Freedictionary โดยสรุปดังนี้

1. การฝึกฝนดนตรี (Music Practice) หมายถึง การปฏิบัติแก้ไขจุดบกพร่องทางการบรรเลง โดยผู้ปฏิบัติทำการแก้ไขส่วนตัวก่อนเข้าแสดงรวมวง เพื่อให้เกิดข้อบกพร่องในการซ้อมรวมวงหรือการแสดงจริงน้อยที่สุด

2. การฝึกซ้อมดนตรี (Music Rehearsal) หมายถึง การฝึกซ้อมร่วมกันในวงดนตรีโดยซักซ้อมทำความเข้าใจบทเพลงในจุดต่างๆ ให้ตรงกัน เพื่อที่จะแสดงบทเพลงออกมาได้อย่างสมบูรณ์ และเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การฝึกฝนดนตรีกับการฝึกซ้อมดนตรี มีผลของการกระทำคล้ายกันตรงที่การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างตั้งใจ และทำซ้ำๆ เพื่อให้สามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้อง เช่น การฝึกซ้อมส่วนตัวฝึกฝนเป่าตัวโน้ตเสียงยาว (Long Tone) เพื่อจดจำเสียงที่ถูกต้อง และสามารถควบคุมลมให้เป่าเสียงออกมาได้อย่างมีคุณภาพ หรือการฝึกซ้อมรวมวงโดยย้ายจุดที่ต้องการให้มีเสียงที่ตั้งขึ้น-เบาลง เพื่อที่จะทำให้เสียงเครื่องดนตรีทั้งวงออกมาเท่าๆกัน เป็นต้น ซึ่งการฝึกฝนหรือการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตจะสมบูรณ์ได้ต้องมีการฝึกทั้งสองอย่างควบคู่กันไป

มังกร จินดาวัฒน์ (2546) ได้อธิบายถึงการฝึกซ้อมว่า การฝึกซ้อมเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของวงโยธวาทิต ความสำเร็จในการบรรเลงแต่ละครั้งย่อมเกิดจากการฝึกซ้อมที่ดี ถูกต้อง เหมาะสมทั้งขั้นตอน เวลา ตารางการฝึก เป็นการฝึกซ้อมอย่างมีความสุข สนุกสนาน และเป็นการฝึกซ้อมอย่างมีเป้าหมายที่แน่นอนทุกครั้ง โดยครูดนตรีหรือผู้ควบคุมวงควรเป็นผู้ที่บอกกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการซ้อมแต่ละครั้ง เป็นการพูดคุยเพื่อสร้างแรงจูงใจ สร้างความพร้อมทางด้านสมาธิในการฝึกซ้อมของนักดนตรีในวงทุกคน ซึ่งก่อให้เกิดความมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อม ครูดนตรีต้องเตรียมความพร้อมของตนเองสำหรับบทเพลงที่จะฝึกซ้อมเช่นกัน ต้องศึกษาบทเพลงอย่างละเอียด คิด และตัดสินใจสำหรับรายละเอียดของเพลงนั้นเอาไว้ล่วงหน้าก่อนที่ลงมือปรับสร้างเพลงความเชื่อมั่นในการเป็นผู้ควบคุมวง หรือผู้อำนวยเพลงให้ได้ เพราะผู้อำนวยเพลงเป็นศูนย์รวม

สุกรี เจริญสุข (2557) ได้อธิบายถึงการฝึกซ้อมไว้ว่า ดนตรีเป็นเรื่องของทักษะ ทักษะเป็นเรื่องของการฝึก พุดภาษาฝรั่งได้ว่า “Practice makes perfect” แปลว่า “อัจฉริยะได้มาจากการฝึก” ทักษะเป็นเรื่องของความชำนาญ มรว.ถนัดศรี สวัสดิวัฒน์ ท่านเคยพูดไว้ว่า “ไม่เก่งแต่ชำนาญ ไม่เชี่ยวชาญแต่เคยมือ” หมายความว่า แม้จะไม่เก่งแต่มีความชำนาญ แม้จะไม่เชี่ยวชาญแต่ทำจนเคย

สิทธิชัย สิทธิการุณย์ (2545) ได้ให้ความหมายของกระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตว่า กระบวนการฝึกซ้อมและออกงานแสดง หมายถึง วิธีการฝึกซ้อม การสอน วงโยธวาทิตให้มีความพร้อมสำหรับการแสดง และการดำเนินการฝึกซ้อมอย่างมีระบบระเบียบ เพื่อการบรรเลงในรูปแบบต่าง ๆ ของวงโยธวาทิต

จากที่กล่าวมาข้างต้น กระบวนการฝึกซ้อม หมายถึง ลำดับขั้นตอนการดำเนินการในการฝึกซ้อมอย่างมีระบบแบบแผนของการปฏิบัติดนตรี เช่น มีตารางฝึกซ้อมที่ชัดเจน มีลำดับขั้นตอนในการฝึกซ้อม โดยนักดนตรีหรือผู้ฝึกซ้อมจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากลำดับขั้นตอนดังกล่าว จะต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกว่าเดิม

แนวคิดและทฤษฎีของกระบวนการฝึกซ้อม

กระบวนการฝึกซ้อมดนตรีนั้นจำเป็นจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ควบคู่กันไปหากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะถือว่ากระบวนการในการฝึกซ้อมนั้นล้มเหลว และอาจทำให้คุณภาพของวงดนตรีโดยเฉพาะวงโยธวาทิต ไม่มีประสิทธิภาพในการแสดงเท่าที่ควรได้ การศึกษาครั้งนี้จึงได้ค้นหาแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาปรับใช้ในการจัดกระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต โดยมีทั้งนักจิตวิทยา และนักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อม ดังนี้

จิตวิทยาการฝึกซ้อมของแม็ก เอฟ ดาลบี (1993:60) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตวิทยาในการฝึกซ้อมที่สำคัญ ดังนี้

1. Stimulating Interest (การกระตุ้นความสนใจ) ครูเป็นครูผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการฝึกซ้อม โดยครูต้องสนใจกับการฝึกซ้อมของนักเรียนทั้งการฝึกส่วนตัวและการฝึกเป็นกลุ่มย่อย ครูอาจกระตุ้นโดยการใช้สื่อ เช่น วิดีทัศน์ รูปภาพ บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี การพานักเรียนไปชมการแสดงดนตรีของนักดนตรีอาชีพ พูดคุยกับนักดนตรีถึงเรื่องประวัติและผลงานของผู้แต่งเพลง ทฤษฎีดนตรีขนบธรรมเนียม การชมการแสดง รวมไปถึงงานดนตรีที่ดีเป็นอย่างไร เป็นต้น โดยการกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนควรหาช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น หลังฝึกซ้อมเสร็จ หรือระหว่างพักการฝึกซ้อม เป็นต้น

2. Motivation (การสร้างแรงจูงใจ) ความสนใจส่งผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเลือกบทเพลงที่เหมาะสม และตรงกับจินตนาการของนักเรียน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีวิธีหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน การเลือกบทเพลงที่มีท่วงทำนองและจังหวะที่น่าสนใจย่อมทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจในการฝึกซ้อมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งตัวนักเรียนเองเกิดความมั่นใจ และกล้าที่จะบรรเลงเพลงมากขึ้น และการยอมรับในบทเพลงที่ครูเลือกให้บรรเลง คงไม่เป็นเรื่องยากอีกต่อไปที่ครูจะเลือกบทเพลงที่เหมาะสมและท้าทายความสามารถของนักเรียน และครูควรวิเคราะห์เพลงที่กำลังซ้อมให้นักเรียนฟังพร้อมๆ กันทั้งวง เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งเข้าใจบทเพลง และเข้าใจเจตนาของผู้ประพันธ์ที่แต่งเพลงนี้ สอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของบทเพลงอย่างละเอียดถี่ถ้วน

เพื่อที่จะฝึกนักเรียน ให้สามารถเป็นผู้นำกลุ่มเครื่องมือหรือผู้นำวงได้ พร้อมทั้งสามารถเป็นผู้ช่วยครูในการฝึกซ้อมแบบกลุ่มย่อยหรือรวมทั้งวงได้

กระบวนการสร้างแรงจูงใจที่สำคัญคือ ความสนใจที่ครูแสดงออกต่อนักดนตรีทุกคนด้วยความจริงใจ และยินดีที่จะช่วยเหลือให้เขากลายเป็นนักดนตรีที่สมบูรณ์แบบ ครูสามารถทำให้ทุกคนในวงเข้าใจว่านักดนตรีทุกคนในวงมีส่วนสำคัญเท่ากันทั้งหมด ซึ่งวงจะประสบความสำเร็จได้เพราะความสามารถของทุกๆ คน ทั้งคนที่เก่งและไม่เก่ง รวมทั้งนักดนตรีสำรองด้วย การให้ความสนใจกับนักเรียนอย่างเท่าเทียมกันเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนที่ไม่เก่งมีความพยายามพัฒนาตนให้เก่งได้ในอนาคต การซ้อมบทเพลงแต่ละเพลงย่อมมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่ไม่ชอบบทเพลง ครูผู้ฝึกซ้อมต้องคอยโน้มน้าวจิตใจให้นักเรียนเหล่านี้เกิดทัศนคติที่ดีกับบทเพลงนั้นๆ การชมเชยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างความเชื่อมั่นในการบรรเลงเพลงในวง การบรรเลงที่สมบูรณ์ของวง ก็คือ เมื่อกลุ่มย่อยมีวินัยสูงขึ้น แรงจูงใจก็จะเกิดจากตัวนักเรียนเอง นักเรียนที่ไม่เอาใจใส่ในการฝึกซ้อมหรือเล่นแหย่งก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ซึ่งการที่กลุ่มย่อยจะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ครูผู้ควบคุมวงจึงควรคำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนพัฒนาทางด้านดนตรีมากขึ้น ต่อไปนี้แบบทดสอบความเป็นนักดนตรีออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. แบบทดสอบระดับพื้นฐาน

- 1.1 บรรเลงบทเพลงระดับพื้นฐานได้
- 1.2 อ่านโน้ตทันที ในบทเพลงที่เหมาะสม
- 1.3 บรรเลงระดับเสียงเดียวกัน คู่แปด และคู่ห้าได้ดี
- 1.4 บรรเลงด้วยเสียงที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมชาติ
- 1.5 เทคนิคการใช้ลิ้นด้วยโน้ตเช็ท 2 ชั้น ที่ความเร็วตัวดำเท่ากับ 90
- 1.6 บรรเลงถูกรวบรวมด้วยเครื่องหมาย p mf และ f

2. แบบทดสอบระดับกลาง

- 2.1 บรรเลงตามบทเพลงที่กำหนดให้ในระดับปานกลางได้
- 2.2 อ่านโน้ตทันทีในระดับเกรด 4
- 2.3 บรรเลงคู่เสียงต่างๆ ให้กลมกลืน และจังหวะดี
- 2.4 บรรเลงเดี่ยวบทเพลงเกรด 3-4 โดยไม่ใช้วิธีการท่องจำ
- 2.5 ควบคุมเสียงดัง-เบา ให้ได้ 5 ระดับ เช่น p mp mf f และ ff
- 2.6 เทคนิคการใช้ลิ้นด้วยโน้ตเช็ท 2 ชั้นที่ความเร็วตัวดำเท่ากับ 120

3. แบบทดสอบระดับสูง

- 3.1 บรรเลงบทเพลงที่กำหนดให้ในระดับยากได้
- 3.2 เล่นบันไดเสียงเมเจอร์ และไมเนอร์ ด้วยโน้ตเช็ท 2 ชั้น ที่ความเร็วตัวดำเท่า
- 3.3 อ่านโน้ตทันทีในระดับเกรด 5
- 3.4 บรรเลงเดี่ยวเพลงบทเพลงเกรด 4-6 ด้วยการท่องจำ
- 3.5 บรรเลงคู่เสียงทั้งที่กลมกลืน และไม่กลมกลืนด้วยความสมดุลเสียง และจังหวะที่

3.6 บรรเลงด้วยเสียงที่มีคุณภาพอย่างมืออาชีพ

หน้าที่สำคัญของครูคือสร้างนักเรียนที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือตลอดเวลา มีความเข้าใจและสามารถคิดวิเคราะห์ดนตรีได้ จะส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาทางดนตรีได้ดีขึ้นและรวดเร็ว เช่น นักเรียนสามารถใช้เทปประกอบการฝึกซ้อมได้ ควบคุมเสียงสูง-ต่ำ ความสมดุล และคุณภาพของเสียงทั่วไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากซ้อมเองในช่วงเวลาว่างที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้

3. Discipline (ระเบียบวินัย) การมีระเบียบวินัยระหว่างการฝึกซ้อม ย่อมมีผลในทางที่ดีต่อเงื่อนไขต่างๆ ที่ครูกำหนดไว้ โดยครูควรชี้แจงให้นักดนตรีเข้าใจถึงจุดประสงค์ และความสำคัญของการมีวินัยในการฝึกซ้อมก่อน เพราะการมีวินัยทำให้เป้าหมายในระยะสั้นสำเร็จได้ชัดเจน และส่งผลให้เป้าหมายในระยะยาวสำเร็จได้ชัดเจนมากขึ้นเช่นกัน

กระบวนการเรียนรู้ดนตรี สุกวี เจริญสุข (2557:57-63) ได้อธิบายถึงกระบวนการเรียนรู้ดนตรี โดยสรุปว่า ครูศิลปะทุกแขนง หรือครูทั้งหลาย มีแนวทางการเรียนพื้นฐานคล้ายกัน คือเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติจนเข้าใจจึงถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ ซึ่งความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ มีขั้นตอนพัฒนาความรู้จากพื้นฐานไปสู่ความรู้ความสามารถสูงสุดโดยสรุปเป็นกระบวนการดนตรี ดังนี้

1. เรียนรู้ดนตรีโดยการเลียนแบบ การเรียนรู้จากการเลียนแบบนี้ เป็นพื้นฐานของความรู้ที่เกิดจากสัญชาตญาณความเป็นมนุษย์ที่เริ่มฝึกจากการเลียนแบบสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น เลียนแบบการพูดจากพ่อแม่ เลียนแบบการร้องเพลงหรือบรรเลงเพลงที่ชอบ เป็นต้น

2. นักเรียนดนตรีเรียนรู้ดนตรีโดยการทำซ้ำ การปฏิบัติซ้ำๆ เป็นการฝึกการนำความรู้ที่ได้มาจากการเลียนแบบมาปฏิบัติซ้ำไปซ้ำมา เพื่อให้เกิดทักษะหรือความเข้าใจในบทเพลงนั้น ซึ่งเมื่อไปแสดง ผู้แสดงก็จะเกิดความมั่นใจในตนเอง และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงนั้นออกมาได้อย่างสมบูรณ์

3. นักเรียนดนตรีเรียนรู้โดยการแหกคอก การแหกคอกเป็นการทดลองโดยการลองผิดลองถูก เป็นการแหวกแนวออกไปจากกรอบเดิมๆ เพื่อค้นหาแนวทางใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างจากสิ่งที่ครูสอนหรือสิ่งที่มีอยู่ ซึ่งสิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้ นักเรียนดนตรีจะต้องมีความรู้ทางทฤษฎีเป็นอย่างดี และมีทักษะทางการปฏิบัติค่อนข้างสูง

4. นักเรียนดนตรี เรียนรู้โดยการค้นหาศักยภาพความเป็นเลิศ เป็นการเรียนรู้เพื่อนำตัวเองไปสู่ความเป็นสุดยอดนักดนตรี ซึ่งการที่จะได้มานั้น นักเรียนดนตรีจะต้องมุ่งมั่นฝึกซ้อมฝีมือของตัวเองอย่างหนัก ทำงานทางด้านดนตรีหรือออกแสดงดนตรีในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดทักษะความสามารถทางด้านดนตรีอย่างมีประสิทธิภาพ

5. สุดยอดการเรียนรู้ของนักดนตรี คือ ความเป็นตัวเอง นักเรียนดนตรีที่อยู่ในระดับนี้ได้จะต้องมีความเป็นตัวตนสูง เข้าใจในงานศิลปะที่เกิดจากงานดนตรีอย่างแท้จริง โดยส่วนใหญ่แล้ว นักเรียนดนตรีที่อยู่ในระดับนี้จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ภูมิใจในตนเอง ซึ่งหายากมากที่จะมีนักเรียนดนตรีคนใดจะมาถึงจุดนี้ได้ เพราะส่วนใหญ่แล้วนักเรียนดนตรีจะอยู่แค่ระดับเรียนรู้ดนตรีโดยการเลียนแบบ และเรียนรู้ดนตรีโดยการทำซ้ำเท่านั้น

การวางแผนการฝึกซ้อม

การวางแผนใดๆ ก็ตามที่เป็นขั้นเป็นตอน โดยมีการเตรียมการ มีการจัดวางกำหนดการในการปฏิบัติงานต่างๆ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ หรือวางแผนการฝึกก่อนปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ก็จะทำให้งานเหล่านั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างดีเยี่ยม ซึ่งการวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตนั้นก็เช่นกัน หากวางเป้าหมายของการฝึกซ้อม และได้ดำเนินการตามแผนการฝึกที่เกิดจากการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องในการฝึกซ้อมในส่วนต่างๆ ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะทำให้วงโยธวาทิตประสบความสำเร็จไปแล้วครั้งหนึ่ง

นิพัทธ์ กาญจนะหุต (สัมภาษณ์ 2 กันยายน 2562) ประธานการประกวดวงโยธวาทิต ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต ว่า การฝึกซ้อมต้องมีการวางแผนเพื่อเตรียมการสำหรับครูหรือผู้เกี่ยวข้อง ในการฝึกซ้อมนักเรียนจะต้องมีเนื้อหาอย่างไร มีแบบฝึกอะไร ต้องการพัฒนานักเรียนเรื่องใด ใครเป็นผู้ฝึกซ้อม วานิช โปรตะวนิช (สัมภาษณ์ 5 กันยายน 2562) คณะกรรมการการประกวดวงโยธวาทิต ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า การวางแผนการฝึกซ้อมถือเป็นหัวใจสำคัญของการฝึกซ้อม การวางแผนที่ดีจะทำให้วงโยธวาทิตประสบความสำเร็จในการประกวด นอกจากการจัดเนื้อหาการฝึกซ้อมแล้ว ต้องวางแผนการฝึกซ้อมบทเพลงที่บรรเลงในการประกวดด้วย เรื่องอาคารสถานที่ ครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ มีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร นอกจากการวางแผนแล้ว จะต้องมียุทธศาสตร์หรือแนวทางการแก้ปัญหาด้วย สอดคล้องกับ เผ่าพันธุ์ อานาจรธรรม ทีฆา โพธิเวส และ สมภพ พึ่งปรีดา (สัมภาษณ์ 30 กันยายน 2562) คณะกรรมการการประกวดวงโยธวาทิต ได้กล่าวถึงการวางแผนการฝึกซ้อม มีความสำคัญเป็นลำดับแรก เมื่อวงโยธวาทิตรู้เป้าหมายของการบรรเลงประกวด จะต้องมีการวางแผนการฝึกซ้อม เนื้อหาการฝึกซ้อมเทคนิคทำอย่างไร ระยะเวลาการฝึกซ้อม บุคลากรที่ฝึกซ้อมมาจากที่ใดเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์และมีความชำนาญในการบรรเลง โดยคำนึงถึงทรัพยากรของวงที่มีอยู่ ให้มีประโยชน์มากที่สุด

ธนากร แพทย์วงศ์ (2541) ได้อธิบายการเตรียมการฝึกซึ่งมีความสอดคล้องกับการวางแผนฝึกซ้อมว่า การฝึกซ้อมวงโยธวาทิตแตกต่างจากการฝึกซ้อมกีฬา ซึ่งครูผู้สอนและนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว และฝึกซ้อมเป็นกลุ่ม หากว่าใครเอาจริงเอาจังในการฝึกซ้อมก็จะทำให้ผู้นั้นมีความสามารถสูง แต่การฝึกซ้อมวงโยธวาทิตร่วมกัน 10 คน ถึง 60 คน โดยประมาณ ให้มีความพร้อมในเชิงดนตรีและมีระเบียบวินัย จึงต้องมีการเตรียมการฝึกซ้อมที่ดี

ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ (2555) ได้อธิบายถึงการวางแผนซ้อมของวงซิมโฟนิคแบนด์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวางแผนฝึกซ้อมวงโยธวาทิตว่า การฝึกซ้อมของวงซิมโฟนิคแบนด์ โดยทั่วไปแล้วควรมีหลักการจัดตารางฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ อาทิ การจัดการฝึกซ้อมให้นักเรียนหลังเลิกเรียน และช่วงปิดภาคเรียน โดยที่กิจกรรมฝึกซ้อมไม่ควรกระทบกระเทือนกับการเรียนของนักเรียน และในหลายๆ วง มีการสร้างแบบแผนของการจัดตารางฝึกซ้อม โดยมีความคล้ายคลึงกัน เช่น จัดให้มีการเข้าค่ายเพื่อฝึกซ้อมเมื่อใกล้ถึงวันประกวดดนตรี หรือฝึกเพื่อให้นักเรียนได้รักษาระดับทักษะด้านการบรรเลงของตนเองไว้ เพื่อนำไปต่อยอดในการบรรเลงสำหรับการเตรียมการประกวดต่อไป (อภิชัย เลี่ยมทอง 2555) ได้อธิบายถึงการวางแผนเป้าหมายวางแผนเวลา ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวางแผนการฝึกซ้อมว่า นักดนตรีควรเริ่มจากการวางแผนเป้าหมายสำหรับการฝึกซ้อม ลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ เช่น ต้องการเรียนเพลงหรือเทคนิคใหม่ที่ยังทำไม่ได้ หรือยังทำได้ไม่ดี หรือแก้ไขปัญหาด้านเทคนิคที่

เฉพาะเจาะจงสำหรับการบรรเลง หรือต้องทบทวนเพลงหรือเทคนิคต่างๆ ที่ทำได้ดีแล้ว หรือซ้อมเพื่อเตรียมตัวแสดงคอนเสิร์ต การแข่งขัน หรือสอบทักษะ หรือซ้อมเพื่อทบทวนเพลงที่ต้องการตีความบทเพลงในแนวที่แตกต่างออกไป เป็นต้น จากนั้นถึงควรวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกซ้อมของแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ หรือในระยะยาวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของตน นักดนตรีควรใช้เวลาในการฝึกซ้อมให้มากที่สุดตามสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยให้เริ่มจากสำรวจกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เป็นต้องปฏิบัติ เลือกตัดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นเพื่อใช้เวลาสำหรับการฝึกซ้อมให้มากที่สุด การฝึกซ้อมดนตรีให้เกิดความก้าวหน้าและมีความชำนาญนั้นเป็นการฝึกฝนกล้ามเนื้อเพื่อใช้ควบคุมเทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีให้เกิดความเชี่ยวชาญ ที่ต้องการความสม่ำเสมอในการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง นักดนตรีต้องมีระเบียบวินัยสำหรับการฝึกซ้อม เมื่อวางแผนได้แล้วนักดนตรีควรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ฉะนั้นการวางแผนเป้าหมายสุดท้ายที่ต้องทำให้สำเร็จ และการวางแผนให้เกิดขั้นตอนการฝึกซ้อมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของนักดนตรี จึงเป็นสิ่งแรกที่นักดนตรีต้องทำก่อนการเริ่มต้นฝึกซ้อม

จากคำกล่าวทั้งหมดสามารถสรุปความได้ว่า การวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต ผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนจะต้องวางแผนการฝึกซ้อม โดยมีเป้าหมายของการฝึกซ้อม และสิ่งที่ต้องการในการฝึกซ้อมแต่ละครั้งอย่างชัดเจน เช่น การฝึกซ้อมเพื่อแสดงในงานประจำปี โดยผู้ฝึกจะต้องจำโน้ตที่ต้องบรรเลงได้หรือฝึกซ้อมเพื่อทบทวนบทเพลงโดยต้องการคุณภาพของเสียงที่ดี เป็นต้น ซึ่งในการวางแผนการฝึกซ้อมแต่ละครั้งอาจจะมีกำหนดวันเวลาการฝึกซ้อมที่เหมาะสม โดยอาจจะกำหนดเป็นแผนการฝึกซ้อมระยะสั้นหรือระยะยาวที่จะต้องคำนึงบริบทของผู้ฝึกซ้อมว่า สามารถปฏิบัติได้หรือไม่ เพราะในการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักดนตรีที่เป็นนักเรียนจะต้องคำนึงถึงการฝึกซ้อมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อกับการเรียนอีกด้วย

วงโยธวาทิตเป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมเป็นหลัก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบรรเลงของวง การบรรเลงบทเพลงของวงโยธวาทิต ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการนั่งบรรเลงหรือจะเป็นรูปแบบของการเดินบรรเลง จะมีความไพเราะมากน้อยเกิดจากการผลิตเสียงของผู้เล่นเครื่องดนตรี (ณรงค์รัช วมิตรไมตรี 2560) ได้กล่าวถึงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไว้ว่าเครื่องลมเป็นเครื่องดนตรีที่ผลิตเสียงที่อาศัยการสั่นสะเทือนของอากาศหรือลมเป็นหลักสำคัญ กระแสลมจะถูกบังคับให้พุ่งประทะหรือผ่านสิ่งอื่น(ลิ้นหรือปาก) แล้วเกิดเสียงขึ้นในขณะที่มีลำท่อที่มีรูปร่างลักษณะที่แตกต่างกันทำหน้าที่เป็นตัวกำธรรและเปลี่ยนแปลงระดับความสูง-ต่ำของเสียง

การฝึกทักษะการเป่าของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลม การฝึกซ้อมควรแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การฝึกซ้อมเทคนิค 2. การฝึกบทเพลงซ้อมเพลง 3. การฝึกแสดงจริง (ณรุทธ์ สุทรจิตต์, 2535) การฝึกซ้อมเทคนิคเป็นสิ่งแรกที่ควรปฏิบัติในการฝึกซ้อมประจำวัน เป็นการแก้ไขข้อบกพร่องด้านเทคนิคการเล่นของแต่ละบุคคล ผู้ฝึกควรประเมินหาจุดอ่อนต่างๆ ทางเทคนิคของตนอย่างละเอียดเพื่อหาทางแก้ไขข้อบกพร่องทางเทคนิคด้วยแบบฝึกหัดอย่างเหมาะสม โดยการฝึกจากช้าๆ มีสติตลอดเวลา และควรฝึกให้ถูกอยู่เสมอเพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาดทางการเล่น

การพัฒนาเทคนิคแบ่งออกเป็น 3 อย่าง

1. Scales and Arpeggios บทเพลงโดยส่วนใหญ่มักมีโครงสร้างจากบันไดเสียง (Scales) และ อาร์เพจจิโอ (Arpeggios) การฝึกซ้อมโดยเน้นทั้งสองเรื่องนี้จนชำนาญจะช่วยให้สามารถเล่นบทเพลงได้ง่ายขึ้น

2. Pure Exercises หมายถึงแบบฝึกหัดที่กำหนดเทคนิคเป็นเรื่องๆ

3. Applied Exercises เป็นการประยุกต์แบบฝึกหัด การนำไปสู่การเล่นบทเพลง ส่วนมากออกมาในลักษณะของ Etude ซึ่งจะฝึกเทคนิคและเรื่องของดนตรีควบคู่กันไป

สรุปได้ว่าผู้บรรเลงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลม จะต้องมีความรู้พื้นฐานการใช้ลมที่นำมาผลิตเสียง โดยจะต้องฝึกการควบคุมลม การหายใจ การจรรดิมฝีปาก อีกทั้งแบบฝึกหัดที่มีส่วนสำคัญสำหรับพัฒนาทักษะการเป่าและเทคนิคการเป่าที่ถูกต้อง

6. การฝึกซ้อมวงโยธวาทิต

การฝึกซ้อมเป็นการปฏิบัติและเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องของการบรรเลงดนตรี การฝึกซ้อมจะต้องฝึกฝนเป็นประจำให้เกิดความชำนาญและแม่นยำ เมื่อมีการแสดงจริงการบรรเลงจะต้องมีคุณภาพโดยเฉพาะวงดนตรีจะต้องประกอบไปด้วยผู้เล่นจำนวนมาก การฝึกซ้อมปฏิบัติรวมวงก็จะเป็นอีกเรื่องหนึ่ง จะต้องมีการซ้อมร่วมกันถึงหลักการวิธีการเพื่อให้เกิดความพร้อมเพียง

จากการสัมภาษณ์นายนิพัทธ์ กาญจนะหุต (วันที่ 2 กันยายน 2562) ได้กล่าวถึงความหมายของการฝึกฝนและฝึกซ้อมดนตรีไว้ดังนี้

การฝึกฝนดนตรี (Practice) และการฝึกซ้อมดนตรี (Rehearsal) ล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เนื่องจากการฝึกฝน คือการฝึกทักษะการบรรเลงส่วนตัวของตนเอง เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องที่เกิดขึ้นให้มีความสมบูรณ์และเมื่อฝึกฝนจนเกิดความชำนาญแล้ว เมื่อนำไปสู่การบรรเลงรวมวงก็สามารถบรรเลงรวมวงได้อย่างชำนาญและทำให้การฝึกซ้อมรวมวงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการกลับกันถ้าผู้บรรเลงฝึกฝนทักษะของตนเองได้ไม่ดี ไม่มีความพร้อมในการบรรเลงบทเพลง ก็จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการฝึกซ้อมรวมวง ทำให้การฝึกซ้อมรวมวงไม่ประสบผลสำเร็จตามไปด้วย สอดคล้องกับนายวานิช โปตะวนิช (วันที่ 28 กันยายน 2562) ได้กล่าวว่า การฝึกซ้อมวงโยธวาทิตต้องมีพื้นฐานที่ดี นักเรียนต้องมีวินัยการฝึกซ้อมจะต้องเริ่มต้นจากการฝึกซ้อมที่ถูกต้องโดยเฉพาะเทคนิคการเป่า (Articulation) ต้องฝึกบรรเลงจนชำนาญเหมือนเป็นกิจวัตรประจำวัน การที่จะฝึกแบบนี้ได้คือการทำซ้ำๆ ทำบ่อยๆ จึงเกิดเป็นนิสัยและมีความชำนาญในการบรรเลง

โกวิทย์ ชันธศิริ (2550) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของนักดนตรีในการฝึกซ้อม โดยสิ่งที่สำคัญคือ จะต้องบรรเลงออกมาไม่ให้มีเสียงเพี้ยน และสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามให้ได้มากที่สุด การที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งสองประการนี้ได้ ต้องอาศัยสิ่งจำเป็น 2 สิ่ง คือ เทคนิคและความเข้าใจดนตรีทุกชนิดในโลกจะไม่มีคุณค่าเลยถ้าปราศจากความหมายของการแสดงออกในเพลง

นอกจากนี้ชูชุกิ (2005) ได้ให้แนวคิดสำคัญในการฝึกซ้อมดนตรีคือ ผู้บรรเลงควรคำนึงถึงคุณภาพของเสียงในขณะที่ทำการฝึกฝนตนเอง การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การทบทวนเทคนิคต่างๆ และการฝึกฝนบทเพลงใหม่ๆ เพื่อพัฒนาฝีมือของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

การฝึกซ้อมดนตรีจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เสมือนกับนักกีฬาที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการแข่งขัน และจะต้องมีการอุ่นเครื่องก่อนการออกกำลังกาย ซึ่งนักดนตรีก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะได้รับบทเพลงใหม่ๆ และจะต้องฝึกฝนและพัฒนาทักษะของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้มีความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ก่อนการทำการบรรเลง จะต้องทำการอุ่นเสียงก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อและการฝึกหายใจให้เกิดความเคยชินในการบรรเลงเพลงในแต่ละครั้ง ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับบทความของ ทอมสัน (2008)

เซอร์รี (2008) ได้ให้หลักแนวคิดที่ต่างออกไปจากแนวคิดดังกล่าวว่า การฝึกซ้อมดนตรีเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงการฝึกทักษะปฏิบัติเพียงอย่างเดียว เพราะการฝึกทักษะ เป็นการฝึกที่สามารถสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันได้ แต่สำหรับศิลปะในการฝึกซ้อมนั้น จะต้องอาศัยระยะเวลาค่อยเป็นค่อยไปในการฝึก โดยฝึกอย่างมีศิลปะ และไม่ควรเร่งรีบในขณะที่ทำการฝึกซ้อม เพราะจะทำให้การฝึกนั้นไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้

ฮาร์ลเลมม์ (1998) ได้สรุปถึงการฝึกซ้อมดนตรีดังนี้

- 1) การฝึกซ้อมดนตรีเป็นสิ่งสำคัญในการที่นักเรียนจะเรียนรู้ถึงการปฏิบัติดนตรี ได้อย่างมีความชำนาญ
- 2) การฝึกซ้อมสามารถพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงของนักเรียนได้ดีขึ้น โดยอาศัยระยะเวลาของการฝึกซ้อม ซึ่งนักเรียนได้มีระยะเวลาในการฝึกซ้อมมากเท่าไร นักเรียนก็จะสามารถพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงของตนเองได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น
- 3) การฝึกซ้อมจะต้องมีการจัดลำดับของเนื้อหาเป็นอย่างดีและมีความเหมาะสมกับนักเรียน เวลา และสถานที่ เพื่อเอื้ออำนวยให้นักเรียนได้รับความรู้จากการพัฒนาการฝึกซ้อมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
- 4) ครูจะต้องควบคุมการฝึกซ้อม โดยมุ่งเน้นเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างแท้จริง
- 5) เมื่อนักเรียนได้ทำการฝึกซ้อมจนเกิดความชำนาญแล้ว นักเรียนก็จะมีความมั่นใจในการบรรเลงบทเพลงได้มากขึ้น
- 6) การฝึกซ้อมจะต้องเน้นเนื้อหาด้านดนตรีที่แท้จริง
- 7) ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือในกิจกรรมการฝึกซ้อมของนักเรียน
- 8) ครูควรเน้นไปที่การปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นสำคัญ

ในบทความของ เพียร์สัน (2002) ได้กล่าวว่า ในการฝึกซ้อมดนตรีสำหรับวงซิมโฟนิค แบนด์ ที่ดีนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยในหลายๆด้านประกอบกัน เนื่องจากการฝึกซ้อมวงซิมโฟนิค แบนด์ ระดับนักเรียน ซึ่งจะต้องมีกระบวนการที่เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอนและมีปัจจัยที่สำคัญหลายประการ อาทิ การฝึกซ้อมดนตรีที่ดี จะต้องเริ่มต้นด้วยครูที่ดี ซึ่งครูที่ดีนั้น จะต้องมีความคิดในการสอนที่ดีด้วย จึงจะทำให้การฝึกซ้อมประสบผลสำเร็จ และจะต้องจัดทำแผนการฝึกซ้อมล่วงหน้า เพื่อให้มีแนวทางในการฝึกซ้อมที่ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกอย่างเป็นกระบวนการและอย่างเป็นลำดับ

สิทธิชัย สิทธิการุณย์ (2545) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้ฝึกสอน ไม่ว่าจะเป็นครูผู้ฝึกสอนรวมวงหรือครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อยไว้ว่า การที่นักเรียนจะมีทักษะการบรรเลงที่ดีนั้น ไม่ได้อาศัยเพียงพรสวรรค์

เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่การมีผู้ฝึกสอนที่ดี ก็จะทำให้หวังประสบความสำเร็จในการประกวดได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจาก นักเรียนไม่สามารถที่จะทำการฝึกซ้อมโดยไม่มีผู้ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องได้ ดังนั้น ผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย จึงเป็นส่วนสำคัญต่อระบบการฝึกซ้อมทั้งการฝึกซ้อมทั่วไปและการฝึกซ้อมเพื่อการแข่งขันอีกด้วย

กฤษณ์ ภูริเทเวศร์ (2550) ได้กล่าวถึงลักษณะของการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยในงานวิจัยไว้ว่า เป็นการฝึกซ้อมที่ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวคือ สามารถบรรเลงบทเพลงได้อย่างพร้อมเพรียงกัน โดยเริ่มจากการฝึกความพร้อมเพรียงกันในหมู่เครื่องดนตรีเดียวกันเสียก่อน ที่จะถึงขั้นตอนในการฝึกซ้อมรวมวง ทั้งนี้ จะทำให้นักเรียนได้มีพื้นฐานทางด้านการบรรเลงที่ทัดเทียมกัน และทำให้บรรเลงการประสานของเสียงได้มีความกลมกลืนกันมากยิ่งขึ้น

ส่วนการฝึกซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน (Part) เป็นการฝึกซ้อมที่มีความคล้ายคลึงกันกับการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยในเครื่องดนตรีชนิดเดียว แต่จะแตกต่างกันเพียงเป็นการฝึกซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือจัดอยู่ในตระกูลเดียวกัน เช่น กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ กลุ่มเครื่องเป่าลมทองเหลือง และกลุ่มเครื่องกระทบหรือเพอร์คัชชัน เป็นต้น และการฝึกซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกันนั้น จะทำให้นักเรียนสามารถบรรเลงบทเพลงในลักษณะกลุ่มเดียวกันได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อีกทั้ง ยังช่วยให้นักเรียนฝึกสังเกตการบรรเลงของเครื่องดนตรีในกลุ่มชนิดต่างๆที่บรรเลงในโน้ตที่มีความคล้ายคลึงกัน และสามารถบรรเลงได้ระดับที่ทัดเทียมกันอีกด้วย

เมื่อได้เข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง เมื่อนักเรียนได้ผ่านกระบวนการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และการฝึกซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกันแล้วนั้น ก็จะสามารถทำการฝึกซ้อม การบรรเลงรวมวงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นผลดีต่อวาทะกรรมที่จะทำให้การปรับความสมดุลในการบรรเลงของวงได้ง่ายมากขึ้น และสามารถพัฒนาไปในระดับของการฝึกซ้อมต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

วินเทอร์ (2001) ได้กล่าวถึงเนื้อหาที่สำคัญในด้านเทคนิคการบรรเลงฝึกซ้อมดนตรีกลุ่มย่อย และการฝึกซ้อมส่วนตัว โดยเริ่มที่การฝึกซ้อมจากเทคนิคพื้นฐานโดยทั่วไป อาทิ การฝึกสำเนียงการบรรเลง ความดัง-เบา และจังหวะเป็นหลัก เพราะ 3 สิ่งนี้ เป็นสิ่งพื้นฐานของเทคนิคการฝึกซ้อมการบรรเลงที่นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อดำเนินการฝึกซ้อมได้อย่างถูกต้อง

ในการฝึกทักษะพื้นฐานด้านการบรรเลงนั้น จะสามารถต่อยอดในการนำไปฝึกซ้อมกับบทเพลงที่จะใช้บรรเลงในการประกวดได้เป็นอย่างดี โดยวินเทอร์ได้ยึดถือถึงรากฐานของพื้นฐานการบรรเลงเมื่อนักเรียนมีพื้นฐานในการบรรเลงที่ดีแล้ว ก็จะสามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการบรรเลงบทเพลงได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เฮลล์ (2001) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคูณภาพเสียงสำหรับการฝึกซ้อมบทเพลงในรูปแบบของการฝึกซ้อมรวมวงของ วงซิมโฟนิค แบนด์ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่างๆ ดังนี้

1) การบรรเลงให้มีเสียงที่ออกมามีความแข็งแรง โดยให้แนวเครื่องดนตรีเสียงต่ำ (Bass) เป็นหลักของเสียงโดยรวม

2) การบรรเลงให้มีเสียงของเครื่องเป่าลมไม้ จะต้องไม่มีระดับที่เบาจนเกินไปกล่าวคือ เครื่องเป่าลมไม้จะเป็นเครื่องดนตรีที่มีคุณลักษณะเสียงเบา ดังนั้น ผู้บรรเลงเครื่องเป่าลมไม้ จะต้องทำการบรรเลงให้มีเสียงที่ดังขึ้น เพื่อให้เกิดความสมดุลกันทั้งวง

3) การบรรเลงโน้ตเพลงที่เป็นคอร์ด ซึ่งผู้บรรเลงจะต้องทำการบรรเลงเสียงที่เป็นคอร์ดได้อย่างแม่นยำ โดยฟังโน้ตที่อยู่ในคอร์ดและบรรเลงออกมาได้อย่างถูกต้อง เพราะถ้าโน้ตในคอร์ดตัวใดที่มีเสียงไม่เข้ากับโน้ตตัวอื่นๆในคอร์ดเดียวกัน ก็จะทำให้คอร์ดนั้นๆ มีเสียงที่ไม่น่าฟังและมีความเพี้ยนของเสียงเกิดขึ้นได้

4) ให้สังเกตแนวทำนองของแต่ละประโยคที่มีการแบ่งเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มแนวเสียงที่เป็นแนวโซปราโน (Soprano) อัลโต้(Alto) เทเนอร์ (Tenor) และเบส (Bass) เป็นต้นซึ่งเครื่องดนตรีที่มีหน้าที่บรรเลงในกลุ่มต่างๆ จะต้องทำการบรรเลงด้วยความชัดเจน ไม่คลุมเครือ

5) การเพิ่มการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีเพอร์คัชชัน ซึ่งจะต้องไม่มีการบรรเลงเสียงดัง เกินกว่าระดับเสียงในวง

6) เครื่องเป่าลมทองเหลืองเสียงต่ำ (Low Brass) จะต้องมีความถี่ของเสียงที่กลมกลืนกัน โดยที่ไม่มีความถี่ของเสียงที่สูงหรือต่ำเกินไปจนทำให้เสียงเพี้ยน เนื่องจากมีหน้าที่เป็นหลักให้กับวง

7) เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้ จะต้องบรรเลงด้วยสำเนียงที่พร้อมเพรียงกัน และบรรเลงด้วยการรับฟังเสียงซึ่งกันและกัน

8) ไม่ควรให้เสียงของเครื่องดนตรีทรัมเป็ต ดังแผดก้องเกินระดับเสียงของวง

9) ควรคำนึงถึงสำเนียงการบรรเลงให้เท่ากันทั้งวง

10) รักษาจังหวะให้มีความสม่ำเสมอ

11) มีรูปแบบของแนวเพลงที่ชัดเจน ตามผู้ประพันธ์กำหนด และไม่บรรเลงโน้ตที่ คลุมเครือ โดยเฉพาะโน้ตที่มีเครื่องหมายกำหนดการเน้นเสียงสั้น-ยาว

12) ควบคุมการบรรเลงของเพอร์คัชชันด้วยความดัง-เบา (Dynamic)

13) ให้ความสำคัญกับการเน้นเสียงของตัวโน้ตที่มีเครื่องหมายกำหนด เพื่อแสดงถึง ความแตกต่าง และความชัดเจนของโน้ตในบทเพลงนั้นๆ

14) ให้ความสำคัญคุณภาพของเสียง และรักษาระดับความสมดุลและความกลมกลืน กันของวง ในรูปแบบของพีระมิด กล่าวคือ นักเรียนจะต้องได้ยินแนวเสียงแต่ละชนิดของเครื่องดนตรีไปตามลำดับหน้าที่คล้ายกับพีระมิด โดยมีเสียงแนวเบสเป็นฐาน และประกอบไปด้วยแนว เสียงของเครื่องดนตรีเสียงกลาง และสูงขึ้นไปตามลำดับ

15) ใช้ระดับของความดัง-เบาด้วยความหลากหลาย โดยที่ใช้ความดังโดยไม่ควรให้ดังจนเกินไป และความเบา ไม่ควรให้เบาจนเกินไป

16) เสียงที่ออกมาทั้งหมดจะต้องมีความชัดเจน สมดุลกัน และมีการเน้นในเรื่องของ ความดัง-เบาในระดับที่แตกต่างกันให้ชัดเจน

หลักการฝึกซ้อมบทเพลงสำหรับรูปแบบของการฝึกซ้อมรวมวง โดย คอลส์เวล และ กุสปี (2002) เมื่อนักเรียนได้รับบทเพลงไปฝึกซ้อม ครูควรอธิบายเกี่ยวกับบทเพลงให้นักเรียนได้ เข้าใจ และนักเรียนควรมีหลักการในการปฏิบัติการณ์ฝึกซ้อม โดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) รูปแบบของบทเพลง

2) ลักษณะและประเภทของบทเพลง

3) การตีความบทเพลงตามหลักเกณฑ์ของดนตรี อาทิ ทำนอง การสอดประสานแนวทำนอง และจังหวะ เป็นต้น

- 4) อารมณ์ของบทเพลง
- 5) ลักษณะและรูปแบบอารมณ์บทเพลงของแต่ละท่อนในบทเพลง
- 6) ประโยคเพลง
- 7) ความสมดุลของเสียงในบทเพลง
- 8) อาร์ติคูลेशन (Articulation) เช่น โน้ตเพลง และสัญลักษณ์ต่างๆที่กำหนด

ไว้ในบทเพลง ทั้งนี้ การสังเกตบทเพลงก่อนทำการฝึกซ้อม ทำให้นักเรียนได้ศึกษา รายละเอียดต่างๆ ในบทเพลงที่สำคัญและจะนำเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับบท เพลงที่ดีต่อไป

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544) กล่าวว่า การฝึกซ้อมดนตรี ควรจะต้องคำนึงถึงทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ โดยนักเรียนจะได้รับความรู้ทั้งสองสิ่งควบคู่กันไป และในการฝึกซ้อมภาคปฏิบัติ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดนตรีที่ครบถ้วน โดยจะสามารถพัฒนาทักษะของผู้บรรเลงได้ดังนี้

- 1) จังหวะ (Rhythmic)
- 2) ทำนอง (Melody)
- 3) เสียงประสาน (Harmony)
- 4) รูปแบบ (Form)
- 5) สีเสียง (Tone Color)
- 6) ลักษณะของเสียง (Characteristic of sound)

ซึ่งองค์ประกอบทางดนตรีต่างๆเหล่านี้ ล้วนทำให้ผู้บรรเลงเกิดทักษะพื้นฐาน อันเป็นมาตรฐานที่สำคัญในการบรรเลง โดยจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทางดนตรีต่างๆดังกล่าวนี้ เพื่อเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการฝึกซ้อมอย่างมีเป้าหมายและมีแนวทางในการฝึกซ้อมที่ถูกต้องเหมาะสม

เชลล์ (2001) ได้กล่าวถึงการฝึกซ้อมเทคนิคการบรรเลงที่จะต้องคำนึงถึง มีดังต่อไปนี้

- 1) การฝึกให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบทางดนตรีพื้นฐาน ดังต่อไปนี้
 - ก. โทนเสียง
 - ข. ความเที่ยงตรงของเสียง
 - ค. ความต่อเนื่องของการบรรเลง
 - ง. สำเนียงการบรรเลง
 - จ. เทคนิคการไล่นิ้ว
 - ฉ. อัตราจังหวะและการนับ
 - ช. ประโยคเพลง อารมณ์และลักษณะ รูปแบบของบทเพลง

2) ให้นักเรียนเข้าใจถึงประโยชน์ของขั้นตอนแรกของการฝึกซ้อม คือการอุ่นเสียง เพื่อให้ นักเรียนทำการอุ่นเสียงทุกครั้งก่อนการบรรเลงบทเพลงและการซ้อมในรูปแบบอื่นๆ

3) ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการฝึกซ้อมเรื่องบันไดเสียง (Scales) และ คอร์ด 1, 3, 5 (Arpeggio)

เพียร์สัน (2002) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการฝึกซ้อมวงซิมโฟนิค แบนด์ ระดับนักเรียนนั้น จะต้องมุ่งเน้นไปที่หลักของการฝึกซ้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) คุณภาพเสียง
 - คุณภาพเสียงของแต่ละบุคคล
 - คุณภาพเสียงการบรรเลงของวง
- 2) ความแม่นยำของจังหวะ
- 3) การสร้างประโยคเพลง
- 4) การอ่านโน้ต
- 5) ความเที่ยงตรงของเสียง
- 6) เทคนิคการบรรเลง
- 7) ความสมดุลของเสียง
- 8) ระดับเสียงดัง-เบา
- 9) อาร์ติคูลেশัน (Articulation)
- 10) การบรรเลงรวมวง
- 11) การสร้างอารมณ์ของบทเพลงและความเป็นดนตรี

คอลส์เวล และ กุสบี (2002) ได้กล่าวถึงเนื้อหาการฝึกซ้อมไว้ว่า การฝึกซ้อมรวมวง จะต้องมีการฝึกการบรรเลงบทเพลง ซึ่งวงซิมโฟนิค แบนด์ส่วนใหญ่ จะจัดตารางให้ฝึกการรวมวง อยู่ในขั้นตอนสุดท้าย และมีเวลาที่ไม่มากพอสำหรับการฝึกซ้อมรวมวง ดังนั้น จึงควรจัดตารางให้ การฝึกซ้อมรวมวงเป็นการฝึกซ้อมที่ต้องให้เวลามากขึ้น เพราะเนื้อหาของ การฝึกซ้อมรวมวง เป็นส่วนที่มีองค์ประกอบมากและเป็นส่วนสำคัญ ดังเช่น

- 1) การฝึกอาร์ติคูลেশัน (Articulation)
- 2) การควบคุมเสียงให้กลมกลืนกัน (Blend)

วินเทอร์ (2001) ได้แนะนำถึงหลักการฝึกซ้อมบทเพลง ควรจะต้องคำนึงถึง องค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

- 1) การรักษาความสมดุลและความกลมกลืนกันของเสียง (Balance & Blend)
- 2) การควบคุมความดัง-เบาของเสียง (Dynamics)
- 3) การฝึกประโยคของบทเพลง (Phrasing)
- 4) การบรรเลงด้วยจังหวะที่หลากหลาย (Rhythmic)

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ในการจัดการวางแผนเทคนิคและเนื้อหาการฝึกซ้อม ควรเน้นไปที่รูปแบบว่าควรจะฝึกซ้อมอย่างไร รูปแบบใด เช่น การฝึกซ้อมรวมวง และฝึกซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี ที่มีความคล้ายคลึงกัน หรือการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย เป็นต้น โดยต้องอาศัยหลักในการซ้อมไปตามลำดับขั้นตอนและมีองค์ประกอบทางดนตรีที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกซ้อม และขึ้นอยู่กับกระบวนการขั้นตอนอื่นๆประกอบกันไป อาทิ การฝึกซ้อมส่วนตัว ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปรับปรุงทักษะการบรรเลงส่วนตัว เพื่อนำไปใช้ในการฝึกซ้อมในรูปของการรวมวงหรือรูปแบบของฝึกซ้อมวงอื่นๆ ได้ง่ายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

6.1 เทคนิคด้านการบรรเลง

การฝึกซ้อมเทคนิคด้านการบรรเลง ประกอบไปด้วยการฝึกซ้อมในรูปแบบการฝึกซ้อมส่วนตัว การฝึกซ้อมกลุ่มย่อยและการฝึกซ้อมรวมวง ทั้งนี้ รูปแบบของการฝึกซ้อมต่าง ๆ นั้น จะมีวิธีการฝึกซ้อม เทคนิคที่มีความแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรูปแบบ เช่น การฝึกซ้อมเทคนิคส่วนตัว จะต้องทำการฝึกซ้อมเพื่อให้ตนเองเกิดความชำนาญในการบรรเลงในเทคนิคต่างๆ เพื่อที่จะสามารถบรรเลงบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือ การฝึกซ้อมเทคนิคในรูปแบบการ ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ก็ จะทำการฝึกซ้อมเทคนิคร่วมกัน เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงและเป็นไปในแนวทางเดียวกันในระดับของ การฝึกซ้อมจากกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้มีสำเนียงเดียวกันในกลุ่ม รวมถึงการฝึกซ้อมเทคนิคการบรรเลง รูปแบบของการฝึกซ้อมรวมวง ซึ่ง จะทำการฝึกซ้อมเพื่อมีเป้าหมายในการบรรเลงให้มีทิศทางเดียวกัน และให้กลุ่มเครื่องดนตรีในแต่ละกลุ่ม มีสำเนียงการบรรเลงที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้ ในการฝึกซ้อมเทคนิคด้านการบรรเลงจะประสบความสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือกัน ระหว่างครูผู้ควบคุมวง ครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และนักเรียนที่เป็นผู้บรรเลงอยู่ในวงซิมโฟนิค แบนด์ ที่ จะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมถึงวาทยกร ที่เป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อ การฝึกซ้อมเทคนิคการบรรเลงรวมวงนอกเหนือไปจากการฝึกซ้อมการบรรเลงบท เพลง เพราะ วาทยกรจะต้องศึกษาพื้นฐานด้านการบรรเลงของนักเรียนในวงที่ตนเองจะต้องทำการอำนวยเพลง เพื่อให้สามารถวางแผนการดำเนินการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การโรฟาโร (1979) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของวาทยกรที่สำคัญในการที่จะต้องทำการกับ กับบวงซิม โฟนิค แบนด์ ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงบท เพลง วาทยกร จะต้องทำการศึกษาบทเพลงที่จะใช้ในการฝึกซ้อม พร้อมทั้งปรับทัศนคติของตนเองที่มีต่อการควบคุม การฝึกซ้อมวง ซึ่งแนวคิดและหลักการคิดของวาทยกรมีส่วนในการควบคุมทิศทางการดำเนินการด้าน การบรรเลงของวง เช่น เมื่อวาทยกรไม่ได้สร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน ก็จะทำให้การทำงานหรือการ ดำเนินการฝึกซ้อมเป็นไปอย่างมีอุปสรรค แต่ถ้าวาทยกรมีการสร้าง ความสัมพันธ์กับนักเรียนมากขึ้น และยอมรับฟังปัญหาของนักเรียนในวง ก็จะทำให้การดำเนินการ ฝึกซ้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนักเรียนมีความกล้าที่จะซักถามข้อสงสัย และทำให้ นักเรียนมีความมั่นใจในการบรรเลงในวง มากยิ่งขึ้น โดยไม่เกิดอาการเครียดหรือไม่กล้าที่จะซักถาม ในสิ่งที่ตนเองสงสัยในด้านการบรรเลง

นอกจากนี้ วาทยกรยังต้องมีการศึกษาบทเพลงที่จะทำการบรรเลง เช่น การ บทเพลง โครงสร้างของบทเพลง เปรียบเทียบบทเพลง ศึกษาประวัติของบทเพลง และรูปแบบ เพลงของบท เพลงที่จะทำการฝึกซ้อมการบรรเลง การฟังตัวอย่างของบทเพลง เพื่อใช้ในการถ่ายทอดและทำความเข้าใจให้กับนักเรียนได้ทราบและให้ความเข้าใจในบทเพลงที่ตนเองจะบรรเลงมากยิ่งขึ้น

ทรอนตอน (2008) ได้กล่าวไว้ว่าพื้นฐานของการบรรเลงทั้งหมดนั้น จะต้องประกอบ ไปด้วย องค์ประกอบและเทคนิคต่างๆ ดังนี้ เป็น

1) คุณลักษณะในการสร้างเสียง (Characteristic Tone Production)

แนวคิดของเสียง (Concept & Sound) โดยการฝึกคุณภาพเสียงที่ดี โดยการเริ่มจากครู ควรที่จะให้นักเรียนได้ฟังการบันทึกเสียงต้นแบบของนักดนตรีมืออาชีพจากสื่อต่างๆ ซึ่งครูอาจทำ การเลือกบทเพลงตัวอย่างให้กับนักเรียนได้ฟัง หรือพานักเรียนเข้าร่วมชมการแสดงดนตรีจากวง ดนตรีอาชีพ จากนั้น ครูทำการอธิบายถึงความสำคัญในการใช้ลมเพื่อผลิตเสียงที่ดีออกมา และทำ

การแนะนำหรืออธิบายในเรื่องของการหายใจอย่างผ่อนคลาย ไม่เกร็ง เพราะเมื่อนักเรียนเกิดอาการเกร็งในการหายใจแล้ว เสียงที่ออกมาจะเป็นเสียงที่มีความอึดอัด และไม่มีคุณภาพ ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้แรงลมที่มีกำลังของลมที่สม่ำเสมอเพื่อทำการผลิตเสียงที่มีคุณภาพออกมา

ท่าทางและการหายใจ (Posture & Breathing) ครูจะต้องทำการอธิบายลักษณะของการหายใจและการใช้ลมสำหรับนักเรียนเครื่องเป่าให้ถูกต้อง เนื่องจากการใช้ลมเป็นส่วนสำคัญของการบรรเลงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า และเป็นพื้นฐานของการบรรเลงเทคนิคต่างๆรวมถึงการบรรเลงบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสืบเนื่องจากการฝึกคุณภาพเสียง ที่นักเรียนจะต้องมีการผลิตเสียงด้วยแรงลมที่เป่าออกมาด้วยความผ่อนคลายและวิธีการใช้ลมที่ถูกต้องแล้ว นอกจากนั้น ยังจะต้องสามารถควบคุมเสียงต่างๆที่ออกมาได้ เช่น การเป่าช่วงเสียงต่ำ กลาง และสูง ซึ่งนักเรียนจะต้องฝึกการควบคุมลมด้วยการผลิตช่วงเสียงดังกล่าวนั้นให้อยู่ในระดับเสียงเดียวกันและมีระดับเสียงที่เท่ากัน และเมื่อนักเรียนสามารถควบคุมการผลิตเสียงตามระดับเสียงได้แล้วนั้น เมื่อนักเรียนไปสู่กระบวนการบรรเลงบทเพลง วาทยกรก็จะสามารถควบคุมระดับเสียงของแต่ละเครื่องดนตรีตามที่ต้องการได้ง่าย

รูปปาก (Embouchure) สำหรับการวางรูปปากของนักเรียนนั้น อยู่ที่สรีระของนักเรียน และการวางกำพวดให้ถูกต้อง โดยจะต้องอยู่ในจุดกึ่งกลางระหว่างริมฝีปากบนและล่างให้มีสัดส่วนที่เท่ากัน และทำการฝึกการเป่าโดยใช้ลมในการที่จะให้เกิดการสั่นสะเทือนระหว่างริมฝีปากบน ออกมาเป็นเสียง โดยในขั้นต้น อาจฝึกการการเป่ากับกำพวดเพียงอย่างเดียว และฝึกการควบคุมการ หายในและการใช้ลมอย่างถูกต้อง การออกเสียงและการปรับระดับความดัง-เบาของเสียงให้ชัดเจน ครูควรแนะนำให้นักเรียนใช้ลมอย่างเต็มที่ เพื่อให้ลมที่ออกมาผ่านริมฝีปากและออกมาয়งกำพวดหรือโฟกัส (Focus) ซึ่งจะทำให้เสียงที่ออกมามีเนื้อเสียงที่มากขึ้น และมีกำลังของเสียงที่ดีขึ้นอีกด้วย

การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) การเริ่มต้นฝึกในเรื่องของความชัดเจนในการบรรเลง ควรเริ่มต้นด้วยจังหวะ ซึ่งในการที่นักเรียนได้กำหนดจังหวะ จะส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกการฟังจังหวะจากเครื่องดนตรีกลุ่มอื่นไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นการฟังจังหวะแบ่งส่วนย่อยจากเครื่องเพอร์คัชชันหรือการดูสัญญาณมือจากวาทยกร นั้นเป็นกระบวนการฝึกเรื่องของจังหวะในลักษณะของการบรรเลงรวมวง

นอกจากนี้ นักเรียนควรจะต้องใช้เครื่องกำกับจังหวะ (Metronome) เพื่อช่วยในการกำกับจังหวะที่คงที่ จากนั้น ให้นักเรียนปิดเสียงเครื่องกำกับจังหวะแล้ว ทำการตั้งจังหวะขึ้นเองในใจ โดยจังหวะที่นักเรียนตั้งนั้น จะเกิดการเลียนแบบจังหวะที่คงที่เหมือนกับตอนที่ได้ฟังกับเครื่องกำกับจังหวะและฝึกให้นักเรียนสามารถบรรเลงโดยที่ไม่มีวาทยกรหรือบรรเลงด้วยตนเองได้ด้วยจังหวะที่นักเรียนกำหนดขึ้นเองและมีจังหวะที่มั่นคง ต่อมา เป็นการเน้นในเรื่องของความถูกต้องของตัวโน้ตกับจังหวะ โดยให้นักเรียนได้ฝึกแนวคิดที่สำคัญๆทางดนตรี โดยให้ศึกษาจากการบรรเลงใน แบบฝึกหัด เพื่อให้สามารถอ่านโน้ตและมีการบรรเลงโน้ตเพลงและจังหวะได้ชัดเจนและแม่นยำ มากยิ่งขึ้น

ในการแก้ไขสำเนียงการบรรเลงของนักเรียนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยครูให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้ลมอย่างถูกต้อง การเป่าตัดลิ้น (Tonguing) พร้อมๆกับการผลิตลมออกมาใน ปริมาณที่สามารถจะทำให้เสียงที่ออกมามีความชัดเจน โดยครูอาจทำการบรรเลงให้กับนักเรียนได้ฟัง เป็น

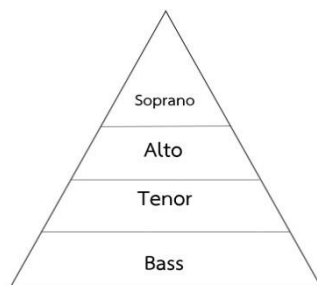
ตัวอย่างและให้นักเรียนปฏิบัติตาม หลังจากที่ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ลมพร้อมกับการ ตัดลิ้น เพื่อช่วยในการออกเสียงแล้ว

เมื่อนักเรียนมีปัญหาเรื่องของการบรรเลงประโยคเพลงที่ไม่ต่อเนื่อง ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจถึงค่าของตัวโน้ต และให้นักเรียนฝึกเป่าโน้ตให้เต็มค่าและเท่ากันทุกตัว เช่น ให้นักเรียนเป่าโน้ตตัวดำ จำนวน 4 ตัว และให้ใช้ลมออกมายาวให้เต็มค่าโน้ตแล้วทำการตัดลิ้นให้เสียงขาดจากกัน จากนั้น จึงนำเข้าสู่แบบฝึกหัดหรือบทเพลงสั้นๆ โดยการให้นักเรียนทำการบรรเลงประโยคเพลงด้วยความต่อเนื่อง โดยนำการใช้ลมในการฝึกเป่าตามตัวอย่างดังกล่าว มาประยุกต์ใช้กับการบรรเลงบทเพลงให้มีความต่อเนื่องกัน

2) ความสมดุลของเสียง (Balance)

ในการฝึกความสมดุลของเสียง จะต้องฝึกในการจัดสัดส่วนในเสียงต่ำ เสียงกลาง เสียงสูง ให้รวมกันออกมามีเสียงที่มีความสมดุลกันและออกมามีคุณภาพ รวม ของเครื่องดนตรีในแต่ละท่อนเพลง เช่น การบรรเลงในทำนองหลัก (Melody) เคยโดดเด่น หรือทำนองรอง (Counter Melody) ที่ต้องรู้ถึงหน้าที่ในการที่จะเป็นส่วนสนับสนุนให้กับ ทำนองหลักให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน (Harmony) และทำนองที่ทำหน้าที่เป็นจังหวะในแนวเสียงต่ำ (Bass Line) เป็นต้น

เมื่อก้าวถึงทฤษฎีพีระมิด (Pyramid) ซึ่งในหลักการของทรอนตอน ยังได้มีการกล่าวถึงลักษณะเสียงที่ออกมาจากการบรรเลงของวงซิมโฟนิค แบนด์ ในรูปแบบพีระมิด ดังภาพ ตัวอย่าง

เป็นคุณลักษณะเสียงที่บรรเลงออกมาจากวงที่มีความสมดุลและ เหมาะสมที่สุดในการใช้สำหรับการแบ่งแยกและจัดสัดส่วนไปตามหลักของพีระมิด ซึ่งทำให้เสียงของวงที่ออกมามีความสมบูรณ์ โดยการจัดแบ่งเครื่องดนตรีตามกลุ่มทั้ง 4 กลุ่มดังภาพนั้น สามารถดู การจัดกลุ่มเครื่องดนตรีตามภาพของพีระมิดได้

3) วรรณกรรมของบทเพลง (Literature)

การฝึกอารมณ์ของบทเพลงและความเป็นดนตรี (Musicality) และสามารถสื่อสารในการบรรเลงบทเพลงออกมาให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจถึงบทเพลงที่ต้องการจะสื่อถึงอารมณ์ได้นั้น จะต้องอยู่ที่กระบวนการของครูหรือวาทยกรที่จะต้องสร้างความเข้าใจก่อนการบรรเลงบทเพลงนั้นๆ ให้กับนักเรียนรวมถึงการสร้างประสบการณ์ที่ดีในการได้ฟังและได้บรรเลงบทเพลงที่หลากหลาย รูปแบบและหลากหลายแนวเพลงให้นักเรียนรู้จักเพลงในแนวต่างๆ ได้ดีขึ้น

ในด้านของรูปแบบของบทเพลงนั้น (Style) ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ประพันธ์เพลง และผู้เรียบเรียงเพลง ที่จะสามารถกำหนดให้บทเพลงนั้นเป็นไปในลักษณะแบบใด รวมถึงการศึกษา ประวัติและความเป็นมาของบทเพลงรวมถึงเนื้อหาของบทเพลง จากนั้นหาสื่อที่เป็นตัวอย่างของบทเพลงนั้นๆ ให้กับนักเรียนได้ฟังเพื่อเป็นตัวอย่างและให้เป็นแนวทางในการบรรเลงที่ของนักเรียน รวมถึงครูอาจจะทำการประพันธ์เพลงขึ้นมาสำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาการในด้านการบรรเลงที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

ส่วนการแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก (Expression) ครูจะต้องแนะนำแนวคิดในการบรรเลงบทเพลงให้กับนักเรียนในเรื่องของการสร้างอารมณ์และความรู้สึกของแต่ละท่อนในบทเพลง โดยอาจให้นักเรียนคิดในเรื่องของการบรรเลงโน้ตเพลงเป็นแนวนอน หรือคิดไปข้างหน้า ไม่ควรให้นักเรียนคิดไปที่ละตัวโน้ตหรือเป็นแนวตั้ง เพราะประโยคของบทเพลง จะเป็นการบรรเลงที่ แข็งทื่อจนเกินไป นักเรียนจะต้องมีแนวคิดที่ว่า ความต่อเนื่องและการเชื่อมต่อของแต่ละตัวโน้ตในบท เพลงของแต่ละท่อนแต่ละประโยคเพลงนั้น ต้องมีความไหลลื่น ไปข้างหน้า เหมือนแนวนอน หรือ ครูอาจมีการเปรียบเทียบโดยการร้องทำนองหลักให้นักเรียนฟังถึงอารมณ์ของบทเพลงและความต่อเนื่องของบทเพลงให้ไพเราะ หรือให้นักเรียนบรรเลงประโยคเพลงนั้นๆเหมือนการร้องเพลงไปด้วย เป็นต้น

4) ความกลมกลืนของเสียง (Blend)

เมื่อนักเรียนได้มีการควบคุมการออกเสียงได้แล้ว จึงเข้าสู่การปรับให้เสียงมีความกลมกลืนกัน โดยครูทำการแบ่งกลุ่มเครื่องดนตรีในลำดับแรก ควรเริ่มจากกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีคุณลักษณะเสียงที่คล้ายกัน ทำการฝึกการบรรเลงร่วมกัน โดยอาจฝึกเป่าลากลมเสียงยาวในเบื้องต้น เพื่อฟังและปรับโทนเสียงของตนเองให้เข้ากันกับกลุ่ม ส่วนในลำดับที่สอง จะทำการแบ่งกลุ่มเครื่อง ดนตรีที่มีคุณลักษณะของเสียงที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งจะมีการปรับเสียงให้เข้ากันยากกว่าการแบ่งกลุ่มในลำดับแรก ทั้งนี้ให้นักเรียนสามารถปรับโทนเสียงของตัวเองให้เข้ากับกลุ่มที่มีโทนเสียงที่แตกต่างกันได้

5) ความเที่ยงตรงของเสียง (Intonation)

การปรับเทียบเสียง (Tuning) ในการบรรเลงรวมวงซิมโฟนิค แบนด์ นักเรียนจะต้องทำการปรับจากการฟังเสียงจากการกดคีย์บอร์ด เช่น ชั้นคู่ที่เป็นชั้นคู่ที่สมบูรณ์ เช่น คู่ 5 เพอร์เฟค (5th Perfect) เพราะเป็นชั้นคู่ที่ฟังง่ายสำหรับนักเรียน วิธีการดังกล่าว นักเรียนอาจฝึกจากการฟังแล้วร้องตาม จากนั้นทำการเป่าด้วยกำพวด (Mouth piece) จากนั้นจึงเข้าสู่การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี เมื่อนักเรียนสามารถฟังชั้นคู่ 5 เพอร์เฟค (Perfect) ได้แล้ว ครูจึงทำการเปลี่ยนชั้นคู่ไปเรื่อยๆ ไปตามลำดับ ในกระบวนการของการฝึกความเที่ยงตรงของเสียงในขั้นสุดท้าย โดยการบรรเลงเป็นเสียงประสาน (Harmony) โดยอาจเริ่มจากพื้นฐานที่ใช้ในการฝึกซ้อมรวมวง

ดังนั้น หลักการของทรอนตอน ได้มุ่งเน้นไปที่การฝึกทักษะด้านการบรรเลงพื้นฐาน และจะต้องครอบคลุมไปถึงองค์ประกอบของดนตรีและเทคนิคต่างๆเข้าด้วยกัน จึงจะให้นักเรียนมีทักษะการบรรเลงที่มีประสิทธิภาพได้ในที่สุด

ในหลักการฝึกซ้อมวงซิมโฟนิค แบนด์ ของเฮร์รอน (2004) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกซ้อมบันไดเสียง โดยการฝึกบันไดเสียงจะครอบคลุมในหลายๆทักษะ อาทิ การฝึกการบรรเลงร่วมกัน (Ensemble), อาร์ติคิวเลชัน (Articulation), ระดับเสียงดัง-เบา (Dynamics) และ ประโยคเพลง (Phrasing) เป็นต้น ซึ่งได้ลำดับกระบวนการฝึกซ้อมบันไดเสียงไว้ดังนี้

1) เริ่มจากการเป่าบันไดเสียงเมเจอร์ตัวละ 2 จังหวะพร้อมๆ กัน ในอัตราจังหวะ 76 ระดับความดังปานกลาง (Mezzo Piano) ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องทำการเป่าให้เต็มค่านोटและมีการ เปลี่ยนเสียงของแต่ละโน้ตให้ชัดเจน

2) แบ่งนักเรียนในวงเป็น 2 กลุ่ม โดยให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งทำการเป่าบันไดเสียงเป็น โน้ตสั้น (Staccato) ทั้งนี้ การที่นักเรียนจะเป่าโน้ตสั้นให้มีเสียงที่ตรงได้นั้น เป็นเรื่องยาก ดังนั้น จึง ให้นักเรียนอีกกลุ่มที่เหลือ เป่าในค่านोटเดิมจากขั้นตอนแรกไปพร้อมๆ กับกลุ่มที่ทำการเป่าเสียงสั้น เพื่อให้นักเรียนกลุ่มที่เป่าโน้ตสั้น ทำการปรับความถี่ของเสียงให้ตรงกัน

3) ทำการบรรเลงโดยการปรับเปลี่ยนคีย์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น หรืออาจให้เครื่องดนตรี เสียงสูงและเสียงต่ำเป็นหลักของการปรับเสียงนั้นๆ เช่น ฟลูตหรือทูบา ในการเป็นต้นเสียงให้ นักเรียนทำการความชัดเจนของเสียงที่ดี จากนั้น ครูได้บรรเลงบันไดเสียงในคีย์ต่างๆ ด้วยสำเนียงต่างๆ เช่น การฝึกเปลี่ยนเสียงด้วยความต่อเนื่อง (Legato) และ การตัดลิ้น (Tonguing) เป็นต้น

4) ฝึกให้นักเรียนร้องตามเสียงของบันไดเสียง เมื่อนักเรียนเกิดความชินอายที่จะร้องออกมา ซึ่งครูจะต้องทำการนำร้องให้กับนักเรียน จนทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคย และไม่เป็นอาย และไม่จำเป็นต้องร้องด้วยเสียงที่ไพเราะ แต่จะต้องร้องให้ตรงกับบันไดเสียงที่ได้ฟัง

5) ครูให้นักเรียนเริ่มต้นเข้าสู่แบบฝึกหัดโดยเป่าบันไดเสียง F Major และทำการเป่า อย่างต่อเนื่อง โดยลงมาทีละครึ่งเสียง (Semitone) และไล่กลับขึ้นไปเสียงเดิม และทำการเป่าเคลื่อนย้ายโน้ตลงมาเรื่อยๆ จนครบโน้ตทั้งบันไดเสียง และทำการเพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น

ในหลักการของการฝึกเทคนิคการบรรเลงเรื่องบันไดเสียงดังกล่าว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเทคนิคการบรรเลงที่หลากหลายได้ รวมถึงการอ่านโน้ตเพลงที่สามารถอ่านได้อย่าง คล่องแคล่วมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

เดวิด (2002) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการฝึกซ้อมรวมวงซิมโฟนิค แบนด์ ดังนี้

1) วาทยกร ควรทำการศึกษาบทเพลง ก่อนที่จะเริ่มลงมือทำการฝึกซ้อม และเมื่อถึงกระบวนการแรกเริ่มสำหรับการฝึกซ้อมรวมวงนั้น วาทยกรควรให้นักเรียนได้ทำการฝึกซ้อมเตรียมการบรรเลง เช่น การอ่านเสียง การฝึกซ้อมเทคนิคการบรรเลงก่อนเข้าสู่บทเพลง

2) เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมบทเพลง วาทยกรควรให้นักเรียนได้ลองบรรเลงเพลง บทเพลงตั้งแต่ต้นจนจบ จากนั้น ให้สังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบรรเลงในแต่ละจุดของบทเพลง จึงทำการแก้ไขรายละเอียดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งในการที่นักเรียนทำการบรรเลงบทเพลงตั้งแต่ต้นจนจบ วาทยกรให้นักเรียนบรรเลงบทเพลงในจังหวะที่ช้าๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านโน้ตได้ทันกับการได้อ่านโน้ตครั้งแรก

3) จากนั้นในรายละเอียดของบทเพลงที่เป็นปัญหา วาทยกรควรตรวจสอบรายละเอียดในบทเพลง เช่น การทำระดับเสียงดัง-เบา จังหวะ รวมถึงคีย์ของบทเพลงนั้นๆ ว่านักเรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้องหรือไม่

ดังนั้น ขั้นตอนของการฝึกซ้อมรวมวง จึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญสำหรับวาทยกรที่จะต้องลำดับการฝึกซ้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไป และจะต้องมีการวางแผนและเป้าหมายของการฝึกซ้อมที่ดีและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อเกิดปัญหาจากการฝึกซ้อม

ดอร์เตอร์และเอเลียต (2010) ได้กล่าวถึง การวอร์มอัพ (Warm up) ของการบรรเลงวง ซิมโฟนิค แบนด์ ไว้ดังนี้

- การวอร์ม อัพ (Warm up) เป็นการยืดกล้ามเนื้อของร่างกายให้มีความ ยืดหยุ่นในขั้นเริ่มต้น เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการบรรเลง

- จากขั้นตอนดังกล่าว ให้นักเรียนมุ่งเน้นไปที่สรีระในท่าทางของการเป่า ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การวางปาก ท่าทางการถือและจับเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพที่มีความเหมาะสม

- นักเรียนรุ่นพี่หรือหัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี ทำการเป่าเริ่มต้นด้วยเสียง ลากยาวเพื่อเป็นตัวอย่างเป็นคนอื่นๆ ในกลุ่มฟัง ด้วยการเป่าบันไดเสียง F Concert (เอฟ คอนเสิร์ต) และเป่าลากยาวค่อยๆ ลงมาเป็นบันไดโครมาติก (Chromatic)

- จากนั้นเปลี่ยนเป็นบันไดเสียง Bb Concert (บี แพลต คอนเสิร์ต) ไล่ โน้ตลง-ขึ้นมาเป็นโครมาติกเช่นกัน สำหรับในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะต้องสังเกตลมหายใจและความ แรงของลมที่เป่าออกมา รวมถึงรูปปากให้อยู่ในจุดศูนย์กลางเพื่อให้ลมที่เป่าออกมามีทิศทางที่อยู่ ตรงกลางโฟกัส (Focus) ให้ตรงขึ้นและมีความแรงของลมที่มากขึ้นตามลำดับ

- การเพิ่มจังหวะให้มีความหลากหลาย โดยการให้นักเรียนที่มีเสียงที่มี คุณภาพดี ให้เป่า นำเป็นเสียงตัวอย่าง

- การเป่าลิป สเลอร์ (Lip Slur) ในบันไดเสียง 5 (Woodwinds ให้ไล่โน้ตเป็นโครมาติก) โดยเริ่มจากเป่าจังหวะช้าก่อน และเพิ่มการตัดลิ้น (Tonguing) ควบคู่ไปกับการไล่บันไดเสียงโครมาติกไปด้วย

- สอนเรื่องของทฤษฎีการคิดบันไดเสียง (Circle of Fifths) ซึ่งทฤษฎีการคิดบันไดเสียง ให้นักเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำการฝึกซ้อมการบรรเลงเพลงในเทคนิคต่างๆ ได้ หลากหลายมากยิ่งขึ้น

- เพิ่มอาร์ติคิวเลชัน (Articulation) โดยอยู่บนพื้นฐานของการเป่าบันได เสียงพร้อม การตัดลิ้นควบคู่กันไปด้วย

- การเปลี่ยนเสียงโดยไม่ตัดลิ้น เพื่อแนะนำเกี่ยวกับการใช้ลมให้ถูกต้อง และให้นักเรียน เข้าใจในการใช้ความแรงของลมเพื่อช่วยในการเปลี่ยนเสียง

โดยกระบวนการอุ่นเสียงดังกล่าว เป็นกระบวนการที่วงซิมโฟนิค แบนด์ ควร มีการฝึกซ้อม อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการมีแนวคิดของเสียงที่ดีขึ้น รวมถึงการ มีเสียงที่มีคุณภาพ

นอกจากนี้ ดอร์เตอร์และเอเลียต ยังได้นำหลักการในการฝึกซ้อมเทคนิคการบรรเลง ของ Jim Swearingen (Alfred Publishing) ไว้ดังนี้

- การบรรเลงจากแบบฝึกหัดที่มีส่วนประกอบของบันไดเสียง ไม่ว่าจะ เป็นบันไดเสียง Bb, Eb, Ab, C, Db, F, G, และ Gb เป็นต้น

- การบรรเลงบันไดเสียง (Scale), อาร์เพจจิโอ (Arpeggio) และ คอร์ด (Chord)

- การเรียนรู้อันบันไดเสียงแบบไมเนอร์ (Minor Scale) - จังหวะ - การปรับเทียบเสียง - การอ่านโน้ตฉบับพลัน

- การประสานเสียงในบันไดเสียงแบบเมเจอร์ และไมเนอร์หลักการจัดหา บทเพลงในการนำมาบรรเลงของวงซิมโฟนิค แบนด์

- ควรคำนึงถึงทักษะการบรรเลงของนักเรียนในวง ซึ่งถ้านักเรียนในวงซิมโฟนิค แบนด์ มีทักษะพื้นฐานที่ดีและมีมาตรฐาน ก็จะสามารถบรรเลงบทเพลงได้หลากหลาย รูปแบบและสามารถบรรเลงบทเพลงที่มีความยากได้ดี

- ครูควรเลือกบทเพลงที่จะทำให้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการบรรเลงที่ดีขึ้นได้ กล่าวคือ จะต้องเลือกบทเพลงที่มีระดับความยากเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากทักษะการบรรเลงของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาฝีมือด้านการบรรเลงในบทเพลงที่ยากขึ้นได้จนกระทั่ง พัฒนาฝีมือการบรรเลงที่ดีขึ้นได้ตามลำดับ

- ครูควรค้นหาฟังและศึกษาบทเพลงในหลากหลายรูปแบบเพื่อเก็บไว้ เป็นตัวเลือกสำหรับการนำมาใช้ในการบรรเลงหรือการแสดงในโอกาสต่อไป

- ควรเลือกบทเพลงที่ประกอบไปด้วยทักษะที่มีความหลากหลาย เช่น เพลงที่มีเทคนิคการบรรเลงที่หลากหลาย (Technique) รวมถึงส่วนที่มีการแสดงอารมณ์ และ ความรู้สึก (Expression) ของบทเพลงควบคู่กันอยู่ในบทเพลงนั้นๆ ด้วย

สรุปเทคนิคการบรรเลงของวงโยธวาทิตจะต้องเริ่มต้นจากพื้นฐานการบรรเลงที่ถูกต้อง การสร้างคุณภาพเสียงที่ดีควรฟังบทเพลงจากนักดนตรีอาชีพ โดยครูที่ฝึกซ้อมมีส่วนสำคัญที่จะอธิบายถึงเทคนิคต่างๆ โดยเฉพาะการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เป็นหัวใจสำคัญของการบรรเลงที่จะทำให้มีเสียงที่มีคุณภาพ ความสมดุลของเสียง (Balance) ในวงโยธวาทิตจะต้องให้นักเรียนฟังเสียงตัวเองพร้อมกับได้ยินเสียงต่ำของเบส การที่จะบรรเลงให้มีคุณภาพจะต้องมีความเที่ยงตรงของเสียง (intonation) เพื่อให้เสียงเข้ากันทั้งวงก่อนการปรับเสียง (Tuning) ต้องให้นักเรียนวอร์มอัป (Warm-up) แบบฝึกหัด บันไดเสียงการ (Long tone) เสียก่อนจึงจะทำให้การตั้งเสียงของวงมีคุณภาพมากขึ้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธนากร แพทย์วงศ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแผนการฝึกและการคัดเลือกนักดนตรีสำหรับวงโยธวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา” จากการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำแผนการฝึกโรงเรียนที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการประชุมเตรียมการในการกำหนดระยะเวลาในการฝึกซ้อม การจัดตารางฝึกที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ คือ การฝึกประจำวัน การฝึกประจำสัปดาห์ และการฝึกประจำปี แต่พบปัญหา คือ ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนได้ ทั้งนี้ทุกโรงเรียนมีงานเร่งด่วนเข้าแทรกจึงมีการแก้ปัญหาเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อการฝึกซ้อม ด้านการคัดเลือกนักดนตรีของโรงเรียนที่ศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 มีการกำหนดคุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน ส่วนแนวทางที่ 2 ไม่มีการกำหนดในเบื้องต้น แต่กระบวนการต่างๆ จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนได้เข้ามาอยู่ในกระบวนการฝึกซ้อมแล้ว ซึ่งครูผู้สอนจะคอยสังเกตพฤติกรรมและสร้างสิ่งต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลัง ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการวงโยธวาทิต ทุกโรงเรียนมีความพร้อมและพบปัญหา ที่เหมือนกัน คือ บุคลากรภายในโรงเรียน องค์กรต่างๆ ภายนอกโรงเรียนและด้านงบประมาณ จากผลการสรุปปัญหาทั้ง 3 ประการ พบว่า ถ้าการบริหารบุคลากรภายในโรงเรียนดีจะสามารถส่งผลให้องค์กรต่างๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียนเข้ามาให้ความ

ร่วมมือในการสนับสนุนส่งเสริม วงโยธวาทิตในด้านต่างๆ โดยเฉพาะปัจจัยสำคัญ คือ งบประมาณ
 สุรตี ประพัฒน์รังสี (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการฝึกซ้อมดนตรี (กลุ่มเครื่องลม
 ไม้) กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยศึกษา
 จากนักเรียนกลุ่มเครื่องลมไม้ จำนวน 9 คน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลจากการ
 สัมภาษณ์ จากงานวิจัยพบว่า 1.การเตรียมการซ้อม นักเรียนส่วนใหญ่ กำหนดเวลาในการฝึกซ้อมช่วง
 เปิดภาคเรียน ในวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลาประมาณ 16.00 – 19.00 น. เฉลี่ยวันละ 2 – 3 ชั่วโมง ซึ่งเป็น
 เวลาเลิกเรียนปกติ ส่วนวันเสาร์และวันอาทิตย์นักเรียนไม่ฝึกซ้อมมากนัก เพราะมีกิจกรรมอื่นและ
 ต้องการพักผ่อน ช่วงปิดภาคเรียน ส่วนใหญ่จะหยุดซ้อม นักเรียนเกือบทุกคนทราบว่าต้องซ้อม
 อะไรบ้าง เพราะครูกำหนดให้แล้วแต่ไม่ทราบขั้นตอน และลำดับการซ้อมที่ดี 2.วิธีการซ้อม นักเรียน
 พยายามฝึกซ้อมเป็นประจำในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ แต่ก็มีกิจกรรมอื่นมาแทรกเป็นครั้งคราว นักเรียน
 ไม่มีการบันทึกการซ้อม ทำให้ลืมจุดที่ต้องแก้ไข และฝึกซ้อมไม่ครบทุกเรื่อง ทั้งแบบฝึกหัด เทคนิค
 ต่างๆ บันไดเสียงและบทเพลง มีนักเรียนเพียง 2 – 3 คน ที่ฝึกซ้อมเหมือนการแสดงจริงสม่ำเสมอ
 และฝึกซ้อมด้วยจินตนาการอารมณ์เพลง โดยไม่ใช้เครื่องดนตรี 3.ขั้นตอนการฝึกซ้อม นักเรียนเกือบ
 ทุกคนให้ความเอาใจใส่น้อยมากในการฝึกซ้อมให้ถูกท่าทางถูกต้องชัดเจน ฝึกไล่นิ้ว (Fingering) โดย
 ใช้เครื่องเทียบเสียงและเครื่องเคาะจังหวะ นักเรียนทราบว่า ต้องฝึกเทคนิคต่างๆ บันไดเสียง
 แบบฝึกหัด บทเพลงฝึกหัด และบทเพลง รวมทั้งพยายามฝึกอารมณ์ตามบทเพลง

ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การฝึกซ้อมวงซิมโฟนิคแบนด์ ระดับมัธยม
 เพื่อการประกวด” โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ วงซิมโฟนิคแบนด์ จำนวน 5 วง ที่ได้รับรางวัล
 ชนะเลิศจากการประกวดในประเทศไทย และเป็นการประกวดประเภทหนึ่งบรรเลง (Concert Band)
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ จากการวิจัย พบว่า วงซิมโฟนิคแบนด์ ได้มีการวางแผนการฝึกซ้อมโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเปิดและปิดภาคเรียน ซึ่งครูได้จัดให้มีการฝึกซ้อมทุกวัน
 ยกเว้นวันอาทิตย์ โดยเฉพาะในช่วงเปิดภาคเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ได้ทำการ ฝึกซ้อมในช่วงเย็นหลังเลิก
 เรียน - ช่วงค่ำ ส่วนช่วงปิดภาคเรียน ครูได้จัดช่วงเวลาของการฝึกซ้อมตั้งแต่ช่วงเช้า - ช่วงค่ำ โดยมี
 รูปแบบของการฝึกซ้อมต่างๆ เช่น การฝึกซ้อมรวมวง การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และการฝึกซ้อมส่วนตัว
 ให้ครอบคลุมอยู่ในวันเดียวกัน สำหรับการวางแผนฝึกซ้อม ได้มุ่งเน้นเนื้อหาในด้านของการฝึกซ้อม
 บรรเลงบทเพลงที่ประกวด การแก้ไขปัญหา และการปรับรายละเอียดของบทเพลงให้มีความสมบูรณ์
 และการคัดเลือกนำเอาเทคนิคสำคัญจากแบบฝึกหัดต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับบทเพลงประกวดมา
 ใช้ในการฝึกซ้อม

งานวิจัยต่างประเทศ

Olesen (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “The Impact of Musical Background, Choral
 Conducting Training and Music Teaching Style on The Choral Warm-Up Philosophy
 and Practice of Successful High School Chord Directors” จากงานวิจัยพบว่า ในการ
 ฝึกซ้อมดนตรี ซึ่งครูจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านของการวางแผนการฝึกซ้อม รวมถึง
 เป้าหมาย และรูปแบบลำดับการฝึกซ้อม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสอนดนตรีในโรงเรียน
 และสามารถไปถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ และจะต้องมีการประเมินในการฝึกซ้อม เพื่อให้ทราบถึง
 การบรรลุผลสำเร็จของแต่ละรายการที่นักเรียนได้ฝึกซ้อมไว้ด้วย

Hancock (2016) กล่าวว่าได้ศึกษาวิธีการวอร์มอัพของผู้ควบคุมวงคอนเสิร์ต แบนด์นักเรียนระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายที่เข้ารับการประเมินจัดลำดับความสามารถทางการแสดง พบว่าการวอร์มอัพของทุกวงส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการฝึกเรื่องของบันไดเสียง (Scale), การลากเสียงยาว (Long Tong) และการบรรเลงแบบฝึกหัดขั้นคู่ (Interval Exercise) โดยเน้นเรื่องการหายใจให้ถูกวิธี (Breathing) กับการเล่นลักษณะเสียงที่เหมือนกัน (Articulation) และฝึกเรื่องของเสียงประสาน (Chorales) สิ่งที่ผู้ควบคุมวงให้ความสนใจในการ Warm - up คือเรื่องการเทียบเสียง (Tuner) จะทำให้การบรรเลงของวงดนตรีมีคุณภาพมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต ระดับชาติ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ 2) วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ 3) เพื่อสร้างคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต ซึ่งเป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการเบื้องต้น

3.1.1 กำหนดโครงเรื่องที่จะทำการศึกษา พร้อมนำเสนอแนวคิด ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.2 ศึกษาและสำรวจข้อมูลด้านเอกสาร และข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมากำหนดกรอบการวิจัย

3.1.3 ศึกษาบุคคลข้อมูลเพื่อวางแผนปฏิบัติการวิจัยดังนี้

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิต
- 2) ผู้ควบคุมวงโยธวาทิต
- 3) ผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต
- 4) บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับวงโยธวาทิต

3.1.4 กำหนดกรอบเพื่อศึกษาตามจุดมุ่งหมาย เช่น กลุ่มตัวอย่างวงโยธวาทิตที่นำมาศึกษาและเนื้อหาทางทฤษฎีของดนตรีศึกษาและดนตรีปฏิบัติ

3.2 ขั้นตอนการออกแบบการวิจัย

3.2.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติประเภทหนึ่งบรรเลง และประเภทแปรชบวน ซึ่งเป็นรางวัลพระราชทาน ฯ หน่วยงานที่จัดได้แก่ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มีนโยบายพัฒนาด้านดนตรีของเยาวชน

โดยศึกษาวงโยธวาทิตที่มีผลงานรางวัลชนะเลิศระดับชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2559 จำนวน 6 วง ได้แก่ ประเภททวงซิมโฟนิคแบนด์ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว 2) โรงเรียนหอวัง 3) โรงเรียนสุนารีวิทยา ประเภททวงแปรชบวน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนอรรถวิทย์พาณิชย์การ 2) โรงเรียนวัดราชพิพิธ 3) โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in – depth interview) จึงเลือกใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งออกแบบข้อคำถามที่เตรียมการไว้ล่วงหน้า โดยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง เป็นคำถามสำหรับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open – ended question)

ส่วนที่สอง เป็นคำถามสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอน เทคนิค วิธีการฝึกซ้อมแบบฝึกซ้อม ลักษณะต่าง ๆ ปัญหาการฝึกซ้อม การพัฒนาวงโยธวาทิต ปัจจัย และองค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการแข่งขันวงโยธวาทิตของโรงเรียน โดยใช้คำถามปลายเปิด

ส่วนที่สาม เป็นคำถามสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการแข่งขันวงโยธวาทิตของโรงเรียน โดยใช้คำถามปลายเปิด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้วิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยจดบันทึกระหว่างการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตของโรงเรียนกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง โดยในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีสังเกตครั้งนี้ ได้ใช้วิธีเก็บด้วยแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการจดบันทึกตารางการฝึกซ้อม และบันทึกเสียง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสังเกต และยังเป็นข้อมูลที่เป็นหลักฐานยืนยัน สามารถเก็บรายละเอียดได้ครบถ้วน ไม่ผิดพลาด

ทั้งนี้เครื่องมือในการวิจัยทั้งแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง ได้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อสัมภาษณ์ และสังเกต โดยผู้เชี่ยวชาญ

3.4 การจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหนังสือขออนุญาตจาก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงโรงเรียน ครูผู้ควบคุม และผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูลในการสัมภาษณ์ และสังเกตในงานวิจัยนี้ออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่มีการกำหนดโครงสร้างข้อคำถาม และสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการในกลุ่มครูผู้สอนหรือผู้ควบคุมวง จำนวน 6 คน จะใช้วิธีสรุปวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และไม่มีกำหนดโครงสร้างในแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มครูผู้ช่วยสอน จะใช้การสรุปแนวทางเป็นข้อมูลของการปฏิบัติงานจริง เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการบริหารจัดการวงโยธวาทิตให้ประสบความสำเร็จ

2. ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนการฝึกซ้อม จะนำข้อมูลมาจัดอย่างเป็นระบบ และแสดงตารางการฝึกซ้อมของแต่ละโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในกลุ่มครูผู้ฝึกสอนทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปให้ข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้จากองค์

ความรู้ของผู้วิจัย สำหรับข้อมูลจากการสังเกตการฝึกซ้อมแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลมาทำการตรวจสอบข้อมูล เรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการ จากนั้นวิเคราะห์โดยใช้หลักแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรม และสรุปเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับพัฒนางโยธวาทิตต่อไป โดยเริ่มใช้หลักการวิเคราะห์ ดังนี้

- นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่เก็บได้จากภาคสนามทั้งหมดมา จำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ การศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหา กระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ 1) ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข 2) ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข 3) ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข 4) การบริหารจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ มีการดำเนินการอย่างไร ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัล ระดับชาติ 1) วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ดี (Tone Quality) ได้อย่างไร 2) วิธีการ ฝึกซ้อมรวมวงทำนมีวิธีการฝึกซ้อมอย่างไรให้มีเสียงที่มีความกลมกลืนกันและมีความสมดุลของเสียง ที่ดี (Balance & Blend) แบบฝึกหัดใดในการนำมาฝึกเรื่องความกลมกลืนและความสมดุลของเสียง อย่งไร 3) ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่อง นั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวดของนักเรียน 4) มีการเลือกบทเพลงที่ใช้ ในการบรรเลงประกวดอย่างไร 5) การฝึกซ้อมรวมวง มีการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ 6) วิธีการฝึกซ้อม เพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลงให้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง 7) การ ซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงมีวิธีการและรูปแบบใดบ้าง 8) การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด ต้อง คำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

- วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านดนตรี และวงโยธวาทิต บรรยายผลการวิเคราะห์เป็นเชิงพรรณนาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ การศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหากระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ 1) ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและ แนวทางแก้ไข 2) ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข 3) ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข 4) การบริหารจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และ อุปกรณ์ มีการดำเนินการอย่างไรปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อม การบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ 1) วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ ดี (Tone Quality) ได้อย่างไร 2) วิธีการฝึกซ้อมรวมวงทำนมีวิธีการฝึกซ้อมอย่างไรให้มีเสียงที่มีความ กลมกลืนกันและมีความสมดุลของเสียง ที่ดี (Balance & Blend) แบบฝึกหัดใดในการนำมาฝึกเรื่อง ความกลมกลืนและความสมดุลของเสียงอย่างไร 3) ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการ ฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่องนั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวด ของนักเรียน 4) มีการเลือกบทเพลงที่ใช้ ในการบรรเลงประกวดอย่างไร 5) การฝึกซ้อมรวมวง มีการ

ฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ 6) วิธีการฝึกซ้อมเพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลงให้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง 7) การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงมีวิธีการและรูปแบบใดบ้าง 8) การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด ต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของวงโยธวาทิต

3. นำข้อมูลมาสังเคราะห์จัดทำคู่มือการพัฒนาวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินโดยเชิญมาทำแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) หรือใช้แบบประเมิน

3.6 ชั้นเรียบเรียงผลการศึกษา

3.6.1 ข้อมูลเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษา ที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายเมื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ทุกเนื้อหาแล้วนำมาตรวจสอบ ประมวลผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตามประเด็นที่กำหนดไว้

3.6.2 นำผลการวิจัยที่เรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ตรวจสอบ และให้ความเห็นชอบ

3.6.3 นำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข และนำมาเรียบเรียงรายงานผลการวิจัย

3.7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 กล้องถ่ายภาพวิดีโอ

3.7.2 กล้องถ่ายรูป

3.7.3 เครื่องบันทึกเสียง

3.7.4 แบบสัมภาษณ์

3.8 การนำเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยผู้วิจัยกำหนดคำถามคือ “กระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติเป็นอย่างไร” ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามวิจัยโดยจำแนกไว้ 7 บทดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ภูมิหลังและที่มาของปัญหา

1.2 คำถามการวิจัย

1.3 จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษา

2.2 วงโยธวาทิต

2.3 การประกวดวงโยธวาทิต

2.4 หลักเกณฑ์การตัดสินการประกวดวงโยธวาทิต

2.5 กระบวนการฝึกซ้อม

2.6 การฝึกซ้อมวงโยธวาทิต

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขั้นตอนเตรียมการเบื้องต้น

3.2 ขั้นตอนการออกแบบการวิจัย

3.3 ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลภาคสนาม

3.4 การจัดกระทำกับข้อมูล

3.5 วิเคราะห์ข้อมูล

3.6 ขั้นตอนเรียบเรียงผลการศึกษา

3.7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

3.8 การนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 4 ปัญหาและเปรียบเทียบปัญหากระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ

4.1 ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

4.2 ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

4.3 ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

4.4 การวางแผนฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวดมีเนื้อหาอย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

4.5 การบริหารจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ มีการดำเนินการอย่างไรปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

บทที่ 5 กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

5.1 วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ดี (Tone Quality) ได้อย่างไร

5.2 วิธีการฝึกซ้อมรวมวงท่านมีวิธีการฝึกซ้อมอย่างไรให้มีเสียงที่มีความกลมกลืนกัน และมีความสมดุลของเสียงที่ดี (Balance & Blend) แบบฝึกหัดใดในการนำมาฝึกเรื่องความกลมกลืนและความสมดุลของเสียงอย่างไร

5.3 ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่องนั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวดของนักเรียน

5.4 มีการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวดอย่างไร

5.5 การฝึกซ้อมรวมวง มีการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ

5.6 วิธีการฝึกซ้อมเพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลงให้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง

5.7 การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงมีวิธีการและรูปแบบใดบ้าง

5.8 การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด ต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

บทที่ 6 คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

6.1 ตอนที่ 1 เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง

แบบฝึกหัดรวมวง 1

เรื่อง การเป่าโน้ตเสียงยาว (Long Note Exercise)

เรื่อง การเป่าโน้ตขึ้นคู่ (Interval Exercise)

เรื่อง การไล่บันไดเสียง และ การควบคุมลักษณะเสียง (Scale & Articulation Exercise)

เรื่อง การตัดลิ้น (Tonguing Exercise)

แบบฝึกหัดรวมวง 2

เรื่อง การบรรเลงคอร์ด (Chord)

เรื่อง การตัดลิ้น + การบรรเลงคอร์ด (Tonguing + Chord)

เรื่อง การบรรเลงการประสานแนว (Choral)

6.2 ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต

ประวัติและเครื่องดนตรีในวงโยธวาทิต

การควบคุมลม (Breath Control)

การฝึกกลม/การนำลมไปใช้กับเครื่องดนตรี

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค

การดูแลรักษาเครื่องดนตรี

การจัดวงโยธวาทิตสำหรับเดินมาร์ชซึ่ง

6.3 ตอนที่ 3 โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด

บทที่ 7 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผล

7.2 อภิปรายผล

7.3 ข้อเสนอแนะ

พัฒนาระบบ พิธีโต ชีว

บทที่ 4

ปัญหาและเปรียบเทียบปัญหากระบวนการการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัล

ชนะเลิศ ระดับชาติ

การวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และสังเกต เพื่อทำการศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหากระบวนการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดจำนวน 6 วง โดยมีผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิต

การวางแผนการฝึกซ้อม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนเนื้อหาการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวดมีการวางแผนด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์อย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ตอนที่ 2 ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต

การวางแผนการฝึกซ้อม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน มีส่วนร่วมการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีส่วนร่วมการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวดมีส่วนร่วม การวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน อย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวดมีส่วนร่วมการวางแผนด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์อย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ตอนที่ 3 นักเรียนวงโยธวาทิต

การวางแผนการฝึกซ้อม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมการวางแผนการฝึกซ้อมอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาปิดภาคเรียนนักเรียนมีส่วนร่วมการวางแผนการฝึกซ้อมอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด นักเรียนมีส่วนร่วมการวางแผนการฝึกซ้อมอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

4.1 ตอนที่ 1 ครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิต

การวางแผนการฝึกซ้อม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

การวางแผนฝึกซ้อมในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนนักเรียนวงโยธวาทิตแบ่งออกเป็น สองรูปแบบ รูปแบบที่ 1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมีโครงการความสามารถพิเศษด้านดนตรี นักเรียนที่เข้าโครงการจะต้องฝึกซ้อมวงโยธวาทิต และกิจกรรมการบรรเลงของวง เรียนรายวิชาเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนเปิดให้เรียนตามหลักสูตรในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียนวิชา ปฏิบัติเครื่องดนตรีตามความถนัด มัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนวิชา วงโยธวาทิต ฝึกซ้อมในช่วงเวลาหลังเลิกเรียนตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.00 น. รูปแบบที่ 2 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีกิจกรรมชุมนุมให้กับนักเรียน ได้ทำกิจกรรมร่วมกับ มัธยมศึกษาตอนต้น และฝึกซ้อมในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน โดยวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ฝึกซ้อมหลังเลิกเรียน ตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.00 น วันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 10.00 น – 17.00 น หยุด วันอาทิตย์ มีเนื้อหาการฝึกซ้อมดังนี้

ตาราง 4 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต A

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 15. 30 น.-17. 00 น.	<p>กลุ่มย่อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) <p>การรวมวงกลุ่มใหญ่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝึกซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลง - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble)
วันเสาร์ 10. 00 น.-17.00 น.	<p>10. 00 น.-11. 30 น. กลุ่มย่อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)

ตาราง 4 (ต่อ)

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
	13. 00 น.-17. 00 น. การรวมใหญ่ - ฝึกโน้ตแบบฝึกหัด - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble) - แบ่งกลุ่มฝึกซ้อมบทเพลง

หมายเหตุ ในการฝึกซ้อมส่วนใหญ่วงโยธวาทิตจะฝึกซ้อมโน้ตแบบฝึกหัดมากกว่าบทเพลง เพราะมีแนวคิดว่าคุณภาพเสียง และทักษะพื้นฐานที่ดีการบรรเลงบทเพลงก็จะมีคุณภาพ “เสียงดีเมื่อไร เล่นเพลงอะไรก็ไพเราะ”

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก ทั้งฝึกซ้อมส่วนตัวและฝึกซ้อมรวมวง
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการฝึกซ้อม
3. ครูประชุมนัดหมายพร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์ในการฝึกซ้อม
4. ศิษย์เก่ามีส่วนช่วยในการฝึกซ้อมนักเรียนเป็นอย่างมากโดยจัดหาเวลาว่างเพื่อหมุนเวียนเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียนปัจจุบัน

วงโยธวาทิต วง B

การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนของนักเรียนวงโยธวาทิต จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า 6.30 - 8.00 น. ก่อนเข้าเรียน วงโยธวาทิตของโรงเรียนจะต้องทำกิจกรรมการบรรเลงเพลงชาติ เพื่อเชิญธงชาติทุกวัน นักเรียนจะต้องมารวมกันอยู่แล้ว จึงฝึกซ้อมช่วงเช้านก่อนบรรเลงเพลงชาติ และช่วงเย็น แต่การฝึกซ้อมช่วงเย็นนักเรียนเลิกเรียนไม่พร้อมกัน แล้วแต่ว่านักเรียนจะเลือกเรียนในโครงการห้องเรียนตามแผนการเรียนที่ตัวเองชอบ จึงเริ่มซ้อมไม่พร้อมกัน คือ กลุ่มที่ 1 เริ่ม 15.45 น. - 20.00 น. กลุ่มที่ 2 เริ่ม 16.45 น. - 20.00 น. เพื่อให้วงโยธวาทิตได้มาฝึกซ้อมร่วมกันในการฝึกซ้อมแต่ละครั้ง จะมีการฝึกในเรื่องของคุณภาพเสียง การฝึกซ้อมจะทำการฝึกซ้อมตั้งแต่วันจันทร์ - ศุกร์ และวันเสาร์หยุดวันอาทิตย์ โดยจะมีเนื้อหาการฝึกซ้อมเป็นดังนี้

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
ช่วงที่ 1 ช่วงเช้า 6.30 - 7.00 น. 7.00 - 8.00 น.	- แยก Section เพื่อทำการ Warm Up ของแต่ละเครื่อง - รวมวง
ช่วงที่ 2 ช่วงเย็น 15.45 น. /16.00 น. 16.00 น.- 18.00 น. 18.30 น.- 20.00 น.	- เริ่มฝึกซ้อม กลุ่ม 1 / กลุ่ม 2 - แยกฝึกซ้อมตัวเอง - แยก Section - รวมวง

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก ถึงแม้เวลาเลิกเรียนจะไม่ตรงกันแต่เมื่อเลิกเรียนแล้วจะรีบมาฝึกซ้อมโดยพร้อมเพรียงกัน
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการฝึกซ้อม
3. ครูประชุมนัดหมายพร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์ในการฝึกซ้อม
4. โรงเรียนจัดจ้างครูพิเศษมาสอนนักเรียนหมุนเวียนไปตามกลุ่มเครื่องดนตรี

วงโยธวาทิต วง C

การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียน ครูผู้ควบคุมนักเรียนวงโยธวาทิตจะจัดตารางการฝึกซ้อมระหว่างวันที่เรียนช่วงเย็น จำนวน 3 วัน คือ ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ตั้งแต่เวลา 17.00 น.-18.30 น. หยุดซ้อมวันอังคาร วันพฤหัสบดี เพราะนักเรียนต้องไปเรียนพิเศษ ส่วนในวันเสาร์จะเริ่มฝึกซ้อมตั้งแต่ 09.00น.-16.30 น. หยุดฝึกซ้อมวันอาทิตย์ซึ่งมีตารางการฝึกซ้อมช่วงเปิดภาคเรียนดังนี้

ตาราง 6 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต C

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันจันทร์/พุธ/ศุกร์ 17.00 น.-18.30 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
วันเสาร์ 09.00น.-16.30น.	การรวมวง - ฝึกใช้แบบฝึกหัดและบทเพลง - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble)

การจัดตารางการฝึกซ้อมของโรงเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนต่างจังหวัดและเป็นโรงเรียนหญิงไม่สามารถเลิกหลัง 18.30 น เพราะจะมีปัญหาเรื่องการเดินทางกลับบ้าน

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก ถึงแม้เวลาเลิกเรียนจะไม่ตรงกันแต่เมื่อเลิกเรียนแล้วจะรีบมาฝึกซ้อมโดยพร้อมเพรียงกัน
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการฝึกซ้อม
3. โรงเรียนจัดจ้างวิทยากรพิเศษมาสอนนักเรียนหมุนเวียนไปตามกลุ่มเครื่องดนตรี

วงโยธวาทิต วง D

การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียน ครูผู้ฝึกซ้อม และนักเรียนวงโยธวาทิตจะจัดตารางการฝึกซ้อมใน 1 อาทิตย์ จะฝึกซ้อม 6 วัน คือ วันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.30 น. – 17.30 น. (การฝึกซ้อมนักเรียนอาจจะเริ่มไม่ตรงกัน โดยมีช่วงเวลาเริ่ม ตั้งแต่ 15.30 น. ถึง 16.00 น.) ในวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 10.00 – 17.30 น. หยุดซ้อมวันอาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนได้พักผ่อน และ ทบทวนการเรียนวิชาสามัญ การฝึกซ้อมมี รายละเอียดดังนี้

ตาราง 7 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต D

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ - ศุกร์ 15.30 – 16.30 น. 16.30 – 17.30 น.	- แบ่งกลุ่มซ้อมแบบฝึกหัด / เพลง - basic มาร์ชชิ่ง
วันเสาร์ 10.00 – 12.00 น. 13.00 – 15.00 น. 15.00 – 16.30 น. 16.30 – 17.30 น.	- ประชุมการฝึกซ้อม / ทดสอบการฝึกซ้อม ตลอดทั้งสัปดาห์ - แบ่งกลุ่มฝึกซ้อมแบบฝึกหัด / เพลง - รวมวง - ประชุมวางแผนฝึกซ้อมในสัปดาห์ต่อไป

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก ถึงแม้เวลาเลิกเรียนจะไม่ตรงกันแต่เมื่อเลิกเรียนแล้วจะรีบมาฝึกซ้อมโดยพร้อมเพรียงกัน
2. นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนมัธยมปลายมาจากหลายโรงเรียนครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องจูงเสียงให้มึเสียงเหมือนกันก่อน
3. โรงเรียนจัดจ้างครูพิเศษมาสอนนักเรียนหมุนเวียนไปตามกลุ่มเครื่องดนตรี

วงโยธวาทิต วง E

การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียน ครูผู้ฝึกซ้อม และนักเรียนวงโยธวาทิตจะจัดตารางการฝึกซ้อมในวันเรียน จำนวน 3 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. เพราะนักเรียนต้องไปเรียนพิเศษ และทบทวนการเรียน ในวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 8.30 – 17.30 น. หยุดฝึกซ้อมวันอาทิตย์ มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 8 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต E

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ - ศุกร์ 15.30 - 16.00 น. 16.00 - 17.00 น. 17.00 - 17.30 น.	- ฝึกลม / ฝึกเดินแถว - แยกกลุ่มเครื่องดนตรี โดย พี่สอนน้อง - ประชุมนัดหมาย
วันเสาร์ 8.30 - 9.30 น. 9.30 - 10.30 น. 10.30 - 12.00 น. 13.00 - 17.30 น.	- ฝึกลม - ฝึกเดินแถว - แยกกลุ่มเครื่องดนตรีซ้อมแบบฝึกหัด - เพลงมาร์ช/รวมวง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก ถึงแม้เวลาเลิกเรียนจะไม่ตรงกันแต่เมื่อเลิกเรียนแล้วจะรีบมาฝึกซ้อมโดยพร้อมเพรียงกัน
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการฝึกซ้อม
3. ศิษย์เก่ามีส่วนช่วยในการฝึกซ้อมนักเรียนเป็นอย่างมากโดยจัดหาเวลาว่างเพื่อหมุนเวียนเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียนปัจจุบัน

วงโยธวาทิต วง F

การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิตของโรงเรียน จะมีนักเรียนจำนวนมาก เพราะนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ต้องเลือกเข้าร่วมกิจกรรม เพียง 1 กิจกรรม ใน 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมวงโยธวาทิต กิจกรรมเชียร์กีฬา หรือกิจกรรมแปลอักษร ดังนั้นจะมีนักเรียนใหม่มาร่วมกับวง ครูผู้ฝึกซ้อม และนักเรียนวงโยธวาทิตจะจัดตารางการฝึกซ้อม ในวันเรียนจำนวน 5 วัน คือ วันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 16.00 - 18.00 น. และ ในวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 8.30 - 17.30 น. หยุดซ้อมวันอาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนได้พักผ่อน การฝึกซ้อมมีรายละเอียดดังนี้

พูนุ ปณุกิตโต ชิว

ตาราง 9 การฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต F

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ - ศุกร์	
16.00 - 16.10 น.	- รวมเข้คชื่อเข้าฝึกซ้อม
16.10 - 17.00 น.	- ซ้อมแบบฝึกหัด Essential Element 2000 Book 1
17.00 - 17.15 น.	- ทำความสะอาดห้องดนตรี
17.15 - 17.30 น.	- ประชุมสรุปการฝึกซ้อม นัดหมายเรื่องต่างๆ
17.30 - 18.00 น.	- ซ้อมเพิ่มเติมตามอัธยาศัย
วันเสาร์	
9.00 - 9.15 น.	- รวมเข้คชื่อเข้าฝึกซ้อม
9.15 - 10.00 น.	- ออกกำลังกาย
10.00 - 11.00 น.	- ฝึกซ้อมพื้นฐานต่างๆ โดยมีรุ่นพี่ดูแล
11.00 - 12.00 น.	- ซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลงที่ได้รับมอบหมาย
12.00 - 13.00 น.	- พักรกลางวัน
13.00 - 13.45 น.	- แยกซ้อมตามกลุ่มเครื่องดนตรี
14.30 - 16.30 น.	- รวมวง
16.30 - 17.00 น.	- ลงสนามซ้อมเดิน
17.00 - 18.00 น.	- ซ้อมเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมมาก ทั้งฝึกซ้อมส่วนตัวและฝึกซ้อมรวมวง
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการฝึกซ้อม
3. ครูประจักษ์นัดหมายพร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์ในการฝึกซ้อม
4. โรงเรียนจัดจ้างครูพิเศษมาสอนนักเรียนหมุนเวียนไปตามกลุ่มเครื่องดนตรี

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สรุป

ตาราง 10 สรุปการฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียน

กิจกรรม	วง A	วง B	วง C	วง D	วง E	วง F
ฝึกซ้อมวันจันทร์-เสาร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ฝึกซ้อมวันจันทร์,อังคาร,พุธ,ศุกร์			✓		✓	
ช่วงเวลาฝึกซ้อมตอนเช้า		✓				
ช่วงเวลาฝึกซ้อมตอนเย็น	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ออกกำลังกาย,ฝึกกลม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การฝึกกลุ่มย่อย	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การฝึกรวมวง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
เน้นการฝึกซ้อมที่ถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ฝึกซ้อมการเดินแถว				✓	✓	✓

จากการสัมภาษณ์พบว่าวงโยธวาทิต A,B,C,D,E และ F มีการวางแผนการฝึกซ้อมช่วงเปิดภาคเรียนมีความสอดคล้องกัน โดยจะมีการจัดตารางการฝึกซ้อมในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน และมีการจัดฝึกซ้อมในวันเสาร์ และจะหยุดฝึกซ้อม ในวันอาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนได้พักผ่อนและทบทวนการเรียน

วงโยธวาทิต B ได้เพิ่มเติมการฝึกซ้อมในช่วงเช้า ก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติโดยเน้นการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย

วงโยธวาทิต C และ E มีการฝึกซ้อม แค่ 3 วันคือ วันจันทร์ วันอังคารหรือวันพุธ หรือ วันศุกร์ เรื่องเนื้อหาฝึกซ้อมวงโยธวาทิตทั้ง 6 วง ได้จัดรูปแบบของตารางการฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียนมีความสอดคล้องกันเนื้อหาจะประกอบด้วย การฝึกกลม การออกกำลังกาย การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และการรวมวง โดยจะเน้นการฝึกที่ถูกต้องและให้มีคุณภาพ ในการบรรเลง

ยกเว้นวงโยธวาทิต D E และ F ได้เพิ่มเนื้อหาการฝึกประจำวันโดยเพิ่มการฝึกเดินแถวแปรขบวน

ปัญหา

1. นักเรียนเลิกเรียนไม่พร้อมกัน
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายเรียนพิเศษ
3. นักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เท่ากันจึงทำให้มีนักเรียนจำนวนหนึ่งบรรเลงไม่ทันเพื่อน

แนวทางแก้ไข

1. จัดตารางการฝึกซ้อมยืดหยุ่นตามสภาพจริงของนักเรียน
2. กำหนดวันหยุดการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตเพื่อให้นักเรียนไปเรียนพิเศษแล้วแจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบ

3. ให้นักเรียนที่มีปัญหาฝึกซ้อมเพิ่มเติม แก้ไขส่วนที่บกพร่อง โดยมีครูผู้ฝึกซ้อมหรือ มอบหมายให้รุ่นพี่ดูแล

การวางแผนในช่วงเวลาปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้นักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

การวางแผนฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนจะทำการฝึกซ้อมทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันเสาร์และหยุดพักในวันอาทิตย์ การฝึกซ้อมใน 1 วัน จะครอบคลุมไปทุกรูปแบบการฝึกซ้อม เช่น การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และการฝึกซ้อมรวมวง ครูผู้ควบคุมจะทำการจัดตารางการฝึกซ้อม เพื่อทบทวนทักษะการบรรเลงของนักเรียน และในช่วงของการฝึกทักษะพื้นฐานของการบรรเลงจะประกอบด้วย แบบฝึกเป่าเสียงยาว ชิ้นคู่ ไล่บันไดเสียง ครูผู้ควบคุมจะต้องดูว่าทักษะการบรรเลงใด ที่ต้องนำไปใช้ในบทเพลงประกวด จะต้องเน้นทักษะการบรรเลงนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมในบทเพลงประกวดให้มีคุณภาพ

การฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนครูผู้ฝึกซ้อมจะจัดตารางการฝึกซ้อมในวันจันทร์ถึงเสาร์ ตั้งแต่เวลา 10.00 - 17.00 น. ซึ่งการฝึกซ้อมจะเหมือนกับตารางการฝึกซ้อมช่วงเปิดภาคเรียน แต่ในบางครั้งอาจมีการเข้าค่ายโดยความหมายของการเข้าค่ายฝึกซ้อม คือการฝึกซ้อมในแบบเดิมแต่จะขยายเวลาการฝึกจากเดิมเป็น 10.00 - 22.00 น. โดยจะมีลักษณะการฝึกแบบกลุ่มย่อยในบางครั้งเช่น การเข้าค่ายของกลุ่มเครื่องเป่าแซกโซโฟน (Saxophone) หมายถึงหลังจากฝึกซ้อมรวมวงตั้งแต่ 10.00 น.-17.00 น. ไปแล้วกลุ่มแซกโซโฟนก็จะฝึกกลุ่มย่อยต่อไปอีกจนถึง 22.00 น. เป็นต้น

ตาราง 11 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต A

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 15.30 น.-17.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale)
	กลุ่มย่อย - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) การรวมวงกลุ่มใหญ่ - ฝึกซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลง - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble)

ตาราง 11 (ต่อ)

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันเสาร์ 10.00 น.-17.00 น.	10. 00 น.-11. 30 น. กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) 13. 00 น.-17. 00 น. การรวมใหญ่ - ฝึกโน้ตแบบฝึกหัด - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble) - แบ่งกลุ่มฝึกซ้อมบทเพลง

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. การฝึกซ้อมในเวลาปิดภาคเรียนมีความจริงจังมาก
2. การฝึกซ้อมร่วมวงนักเรียนมาตรงเวลามากทำให้มีประสิทธิภาพในการบรรเลง
3. ก่อนการบรรเลงร่วมวงนักเรียนจะเทียบเสียงด้วยเครื่องเทียบเสียงทุกครั้ง

วงโยธวาทิต วง B

การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียน วันจันทร์ ถึงวันเสาร์ จะเป็นการฝึกซ้อมที่ได้คุณภาพมากที่สุดอีกทั้งยังฝึกซ้อมให้นักเรียนวงโยธวาทิตรุ่นใหม่ขึ้นมาแทนนักเรียนวงโยธวาทิตที่จบการศึกษาไปแล้วในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี โดยครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิตจะทำโครงการเพื่อขออนุญาตฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตในช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งการวางแผนการฝึกซ้อมจะคล้ายกับการวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเปิดภาคเรียน แต่จะขยายเวลาการฝึกซ้อมในแต่ละช่วงออกไปและในบางช่วงของการฝึกซ้อมช่วงปิดภาคเรียน หากมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรีในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น ทางโรงเรียนก็จะพานักเรียนไปศึกษาดูงานเพื่อให้นักเรียนได้ฟังเสียงที่มีคุณภาพและมีแรงจูงใจที่จะฝึกซ้อมให้มากขึ้นกว่าเดิม

ตาราง 12 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต B

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ - วันเสาร์ 8.30 น.- 9.00 น.	- ออกกำลังกาย
9.00 น.-11.00 น.	- รวม Warm Up
11.00 น.-12.00 น.	- แยก Section
13.00 น.-16.00 น.	- แยก Section รวมวง (Tutti)

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. สถานที่ฝึกซ้อม และการดูแลเครื่องดนตรีของครู และนักเรียนมีระเบียบดีมาก
2. นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการฝึกซ้อม
3. มีวิทยากรภายนอกมาสอนการบรรเลงร่วมวง
4. ก่อนการบรรเลงร่วมวงนักเรียนจะเทียบเสียงด้วยเครื่องเทียบเสียงทุกครั้ง
5. หลังจากการฝึกซ้อมแล้วครูจะแจ้ง ข้อบกพร่องของนักเรียนหรือข้อบกพร่องของกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำให้การบรรเลงไม่สมบูรณ์ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง C

การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียน คือเดือนตุลาคมมีทั้งหมด 3 สัปดาห์ โดยจะให้นักเรียนเข้าค่ายฝึกซ้อมและพักค้างแรมกลางคืน โดยครูผู้ฝึกซ้อมจะจัดตารางการฝึกซ้อมในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 9.00 น.-16.00 น. จะหยุดพักวันเสาร์ และอาทิตย์ ซึ่งการฝึกซ้อมจะเหมือนกับตารางการฝึกซ้อมช่วงเปิดภาคเรียน แต่ในบางครั้งอาจมีการเข้าค่ายโดยความหมายของการเข้าค่ายฝึกซ้อม คือการฝึกซ้อมในแบบเต็ม แต่จะขยายเวลาการฝึกจากเดิม โดยจะมีลักษณะการฝึกแบบกลุ่มย่อยในบางครั้ง หมายถึงหลังจากฝึกซ้อมรวมวง จะมีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยต่อไปอีกแล้วแต่ครูผู้สอนเป็นต้น

ตาราง 13 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต C

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ - วันศุกร์ 9.00 -11.30 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
13.00 -16.00 น.	การรวมวงกลุ่มใหญ่ - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. สถานที่ฝึกซ้อม และการดูแลเครื่องดนตรีของครู และนักเรียนมีระเบียบดีมาก
2. มีวิทยากรจากนอกโรงเรียนมาสอนตามกลุ่มเครื่องดนตรี
3. มีวิทยากรภายนอกมาสอนการบรรเลงรวมวง

วงโยธวาทิต วง D

การฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนในการฝึกซ้อม ในช่วงปิดภาคเรียนครูผู้ฝึกซ้อมจะจัดตารางการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 เดือนตุลาคม และ ช่วงที่ 2 เดือนเมษายน

ช่วงที่ 1 เดือนตุลาคม วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 9.00 น. – 20.00 น หยุดวันอาทิตย์

- เข้าค่ายฝึกซ้อมพักค้างแรม

- เตรียมพร้อมสำหรับการประกวดแข่งขันในระดับชาติ

เนื้อหาการฝึกซ้อม เหมือนกับการฝึกซ้อม ช่วงเปิดภาคเรียน

ช่วงที่ 2 เดือนเมษายน วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 9.00 น. – 20.00 น หยุดวันอาทิตย์

เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการรับนักเรียนใหม่เข้ามาศึกษา จึงทำให้มีนักเรียนใหม่มาเข้าวงเป็นจำนวนมากและมาจากหลายสถาบัน จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะปรับปรุงการบรรเลงให้เข้ากัน อีกทั้งพัฒนาฝีมือการบรรเลงของนักเรียนอีกด้วย การฝึกซ้อมจึงแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 นักเรียนใหม่ กลุ่มที่ 2 นักเรียนเก่า รายละเอียดการฝึกซ้อมมีดังนี้

นักเรียนใหม่

- กิจกรรรมปรับพื้นฐาน
- ฝึกซ้อมแบบฝึกหัด
- ฝึกซ้อมบทเพลงพิธีการ

นักเรียนเก่า

- หมอบหมายงาน
- ฝึกซ้อมแบบฝึกหัด
- ฝึกซ้อมบทเพลง
- รวมวง

ตาราง 14 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต D

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ - ศุกร์ 15.30 – 16.30 น. 16.30 – 17.30 น.	- แบ่งกลุ่มซ้อมแบบฝึกหัด / เพลง - basic มาร์ชชิง
วันเสาร์ 10.00 – 12.00 น. 13.00 – 15.00 น. 15.00 – 16.30 น. 16.30 – 17.30 น.	- ประชุมการฝึกซ้อม / ทดสอบการฝึกซ้อม ตลอดทั้งสัปดาห์ - แบ่งกลุ่มฝึกซ้อมแบบฝึกหัด / เพลง - รวมวง - ประชุมวางแผนฝึกซ้อมในสัปดาห์ต่อไป

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. การฝึกซ้อมในเวลาปิดภาคเรียนมีความจริงจังมาก
2. การฝึกซ้อมรวมวงนักเรียนมาตรงเวลามากทำให้มีประสิทธิภาพในการบรรเลง
3. ครูประชุมนัดหมายพร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์ในการฝึกซ้อมและสรุปการฝึกซ้อมทุกครั้ง
4. ผู้ปกครอง ครูผู้บริหารโรงเรียนมาเยี่ยมชมการฝึกซ้อมและให้กำลังใจในการประกวด

วงโยธวาทิต วง E

การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนครูผู้ฝึกซ้อมจะจัดตารางการฝึกซ้อมในวันจันทร์ถึงเสาร์ ตั้งแต่เวลา 9.00 น.-17.00 น. หยุดวันอาทิตย์

ตาราง 15 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต E

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ – เสาร์	
9.00 - 9.15 น.	- รวมเช็คชื่อเข้าฝึกซ้อม
9.15 - 10.00 น.	- ฝึกกลม
10.00 - 11.00 น.	- ฝึกซ้อมพื้นฐานต่าง
11.00 - 12.00 น.	- ซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลง
12.00 - 13.00 น.	- พักรกลางวัน
13.00 - 13.45 น.	- แยกซ้อมตามกลุ่มเครื่องดนตรี
14.30 - 14.30 น.	- รวมวง
14.30 - 17.00 น.	- ลงสนามซ้อมเดิน

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. สถานที่ฝึกซ้อมมีเพียงห้องเดียว และการดูแลเครื่องดนตรีของครู และนักเรียนมีระเบียบดีมาก
2. นักเรียนมีการฝึกซ้อมตรงตามตารางที่ครูจัด มีนักดนตรีขาดซ้อมบ้างเพราะว่าผู้ปกครองขออนุญาต
3. หลังจากการฝึกซ้อมแล้วครูจะแจ้ง ข้อบกพร่องของนักเรียนหรือข้อบกพร่องของกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำให้การบรรเลงไม่สมบูรณ์ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง F

การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนในช่วงเดือนตุลาคม และเดือน เมษายน ฝึกซ้อมในระบบการเข้าค่ายพักแรม มีการฝึกซ้อมบทเพลงที่ใช้ในการประกวดต่างๆ โดยจะมีการฝึกซ้อมในส่วนของการฝึกหัดต่างๆ ด้วยทางวงจะดำเนินการซ้อมให้เสร็จสิ้นในช่วงปิดภาคเรียนของภาคเรียนที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะถูกนำมา หลอมรวมกับวงใหญ่ที่มีรุ่นพี่ของวงทั้งหมดเป็นสมาชิกวง ส่วนในช่วงปิดภาคเรียนเดือนเมษายนซึ่งปิดภาคเรียนยาว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะได้เข้าร่วมฝึกซ้อมกับวงใหญ่ โดยเป็นการฝึกซ้อมในตารางรวมวงใหญ่ของทางวง การฝึกซ้อมจะฝึกซ้อม วันจันทร์ – วันเสาร์ เวลา 9.00 น. – 21.00 น. หยุดวันอาทิตย์ รายละเอียดการฝึกซ้อมมีดังนี้

ตาราง 16 การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต F

วันฝึกซ้อม/ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
จันทร์ – เสาร์	
9.00 - 9.15 น.	- รวมเช็คชื่อเข้าฝึกซ้อม
9.15 - 10.00 น.	- ออกกำลังกาย
10.00 - 11.00 น.	- ฝึกซ้อมพื้นฐานต่างๆ โดยมีรุ่นพี่ดูแล
11.00 - 12.00 น.	- ซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลงที่ได้รับมอบหมาย
12.00 - 13.00 น.	- พักรกลางวัน
13.00 - 13.45 น.	- แยกซ้อมตามกลุ่มเครื่องดนตรี
14.30 - 14.30 น.	- รวมวง
14.30 - 16.30 น.	- ลงสนามซ้อมเดิน
16.30 - 17.00 น.	- ประชุม สรุปการซ้อม นัดหมายเรื่องต่างๆ
17.00 - 18.00 น.	- ซ้อมเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย
19.00 - 21.00 น.	- ลงสนามแปรขบวน แต่ไม่เป่า

จากการสังเกต แบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. สถานที่ฝึกซ้อม และการดูแลเครื่องดนตรีของครู และนักเรียนมีระเบียบดีมาก
2. นักเรียนมีการฝึกซ้อมตรงตามตารางที่ครูจัด มีนักดนตรีขาดซ้อมบ้างเพราะว่าผู้ปกครองขออนุญาต
3. ผู้ปกครอง ครูผู้บริหารโรงเรียนมาเยี่ยมชมการฝึกซ้อมและให้กำลังใจในการประกวด
4. การฝึกซ้อมหลังจาก เวลา 20.00 น จะไม่ใช่เสียงดนตรี แต่จะซ้อมแปรแถว แล้วถือเครื่องแทน
5. หลังจากการฝึกซ้อมแล้วครูจะแจ้ง ข้อบกพร่องของนักเรียนหรือข้อบกพร่องของกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำให้การบรรเลงไม่สมบูรณ์ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข

สรุป

ตาราง 17 สรุปการฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียน

กิจกรรม	วง A	วง B	วง C	วง D	วง E	วง F
ฝึกซ้อมวันจันทร์-เสาร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ฝึกซ้อมวันจันทร์ - ศุกร์			✓			
ฝึกซ้อมวันจันทร์-เสาร์ แบ่งนักเรียนออกเป็น นักเรียนใหม่/นักเรียนเก่า						✓
รูปแบบการฝึกซ้อมกลุ่ม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
รูปแบบการฝึกซ้อมส่วนตัว						

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรม	วง A	วง B	วง C	วง D	วง E	วง F
เน้นการฝึกซ้อมบทเพลงประกวด	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การแก้ไขข้อบกพร่องของโน้ตเพลง						
ฝึกซ้อมการเดินแถว แปรแถว				✓	✓	✓

การจัดตารางการฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนวงโยธวาทิต A,B,D,E และF ได้มีจัดตารางการเข้าค่ายที่สอดคล้องกันคือ ได้จัดให้มีการเข้าค่ายฝึกซ้อมวันจันทร์ ถึงวันเสาร์มีระยะเวลาการฝึกซ้อมตั้งแต่ประมาณ 9.00 – 22.00 น. และหยุดพักในวันอาทิตย์ เพื่อให้นักเรียนได้พักผ่อน

ยกเว้นวงโยธวาทิต C ที่มีการฝึกซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนในวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ และหยุดพักการฝึกซ้อมในวันเสาร์ ถึงอาทิตย์

โดยมี วง E แบ่งการฝึกซ้อม ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่1 การฝึกซ้อมนักเรียนใหม่ รูปแบบที่ 2 การฝึกซ้อม นักเรียนเก่า

เนื้อหาของการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตทั้ง 6 วง มีรูปของการฝึกซ้อมที่สอดคล้องกันคือ จะเน้นทักษะในรูปแบบของการฝึกซ้อมกลุ่ม และฝึกซ้อมส่วนตัวอีกทั้งจะเน้นเนื้อหาของการบรรเลงบทเพลงประกวด ซึ่งนักเรียนจะต้องทำการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงรวมกันเป็นวงให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด อีกทั้ง เน้นการฝึกซ้อมโน้ตในบทเพลงที่ประกวด และแก้ไขข้อบกพร่องในโน้ตเพลงนั้นๆ โดยเน้นย้ำให้นักเรียนทุกคนบรรเลงอย่างถูกต้องโดยจะมีช่วงเวลาแก้ไขข้อบกพร่องของส่วนตัว

การฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดเทอมวงโยธวาทิตแต่ละวงได้มีแบบแผนของการจัดตารางการฝึกซ้อมที่แน่นอนและจะวางไว้เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการฝึกซ้อม แต่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และช่วงเวลาที่เหมาะสมของการฝึกซ้อมในขณะนั้น

ปัญหา

1. โรงเรียนมีห้องดนตรี 1 ห้อง ห้องฝึกซ้อมรวมวง 1 ห้อง (หอประชุม) ไม่สามารถให้นักเรียนเข้าค่ายแบบพักแรมได้
2. ครูผู้ฝึกซ้อมมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการเข้าค่ายฝึกซ้อม
4. มลพิษทางเสียง การฝึกซ้อมวงโยธวาทิตของโรงเรียนเสียงดัง ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนรอบข้าง รบกวนผู้คนในชุมชน ทำให้มีหนังสือร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้เสียงของวงโยธวาทิตถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภายในโรงเรียนและชุมชนรอบข้าง
5. นักเรียนที่เข้ามาในวงโยธวาทิตของโรงเรียน จะมาจากหลายโรงเรียนปัญหาคือ นักเรียนมีพื้นฐานทางดนตรีไม่เหมือนกัน ทำให้การเป่าไม่ไปในทิศทางเดียวกัน

แนวทางแก้ไข

1. โรงเรียนให้นักเรียนเข้าค่ายแบบไม่พักค้างแรม โดยเลิกฝึกซ้อมเวลา 22.00 น ให้ผู้ปกครองมารับนักเรียนกลับบ้าน

2. วงโยธวาทิตจะ ให้ศิษย์เก่าที่มีความชำนาญเครื่องดนตรีประเภทนั้น เข้ามาฝึกซ้อมแทนครูผู้ฝึกซ้อมมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

3. ข้อความร่วมมือจากองค์กรของโรงเรียน เช่น สมาคมครูเก่า สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

4. การฝึกซ้อมเวลา 20.00 น จะไม่ใช้เสียง แต่จะฝึกซ้อมแปรชบวนแทน หรือเปลี่ยนสถานที่ฝึกซ้อม

5. จัดการเข้าค่ายฝึกซ้อม แบ่งตารางการฝึกซ้อมออกเป็น สองกลุ่ม นักเรียนใหม่กับนักเรียนเก่า

การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

การเข้าร่วมประกวดมีการวางแผนการฝึกซ้อม โดยจะวางแผนก่อนถึงวันแข่งขันเป็นระยะเวลา 3 – 4 เดือนและจะเข้าค่ายอย่างเข้มข้นในเดือนสุดท้ายก่อนการแข่งขัน ซึ่งหมายถึงการขยายการฝึกซ้อมจากการซ้อมปกติเริ่มตั้งแต่เวลา 15.30 น.-17.00 น. เปลี่ยนเป็นเริ่มฝึกซ้อมตั้งแต่ตั้งแต่เวลา 15.30 น.-22.00 น. โดยแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีจะต้องเข้าค่ายฝึกอย่างเข้มข้นตามวันเวลาที่ทางครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตนัดหมายไว้ โดยจะมีศิษย์เก่าเข้ามาช่วยฝึกซ้อมนักเรียน ในวันศุกร์และวันเสาร์ก็จะทำการรวมวงกลุ่มใหญ่ โดยมีครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตเก็บรายละเอียดของการฝึกให้มีคุณภาพมากขึ้น

การเข้าค่ายแบบเข้มข้น จะทำกันก่อนการประกวด 1 เดือน ครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตจะให้นักเรียนเข้าค่ายฝึกซ้อม แต่ไม่ค้างนอนอยู่โรงเรียน คือ หากในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนนักเรียนจะฝึกซ้อมตั้งแต่เวลา 15.30 น.-22.00 น. และถ้าตรงกับวันที่ต้องเรียนวงโยธวาทิตก็จะขอเวลาเรียนให้นักเรียนประมาณ 3 - 4 วันก่อนแข่ง เพื่อให้นักเรียนมีสมาธิกับการไปแสดงหรือแข่งขันหรือถ้าตรงกับช่วงเวลาปิดภาคเรียนนักเรียนก็จะฝึกซ้อมตั้งแต่เวลา 10.00 น.-22.00 น.

ตาราง 18 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต A

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	<p>กลุ่มย่อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลงสนามแปรชบวน แต่ไม่เป่า - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)

ตาราง 18 (ต่อ)

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทยเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 17.00 น.	- ฝึกโน้ตบทยเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
19.00- 22.00 น.	รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทยเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

วงโยธวาทิต วง B

โรงเรียนมีโครงการและจัดงบประมาณให้วงโยธวาทิตเข้าประกวดในระดับชาติ และระดับนานาชาติทุกปี มีการตั้งคณะกรรมการ การประกวดวงโยธวาทิต ของโรงเรียน เพื่อดำเนินการตามจุดมุ่งหมายของโครงการในการประกวด

ในการเข้าร่วมการประกวดมีการวางแผนการฝึกซ้อม โดยจะวางแผนก่อนถึงวันแข่งขันเป็นระยะเวลา 3-6 เดือนและจะเข้าค่ายอย่างเข้มข้นในเดือนสุดท้ายก่อนการแข่งขัน โดยแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีจะต้องฝึกซ้อมอย่างเข้มข้นตามวันเวลาที่ทางครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตนัดหมายไว้ โดยจะมีทั้งครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิต โดยมีครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนวงโยธวาทิตเก็บรายละเอียดของการฝึกให้มีคุณภาพมากขึ้น

ในการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องไปเรียนพิเศษเนื่องจากผู้ปกครองเป็นห่วงเรื่องการเรียนของนักเรียน อีกทั้งมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาต่อตามความต้องการของผู้ปกครอง

ตาราง 19 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต B

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทยเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 18.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทยเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทยเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

วงโยธวาทิต วง C

วงโยธวาทิตได้มีการวางแผนการฝึกซ้อมก่อนเข้าประกวด คือ ใช้วิธีการฝึกซ้อมตามปกติเพื่อไม่ให้เกิดแรงกดดันกับสมาชิกในวง โดยทั่วไปแล้วจะมีการฝึกซ้อมหลังเลิกเรียน ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เริ่มซ้อม เวลา 17.00 น. และจะไปเลิกซ้อมเวลา 18.30 น. วันเสาร์มีการฝึกซ้อมตั้งแต่เวลา 09.00 น. – 16.00 น. หากใกล้ช่วงที่จะมีการประกวดแข่งขันประมาณ 1-2 เดือนก่อนการประกวด จะมีการเพิ่มวันฝึกซ้อมเข้ามา คือ วันอาทิตย์ เวลาฝึกซ้อมตั้งแต่ 09.00-16.30 น.

ในการเข้าร่วมประกวดวงโยธวาทิตจะมีการเตรียมการฝึกซ้อมก่อน 4-6 เดือน ทั้งนี้จะต้องเสนอขออนุญาตการเข้าค่ายให้โรงเรียนพิจารณา ในการเข้าค่ายจะเน้นการเข้าค่ายแบบเข้มข้นก่อนการประกวด 1 เดือน

ตาราง 20 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต C

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 18.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
19.00- 22.00 น.	รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

วงโยธวาทิต วง D

วงโยธวาทิต มีการวางแผนเตรียมความพร้อมฝึกซ้อมให้กับนักเรียนก่อนการเข้าแข่งขันโดยการฝึกซ้อมเหมือนกับซ้อมทั่วไปทุก ๆ สัปดาห์ คือ การแจกงานให้กับสมาชิกในวงไปฝึกซ้อม โดยทำเป็นแบบฝึกหัดเอาไปฝึกซ้อมแล้วมารวมกันบรรเลงในวันเสาร์ ส่วนวันธรรมดางวงโยธวาทิตจะไม่มีการฝึกซ้อม ก่อนการเข้าร่วมแข่งขันประกวดจะมีการเข้าค่ายเก็บตัวฝึกซ้อมตามแผนการฝึกซ้อมของครูผู้ฝึกสอน โดยใช้โรงเรียนในเครือเป็นสถานที่ฝึกซ้อม เนื่องจากเป็นสถานที่ที่อยู่ห่างจากชุมชน ทำให้วงโยธวาทิตสามารถใช้เสียงได้เต็มที่ การเข้าค่ายฝึกซ้อมจะมีเจ้าหน้าที่ฝึกสอน จำนวน 6 คน สามารถฝึกสอนได้ครบทุกอย่าง เช่น woodwin instruments, clarinet, brass instruments, percussion instruments และนักแสดง color guard เป็นต้น โดยวางแผนให้ครอบคลุมกับงานที่จะแสดงในวันประกวด มีการกำหนดเวลาที่เหมาะสม ตามสมควรที่เห็นพร้อมตรงกัน

ตาราง 21 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต D

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 18.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
19.00- 22.00 น.	รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

ในการประกวดทางโรงเรียนมีโครงการการประกวดทุกปี ปีละหนึ่งรายการ แต่บางปีอาจมีมากกว่าหนึ่งรายการแล้วแต่ความพร้อมของนักเรียน ในการเข้าค่ายจะทำก่อนการประกวด 1-2 เดือน โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอกับการจ้างวิทยากรมาสอนทั้งนั่งบรรเลงและเดินบรรเลง

วงโยธวาทิต วง E

วงโยธวาทิตได้มีการวางแผนในช่วงเวลาที่เข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน โดยการฝึกซ้อมเข้มข้นมากกว่าการซ้อมปกติ สัปดาห์หนึ่งมีการฝึกซ้อม 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันพฤหัสบดี การฝึกซ้อมจะเน้นการเดิน การบรรเลง การซ้อมแถว พื้นฐานสตีปเท้า เน้นย้ำเรื่องพื้นฐานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะวิธีการเริ่ม วิธีการออกตัวต่าง ๆ ส่วนวิธีเดินเร็ว วิธีการวิ่ง ที่เป็นแดนซ์รั้น จะให้ความสำคัญไว้สุดท้าย เพราะเชื่อว่าหากมีปัญหาเรื่องการออกสตาร์ทจะเป็นผลพวงของปัญหาที่ตามมาอีกหลาย ๆ อย่าง การเป่า และการตี เน้นย้ำเรื่องของการควบคุมให้ได้มาตรฐาน ให้ความแม่นยำ เช่น การแปรขบวน จะมีการทั้งการวิ่งและการเดิน เป็นต้น จึงต้องฝึกฝนให้นักเรียนฝึกคิดล่วงหน้าว่าจะทำอะไรต่อไปหลังจากเสร็จจากกิจกรรมนี้แล้ว “การคิดจะต้องคิดให้เหมือนกัน” สิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้ คือ หากจะต้องทำอะไรต่อไป จะต้องคิดไว้ล่วงหน้าเสมอ เพราะหากคิดเวลานั้น และทำขณะเดียวกันมันจะเกิดความผิดพลาดได้สูงมาก สิ่งสำคัญคือ “ระบบการคิด” จะคิดอะไร จะทำอะไร จะต้องคิดเหมือนกัน จะต้องทำเหมือนกัน นับก็ต้องนับเหมือนกัน หายใจต้องหายใจเหมือนกัน จะก้าวเท้าก็ต้องก้าวเท้าออกไปเหมือนกัน

ตาราง 22 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต E

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 18.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
19.00- 22.00 น.	รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

ในการประกวดโรงเรียนจะมีโครงการให้ประกวดปีละหนึ่งรายการ ส่วนใหญ่จะเน้นในการประกวดระดับชาติที่จัดในกรุงเทพฯ การเข้าค่ายฝึกซ้อมก่อนการประกวดจะเริ่มเข้าค่ายก่อนการประกวด 1-2 เดือน การฝึกซ้อมจะอยู่ภายในโรงเรียน เพราะไม่มีปัญหาเรื่องเสียง ชุมชนและวัดให้การสนับสนุน

วงโยธวาทิต วง F

โรงเรียน มีการวางแผนในช่วงที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าประกวด 3- 4 เดือน ใช้ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม จนถึงระยะเวลาการประกวด มีการประชุมร่วมกันวางแผนแบ่งงานกันทำ มีการวางเบสิคเพลง มีการซ้อมเทคนิคของเพลง มีการวางแผนการฝึกซ้อมแบบฝึกหัด เป็นต้น ใช้วิธีการเข้าค่ายฝึกซ้อมในโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนมีห้องดนตรีสำหรับฝึกซ้อม จำนวน 2 ห้อง เป็นทั้งห้องเก็บเครื่องดนตรี ห้องซ้อม และห้องนอน

การเข้าค่ายแบบเข้มข้น จะทำการเข้าค่ายก่อนการประกวด 1 เดือน โดยจะแบ่ง ฝึกซ้อมเพลงกับฝึกซ้อมการแปรแถว โรงเรียนมีโครงการประกวดวงโยธวาทิต อย่างน้อย 1 รายการต่อปี โดยเราอาจมีการประกวดกลุ่มเล็กก่อน เช่นประกวดเครื่องเป่าวงเล็ก การประกวดคัลเลอร์การ์ด การเข้าค่ายฝึกซ้อม วงโยธวาทิตจะแจ้งวิทยากรมาให้ความรู้กับนักเรียน

ตาราง 23 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด วงโยธวาทิต F

ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 18.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
19.00- 22.00 น.	รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

สรุป

ตาราง 24 การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด

กิจกรรม	วง A	วง B	วง C	วง D	วง E	วง F
การฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น ต่อการประกวดเป็นเวลา 1 – 3 เดือน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การฝึกซ้อมช่วงเวลา 9.00 – 22.00 น. นอนค้างแรม			✓	✓	✓	✓
การฝึกซ้อมช่วงเวลา 9.00 – 22.00 น. ไม่นอนค้างแรม	✓	✓				
การฝึกซ้อมมีเนื้อหาออกกำลังกาย ฝึกไล่บันไดเสียง ฝึกเป่ากับตัวโน้ต ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การฝึกซ้อมโน้ตเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด กลุ่มย่อย/รวมวงใหญ่	✓	✓	✓	✓	✓	✓

การจัดตารางการฝึกซ้อมในช่วงเวลาการประกวดวงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง ได้มีการจัดตารางการเข้าค่ายที่สอดคล้องกันคือ จะมีการจัดตารางการเข้าค่าย ฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น ก่อนการประกวด เป็นระยะเวลาประมาณ 1- 3 เดือน ได้จัดให้มีการเข้าค่ายฝึกซ้อมวันจันทร์ ถึงวันเสาร์มีระยะเวลาการฝึกซ้อมตั้งแต่ประมาณ 9.00 – 22.00 น. และหยุดพักในวันอาทิตย์

วงโยธวาทิต วง C วง D วง E วง F ที่มีการฝึกซ้อม วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ และหยุดพักการฝึกซ้อมในวันเสาร์ ถึงอาทิตย์ แต่มีการนอนค้างแรมที่โรงเรียน

โดยมีวงโยธวาทิต A เริ่มการฝึกซ้อมประมาณ 10.00 – 22.00 น. ไม่มีการนอนพักค้างแรมที่โรงเรียนโดยให้ผู้ปกครองมารับกลับบ้าน เนื่องจากขาดงบประมาณในการเข้าค่าย และไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมในการพักค้างแรม จึงจัดให้มีการฝึกซ้อม ไป – กลับ

การฝึกซ้อมในช่วงก่อนการประกวด เป็นช่วงสำคัญถือว่าเป็นช่วงการเตรียมตัวประกวดแข่งขัน ซึ่งครูต้องการพัฒนาฝีมือและทักษะของนักเรียนในการบรรเลงบทเพลงประกวด เนื้อหาของการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตทั้ง 6 วง มีรูปของการฝึกซ้อมที่สอดคล้องกันคือ จะเน้นทักษะในรูปแบบของการฝึกซ้อมกลุ่ม และฝึกซ้อมส่วนตัวอีกทั้งจะเน้นเนื้อหาของการบรรเลงบทเพลงประกวด ซึ่งนักเรียนจะต้องทำการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงรวมกันเป็นวงให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดอีกทั้ง เน้นการฝึกซ้อมโน้ตในบทเพลงที่ประกวด และแก้ไขข้อบกพร่องในโน้ตเพลงนั้นๆ โดยเน้นย้ำให้นักเรียนทุกคนบรรเลงอย่างถูกต้องโดยจะมีเวลาแก้ไขข้อบกพร่องของส่วนตัว

ปัญหา

1. นักเรียน บรรเลงบทเพลงประกวดไม่มีคุณภาพ
2. นักเรียน ไม่เข้าใจเนื้อหา ของบทเพลง ที่ประกวด
3. ครูเปลี่ยนบทเพลงที่จะบรรเลงประกวด

แนวทางแก้ไข

1. เพิ่มเวลาการฝึกซ้อม โดยเน้นให้นักเรียน สามารถจำโน้ตเพลงที่บรรเลงประกวดได้ และบรรเลงได้ถูกต้องตามเครื่องหมาย ครูผู้ฝึกซ้อมต้องให้นักเรียนฝึกซ้อมกลุ่มบ่อยมากๆ จนบรรเลงเข้ากันได้ดี และมีประสิทธิภาพ
2. ครูหรือวาทยากร ต้องอธิบายความเป็นมาของบทเพลงที่ใช้ประกวด ทุกเพลง อีกทั้งนำเพลงที่เป็นต้นฉบับ มาเปิดให้นักเรียนฟัง และเน้นย้ำการบรรเลงของแต่ละท่อนเพลงเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ ถึงวิธีการบรรเลง ในบทเพลงนั้นๆ
3. ไม่ควรเปลี่ยนบทเพลงที่ประกวด โดยเฉพาะ มีเวลาเหลือน้อยก่อนการประกวดเพราะจะมีปัญหาการบรรเลงของนักเรียน

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนเนื้อหาการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

การประกวดแข่งขันวงโยธวาทิต ครูผู้ควบคุม จะต้องศึกษาบทเพลงที่จะใช้ในการประกวด ตามกฎเกณฑ์และระเบียบ การกำหนดบทเพลงบังคับสำหรับการประกวด หลักเกณฑ์การตัดสิน รวมถึงระยะเวลาการประกวด เมื่อได้เพลงที่จะบรรเลงประกวดแล้ววงโยธวาทิตจะมีการฝึกซ้อมเนื้อหาดังต่อไปนี้

เตรียมความพร้อมก่อนการฝึกซ้อม

นักเรียน

- ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที
- ฝึกบันไดเสียง (Scale)
- ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals)
- ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)

ครูศึกษาวิเคราะห์บทเพลง เรื่อง

- คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- ความดัง เบา (Dynamics)
- ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย

- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

รวมวงใหญ่

- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

วงโยธวาทิต วง B

วงโยธวาทิตจะเลือกบทเพลงที่จะบรรเลงประกวดตามระเบียบของการประกวด เมื่อได้บทเพลง 3 บทเพลงแล้ว จะประชุมนักเรียนแจกโน้ตเพลง โดยครูจะหาซีดีเพลงที่ประกวดให้นักเรียนฟัง โดยจะเน้นให้นักเรียนแต่ละคนฝึกซ้อมบทเพลงให้ได้ก่อน แล้วฝึกซ้อมเป็นกลุ่ม ยังไม่ฝึกซ้อมรวมวง ถ้าบรรเลงได้ทุกคนแล้วจึงจะรวมวง มีเนื้อหาการรวมวงดังต่อไปนี้

- คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- ความดัง เบา (Dynamics)
- ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

วงโยธวาทิต วง C

ในการเข้าร่วมประกวดวงโยธวาทิตจะมีการเตรียมหาบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด โดยเลือกบทเพลงตามระเบียบ การประกวด แต่ละรายการประกวด เมื่อได้บทเพลงแล้ว จะทำการฝึกซ้อมก่อน 4-6 เดือน ในการเข้าค่ายจะเน้นการเข้าค่ายแบบเข้มข้นก่อนการประกวด 1 เดือน โดยมีเนื้อหา การฝึกซ้อมดังนี้

- ฝึกบันไดเสียง (Scale)
- ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals)
- ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)

กลุ่มย่อย

- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

รวมวงใหญ่

- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

โดยจะให้ครูผู้ฝึกซ้อม เน้นการให้นักเรียนฝึกซ้อมเรื่อง

- คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- ระดับเสียง (Intonation)
- การควบคุมจังหวะ (Rhythm and Tempo)
- การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- ความดัง เบา (Dynamics)
- ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

วงโยธวาทิต วง D

ในการประกวดทางโรงเรียนจะเลือกบทเพลง 3 บทเพลง โดยไม่ให้มีแนวการบรรเลงซ้ำกัน แต่ละเพลงต้องมีเอกลักษณ์ และจุดเด่น แตกต่างกัน เมื่อได้เพลงแล้ว ครูต้องวิเคราะห์บทเพลงว่ามีเทคนิคอย่างไร ข้อดี ข้อเสีย อย่างไร โดยจะเน้นเนื้อหาของการบรรเลงดังต่อไปนี้

- คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- ระดับเสียง (Intonation)
- การควบคุมจังหวะ (Rhythm and Tempo)
- การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- ความดัง เบา (Dynamics)
- ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

วงโยธวาทิต วง E

การวางแผนให้นักเรียนฝึกซ้อมเพลงสำหรับบรรเลงประกวด เมื่อตกลงจะใช้บทเพลงประกวดแล้ว ครูจะแจ้งให้นักเรียน ทราบและกำหนด การฝึกซ้อม โดยเน้น เนื้อหาดังนี้

- คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- ระดับเสียง (Intronation)
- การควบคุมจังหวะ (Rhythm and Tempo)
- การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- ความดัง เบา (Dynamics)
- ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

วงโยธวาทิต วง F

เมื่ วงโยธวาทิตได้บทเพลงสำหรับการบรรเลงประกวดแล้ว ครูผู้ฝึกซ้อมจะ มีการฝึกซ้อม เนื้อหา ดังต่อไปนี้

- คุณภาพเสียง (Tone Quality)
- การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
- ความดัง เบา (Dynamics)
- ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
- ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย

- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

รวมวงใหญ่

- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

สรุป

ตาราง 25 เนื้อหาการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด

เนื้อหา	วง A	วง B	วง C	วง D	วง E	วง F
คุณภาพเสียง (Tone Quality)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ระดับเสียง (Intronation)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การควบคุมจังหวะ (Rhythm and Tempo)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

วงโยธวาทิตทั้ง 6 วง มีการวางแผนฝึกซ้อมเนื้อหา ของเพลงที่ใช้บรรเลงประกวดตามระเบียบของการประกวดสอดคล้องกัน โดยมีเนื้อหาดังนี้ คุณภาพเสียง (Tone Quality) ระดับเสียง (Intronation) การควบคุมจังหวะ (Rhythm and Tempo) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

ความดัง เบา (Dynamics) ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble) ความเป็นนักดนตรี (Musicianship)

โดยมีวงโยธวาทิต วง A C F มีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ก่อน แล้วฝึกซ้อมร่วมวงใหญ่

ปัญหา

1. นักเรียนบรรเลง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) ไม่ได้ ทำให้บทเพลงขาดความไพเราะ
2. บทเพลงที่นักเรียนบรรเลง ไม่มีความ สมดุลของเสียง
3. บทเพลงยากเกินไปสำหรับนักเรียน

แนวทางแก้ไข

1. ให้นักเรียน นำแบบฝึกหัดเรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) มาฝึกทบทวนใหม่ โดยวิธี เล่นช้าๆ ก่อนและค่อยเร็วขึ้น และฝึกบ่อยๆ จนทำได้
2. ฝึกให้นักเรียน เล่นร่วมวงบ่อยๆ และในระหว่างร่วมวง ให้นักเรียนฟังเสียงของเพื่อนในวง ด้วย
3. ควร มีบทเพลงสำรองไว้ หรืออาจฝึกซ้อมเพลง มากกว่าบรรเลงประกวด เพื่อเก็บไว้เลือกใช้ ในเวลาจำเป็น

ในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวดมีการวางแผนด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และ อุปกรณ์อย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

การฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต มีห้องประชุมเพื่อซ้อมรวมวง มีห้องดนตรี 2 ห้อง เพื่อใช้เรียน และเก็บเครื่องดนตรี ส่วนใหญ่จะให้สถานที่ฝึกซ้อมรอบ ๆ ตึกดนตรี เครื่องดนตรี นอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนแล้ว ยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ปกครองนักเรียน ก่อนการประกวดทุกปีจะสำรวจเครื่องดนตรี ว่าต้องใช้งบประมาณในการซ้อม เป็นเงินจำนวนเท่าใด เพื่อเตรียมเสนอของบประมาณประจำปี ปัญหางบประมาณที่ทางโรงเรียนจัดสรรให้ทุกปีส่วนใหญ่จะนำไปซื้ออุปกรณ์การซ้อม เช่นหนังสือ ลีนี่ปี่ ลีนี่แซก และซ่อมเครื่องดนตรี แนวทางแก้ไขคือ ผู้ปกครองร่วมกับศิษย์เก่าวงโยธวาทิตจะจัดแสดงดนตรีเพื่อหาเงินทุนสนับสนุนในการจัดซื้อเครื่องดนตรี และจัดกิจกรรมเข้าค่ายเพื่อการประกวด ปัญหาครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ โรงเรียนมีข้าราชการครูจำนวน 2 คน ต้องสอนวิชาดนตรี ที่เป็นวิชาบังคับในคาบเรียนด้วย และต้องสอนวงโยธวาทิตหลังเลิกเรียนอีก แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ให้นักเรียนศิษย์เก่าที่เรียนดนตรีในระดับอุดมศึกษามาช่วยฝึกซ้อมนักเรียน

วงโยธวาทิต วง B

การบริหารจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อมให้กับวงโยธวาทิตออกเป็นสัดส่วน โดยมีห้องดนตรีไว้เพื่อฝึกซ้อม มีห้องซ้อมย่อย มีสถานที่รวมวงขนาดใหญ่ ร่วมกันบรรเลงเพลงได้ ใช้เสียงได้ในระดับหนึ่ง

เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับทำวงโยธวาทิตได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโรงเรียนเป็นอย่างดี ครูผู้ฝึกสอนสามารถเขียนงบประมาณ คำอธิบายชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้กับโรงเรียนได้ โดยไม่มีการตัดเปอร์เซ็นต์ หากมีการตั้งงบประมาณจะถูกตัดเท่ากันทั้งโรงเรียน ซึ่งงบประมาณเกี่ยวกับค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรีที่ทางวงโยธวาทิตขออนุมัติใช้ต่อไปจะอยู่ราวๆ 300,000 บาท ซึ่งยังไม่นับรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในกรณีที่มีการเข้าร่วมประกวด

ปัญหา

1. มลพิษทางเสียง เนื่องจากวงโยธวาทิตเริ่มฝึกซ้อม เวลา 16.00 น. ซึ่งบางครั้งหลายๆ ห้องเรียนยังไม่เลิกเรียน เช่น วิชาเกษตร เรียนเสริมพิเศษ เป็นต้น มีการร้องเรียนถึงผู้อำนวยการ หรือ บางครั้งมีการขอร้องให้วงโยธวาทิตให้ความร่วมมือและเห็นใจคาบเรียนที่ยังไม่เลิกเรียน

2. ปัญหา

1. นักเรียนบรรเลง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) ไม่ได้ ทำให้บทเพลงขาดความไพเราะ

2. บทเพลงที่นักเรียนบรรเลง ไม่มีความ สมดุลของเสียง

3. บทเพลงยากเกินไปสำหรับนักเรียน

แนวทางแก้ไข

1. ให้นักเรียน นำแบบฝึกหัดเรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา(Dynamics) มาฝึกทบทวนใหม่ โดยวิธี เล่นช้าๆ ก่อนและค่อยเร็วขึ้น และฝึกบ่อยๆ จนทำได้

2. ฝึกให้นักเรียน เล่นร่วมวงบ่อยๆ และในระหว่างร่วมวง ให้นักเรียนฟังเสียงของ เพื่อนในวง ด้วย

3. ควรมีบทเพลงสำรองไว้ หรืออาจฝึกซ้อมเพลง มากกว่าบรรเลงประกวด เพื่อเก็บไว้เลือกใช้ในเวลาจำเป็น

แนวทางการแก้ไข

1. การใช้เสียงของวงโยธวาทิตในการฝึกซ้อม บางครั้งจะต้องรอให้คาบเรียนอื่น ๆ เลิกเรียนหมดเสียก่อนค่อยเริ่มก่อนฝึกซ้อม ซึ่งจะช่วยลดปัญหามลพิษทางเสียงต่อนักเรียนชั้นอื่น ๆ ที่กำลังเรียนอยู่ ทำให้การฝึกซ้อมต้องเลิกซ้อมประมาณ 20.00 น.

2. ใช้การเลื่อนตารางการฝึกซ้อมตามความเหมาะสมของครูผู้ฝึกซ้อม ซึ่งบางครั้งต้องให้นักเรียนฝึกเบสิกพื้นฐาน ทำแบบฝึกหัดแทนการรวมวง

วงโยธวาทิต วง C

การวางแผนการใช้สถานที่ ได้มีการจัดสัดส่วนให้กับวงโยธวาทิตไว้สำหรับฝึกซ้อมวงใหญ่เพื่อ บรรเลงเพลงเสียงดังได้เต็มที่ เช่น หอประชุม โดมของโรงเรียน สนามของโรงเรียน เป็นต้น แต่ทางโรงเรียนไม่ได้มีห้องสำหรับซ้อมย่อยให้กับวงโยธวาทิต เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ มีสภาพค่อนข้างเก่า สภาพเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นมีสภาพการใช้งานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป เครื่องดนตรีของวงโยธวาทิตมี

จำนวนมาก มีการตรวจเช็คสภาพความเสียหายและส่งซ่อมปีละ 2 ครั้ง ค่าซ่อมแซมราคาแพง ตามสภาพความชำรุดเสียหาย ยิ่งชำรุดมากค่าซ่อมแซมยิ่งแพงมาก งบประมาณจากโรงเรียนในการทำงานโยธาวิทจำนวนค่อนข้างน้อย ซึ่งโรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณการทำงานโยธาวิท ปีละ 300,000 บาท โดยให้บริหารจัดการภายใต้งบประมาณนี้ เช่น ซื้อเครื่องดนตรีเพิ่ม ค่าใช้จ่ายเดินทางไปประกวดแข่งขัน ค่าใช้จ่ายซ่อมแซมเครื่องดนตรี ค่าใช้จ่ายอุปกรณ์สิ้นเปลือง เช่น หนังกลอง น้ำมัน ล้วน เป็นต้น ซึ่งหากมองตามความเป็นจริงในการทำงานโยธาวิทด้วยงบประมาณเพียง 300,000 บาทต่อปี ย่อมไม่เพียงพอต่อการทำโยธาวิทแน่นอน

ปัญหา

1. สถานที่ไม่เพียงพอกับการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย
2. งบประมาณสำหรับการสนับสนุนการประกวดวงโยธาวิทมีไม่เพียงพอ

แนวทางการแก้ไข

1. การฝึกซ้อมใช้การวางแผนตามหน้าที่ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ตามความเหมาะสมและเห็นสมควรของครูผู้ฝึกสอน โดยการซ้อมย่อยตามไทม์ไลน์ของโรงเรียน ตามใต้อาคารเรียนของโรงเรียน ตามห้องเรียนที่สามารถใช้ได้ตามความเหมาะสม เป็นต้น

2. หางบประมาณจากแหล่งสนับสนุนภายนอก เนื่องจากงบประมาณจากโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการการทำงานโยธาวิทของโรงเรียน ดังนั้นทางวงจึงมีการหางบประมาณจากภายนอก ได้แก่

2.1 เงินรางวัลจากการประกวดแข่งขัน รับงานเล่นดนตรีตามงานต่าง ๆ ซึ่งเฉลี่ยค่าจ้างในการรับงานแต่ละครั้งราคาอยู่ที่ 30,000 – 50,000 บาท ซึ่งทางวงโยธาวิทมีงานจ้างอยู่เรื่อย ๆ โดยการรับงาน 5 ครั้ง สามารถซื้อเครื่องดนตรีได้ 1 ชิ้น พร้อมกับเปลี่ยนอุปกรณ์และซ่อมแซมเครื่องดนตรีได้อีกส่วนหนึ่ง

2.2 ขอสปอนเซอร์จากร้านค้าต่าง ๆ หรือผู้ประกอบการที่อยู่ใกล้ ๆ โรงเรียน โดยการนำนักเรียนไปแสดงให้เห็นความสามารถและความตั้งใจ ทำให้เห็นว่าผู้ที่ให้การสนับสนุนคือส่วนหนึ่งของการก้าวไปสู่ความสำเร็จของวงโยธาวิท

วงโยธาวิท วง D

การมีการบริหารจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม โดยการฝึกซ้อมรวมกลุ่มแบบเล็กๆ ไม่ได้มีการรวมกลุ่มขนาดใหญ่ ไม่มีการรวมวง เพื่อลดปัญหามลพิษทางเสียงที่เกิดขึ้นต่อชุมชน ใช้วิธีการเข้าค่ายเก็บตัวฝึกซ้อมณสถานที่ที่สามารถใช้เสียงได้อย่างเต็มที่ไมก้อให้เกิดมลพิษทางเสียงที่กระทบต่อชุมชน

เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรี ปี พ.ศ. 2543 ทุกชิ้นเครื่องดนตรีสามารถใช้เล่นบรรเลงได้ เนื่องจากทางวงโยธาวิทได้ให้ความสำคัญกับการซ่อมแซมเครื่องดนตรีทุกชิ้นเป็นอย่างมาก เพราะมีความเชื่อที่ว่า “หากเครื่องดนตรีสมบูรณ์ จะทำให้สามารถดึงประสิทธิภาพของผู้เล่นออกมาได้อย่างเต็มที่และไม่ทำให้ผู้เล่นรู้สึกหงุดหงิดเสียอารมณ์จากการเล่นเครื่องดนตรีนั้น” มีการตั้ง

งบประมาณซ่อมแซมเครื่องดนตรีของวงโยธวาทิตทุก ๆ ปี โดยมีการสำรวจความเสียหายของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้น

ปัญหา

1. การฝึกซ้อมแบบรวมวงใหญ่ไม่สามารถทำได้บ่อยครั้งภายในโรงเรียน เนื่องจากทำให้เกิดมลพิษทางเสียงต่อชุมชน ใช้พื้นที่ของโรงเรียน ฝึกซ้อมได้เฉพาะการรวมกลุ่มย่อยแบบเล็ก ๆ ไม่ก่อให้เกิดเสียงดังมาก รบกวนชาวบ้านในชุมชนรอบบริเวณนั้น

2. เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานมาหลายปี ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย มีอุปกรณ์สิ้นเปลืองต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้งานทุก ๆ ปี เช่น หนัง น้ำมัน ลีน ไม้กลอง เป็นต้น ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อซ่อมแซม และบางครั้งใกล้ ๆ ฤดูการแข่งขัน อุปกรณ์ต่าง ๆ จะขาดแคลนไม่สามารถหาซื้อได้ เพราะโรงเรียนอื่น ๆ ก็ต้องการเหมือนกัน ทำให้บางครั้งจำเป็นต้องซื้ออุปกรณ์ราคาแพงกว่าปกติ

แนวทางแก้ไข

1. เข้าค่ายเก็บตัวฝึกซ้อม โดยจัดสถานที่ฝึกซ้อมที่ห่างไกลจากชุมชน สามารถใช้เสียงได้เต็มที่
2. จัดบันทึกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ทุกปี จัดทำเป็นสถิติเพื่อเปรียบเทียบ เช่น ปีนี้ใช้งบประมาณซื้อหนังเท่าไร ใช้งบประมาณซื้อลีนเท่าไร ใช้งบประมาณการฝึกซ้อมเก็บตัวเพื่อการเข้าประกวดเท่าไร เป็นต้น เพื่อตั้งงบประมาณ ยื่นของบประมาณจากโรงเรียนต่อไป ซึ่งทุกปีทางโรงเรียนสามารถสั่งซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการซ่อมแซมเพียงพอทุกปี โดยการซื้อกักตุนไว้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ซึ่งมีทั้งอุปกรณ์ที่สั่งซื้อจากต่างประเทศและในประเทศ

วงโยธวาทิต วง E

การมีการบริหารจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม โรงเรียนมีห้องสำหรับการเรียนการสอนดนตรีสากล จำนวน 1 ห้อง และห้องเก็บอุปกรณ์จำนวน 1 ห้อง ไม่เพียงพอกับระบบการฝึกซ้อมของวง แต่โรงเรียนมีสถานที่บริเวณโดยรอบ วงโยธวาทิตจึงมีการวางแผนการใช้สถานที่ ชั้นล่างอาคาร รอบๆ สนามกีฬา เป็นสถานที่ฝึกซ้อม

เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีเก่า ทุกปีจะสำรวจเครื่องดนตรีว่ามีเครื่องดนตรีชำรุดหรือไม่ เนื่องจากทางวงโยธวาทิตได้ให้ความสำคัญกับการซ่อมแซมเครื่องดนตรีทุกชิ้นเป็นอย่างมาก โดยจะเสนองบประมาณให้ทางโรงเรียนพิจารณาทุกปี

ปัญหา

1. โรงเรียนมีห้องสำหรับการฝึกซ้อมไม่เพียงพอ
2. เครื่องดนตรี อุปกรณ์ชำรุด

แนวทางแก้ไข

1. การฝึกซ้อมจะจัดตารางให้ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ โดยใช้สถานที่ต่างๆ บริเวณรอบโรงเรียน ชั้นล่างของอาคารเรียน บริเวณรอบสนามกีฬา

2. มีการสำรวจเครื่องดนตรีก่อนการประกวดถ้ามีการชำรุดจะทำการซ่อมเพื่อให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ เพื่อมีประสิทธิภาพในการประกวด

วงโยธวาทิต วง F

โรงเรียนมีห้องเรียนดนตรี 2 ห้อง ห้องเก็บเครื่อง 2 ห้อง ห้องเก็บอุปกรณ์การประกวด 1 ห้อง การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ วงโยธวาทิตจะมีการฝึกซ้อมแบ่งเป็น 1. ช่วงเช็คชั้น (section) 2. ช่วงตารางเอียร์นนิ่ง (ear training) 3. กลุ่มคัลเลอร์การ์ด (color guard) 4. ฝึกซ้อมเบสิคเดิน

การใช้สถานที่ฝึกซ้อมจะปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาการฝึกซ้อม เช่น หอประชุม โดมของโรงเรียน สนามของโรงเรียน เป็นต้น แต่ทางโรงเรียนไม่ได้มีห้องสำหรับซ้อมย่อยให้กับวงโยธวาทิต เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ มีสภาพค่อนข้างเก่า สภาพเครื่องดนตรีแต่ละชั้นมีสภาพการใช้งานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป เครื่องดนตรีของวงโยธวาทิตมีจำนวนมาก มีการตรวจเช็คสภาพความเสียหายและส่งซ่อมปีละ 2 ครั้ง ค่าซ่อมแซมราคาแพง ตามสภาพความชำรุดเสียหาย ยิ่งชำรุดมากค่าซ่อมแซมยิ่งแพงมาก โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณการทำวงโยธวาทิตไว้ทั้งปีประมาณ จำนวน 1,000,000 บาทต่อปี (ซึ่งหากมีการเข้าร่วมประกวดวงโยธวาทิตจะใช้งบประมาณมากกว่า 2,000,000 บาทต่อปี) งบประมาณก่อนนี้เป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในวงโยธวาทิต โดยให้ไปจัดการเอง เช่น ค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรี ซื้อเครื่องดนตรีใหม่ จ้างวิทยากรเฉพาะด้านมาฝึกสอน เช่น คัลเลอร์การ์ด เครื่องกระทบ เป็นต้น ซึ่งตลอดทั้งปีใช้วิทยากรพิเศษจำนวน 11 คน ค่าเตรียมตัวและการเดินทางไปประกวด ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และค่าเปลี่ยนฉากประกอบ เป็นต้น

ปัญหา

1. อาคารสถานที่ที่มีไม่เพียงพอกับเนื้อหาการฝึกซ้อม ไม่มีห้องซ้อมย่อย
2. ครูผู้สอนมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับนักเรียน
3. เครื่องดนตรี อุปกรณ์ ชำรุดเสียหาย

แนวทางการแก้ไข

1. การใช้พื้นที่ในการฝึกซ้อม โดยมีการแบ่งการฝึกออกเป็นดังนี้
 - 1.1. ช่วงเช็คชั้น (section) จะมีการฝึกซ้อมไปตามสถานที่ต่างๆ รอบโรงเรียน เช่น ใต้อาคารเรียน ใต้ต้นไม้ เป็นต้น
 - 1.2. ช่วงตารางเอียร์นนิ่ง (ear training) จะใช้วิธีการฝึกซ้อมในห้องดนตรีของโรงเรียน หรือฝึกซ้อมในหอประชุมใหญ่ของโรงเรียน ตามความเหมาะสม
 - 1.3. กลุ่มคัลเลอร์การ์ด (color guard) จะฝึกซ้อมในหอประชุมใหญ่ของโรงเรียน หรือในโดมของโรงเรียน ทั้งนี้จะต้องคอยเช็คตารางการใช้สถานที่ร่วมกับชมรมกีฬา หากมีการแข่งกีฬาหรือชมรมกีฬามีการฝึกซ้อม วงโยธวาทิตจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมฝึกซ้อมตามความเหมาะสม

1.4. ฝึกซ้อมเบสิกเดินตามถนนบ้างตามความเหมาะสม ในช่วงเวลาที่ไม่มีการจัดสถานที่ที่เหมาะสมต่อการฝึกซ้อมเพื่อเข้าค่ายเก็บตัวก่อนการประกวด โดยสรรหาสถานที่ที่สามารถใช้เสียงดังได้โดยไม่ไปรบกวนกับแหล่งชุมชน เป็นสนามที่ได้มาตรฐานหรือใกล้เคียงกับสนามแข่งขันจริง มีสนามหญ้า มีลู่วิ่ง มีอัฒจันทร์ เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับสนามจริง และทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อและเกิดแรงกดดันอีกด้วย

2. ใช้วิธีการจ้างวิทยากรพิเศษที่สำคัญจริง ๆ และใช้วิทยากรพิเศษที่เป็นรุ่นพี่หรือศิษย์เก่าที่จบการศึกษาจากโรงเรียน ให้มาช่วยเหลือรุ่นน้อง เป็นทั้งผู้ฝึกสอนและเป็นพี่เลี้ยงแบบรุ่นพี่สอนรุ่นน้อง ทำให้เกิดความรักใคร่ สามัคคี ลดการใช้จ่ายงบประมาณที่มีจำกัดได้

3. หางบประมาณจากข้างนอก เช่น รายได้จากการประกวด รายได้จากการจ้างงานนอก และของบประมาณจากผู้ใหญ่ใจดีจากบริษัทหรือผู้ประกอบการ ร้านค้า ที่ให้ความสำคัญกับวงโยธวาทิตของโรงเรียน

สรุป

ตาราง 26 การใช้อาคารสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี อุปกรณ์

เนื้อหา	วง A	วง B	วง C	วง D	วง E	วง F
มีปัญหาเรื่องอาคารสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องอาคารสถานที่ได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓

วงโยธวาทิตทั้ง 6 วง มีการวางแผนการใช้สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องดนตรี ไปในแนวทางเดียวกัน โดยจะใช้วิธีการยัดยูนการฝึกซ้อม ถ้าสถานที่ไม่ว่าง ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ งบประมาณจะมีการเสนอให้โรงเรียนพิจารณาอนุมัติ รวมถึงเครื่องดนตรี จะทำการสำรวจถ้าพบว่ามีเครื่องชำรุด จะทำการซ่อม ก่อนการประกวด

ปัญหา

1. อาคารสถานที่ มีไม่เพียงพอ กับการฝึกซ้อม
2. เครื่องดนตรีมีระยะเวลาการใช้งานมานานแล้ว มีการชำรุดเสียหาย งบประมาณการประกวดมีน้อย

แนวทางแก้ไข

1. ใช้การเลื่อนตารางการฝึกซ้อมตามความเหมาะสมของครูผู้ฝึกซ้อม ซึ่งบางครั้งต้องให้นักเรียนฝึกเบสิกพื้นฐาน ทำแบบฝึกหัดแทนการรวมวง การฝึกซ้อมใช้การวางแผนตามหน้าที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ตามความเหมาะสมและเห็นสมควรของครูผู้ฝึกสอน โดยการซ้อมย่อยตามไต่ริมไม้ของโรงเรียน ตามได้อาคารเรียนของโรงเรียน ตามห้องเรียนที่สามารถใช้ได้ตามความเหมาะสม เป็นต้น
2. หางบประมาณจากแหล่งสนับสนุนภายนอก เนื่องจากงบประมาณจากโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการการทำวงโยธวาทิตของโรงเรียน ดังนั้นทางวงจึงมีการหางบประมาณจาก

ภายนอก ได้แก่ เงินรางวัลจากการประกวดแข่งขัน รับงานเล่นดนตรีตามงานต่าง ๆ ซึ่งเฉลี่ยค่าจ้างในการรับงานแต่ละครั้งราคาอยู่ที่ 30,000 – 50,000 บาท ซึ่งทางวงโยธวาทิตมีงานจ้างอยู่เรื่อย ๆ โดยการรับงาน 5 ครั้ง สามารถซื้อเครื่องดนตรีได้ 1 ชิ้น พร้อมกับเปลี่ยนอุปกรณ์และซ่อมแซมเครื่องดนตรีได้อีกส่วนหนึ่ง ขอสปอนเซอร์จากร้านค้าต่าง ๆ หรือผู้ประกอบการที่อยู่ใกล้ ๆ

4.2 ตอนที่ 2 ครูผู้ฝึกซ้อม

การวางแผนฝึกซ้อมในช่วงเวลาเปิด - ปิดภาคเรียน มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้นักเรียนอย่าง ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ในการวางแผนการฝึกซ้อมและการจัดลำดับเนื้อหาการฝึกซ้อมครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้ควบคุมรวมถึงการวางแผนเป้าหมายของการฝึกซ้อมทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายของการฝึกซ้อมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วงโยธวาทิต วง A

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมเพราะสาเหตุว่าครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องมีเวลาตามกำหนดสามารถเข้ามาทำหน้าที่ได้อีกทั้ง มีการวางแผนการดำเนินการฝึกซ้อมครอบคลุมไปถึงเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในช่วงเปิดและปิดภาคเรียนรูปแบบของการฝึกซ้อมจะเน้นเพื่อการวางพื้นฐานที่ถูกต้อง และแก้ไขจุดบกพร่องการบรรเลงของนักเรียนโดยเฉพาะปิดภาคเรียนจะต้องทำการฝึกซ้อมรวมวงอีกทั้งการฝึกซ้อมในช่วงการประกวดจะต้องเน้นการรวมวงมากกว่ากลุ่มย่อย

วงโยธวาทิต วง B

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนร่วมกับครูผู้ควบคุมวงในการจัดการวางแผนตารางการฝึกซ้อมร่วมกับทีมผู้ฝึกซ้อมโดยมีส่วนในการเสนอแนะเวลาและเนื้อหาในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนจะมีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยในช่วงเช้าก่อนเข้าเรียนโดยมีรูปแบบการฝึกซ้อมพัฒนาคุณภาพเสียงโดยเฉพาะการฝึกการควบคุมลักษณะเสียง แก้ไขข้อบกพร่องด้านทักษะการบรรเลงบทเพลงให้เกิดความชำนาญ โดยเฉพาะช่วงปิดภาคเรียนเมื่อการฝึกซ้อมรวมวงเสร็จสิ้นครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องประชุมนัดหมายแก้ไขการบรรเลงของวง

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ควบคุมวงจัดการวางแผนตารางจะเป็นในรูปแบบเดิมที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอแต่จะปรับเปลี่ยนเนื้อหาของการฝึกซ้อมและสถานการณ์การฝึกซ้อมในขนาดนั้นทั้งนี้ครูผู้ควบคุมจะเป็นคนจัดตารางการฝึกซ้อมและเนื้อหาในการฝึกซ้อมต่างด้วยตนเองซึ่งครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องจัดตารางของตนเองให้ตรงกับตารางการฝึกซ้อมของวงทั้งนี้เพื่อจะได้เข้ามาทำหน้าที่ตามตารางการฝึกซ้อมดังกล่าว

วงโยธวาทิต วง D

ครูผู้ควบคุมได้วางแผนการฝึกซ้อมตามนโยบายของโรงเรียนทั้งนี้การจัดตารางการฝึกซ้อมจะต้องคำนึงถึงกิจกรรมของโรงเรียนเป็นหลักครูผู้ฝึกซ้อมต้องเตรียมความพร้อมในการสอนนักเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด

วงโยธวาทิต วง E

เนื่องจากไม่มีครูผู้ฝึกซ้อมครูผู้ควบคุมจะมอบหมายการฝึกซ้อมให้กับศิษย์เก่าที่เข้ามาช่วยการจัดตารางการฝึกซ้อมจะเป็นหน้าที่ของครูผู้ควบคุมซึ่งจะเน้นการจัดตารางตามความเหมาะสมทั้งนี้ครอบคลุมถึงเนื้อหาการฝึกซ้อม

วงโยธวาทิต วง F

ครูผู้ฝึกซ้อมได้มีส่วนร่วมในการจัดการวางแผนการฝึกซ้อมโดยวางแผนกำหนดตารางครูผู้ฝึกซ้อมเป็นหลักในหนึ่งสัปดาห์ถ้าครูผู้ควบคุมไม่วางก็จะจัดให้เป็นตารางซ้อมกลุ่มย่อยซึ่งสังเกตได้ว่าจะไม่มีการจัดตารางการวางแผนเนื้อหาการฝึกซ้อมที่แน่นอนเนื่องจากใช้ตารางของครูผู้ควบคุมเป็นหลักและนักเรียนส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติตามตารางที่วางไว้อย่างเคร่งครัด

สรุป

ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต วง A วง B วง D และวง F ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางเวลาเรียนและเนื้อหาในการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมและการจัดตารางการฝึกซ้อมจะดำเนินการได้จริง

ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต วง C และ วง E ไม่มีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมวงดังนั้นครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องตรวจดูตารางของตนเองเพื่อให้สามารถเข้ามาทำหน้าที่การฝึกซ้อมได้ แต่การฝึกซ้อมก็จะอยู่ในการดูแลรับผิดชอบของครูผู้ควบคุม

การวางแผนในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวด มีการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

ครูผู้ฝึกซ้อมได้มีส่วนร่วมในการจัดการวางแผนการฝึกซ้อมโดยวางแผนกำหนดตารางครูผู้ฝึกซ้อมในช่วงเวลาวงโยธวาทิตเข้าประกวด โดยมีหน้าที่หลักเป็นผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ซึ่งเมื่อกำหนดบทเพลงสำหรับประกวดแล้ว ได้มีการประชุมร่วมกันกับครูควบคุมวงโยธวาทิต โดยจะเน้นการฝึกซ้อมให้นักเรียนบรรเลงบทเพลงได้ ตามกำหนดเวลา และรายงานความคืบหน้าในการฝึกซ้อมนักเรียน

วงโยธวาทิต วง B

ครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิตจะประชุมกับครูผู้ฝึกซ้อมเพื่อกำหนดทิศทางการฝึกซ้อม และจัดการวางแผนการฝึกซ้อมก่อนการประกวดเพื่อให้การฝึกซ้อมเป็นไปตามมีจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูผู้ฝึกซ้อมเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้นักเรียนบรรเลงบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ฝึกซ้อม มีหน้าที่ฝึกซ้อมตามแผนการฝึกซ้อมที่กำหนดโดยครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิต ทั้งนี้ การฝึกซ้อมจะเน้นรูปแบบเดิม แต่จะเน้นการให้นักเรียนได้บรรเลงบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวดโดย จะมีการพูดคุยก่อนการฝึกซ้อม และสรุปการฝึกซ้อมทุกวัน

วงโยธวาทิต วง D

การวางแผนช่วงเวลาการประกวดวงโยธวาทิต ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญ โดยครูผู้ควบคุมจะเป็นผู้กำหนดการว่าจะฝึกซ้อมอย่างไร เมื่อได้บทเพลงสำหรับการประกวดแล้ว โดยครูผู้ฝึกซ้อมมีหน้าที่ฝึกซ้อมให้นักเรียน หลังจากนั้นก็มีหน้าที่ประเมินโดยการสังเกตจากการฝึกซ้อม และจะมีการปรึกษาหารือในกลุ่มครูผู้ฝึกซ้อมว่านักเรียนมีปัญหาทางด้านใดบ้าง

วงโยธวาทิต วง E

เนื่องจากไม่มีครูผู้ฝึกซ้อมครูผู้ควบคุมจะวางแผนการฝึกซ้อมช่วงเวลาการประกวด แต่เป็นแผนการฝึกซ้อมที่เป็นไปตามความสภาพจริง โดยมอบหมายให้ศิษย์ที่เป็นรุ่นพี่มาช่วยฝึกซ้อมนักเรียนกลุ่มย่อย แต่จะมีการปรึกษาหารือรายงานการฝึกซ้อมบทเพลงที่จะทำการประกวด ให้ครูผู้ควบคุมได้รับทราบและร่วมกันแก้ปัญหา

วงโยธวาทิต วง F

ครูผู้ควบคุมได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงการประกวดวงโยธวาทิต โดยเมื่อได้บทเพลงสำหรับการประกวดแล้ว จะประชุมปรึกษาแนวทางการฝึกซ้อมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเข้าค่ายฝึกซ้อม โดยจะเน้นการบรรเลงบทเพลงที่ใช้สำหรับการประกวด หลังจากการสอนมีการประเมินและสรุปการฝึกซ้อม พร้อมเสนอวิธีการแก้ปัญหา

สรุป

ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต วง A วง B วง D และวง F ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางเวลาการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมและการจัดตารางการฝึกซ้อมจะดำเนินการได้จริงส่วนครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต วง C และ วง E ไม่มีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมวง แต่ครูผู้ฝึกซ้อมทั้ง 6 วง มีการประเมิน สรุปการฝึกซ้อมของกลุ่มย่อย และเสนอแนวทางแก้ไข ของนักเรียนที่รับผิดชอบ

ปัญหา

ครูผู้ฝึกซ้อมได้ฝึกซ้อมนักเรียน ตามการวางแผนการฝึกซ้อมช่วงเวลาการประกวดแล้ว นักเรียนมีความสามารถการบรรเลงบทเพลงแตกต่างกัน เนื่องจากทักษะของนักเรียนไม่เท่ากัน ทำให้การบรรเลงบทเพลงประกวดไม่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการแก้ไข

ครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อยจะนำแบบฝึกหัดที่มีเนื้อหาที่นักเรียนมีปัญหาเรื่องทักษะการบรรเลงมาฝึกซ้อมให้นักเรียน โดยครูผู้ฝึกซ้อมจะปรับพื้นฐานการบรรเลงของนักเรียนให้เท่ากัน และจัดการฝึกซ้อมให้นักเรียนที่มีปัญหาได้มีเวลาฝึกซ้อมส่วนตัวมากขึ้น จนกระทั่งนักเรียนมีทักษะการบรรเลงอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

การวางแผนจัดการด้านสถานที่การฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ มีการดำเนินการอย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนในการวางแผนด้านสถานที่ โดยได้กำหนดสถานที่การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย โดยรอบบริเวณภายในโรงเรียน และมีหน้าตรวจเช็คเครื่องดนตรีในกลุ่มที่รับผิดชอบ รายงานให้ผู้ควบคุมทราบเพื่อดำเนินการซ่อมบำรุงต่อไป

วงโยธวาทิต วง B

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนในการวางแผนด้านสถานที่ โดยได้กำหนดสถานที่การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ในห้องซ้อมย่อย และซ้อมรวมวงในหอประชุม ทั้งนี้โรงเรียนไม่มีปัญหาด้านสถานที่ และมีหน้าที่ตรวจเช็คเครื่องดนตรีในกลุ่มที่รับผิดชอบ รายงานให้ผู้ควบคุมทราบเพื่อดำเนินการซ่อมบำรุงต่อไป

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนในการวางแผนการ ด้านสถานที่ฝึกซ้อม เพราะโรงเรียนมีอาคารสถานที่ไม่เพียงพอกับระบบการฝึกซ้อม โดยเฉพาะการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย มีการปรับเปลี่ยน ไปใต้อาคารเรียน และ ใต้ร่มไม้บริเวณอาคารเรียน และมีหน้าที่ตรวจเช็คอุปกรณ์ เครื่องดนตรี และเสนองบประมาณในส่วนที่รับผิดชอบ

วงโยธวาทิต วง D

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนในการวางแผนการ ด้านสถานที่ฝึกซ้อม เพราะโรงเรียนมีอาคารสถานที่ไม่เพียงพอกับระบบการฝึกซ้อม โดยเฉพาะการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย มีการปรับเปลี่ยน ไปใต้อาคารเรียน และ ใต้ร่มไม้บริเวณอาคารเรียน มีการตรวจเช็คเครื่องดนตรีประจำปี และเสนองบประมาณ ในการซ่อมบำรุงเครื่องดนตรี ก่อนการประกวดทุกปี

วงโยธวาทิต วง E

วงโยธวาทิตมอบหมายให้ศิษย์เก่าที่มาช่วยฝึกซ้อม ได้ตรวจเช็คเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับใช้ในการประกวด โดยจะมีการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ชำรุด ประจำปีทุกปีก่อนการประกวดวงโยธวาทิต

วงโยธวาทิต วง F

ครูผู้ฝึกซ้อมมีส่วนในการวางแผนการ ด้านสถานที่ฝึกซ้อม เพราะโรงเรียนมีอาคารสถานที่ไม่เพียงพอกับระบบการฝึกซ้อม โดยเฉพาะการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย มีการปรับเปลี่ยน ไปใช้ใต้อาคารเรียน และ ใต้ร่มไม้บริเวณอาคารเรียน การเข้าค่ายฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด จะไปใช้สถานที่นอกโรงเรียน บางครั้งการฝึกซ้อมการเดินทางจะฝึกซ้อมตามถนนหน้าโรงเรียนหรือในหมู่บ้านรอบๆ โรงเรียน และมีหน้าที่ตรวจเช็คอุปกรณ์ เครื่องดนตรี และเสนาบประมาณในส่วนที่รับผิดชอบ โรงเรียนจะทำการซ่อมบำรุง เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ ก่อนการประกวด ประจำปีทุกปี อีกทั้งที่เครื่องดนตรีไม่พอสำหรับประกวด ครูผู้ควบคุมจะปรึกษาหารือ กับครูผู้ฝึกซ้อมเพื่อขอยืมจากโรงเรียนที่มีเครื่องดนตรี

สรุป

วงโยธวาทิตทั้ง 6 มีการวางแผนด้านอาคารสถานที่ เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ โดยให้ครูผู้ฝึกซ้อม หรือศิษย์เก่าที่มีหน้าที่ฝึกซ้อม มีส่วนร่วมในการวางแผนสอดคล้องกัน โดยจะใช้อาคารสถานที่ ที่มีอยู่ในการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และสามารถปรับเปลี่ยน ตามความเป็นจริง ด้านเครื่องดนตรี และอุปกรณ์การประกวดจะมีการตรวจเช็ค และ ซ่อมบำรุง ทุกปีก่อนการประกวด

ปัญหา

ครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย มีปัญหาเช่นเดียวกับ ครูผู้ควบคุมวงโยธวาทิต เรื่องอาคารสถานที่ ที่ไม่เพียงพอกับการฝึกซ้อม และเครื่องดนตรีเกิดการชำรุดเสียหาย

แนวทางแก้ไข

ครูผู้ฝึกซ้อมย่อยจะปรับเปลี่ยนสถานที่ฝึกซ้อม ไปตามสถานการณ์ ในบริเวณโรงเรียน และจะทำการตรวจเช็คเครื่องดนตรี อุปกรณ์สำหรับใช้ประกวด ทุกปี ก่อนการประกวด เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ตอนที่ 3 นักเรียน

นักเรียนมีส่วนในการวางแผนฝึกซ้อมในช่วงเวลาเปิดภาคเรียนอย่างไรปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมเวลาเปิดภาคเรียนร่วมกับครูผู้ควบคุมวง และจะคอยรับคำสั่งจากครูผู้ฝึกซ้อมเพื่อกระจายคำสั่งไปให้นักเรียนในวง บทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง B

ครูผู้ควบคุมวงจะประชุมนักเรียนเพื่อจัดตารางการฝึกซ้อมเวลาเปิดภาคเรียน และเสนอความคิดเห็น เมื่อครุฑาม และมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย จะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง C

การวางแผนเวลาเปิดภาคเรียนนักเรียนมีหน้าที่รับคำสั่ง จากครูผู้ฝึกซ้อม เพื่อให้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ตามเนื้อหาของงานที่ได้รับมอบหมายและมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง D

เวลาเปิดภาคเรียนนักเรียนไม่มีส่วนในการจัดตารางการฝึกซ้อม เพราะส่วนใหญ่จะยึดรูปแบบที่ครูฝึกซ้อมได้กำหนดมาแล้วแต่อาจมีการยืดหยุ่นรูปแบบตารางที่กำหนดให้ และมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง E

เวลาเปิดภาคเรียนนักเรียนไม่มีส่วนในการจัดตารางการฝึกซ้อม แต่จะมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยตามที่ครูฝึกซ้อมมอบหมายและจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและรายงานความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง F

ครูผู้ควบคุมวงจะประชุมนักเรียนเพื่อจัดตารางการฝึกซ้อม และให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นในการฝึกซ้อม และมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย จะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและรายงานความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

สรุป

นักเรียนวงโยธวาทิต วง A วง B และ วง F ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางเวลาเรียนและเนื้อหาในการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมและจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและรายงานความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

นักเรียนวงโยธวาทิต วง C วง D และ วง E ไม่มีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมครูผู้ควบคุมวงแต่จะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและรายงานความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ปัญหา

นักเรียนไม่สามารถมาฝึกซ้อมได้ตามตารางการฝึกซ้อม เพราะนักเรียนเรียนพิเศษ

แนวทางแก้ไข

ให้นักเรียนหาเวลาฝึกซ้อมเพิ่มเติมในส่วนที่ตัวเองรับผิดชอบ หรือนัดหมายกับกลุ่มตอนพักกลางวัน เพื่อให้มีการฝึกซ้อมมากขึ้น

นักเรียนมีส่วนในการวางแผนฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียน อย่างไร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมวงช่วงเวลาปิดภาคเรียน เพราะนักเรียนจะมีเวลาฝึกซ้อมอย่างเต็มที่ อีกทั้งจะต้องมาประชุมก่อนการฝึกซ้อมของแต่ละวัน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของกลุ่ม ว่ามีแนวทางแก้ไขอย่างไร และจะคอยรับคำสั่งจากครูผู้ฝึกซ้อมเพื่อกระจายคำสั่งไปให้นักเรียนในวง บทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวัน และความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง B

การวางแผนการฝึกซ้อมเวลาปิดภาคเรียน ครูผู้ควบคุมจะมีหน้าที่จัด และวางแผนการฝึกซ้อม เพราะจะต้องติดต่อวิทยากรจากภายนอก มาสอนให้นักเรียน อีกทั้งบริหารจัดการสถานที่ฝึกซ้อมในโรงเรียน และต้องจัดค่ายนอกสถานที่ แต่จะคอยรับคำสั่งจากครูผู้ฝึกซ้อมเพื่อกระจายคำสั่งไปให้นักเรียนในวง

วงโยธวาทิต วง C

การวางแผนการฝึกซ้อมเวลาปิดภาคเรียน จะทำเหมือนกับการวางแผนตอนเปิดภาคเรียน แต่จะมีเวลาฝึกซ้อมมากขึ้น คือนักเรียนมีหน้าที่รับคำสั่ง จากครูผู้ฝึกซ้อม เพื่อให้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ตามเนื้อหาของงานที่ได้รับมอบหมายและมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง D

การวางแผนการฝึกซ้อมเวลาปิดภาคเรียน นักเรียนไม่ส่วนในการจัดตารางการฝึกซ้อม เพราะส่วนใหญ่จะยึดรูปแบบที่ครูฝึกซ้อมได้กำหนดมาแล้วแต่อาจมีการยืดหยุ่นรูปแบบตารางที่กำหนดให้ และมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง E

การวางแผนการฝึกซ้อมเวลาปิดภาคเรียน นักเรียนไม่ส่วนในการจัดตารางการฝึกซ้อม แต่จะมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยตามที่ครูฝึกซ้อมมอบหมายและจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง F

การวางแผนการฝึกซ้อมเวลาปิดภาคเรียน ครูผู้ควบคุมวงจะประชุมนักเรียนเพื่อจัดตารางการฝึกซ้อม และให้นักเรียนเสนอความคิดเห็น ในการฝึกซ้อม และมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย จะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

สรุป

นักเรียนวงโยธวาทิต วง A วง B และ วง F ได้มีส่วนร่วมในการจัดตารางเวลาเรียนช่วงปิดภาคเรียน และเนื้อหาในการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมและจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและรายงานความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

นักเรียนวงโยธวาทิต วง C วง D และ วง E ไม่มีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมวงแต่จะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและรายงานความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ปัญหา

ช่วงเวลาปิดภาคเรียนผู้ปกครองจะให้นักเรียนเดินทางไปกับครอบครัว จึงทำให้ไม่สามารถมาฝึกซ้อมได้ในบางครั้ง

แนวทางแก้ไข

ให้นักเรียนหาเวลาฝึกซ้อมเพิ่มเติมในส่วนที่ตัวเองที่รับผิดชอบ หรือนัดหมายกับกลุ่ม เพื่อให้มีการฝึกซ้อมมากขึ้น ถ้าไม่มีความจำเป็นอย่าหยุด

นักเรียนมีส่วนในการวางแผนฝึกซ้อมในในช่วงเวลาที่วงโยธวาทิตเข้าประกวดอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

วงโยธวาทิต วง A

นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตารางการฝึกซ้อมร่วมกับครูผู้ควบคุมวง และครูผู้ฝึกซ้อมในช่วงเวลาวงโยธวาทิตเข้าประกวด เพราะนักเรียนเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการประกวด โดยเฉพาะช่วงเวลาวงโยธวาทิตเข้าประกวด จะมีเวลาฝึกซ้อมอย่างเต็มที่ อีกทั้งจะต้องมีหน้าที่เข้าประชุมก่อนการฝึกซ้อมของแต่ละวัน และร่วมปรึกษาหารือ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของกลุ่ม ว่ามีแนวทางแก้ไขอย่างไร

วงโยธวาทิต วง B

วงโยธวาทิต จะให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผนการฝึกซ้อมช่วงเวลาก่อนการเข้าประกวด ครูผู้ควบคุมจะมีหน้าที่ประชุมชี้แจงการฝึกซ้อม และให้นักเรียนมีส่วนเสนอแนะการฝึกซ้อมเพราะนักเรียนจะต้องเป็นผู้บรรเลงบทเพลงในการประกวด นักเรียนจะต้องรู้ว่าการบรรเลงจะต้องแก้ไขในส่วนใด มีวิธีการอย่างไรเพื่อนักเรียนได้บรรเลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วงโยธวาทิต วง C

นักเรียนวงโยธวาทิตของโรงเรียนจะต้องมีส่วนสำคัญในการบรรเลงบทเพลงประกวด นักเรียนจะเข้าร่วมประชุมกับครู เพื่อจะได้มีส่วนร่วมเสนอแนะในการฝึกซ้อม มีวิธีการฝึกซ้อม แนวทางอย่างไร ในช่วงการประกวด หลังจากการฝึกซ้อมจะต้องเข้าร่วมประชุมหารือเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องสำหรับการฝึกซ้อมในครั้งต่อไป

วงโยธวาทิต วง D

นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงการประกวด เมื่อได้บทเพลงประกวด นักเรียนจะเข้าร่วมประชุม และมีส่วนเสนอแนะในการฝึกซ้อม เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการบรรเลงไม่เท่ากัน ดังนั้นต้องมีวิธีการแก้ปัญหาเพื่อการบรรเลงให้มีคุณภาพ

วงโยธวาทิต วง E

นักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกซ้อมช่วงเวลาการประกวด นอกจากการบรรเลงแล้ว นักเรียนมีส่วนในการออกแบบแปรขบวน ชุด อุปกรณ์การประกวด ครูฝึกซ้อมจะมอบหมายและจะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

วงโยธวาทิต วง F

โรงเรียนจะฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีส่วนร่วมในการวางแผน และให้นักเรียนเสนอความคิดเห็น ในการฝึกซ้อม และมีบทบาทในการดูแลการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย จะมีหน้าที่สรุปการฝึกซ้อมประจำวันและความคืบหน้าของนักเรียนรุ่นน้อง

สรุป

วงโยธวาทิตทั้ง 6 วง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมช่วงเวลาประกวดสอดคล้องกัน โดยให้นักเรียนเสนอแนะ การฝึกซ้อม และรับรู้รับทราบการบรรเลงของวง เพราะถือว่านักเรียนเป็นส่วนสำคัญในการบรรเลงประกวด

ปัญหา

นักเรียนมีประสบการณ์ในการประกวดน้อย

แนวทางแก้ไข

ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าประกวดในระดับประเทศทุกปี เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์เข้าร่วมประกวดมากขึ้น และพานักเรียนเข้าชมการประกวดวงโยธวาทิตในรูปแบบอื่น ๆ

บทที่ 5

กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และสังเกตเพื่อศึกษาการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพในการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ โดยมีผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ดี (Tone Quality) ได้อย่างไร
2. ฝึกซ้อมรวมวงอย่างไรให้มีเสียงที่มีความกลมกลืนกันและมีความสมดุลของเสียงที่ดี (Balance & Blend) แบบฝึกหัดใดในการนำมาฝึกเรื่องความกลมกลืนและความสมดุลของเสียงอย่างไร
3. ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่องนั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวดของนักเรียน
4. มีวิธีการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวดอย่างไร
5. การฝึกซ้อมรวมวง และมีการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ
6. วิธีการฝึกซ้อมเพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลงให้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง
7. การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงด้วยวิธีการและรูปแบบใดบ้าง
8. การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด และต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

การฝึกซ้อมให้มีคุณภาพของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

5.1 วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ดี (Tone Quality) ได้

วงโยธวาทิต วง A

ในด้านของคุณภาพเสียง (Tone Quality) โดยการนำบทเพลงต่างๆมาเปิดให้นักเรียนฟัง เช่น เพลงคลาสสิก (Classic) หรือเพลงแชมเบอร์ (Chamber) ในซีดี (CD) หรือดีวีดี (DVD) ซึ่งจะต้องเป็นบทเพลงที่มีองค์ประกอบของบทเพลงไม่ยากจนเกินไป เพื่อให้ให้นักเรียนฟังแล้วเกิดแนวคิด (Idea) ในการผลิตเสียงที่มีคุณภาพ โดยการฟังเพื่อเลียนแบบเสียงที่ดีๆ จากที่ฟังแล้วนำไปปรับใช้ได้ด้วยความเคยชิน ครูจึงต้องนำตัวอย่างจากบทเพลงที่เป็นตัวอย่างที่ดี นำมาเปิดให้นักเรียนได้ฟัง แล้วเกิดแนวคิดที่เป็นต้นแบบของลักษณะเสียงที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งรูปแบบการฝึกดังกล่าว ไม่ได้ทำเป็นประจำทุกวัน แต่จะทำเพื่อให้นักเรียนได้เกิดแนวคิดตัวอย่างที่ดีของการผลิตเสียงเป็นครั้งคราวไป

วงโยธวาทิต วง B

ครูผู้ควบคุมวง มีวิธีการฝึกคุณภาพของเสียงโดยได้เน้นถึงการฝึกซ้อมที่มีต้นแบบมาจากวงที่กล่าวคือ เน้นในเรื่องของการฝึกการเลียนแบบเสียงและลักษณะการบรรเลงจากวงที่มีทักษะที่สูง

กว่า ในกลุ่มเครื่องดนตรีเดียวกัน เพราะเชื่อว่า การที่นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างเป็นประจำ และสม่ำเสมอ ก็จะสามารถซึมซับและปรับโทนเสียงของตนเองโดยมีต้นแบบของเสียงที่ดีจากต้นแบบ ที่มาจากรุ่นพี่ ซึ่งจะเน้นจากธรรมชาติของนักเรียนให้มากที่สุด กล่าวคือ ในบางครั้ง ในการอธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ ในเรื่องของคุณภาพเสียงที่ดีนั้น เป็นเช่นไร แต่นักเรียนจะต้องมีตัวอย่างของเสียงที่ดีก่อน โดยฟังเสียง จากรุ่นพี่ที่มีทักษะที่ดีในกลุ่ม และทำการเลียนแบบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ กระบวนการฝึกซ้อมในเรื่อง คุณภาพเสียง ตั้งแต่เริ่มหัดบรรเลง คือตั้งแต่เดือนเมษายน โดย นักเรียนจะทำการเตรียม ความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานและสะสมประสบการณ์และพัฒนาทักษะ จนกระทั่งมีความพร้อมที่จะ ฝึกซ้อมสำหรับเพื่อที่จะเตรียมการประกวดต่อไป

หลังจากที่นักเรียนได้มีการฝึกซ้อมคุณภาพเสียงจากการเลียนแบบเสียงจากรุ่นพี่ในกลุ่มย่อยที่ เป็นกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดเดียวกันแล้ว เมื่อเข้าสู่กระบวนการของการฝึกซ้อมรวมวง นักเรียนในแต่ละ กลุ่มเครื่องดนตรี ก็จะมีการฟังและปรับตามโดยการเลียนแบบในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี จนกระทั่ง เป็นเสียงที่ออกมาดีมีคุณภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกันหมดทั้งวง ซึ่งวิธีการ ฝึกซ้อมเกี่ยวกับ คุณภาพเสียง วาทยกรจะให้นักเรียนเล่นบันไดเสียง เอฟ คอนเสิร์ต (F Concert) แล้ว ไล่บันไดเสียง ลงมาทีละครึ่งเสียงอย่างช้าๆ จากนั้น จึงเข้าสู่การฝึกลากคอร์ดเพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะจากการฟัง คอร์ดและขึ้นคู่ไปตามลำดับ

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ควบคุมวงได้นำแบบฝึกหัดการใช้ลมเบื้องต้นสำหรับเครื่องเป่า ให้นักเรียนได้เกิดทักษะของ การใช้ลมกับเครื่องเป่าที่ถูกต้อง ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. เริ่มจากการฝึกลมหายใจเข้า-ออก การฝึกใช้กล้ามเนื้อท้องและกระบังลมในการกัก เก็บ ลมและเรียนรู้การนำลมที่หายใจเข้าไป ออกมาใช้ได้เต็มที่ ทั้งนี้จะทำให้การฝึกเรื่องเสียงใช้สำหรับ ขั้นตอนต่อไปมีความง่ายขึ้น และจะต้องมีการซ้อมทุกวันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้มีวินัยใน การฝึกซ้อมมากขึ้น

2. เน้นการเป่าเสียงยาว (Long Tone) เพื่อให้เครื่องเป่าได้ทำการอบอุ่นเสียง (Warm up) โดยนำทักษะและกระบวนการจากการฝึกลมมาประยุกต์ใช้กับเครื่องดนตรี และเริ่มฝึกจากการลาก เสียงยาว (Long tone) ซึ่งขั้นตอนจะแบ่งเป็นตามกลุ่มเครื่องดนตรี และมีรุ่นพี่คอยดูแลและควบคุม การฝึก โดยแนะนำถึงลักษณะของเสียงที่เป่า การออกเสียง การหยุดเสียง รวมถึงการใช้ลมที่มีผลต่อ การผลิตเสียงให้มีเนื้อเสียงที่มีคุณภาพ มีการออกเสียงให้เต็มที่หรือการโฟกัสเสียง (Focus) และปรับ การใช้ลมกับเครื่องดนตรีให้เกิดความชำนาญในระบบการหายใจและเสียงที่ออกมาของเครื่องดนตรี

ครูผู้ควบคุมวงจะกำหนดแบบฝึกหัดให้กับรุ่นพี่ เพื่อใช้ในการควบคุมการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย คือ เล่นบันไดเสียงบี แพลต โครมาติก (Bb Chromatic Scale) โดยเป่า ขึ้น-ลง 1 ช่วงเสียง (Octave) เล่นตัวละ 12 จังหวะ หยุดพัก 4 จังหวะ ในอัตราความเร็วของจังหวะ เท่ากับ 60 สำหรับในการฝึก ลักษณะนี้ จะทำให้นักเรียนฝึกการเป่าลากเสียงให้นิ่งและนักเรียนได้นึกถึงการใช้ลมในขณะที่ ทำการ เป่า และมีสมาธิเพื่อคำนึงถึงการหาจุดสำคัญของการใช้ลมที่จะสามารถผลิตเสียงที่ออกมาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการนี้ จะนำไปสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวงในเรื่องของความกลมกลืนของเสียง ต่อไป

วงโยธวาทิต วง D

ในการฝึกเรื่องคุณภาพเสียงของวง ครูผู้ควบคุมวงจะเน้นไปที่การฝึกให้นักเรียนได้ร้องตามเสียงที่ได้ยิน ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องร้องเสียงดี แต่จะต้องร้องให้ถูกจังหวะ ไม่ให้เพี้ยน (Intonation) ยกตัวอย่างเช่น การกดคีย์บอร์ด (Keyboard) เป็นเสียงต่างๆ ตามบันไดเสียงที่กำหนด เริ่มกดทีละโน้ตให้นักเรียนฟัง และร้องตามเสียงที่ได้ฟัง โดยนักเรียนต้องร้องให้ตรงเสียงและไม่ให้เพี้ยนไปจากเสียงที่ได้ยิน ทั้งนี้ นักเรียนจะได้ฝึกความแม่นยำของเสียงและมีเสียงอยู่ในความคิด โดยสามารถจินตนาการเสียงที่นักเรียนคิดและเล่นเสียงนั้นๆออกมาด้วยความแม่นยำ นอกจากให้นักเรียนฝึกร้องจากโน้ตแล้ว ครูให้นักเรียนได้ฝึกร้องจากการฟังขั้นคู่ (Interval) ซึ่งนักเรียนจะต้องมีพื้นฐานความแม่นยำในเสียงของตัวโน้ต จากกระบวนการที่โน้ตทีละตัวแล้วร้องตามให้ได้เสียก่อน เมื่อครูกดโน้ตใดๆ แล้ว ให้นักเรียนร้องขั้นคู่ตามที่ครูกำหนดออกมา เพื่อเป็นการทดสอบว่านักเรียน มีจินตนาการของเสียงในความคิดหรือไม่

วงโยธวาทิต วง E

ในเรื่องของเสียงที่มีคุณภาพนั้น ครูผู้ควบคุมวงได้กล่าวว่า ไม่มีความกังวลในเรื่องของคุณภาพเสียง เนื่องจากพื้นฐานการบรรเลงของนักเรียน ได้รับการฝึกทักษะและอาจารย์ประจำทุกเครื่องมือสอนอยู่เป็นประจำ นักเรียนจะใช้เวลาเล่นเสียง และมีตัวอย่างเสียงที่ดีจากอาจารย์ประจำเครื่องดนตรีนั้นๆ จึงทำให้เกิดแนวคิด (Idea) ต่อการผลิตเสียงที่มีคุณภาพออกมาได้ดี ทั้งนี้ โรงเรียน ได้เน้นการเรียนการสอนในด้านดนตรีไปพร้อมๆกับวิชาการ ดังนั้น คุณภาพเสียงของนักเรียนแต่ละคน จะมีคุณภาพตามมาตรฐานของครูที่ประเมินไว้ แต่ทั้งนี้ เมื่อนักเรียนได้เข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง ครูผู้ควบคุมวงจะต้องทำการปรับและฝึกซ้อมให้นักเรียนสามารถบรรเลงรวมวงออกมาให้มีคุณภาพเสียงที่ดีตามไปด้วย อาจยกตัวอย่างเปรียบเทียบจากสิ่งต่างๆ จากจินตนาการของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะสามารถนึกถึงเสียงที่ต้องบรรเลงออกมาได้ตามความต้องการและถูกต้อง

โดยครูผู้ควบคุมวงวงโยธวาทิต ได้ให้ความเห็นว่า การยกตัวอย่างเปรียบเทียบเพื่อให้นักเรียนจินตนาการเห็นภาพนั้น นักเรียนจะสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถบรรเลงออกมาได้ง่ายต่อความต้องการ อีกทั้ง นักเรียนจะไม่เครียด ไม่เกิดการเกร็ง และไม่มีแนวคิดที่จะผลิตเสียงออกมา ซึ่งโดยทั่วไป ครูอาจจะยกตัวอย่างที่เป็นในเชิงวิชาการ จนกระทั่งนักเรียนนึกภาพไม่ออก และไม่สามารถผลิตเสียงได้ออกมาตามความต้องการของครูได้ ดังนั้น นักเรียนในวงโยธวาทิต โรงเรียนนี้ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงจะต้องใช้กระบวนการและวิธีการที่จะทำให้ นักเรียนเกิดแนวคิดที่จะสามารถปฏิบัติออกมาได้ตามความต้องการ ได้อย่าง รวดเร็วที่สุดนั่นเอง

วงโยธวาทิต วง F

การฝึกซ้อมด้านคุณภาพเสียงจะเริ่มจากการฝึกลม การนำลมไปใช้ การวางปากที่ถูกต้อง จากนั้นนำแบบฝึกหัดมาให้ให้นักเรียนฝึกเป่าจากโน้ตต่างๆ จนยากขึ้นไปเรื่อยๆ ในการฝึกซ้อมครูผู้ฝึกซ้อมจะใช้เครื่อง HD 200 ประกอบการสอนทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนได้ยินเสียงที่ถูกต้อง จะซ้อมอย่างนี้ทุกวันโดยจะเริ่มหัดจากนักเรียนเข้าใหม่ เมื่อนักเรียนบรรเลงได้แล้วครูจะนำบทเพลงง่ายๆ มา

ฝึกซ้อมรวมวงอีกทั้งจะมีแบบฝึกหัดเฉพาะได้แก่ แบบฝึกหัด Long tone แบบฝึกหัด Tonguing แบบฝึกหัด Scale ในบางครั้งในการฝึกซ้อมจะนำพีๆ มาบรรเลงเป็นตัวอย่างให้กับน้อง

สรุป

วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง ได้มุ่งเน้นหลักการที่ทำให้วงมีคุณภาพเสียงที่ดี โดยมีความสอดคล้องกันในเรื่องของ “การฟัง” จากการได้ฟังเสียงจากต้นแบบ แต่จะมีรูปแบบและเครื่องมือที่ใช้มีความแตกต่างกันอีกด้วย

ยกเว้นวงโยธวาทิต วง C และวง F ที่เน้นไปในเรื่องของควบคุมการใช้ลมเป็นสำคัญ เพราะเชื่อว่า เมื่อนักเรียนได้ใช้ลมอย่างเต็มที่ และสามารถควบคุมลมของตนเองได้ที่แล้ว ก็จะสามารถควบคุมเสียงและทำให้เสียงที่ออกมาคุณภาพได้ดีด้วยเช่นกัน

วงโยธวาทิต วง A และ D เน้นไปในการฝึกของการฟังเสียงโดยใช้เครื่องมือคีย์บอร์ด และเน้นในเรื่องของการฟังจากคีย์บอร์ดแล้วให้นักเรียนฟังแล้วร้องตามเสียงให้ตรง

อีกทั้งวง A ยังให้นักเรียนได้เพิ่มเติมการฝึกฟังเสียงต้นแบบจากบทเพลงคลาสสิกใน แผ่นซีดี (CD) เพื่อให้นักเรียนได้เกิดจินตนาการของเสียงและเลียนเสียงต้นแบบได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

วงโยธวาทิต วง B และ E เน้นการฝึกคุณภาพเสียงจากการฟังเสียงต้นแบบ ดังนี้ วง B ให้นักเรียนฟังการเลียนแบบเสียงจากรุ่นพี่ในกลุ่มเครื่องดนตรีเดียวกันเป็นหลัก เพื่อให้ในกลุ่มเครื่องดนตรีเดียวกันมีโทนเสียงที่เหมือนกันและฝึกการเลียนแบบเสียง โดยทำให้ เสียงของตนเองมีความกลมกลืนกันในกลุ่มของตนเอง จึงทำให้เกิดคุณภาพเสียงที่ดีเหมือนหัวหน้ากลุ่มและสามารถปรับโทนเสียงของทั้งวงได้เหมือนกันทั้งวงได้ง่ายขึ้น

วง E ให้นักเรียนฟังการเลียนแบบเสียงจากครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อยเป็นหลัก ซึ่งในกรณี ของวง E ได้มีครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อยประจำกลุ่ม จึงทำให้นักเรียนมีต้นแบบเสียงของครูที่ดี จากการที่ได้ยิน และได้ฟัง จนเกิดการเลียนแบบเสียง จะทำให้นักเรียนได้ซึมซับเสียงที่ดีและมีคุณภาพ

5.2 วิธีการฝึกซ้อมรวมวงอย่างไรให้มีเสียงที่มีความกลมกลืนกันและมีความสมดุลของเสียงที่ดี (Balance & Blend)

แบบฝึกหัดใดในการนำมาฝึกเรื่องความกลมกลืนและความสมดุลของเสียงอย่างไร

วงโยธวาทิต วง A

ในเรื่องของการฝึกการบรรเลงให้มีความกลมกลืนกันนั้น ครูได้ทำการยกตัวอย่างของการฝึก ร่วมกับคีย์บอร์ด ยกตัวอย่าง โดยครูกดคีย์บอร์ด (Keyboard) โน้ตเอฟ คอนเสิร์ต (F Concert) ซึ่งได้ให้เหตุผลว่าโน้ตเอฟ คอนเสิร์ต เป็นโน้ตที่เครื่องเป่าลมทองเหลืองสามารถเป่าเสียงออกมาได้ดีที่สุด และสบายที่สุด จากนั้น ให้เริ่มเป่าลากเสียงยาวด้วยโน้ตเอฟ คอนเสิร์ต โดยเริ่มจากเครื่อง ดนตรีทิวบา (Tuba) แล้วทำการไล่ระดับเสียงจากเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ (Low Brass & Low Woodwind) ไปหาเครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง (High Brass & High Woodwind) แล้วฝึกลากเสียงยาวให้นักเรียนสามารถปรับเสียงและความถี่ให้ตรงและมีความกลมกลืนกันให้มากที่สุด และให้เสียงเครื่องดนตรีอื่นๆ เป่าในระดับเสียงที่อยู่ภายใต้เสียงของเครื่องดนตรีเสียงต่ำ เหมือนกับเครื่องดนตรี เสียงต่ำเป็นหลังคา

ที่คลุมเสียงจากเครื่องดนตรีอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้หลังคา จนกระทั่ง ทำให้เสียงของวง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งนี้จะใช้ระยะเวลาในการทำการศึกษาเรื่องเสียง (Tone) และความเที่ยงตรงของเสียง (Intonation) ประมาณ 30 นาที ซึ่งหลังจากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการฝึกในด้านเทคนิคการบรรเลงต่อไป

วงโยธวาทิต วง B

ครูผู้ควบคุมวงได้เน้นความสำคัญไปที่การฝึกซ้อมกลุ่มย่อย สำหรับการจัดความสมดุลของเสียงในวง เนื่องจาก นักเรียนจะต้องเริ่มต้นจากการบรรเลงรวมกลุ่มในชนิดกลุ่มเครื่องดนตรี แบบเดียวกันในกลุ่มเล็กๆ หรือกลุ่มย่อย เพื่อให้ง่ายต่อการปรับเสียงและโทนเสียงให้มีความกลมกลืนกัน นักเรียนจะสามารถปรับเสียงและโทนเสียงของตนเองให้เข้ากันกับกลุ่มได้โดยธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากการทำซ้ำจนเกิดความเคยชิน จนกระทั่งเสียงออกมามีความกลมกลืนกันในกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดเดียวกัน เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง วาทยกรจะทำการปรับความสมดุลในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี จนกระทั่งมีเสียงที่กลมกลืนกันทั้งวง เช่น การที่นักเรียนได้ ทั้งนี้ วาทยกร ได้กล่าวว่า ในการปรับความสมดุลของเสียงนั้น นักเรียนจะต้องมีต้นแบบของเสียงที่ดีก่อน และทำการปรับโดยการทำซ้ำอย่างเป็นประจำ

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ควบคุมวงเริ่มให้นักเรียนเป่าจากการลากเสียงยาว เพื่อให้นักเรียนได้เริ่มฟังเครื่องดนตรีเสียงต่ำ (Bass) เพื่อต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะการฟังโดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว ซึ่งเมื่อครูคุมวง บอกให้นักเรียนฟังเสียงจากทูบาที่เป่าลากยาวมาก่อน แล้วนักเรียนที่เหลือเป่าตาม นักเรียนจะเกิดทักษะการปรับตัวจากการฟัง และเมื่อนักเรียนที่เป่าเครื่องอื่นๆ เป่าเสียงตามทูบา แต่จะต้องอยู่ภายใต้ เสียงของทูบา (Tuba) โดยเสียงที่ออกมาจะทำให้เป็นเสียงที่มีความกลมกลืนกันทั้งวง ด้วยสิ่งนี้เองจึง เป็นจุดเริ่มต้นของคุณภาพเสียงที่ดี นอกจากนี้ ครูผู้ควบคุมวงได้ฝึกการใช้จินตนาการจากศิลปะการใช้สีมาเปรียบเทียบกับตัวอย่างของเสียงที่มีความกลมกลืน เช่น เปรียบเทียบกับสีขาวที่ประกอบไปด้วยสี 7 สี ในอัตราส่วนเท่าๆกัน แต่ทั้งหมดจะต้องผลิตเสียงออกมาให้มีอัตราส่วนที่เท่ากัน ผสมผสานให้กลมกลืนกันจนเป็นสีเดียวกัน เป็นต้น

โดยครูผู้ควบคุมวงได้ยกตัวอย่าง เช่น ในท่อนเพลงที่ประกอบไปด้วย คอร์ด C (ประกอบไปด้วยโน้ต C E G) ซึ่งเครื่องดนตรีต่างๆในวงที่เล่นคอร์ดทั้ง 3 คอร์ดนี้ จะต้องบรรเลงในสำเนียงใดๆออกมาก็ตาม แต่จะต้องให้ได้ยินเสียงทุกโน้ตเท่ากันทุกตัว เพื่อต้องการความชัดเจนของเสียงนั่นเอง

วงโยธวาทิต วง D

ครูผู้ควบคุมวงให้นักเรียนได้ฝึกการฟังเสียงที่เป็นความถี่ ว่าเมื่อเป่าลากเสียงยาวแล้วเกิดความถี่ในรูปแบบต่างๆ เกิดขึ้น นักเรียนจะต้องปรับอย่างไรให้ความถี่นั้นหายไป จนเสียงกลมกลืนกันที่สุดในที่สุด โดยอาจใช้วิธีการจับคู่หรือเป็นกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดเดียวกัน จากนั้น กดคีย์บอร์ดในบันไดเสียงหลัก และให้นักเรียนเป่าภายใต้เสียงนั้น และปรับความถี่ตามที่นักเรียนได้ฟัง และนักเรียนจะหาเสียงและปรับตามเพื่อให้เป็นเนื้อเสียงเดียวกันจนกระทั่งไม่มีความถี่ออกมาให้ได้ยิน แต่จะมีเสียงที่เกิดจากการ

เป้าให้ตรงจนเกิดเสียงประสาน (Harmony) จึงจะถือว่านักเรียนเกิดการฟังกันและความสมดุลของเสียงจะตามมา

ทั้งนี้ การสร้างความสมดุลของเสียงในวง วาทยกรจะทำการฝึกการกดจากคีย์บอร์ด ฟัง แล้วร้อง และการกดคีย์บอร์ด ฟัง แล้วเป่าตามและทำการปรับ ซึ่งกระบวนการนี้ใช้เวลาร่วม 1 ชั่วโมงของแต่ละครั้งในการฝึก เนื่องจาก วาทยกร ได้ให้ความสำคัญมากสำหรับการฝึกการฟัง เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงของเสียง อีกทั้ง ยังฝึกการฟังกลุ่มเครื่องดนตรีอื่นๆ และนักเรียนสามารถปรับเสียงของตนเองตามเครื่องอื่นให้มีความกลมกลืนกันได้มากที่สุด

วงโยธวาทิต วง E

ครูผู้ควบคุมกล่าวถึงการฝึกซ้อมในเรื่องความสมดุลของเสียงไว้ว่าควรเน้นจาก “การ ฟัง” เป็นหลัก ซึ่งนักเรียนจะต้องได้ยินและได้ฟังเสียงจากเครื่องดนตรีในแต่ละเครื่องในวง อีกทั้ง ในเรื่องของการบรรเลงคอร์ด การประสานแนว (Choral) ซึ่งจะมีแนวประสานเสียงหลายๆ แนวสอดประสานกัน จะใช้คีย์บอร์ดเข้ามาช่วย หรือใช้เครื่องเพอร์คัชชันเข้ามาช่วยในการฝึกซ้อม เพื่อให้ให้นักเรียนบรรเลงให้มีความกลมกลืนของเสียงเข้ากับเครื่องดนตรีอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น ในการฝึก ท่อนที่เป็นการประสานแนว (Choral) ครูจะทำการกดคีย์บอร์ดหรือเปียโนที่เป็นคอร์ดให้นักเรียนฟัง ซึ่ง นักเรียนจะสามารถเข้าใจและเลียนเสียงให้มีความกลมกลืนกันเหมือนเสียงคีย์บอร์ดที่ครูกดให้ฟัง เป็นตัวอย่าง จากนั้นทำการกดเปลี่ยนคอร์ดไปตามเพลงตัวอย่าง และครูจะอธิบายควบคู่ไปกับคอร์ด ต่างๆนั้น ว่าต้องการให้บรรเลงไปในความรู้สึกอย่างไร นักเรียนก็จะจดจำและพยายามบรรเลงตามสิ่งที่ครูบอกและยกตัวอย่างโดยการกดคีย์บอร์ดให้ฟัง เช่น การกดคอร์ดและมีการเปลี่ยนคอร์ดอย่างนุ่มนวล หรือต้องการให้คอร์ดมีความดังและแข็งแรง ครูจึงเปลี่ยนคอร์ดด้วยเสียงที่เข้มแข็ง ซึ่งทำตัวอย่างโดยการเล่นเปียโนให้นักเรียนได้ฟังและปฏิบัติตาม

วงโยธวาทิต วง F

เรื่องการฝึกซ้อมการบรรเลงรวมวงให้มีเสียงกลมกลืนกัน การฝึกซ้อมจะเริ่มต้นจากแบบฝึกหัด Choral ให้นักเรียนฝึกซ้อมเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการฟังเสียงประสาน จากนั้นทำการฝึกซ้อมตามกลุ่มเครื่องลมไม้ และกลุ่มเครื่องทองเหลือง โดยที่ให้นักเรียนฟังเสียงต่ำเป็นหลัก ในการฝึกซ้อมครูจะต้องปรับความสมดุลของเสียงในวง โดยการไล่เสียงจากเครื่องดนตรีเสียงต่ำไปหาเครื่องดนตรีเสียงสูง สอนให้นักเรียนปรับการบรรเลงของตัวเองการฝึกซ้อมจะต้องฝึกซ้อมบ่อยๆ ซ้อมซ้ำๆ จนเกิดความเคยชิน

สรุป

วงโยธวาทิตทั้ง 6 วง ได้เน้นการฝึกซ้อมให้เกิดความสมดุลของเสียงและความกลมกลืนที่สอดคล้องกัน โดยเน้น “การฟัง” เป็นหลัก แต่จะแตกต่างกันในวิธีการและรูปแบบของ การฝึกซ้อม ดังนี้ วงโยธวาทิต วง A วง C และวง F มีรูปแบบการฝึกซ้อมในเรื่องของความสมดุลของเสียงและความกลมกลืนกันของเสียง คือ ให้นักเรียนในกลุ่มเครื่องดนตรีเสียงต่ำเป่าลากยาวก่อน เพื่อเป็นเสียงต้นแบบให้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ได้ฟังเสียงและเลียนแบบ ซึ่งอยู่ภายใต้ของเสียงที่มาก่อน

วงโยธวาทิต วง B, D และ E เน้นการฝึกจากการฟังเสียงตัวอย่าง และเริ่มต้น จากการฝึกจากกลุ่มย่อยไปหากลุ่มใหญ่ ดังนี้

วงโยธวาทิต วง B เน้นให้มีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย (Section) จากการฟังตัวอย่าง เสียงจากรุ่นที่ที่สามารถบรรเลงได้ดี และมีโทนเสียงที่ดีที่สุดในกลุ่ม แล้วสมาชิกที่เหลือในกลุ่มจะทำการเป่าโดยเกิดการซึมซับของรูปแบบเสียงต้นแบบในกลุ่มด้วยตนเอง และนักเรียนจะเรียนรู้จากการปรับความสมดุลกันเองในกลุ่มเล็กๆ ด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญ และเมื่อเข้าสู่กระบวนการ ฝึกซ้อมรวมวง นักเรียนในกลุ่มต่างๆก็จะปรับความกลมกลืนเข้าหากันได้ในที่สุด

วงโยธวาทิต วง D เน้นให้มีการฝึกซ้อมจากการจับคู่ แล้วใช้เครื่องมือ คือ คีย์บอร์ดเข้ามาช่วยในการฟัง เพื่อเป็นเสียงตัวอย่าง จากนั้นทำการปรับความถี่เสียงด้วยตนเอง จนกระทั่งเสียงมีความกลมกลืนกันมากที่สุด

ส่วนวงซิมโฟนิค แบบดวง E เน้นให้มีการฝึกซ้อมโดยการใช้เครื่องมือจากคีย์บอร์ด หรือ เครื่องคีย์บอร์ดเพอคัชชัน นำมาใช้เป็นเสียงตัวอย่าง ให้นักเรียนได้เลียนแบบเสียง และเป่าเสียง ให้อยู่ภายใต้เสียงของคีย์บอร์ดที่เป็นตัวอย่าง เพื่อสร้างความสมดุลและความกลมกลืนกันของเสียง

5.3 ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่องนั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวดของนักเรียน

วงโยธวาทิต วง A

ครูผู้ควบคุมวงได้นำแบบฝึกหัด 3D Band Book โดย James d.ployhar & George b.zepp เนื่องจากเป็นแบบฝึกหัดที่ครอบคลุมในทุกเนื้อหา อีกทั้งได้มีการแบ่งเนื้อหาของการฝึกซ้อมได้อย่างชัดเจน ถึงแม้เป็นแบบฝึกหัดเก่าและใช้กันมาเป็นเวลานาน แต่ถือว่าเป็นแบบฝึกหัดที่ฝึกให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการบรรเลงได้ครบทุกกระบวนการของการบรรเลง โดยแบบฝึกหัดดังกล่าว ได้มีการแบ่งบันไดเสียงที่ชัดเจน อีกทั้ง ได้ฝึกการเป่าแบบประสานเสียงหรือการประสานแนว (Choral) เพื่อฝึกทักษะการบรรเลงแบบฟังกัน เพื่อให้มีความกลมกลืนของเสียง (Blend) และฝึกการบรรเลงด้วยการแบ่งประโยคเพลง และครูจะทำการปรับบทเพลงในแบบฝึกหัดเสมือนกับการฝึกการปรับเพลงประกวดจริง ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้และนำวิธีการปรับบทเพลงในแบบฝึกหัดไปใช้ในการบรรเลงบทเพลงประกวดได้

วงโยธวาทิต วง B

แบบฝึกหัดที่นำมาใช้คือ Symphonic Band Technique โดย Tom C. Rhodes and Donald Bierschenk เพราะเป็นแบบฝึกหัดที่เน้นในเรื่องของสำเนียงการบรรเลงและเทคนิคการบรรเลงรวมวง ให้นักเรียนมีความพร้อมเพรียงในการบรรเลงในด้านของสำเนียงการบรรเลง บันไดเสียง และเทคนิคอื่นๆ ที่ครอบคลุมและอยู่ในแบบฝึกหัดดังกล่าวนี้ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาทักษะของนักเรียนให้ดีขึ้นได้

นอกจากนี้ แบบฝึกหัดที่ใช้จะเป็นแบบฝึกหัดเทคนิคเฉพาะทางของเครื่องดนตรีชนิด นั้นๆ โดยนักเรียนจะต้องทำการฝึกในกระบวนการฝึกซ้อมกลุ่มย่อยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อฝึกการเตรียมความ

พร้อมในการที่จะบรรเลงบทเพลงประกวด และครูผู้ควบคุมวงจะหาแบบฝึกหัดต่างๆ หรือทำการ ออกแบบขึ้นเอง เพื่อที่จะให้ตรงกับเทคนิคในบทเพลง และให้มีความเหมาะสมกับปัญหาด้านการ บรรเลงของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ควบคุมวงนำแบบฝึกหัด 3D Band Book โดย James d.ployhar & George b.zapp ใน บทที่ฝึกเรื่องของการบรรเลงชนิดของบันไดเสียง โดยค้นหาบทที่เป็นบันไดเสียงเดียวกับบทเพลง ที่จะ ใช้ในการประกวด โดยเล่นบทที่ 1, 2 และ 3 จากนั้น จึงทำการบรรเลงบทที่ 7 ในหน้าเดียวกัน เพื่อใช้ บรรเลงในการสร้างประโยคเพลงด้วยความต่อเนื่อง (Phrasing) ความเป็นดนตรีขึ้นมา และฝึก การ เล่นเสียงประสานหรือการประสานแนว (Choral) เพื่อให้สามารถฟังและปรับเสียงให้เข้ากัน แต่ สำหรับบทเพลงอื่นๆ เช่น เพลงมาร์ชชานคารอมสิน ซึ่งจะเน้นในเรื่องของสำเนียงการบรรเลงต่อไป นอกจากนี้ ครูผู้ควบคุมวงยังได้นำแบบฝึกหัด Symphonic Band Technique มาใช้ในการฝึกซ้อม ประกอบกันอีกด้วย โดยจะเล่นในบทที่ 1-12 ซึ่งจะเป็นการฝึกการเป่าและฟังเสียงการประสานแนว (Choral) ให้มีความกลมกลืนกัน และในบทนั้นๆ จะประกอบไปด้วยการทำหน้าที่ของแต่ละเครื่อง ดนตรี ซึ่งจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นทำนองหลัก ส่วนเครื่องดนตรีที่เหลือ จะเป็นแนวคอร์ดที่ประสานกัน โดยให้เครื่องที่ทำหน้าที่เป็นทำนองหลักมีความเด่นชัด

วงโยธวาทิต วง D

ครูผู้ควบคุม จะให้นักเรียนฝึกแบบฝึกหัด Symphonic Band Technique โดย Tom C. Rhodes and Donald Bierschenk เพราะเป็นแบบฝึกหัดที่ครอบคลุมไปถึงการฝึกความเที่ยงตรง ของเสียง (Intonation) , การไล่นิ้ว (Fingering) และคอร์ด (Chord) และจะทำการกระตุ้นให้ นักเรียนได้ทำการฝึกซ้อม โดยการกำหนดให้นักเรียนฝึกซ้อมในแบบฝึกหัดดังกล่าวในบทต่างๆ ที่ วาทยกรกำหนด และอาจกำหนดให้นักเรียนได้ฝึกในแบบฝึกหัดที่กำหนดจำนวน 3-5 หมายเลข ต่อ สัปดาห์ เช่น ให้นักเรียนไปฝึกแบบฝึกหัดในหมายเลขต่างๆที่วาทยกร ได้กำหนด หลังจากให้นักเรียนได้ ทำ การฝึกซ้อมแล้ว วาทยกรจะทำการเล่นเกม โดยการจับสลากเป็นชื่อของนักเรียนทีละคน และให้ นักเรียนมาทำการเป่าเดี่ยวเครื่องดนตรีตามแบบฝึกหัดที่ได้ไปซ้อมมา โดยเปิดเครื่องกำกับจังหวะ (Metronome) เริ่มต้นคนที่ 1 ด้วยอัตราจังหวะ 60 และคนต่อไป เพิ่มจังหวะทีละ 12 จังหวะ ไป จนกระทั่งถึงอัตราจังหวะ 120 โดยในอัตราที่ 108 ขึ้นไป วาทยกรจะไม่มุ่งเน้นไปที่การฝึกตัดลิ้น หรือ เน้นคำแล้ว แต่จะเน้นไปที่การใช้ลม และการฝึกไล่นิ้ว โดยเป่าแบบ สเลอร์ (Sur) ซึ่งวิธีการนี้ วาทยกร ได้สอนให้นักเรียนได้มีความกระตือรือร้นในการฝึกซ้อมให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น

วงโยธวาทิต วง E

ครูผู้ควบคุมวงได้นำแบบฝึกหัด 3D Band Book โดย James d.ployhar & George b.zapp มาใช้ฝึกซ้อมร่วมกับวง และ Symphonic Band Technique โดย Tom C. Rhodes and Donald Bierschenk แต่โดยส่วนใหญ่ครูผู้ควบคุมวงจะมีผู้ช่วยผู้ควบคุมวง เพื่อมาทำหน้าที่อุ่นเสียงและ

ฝึกซ้อมพื้นฐานการบรรเลงรวมวงให้กับนักเรียน รวมถึงการคิดแบบฝึกหัดใหม่ๆ ให้นักเรียนเกิดจินตนาการ โดยที่ไม่ไปจำกัดแนวคิดของนักเรียนมากเกินไป

นอกจากนี้ ยังได้ดัดแปลงนำเอารูปแบบจังหวะในบทเพลงมาใช้ในการเล่นบันไดเสียงเดียวกับบทเพลง ครูผู้ควบคุมวงได้ให้ความเห็นว่า นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกพื้นฐานการบรรเลง จากครูที่ประจำแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี เพื่อให้มีมาตรฐานในการต่อยอดการบรรเลงบทเพลงได้อย่างหลากหลาย และให้ความสำคัญกับการฝึกบันไดเสียง เพราะบทเพลงประกวดมีการเปลี่ยนคีย์และบันไดเสียงอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งนักเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนและสามารถบรรเลงบทเพลงนั้นๆ ได้ด้วยความชำนาญ

วงโยธวาทิต วง F

นำแบบฝึกหัดมาใช้คือ Symphonic Band Technique , 3D Band Book เนื่องจากเป็นแบบฝึกหัดที่ครอบคลุมเนื้อหาการบรรเลงรวมวงได้ดี แต่ทั้งนี้ครูผู้ฝึกซ้อมจะต้องเลือกว่าเนื้อหาใดใช้แบบฝึกหัดแบบใดเป็นพื้นฐานการฝึกซ้อม จนถึงการคิดแบบฝึกหัดเองเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง การฝึกซ้อมแบบฝึกหัดจะต้องเน้นเรื่องพื้นฐานเป็นหลักเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงที่ประกวด

สรุป

วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง ได้ใช้แบบฝึกหัดสำเร็จรูป และแบบฝึกหัดที่ออกแบบขึ้นเอง โดยการนำท่อนเพลงประกวดที่มีจังหวะและส่วนโน้ตที่ยาก และท่วงทำนองสำคัญๆ มาดัดแปลง เพื่อนำมาใช้ฝึกให้กับนักเรียนของตนเอง เช่น การดัดแปลงส่วนโน้ตให้เป่าในรูปแบบของบันไดเสียง เป็นต้น

วงโยธวาทิต วง A, C และ E ได้นำแบบฝึกหัด 3D Band Book โดย James d.ployhar & George b.zepp มาใช้ในการฝึกซ้อมสำหรับการประกวด เนื่องจากเป็นแบบฝึกหัดที่ครอบคลุมไปในทุกๆ ทักษะ เช่น การฝึกบันไดเสียง การฝึกจังหวะ และการฝึกการบรรเลงและสร้างความเป็นดนตรีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง เป็นแบบฝึกหัดที่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา สามารถบรรเลงได้ และเป็นแบบฝึกหัดที่มีการจัดสัดส่วนและแบ่งเรื่องของการฝึกซ้อมได้ชัดเจนที่สุด

วงโยธวาทิต วง B, C, D และ F ได้นำแบบฝึกหัด Symphonic Band Technique โดย Tom C. Rhodes and Donald Bierschenk มาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวง ทั้งนี้ เป็นแบบฝึกหัดที่ฝึกครอบคลุมในทุกทักษะ เช่น การฝึกบันไดเสียง การฝึกสำเนียงการบรรเลง การฝึกท่วงทำนองที่อยู่ในคีย์เพลงต่างๆ ที่ถูกจัดแบ่งมาอย่างชัดเจน

นอกจากนี้วงโยธวาทิต วง B และ F ยังได้มีการจัดทำแบบฝึกหัดเพื่อให้เหมาะสมสำหรับนักเรียนของตนเอง และให้มีความสัมพันธ์กับบทเพลงที่ใช้การประกวดอีกด้วย

ส่วนวงโยธวาทิต วง C และ E ได้นำแบบฝึกหัดทั้ง 3D Band Book โดย James d.ployhar & George b.zepp และ Symphonic Band Technique โดย Tom C. Rhodes and Donald Bierschenk มาใช้ในการฝึกซ้อมควบคู่กัน

5.4 มีการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวดอย่างไร

วงโยธวาทิต วง A

การเลือกบทเพลงประกวดครูผู้สอนจะทำการเลือกบทเพลงมา 3 บทเพลง เปิดให้นักเรียนฟัง นักเรียนจะเป็นผู้เลือกบทเพลงที่ครูคัดเลือก 1 บทเพลงที่ใช้ในการประกวด ทั้งนี้ นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการประกวด

วงโยธวาทิต วง B

การเลือกบทเพลงสำหรับการประกวดจะต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนที่จะทำการประกวดในปีนั้นๆ ถ้าในปีที่ประกวดนั้นวงมีนักเรียนที่บรรเลงกลุ่มเครื่องทองเหลืองได้ดี โดยเฉพาะกลุ่ม Trumpet , Trombone ครูก็จะเลือกบทเพลงที่โชว์กลุ่มเครื่องดนตรีนี้ กรณีเดียวกันถ้าในปีที่ประกวดนั้นวงมีนักเรียนที่บรรเลงกลุ่มเครื่องลมไม้ได้ดี ครูก็จะเลือกบทเพลงที่โชว์กลุ่มเครื่องดนตรีนี้

วงโยธวาทิต วง C

ในการเลือกเพลงประกวดครูผู้ควบคุมจะทำการประชุมเพื่อหาจุดเด่นของวงและเพื่อประกอบการเลือกบทเพลงที่ประกวด ในบางปีอาจให้ผู้ประพันธ์เขียนบทเพลงที่ตามความต้องการของวงทั้งในเรื่องความหมายของเพลง ความยากง่าย แนวดนตรี เพื่อโชว์จุดเด่นของวงในการประกวดปีนั้น

วงโยธวาทิต วง D

ในการเลือกบทเพลงประกวดจะคำนึงถึงการแสดงประกอบว่าจะสอดคล้องกับบทเพลงที่จะเลือกหรือไม่ แต่ทั้งนี้ก็จะคำนึงถึงระดับความยากง่ายของบทเพลงการจะเลือกบทเพลงต้องไม่ซ้ำกับการประกวดที่ผ่านมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของวง

วงโยธวาทิต วง E

ครูผู้ฝึกซ้อมจะทำการเลือกบทเพลงที่มีระดับความยาก 5-6 ในการบทเพลงที่มีระดับยากสูงๆ นั้น จะส่งผลให้ได้คะแนนมากวงที่บรรเลงบทเพลงที่มีระดับความยากที่ต่ำ แล้วจัดตารางการฝึกซ้อมให้นักเรียนได้บรรเลงบทเพลงนั้นให้มีประสิทธิภาพในการประกวด

วงโยธวาทิต วง F

การเลือกบทเพลงครูจะเลือกบทเพลงตามองค์ประกอบต่อไปนี้ ความยากง่ายของบทเพลง ระดับสูง-ต่ำ ความสมบูรณ์ของบทเพลง และสอดคล้องกับโปรแกรมการประกวด ถ้าเป็น 3 บทเพลงในแต่ละบทเพลงจะต้องมีความแตกต่างกัน ที่สำคัญบทเพลงที่เลือกจะต้องแสดงความสามารถของนักเรียนไม่ควรเลือกบทเพลงที่ซ้ำกับการประกวด

สรุป

วงโยธวาทิตทั้ง 6 วง มีวิธีการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการประกวดเป็นลักษณะคล้ายกันโดยคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน ความยากง่ายของบทเพลง ความยาวของบทเพลง ดังนี้

วงโยธวาทิต วง A B C D E และวง F เลือกบทเพลงที่บรรเลงประกวด โดยศึกษาระเบียบการประกวด แล้วครูเป็นผู้เลือก บทเพลงที่เลือกต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน คำนึงถึงโปรแกรม เพลงที่บรรเลงประกวด

วงโยธวาทิต วง A จะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเพลงประกวด โดยให้นักเรียนเลือก มา 3 เพลงแล้ว ครูจะพิจารณาเลือกเพลงที่ดีที่สุด 1 เพลงเพื่อบรรเลงประกวด

ส่วนวง E จะเลือกบทเพลงที่มีระดับความยากมาก และใช้การจัดตารางฝึกซ้อมเพื่อให้นักเรียนบรรเลงบทเพลงที่ครูเลือกมาได้

5.5 มีการฝึกซ้อมรวมวง และการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ

วงโยธวาทิต วง A

ในด้านของการฝึกการควบคุมลักษณะเสียง ซึ่งบทเพลงที่ใช้ทำการประกวด เป็นบทเพลงที่มีความครอบคลุมในทุกๆ ทักษะด้านการบรรเลงของเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ในด้านของการฝึกการควบคุมลักษณะเสียง ครูได้เน้นให้นักเรียนทำการฝึกการตัดลิ้น (Tonguing) ซึ่งจะไม่ทำการฝึกที่ยากมาก โดยการฝึกตัดลิ้นนั้น จะเป็นการวางพื้นฐานเบื้องต้นให้นักเรียนได้เข้าใจในการตัดลิ้นที่ถูกต้อง โดยการแนะนำวิธีการและฝึกซ้อมไปกับจังหวะซ้ำๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ครู ไม่ได้มีเป้าหมายให้นักเรียนจะต้องทำการตัดลิ้นได้อย่างรวดเร็วและชำนาญ แต่ต้องการให้นักเรียนได้เป่าตัดลิ้นอย่างถูกต้อง และมีความชัดเจน และมีสำเนียงของการตัดลิ้นที่เท่ากัน และเหมือนกันทุกคนในวง ส่วนในการฝึกตัดลิ้นช้าหรือเร็ว นักเรียนจะต้องนำไปฝึกเพิ่มเติมตาม ความต้องการของตัวนักเรียนเอง หรือในกรณี ในวันที่นักเรียนสามารถฝึกการควบคุมลักษณะเสียง ได้เข้าใจ อย่างรวดเร็ว ครูก็จะเพิ่มแบบฝึกหัดที่มีความยากและท้าทายเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาทักษะเพิ่มขึ้นต่อไป

นอกจากนี้ ครู ได้ให้ความเห็นว่า กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ เป็นกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญเช่นกัน แต่เนื่องจากทางวงมีครูเครื่องเป่าลมไม้ น้อย ดังนั้น ครูผู้ควบคุมวงจะนำแบบฝึกหัด 3D Band Book มาใช้ในการฝึกการไล่นิ้วของเครื่องลมไม้ให้เกิดความชำนาญ โดยการฝึกเป่าบันไดเสียงโครมาติกหรือการฝึกเป่าอาร์เพจจิโอ (Arpeggio) เป็นต้น

วงโยธวาทิต วง B

ในบทเพลงประกวดนั้น เทคนิคที่สำคัญและโดดเด่นของบทเพลงที่ใช้ประกวด คือ การเน้นเสียง (Accent) และต้องใช้พลังเสียงของเครื่องเป่ามาก มีการเปลี่ยนจังหวะ (Time Signature) ที่มีความหลากหลาย ซึ่งวาทยกรจะต้องทำการฝึกจังหวะให้กับนักเรียนในลำดับแรก การฝึกบรรเลงจังหวะย่อยและฝึกด้วยจังหวะจากช้า ไปจนถึงจังหวะที่ในบทเพลงกำหนด ทั้งนี้ นักเรียนจะสามารถ

บรรเลงสำเนียงของการเน้นเสียง พร้อมกับจังหวะที่ถูกต้องได้จากความเข้าใจ เมื่อได้ทำการฝึกการบรรเลงแบบแบ่งย่อยส่วนโน้ต จากนั้น จึงทำการรวบส่วนโน้ตและจังหวะตามโน้ตเพลงประกวด จะสามารถบรรเลงได้พร้อมๆกันในที่สุด ซึ่งกระบวนการฝึกในส่วนของการควบคุมลักษณะเสียง และจังหวะของการบรรเลงนั้น เป็นกระบวนการต้นๆของการฝึกซ้อมรวมวง หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการ ฝึกซ้อมในเรื่องของความเป็นดนตรี (Musicality) และอารมณ์ของบทเพลงต่อไป

นอกจากนี้ ยังได้นำรูปแบบจังหวะในบทเพลงมาคัดแปลงและประยุกต์ใช้กับการเป่าบันไดเสียง เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกรูปแบบจังหวะ การควบคุมลักษณะเสียง และการเน้นเสียงให้ถูกต้องเสียก่อนที่จะเข้าสู่การบรรเลงบทเพลงตามโน้ตจริง

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ควบคุมวงก็จะทำการฝึกซ้อมในการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ได้แยกกลุ่มไปซ้อม และทำความเข้าใจกับนักเรียนอีกครั้งหนึ่งก่อนจะทำการบรรเลงร่วมกัน ซึ่งครูผู้ควบคุมวงได้กล่าวว่า ในการแยกกลุ่มเพื่อซ้อมการควบคุมลักษณะเสียงนั้น นักเรียนสามารถบรรเลงในเทคนิคสำเนียงต่าง ๆ นั้นได้อย่างชำนาญแล้ว แต่หน้าที่ของวาทยกรในการฝึกซ้อมรวมวงที่เน้นในเรื่องการควบคุมลักษณะเสียงนั้น จะต้องทำให้นักเรียนบรรเลงสำเนียงต่างๆเหล่านั้นให้มีความพร้อมเพรียงกันให้ได้ โดยเริ่มต้นจากการตั้งจังหวะ และเน้นการทำซ้ำไปมา เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญและเรียนรู้จากการบรรเลงว่า จะต้องบรรเลงอย่างไรได้อย่างพร้อมเพรียงกัน นอกจากนี้ ยังได้กล่าวไปแล้วในเรื่องของ แบบฝึกหัดที่นำมาใช้ในการฝึกซ้อมการควบคุมลักษณะเสียง โดยใช้แบบฝึกหัด 3D Band Book หน้า 30 มาใช้ ในการฝึก โดยเริ่มต้นจากการให้ปรบมือตามจังหวะที่กำหนดให้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ชุดจังหวะ ต่างๆ ได้อย่างชำนาญ จากนั้นจึงเริ่มจากการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี โดยการตัดลิ้น (Tonguing) ตามชุดจังหวะที่ได้ปรบมือในกระบวนการแรก และทำการฝึกซ้ำไปมาจนกระทั่งนักเรียนเกิดความชำนาญในที่สุด

ปัญหาจากการฝึกซ้อมการควบคุมลักษณะเสียงในกระบวนการฝึกซ้อมรวมวง โดยกรณีที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีทำการบรรเลงสำเนียงไม่เหมือนกัน ก็จะทำให้การแยกกลุ่มที่มีการบรรเลงสำเนียงเดียวกัน และทำซ้ำไปมา จนนักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตามความต้องการของครูผู้ควบคุมวง

วงโยธวาทิต วง D

ในการฝึกการควบคุมลักษณะเสียงนั้น จะต้องทำให้นักเรียนทำความเข้าใจกับส่วน โน้ตเสียก่อน โดยการที่ครูแนะนำการฝึกการควบคุมลักษณะเสียงเบื้องต้น โดยฝึกจากการร้องตามสำเนียงและรูปแบบของโน้ตเพลงที่มีความหลากหลาย และเปลี่ยนคำในการร้องไปเรื่อยๆ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าใจในสำเนียงนั้นๆ ให้ได้มากที่สุด โดยครูได้ยกตัวอย่างการฝึกซ้อมการควบคุมลักษณะเสียงในบท เพลงแจ๊ส (Jazz) คือ การร้องในส่วนของสวิง ซึ่งบางครั้งจะเกิดปัญหาที่นักเรียนร้องจน กลายเป็นส่วน 6/8 ซึ่งไม่ใช่ส่วนของสวิง เช่น Tha Tha Tha วาทยกรจึงทำการแก้ไขโดยให้นักเรียน เปลี่ยนสระในการร้อง หรือเปลี่ยนคำในการร้อง เช่น Du Ba Du Ba Du เป็นต้น เพื่อให้ นักเรียน สามารถเข้าใจและร้องในส่วนโน้ตได้อย่างถูกต้อง

เมื่อหลังจากที่นักเรียนได้ฝึกร้องส่วนโน้ตไปแล้วนั้น วาทยกรจะให้นักเรียนเล่นบันไดเสียงหลัก และบันไดเสียงตามบทเพลง โดยการเป่าไล่บันไดเสียงนั้นๆ เป็นส่วนของรูปแบบของเพลง นั้นๆ เพื่อให้นักเรียนมุ่งสนใจไปที่การเป่าส่วนโน้ตให้ถูกต้องและให้เกิดความชำนาญต่อส่วนโน้ตนั้นๆ เสียก่อน จากนั้น เมื่อเข้าสู่บทเพลงและนักเรียนเกิดความเคยชินกับส่วนโน้ตแล้ว นักเรียนจะทำการมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนโน้ต และคีย์เพลงในแต่ละท่อน ซึ่งจะลดความกังวลเกี่ยวกับส่วนโน้ตลงเพราะได้รับการฝึกจากการเป่าบันไดเสียงไปแล้ว และจะมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนโน้ตและการอ่านโน้ตแทน และจะทำให้เกิดผลสำเร็จที่ง่ายที่สุดอีกด้วย

วงโยธวาทิต วง E

การฝึกการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เพื่อให้นักเรียนสามารถบรรเลงร่วมกันด้วยความพร้อมเพรียงและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้น เช่นเดียวกับการถ่ายทอดโดยการเปรียบเทียบให้นักเรียนได้จินตนาการและบรรเลงในสำเนียงนั้นๆ ได้ด้วยความเข้าใจและถูกต้อง ครูผู้ควบคุมวงได้ยกตัวอย่าง เช่น การให้นักเรียนบรรเลงสำเนียงเสียงสั้น โดยครูผู้ควบคุมวง ต้องการให้นักเรียนเป่าเสียงสั้น และไม่เน้นหนัก และนักเรียนจะไม่สามารถทำได้ทันที เนื่องจากไม่เข้าใจว่าจะต้องทำอะไรให้เป่าเสียงให้สั้นและไม่หนัก ไม่เน้น ครูจึงต้องยกตัวอย่างอธิบาย เช่น ในการ์ตูน ทอม แอนด์ เจอร์รี่ ที่เป็นตัวละครในเรื่อง กระโดดไปมาบนคีย์บอร์ดของเปียโน ซึ่งหนูนมี้หน้าหนักเบา และ ตัวเล็ก ดังนั้น เวลาที่หนูกระโดด จะคล้ายกับการเขย่งเท้าเพื่อให้เสียงบนเปียโนมีเสียงที่สั้น และมีจังหวะโยนไปมาที่ต่อเนื่อง ก็จะทำให้นักเรียนสามารถบรรเลงการควบคุมลักษณะเสียงตามที่ครูต้องการได้ เป็นต้น

ทั้งนี้ ครูผู้ควบคุมวงได้กล่าวอีกว่า การให้นักเรียนได้จินตนาการ นักเรียนจะสามารถเข้าใจในสิ่งที่ครูต้องการได้อย่างรวดเร็ว และสามารถบรรเลงได้ด้วยความเข้าใจ ดีกว่าการกำหนดว่า จะต้องสั้นอย่างไร และทำตัวอย่างให้ดู นักเรียนก็จะไม่สามารถคิดได้ว่า จะต้องทำอย่างไรให้สั้น แบบที่ครูต้องการ ดังนั้น การเปรียบเทียบกับจินตนาการในเรื่องที่นักเรียนสนใจและใกล้ตัวมากที่สุด จะทำให้เกิดความผ่อนคลายจากความเครียดในการฝึกซ้อม และสามารถฝึกซ้อมต่อไปได้ในระยะเวลาอันใกล้อีกด้วย

วงโยธวาทิต วง F

ในการฝึกการควบคุมลักษณะเสียงบทเพลงประกวดครูต้องศึกษาและวิเคราะห์การควบคุมลักษณะเสียง ของบทเพลงที่ใช้ในการประกวดโดยเริ่มฝึกซ้อมจากกลุ่มเครื่องให้ถูกต้องและพร้อมเพียงกัน แล้วเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง โดย ต้องเริ่มซ้อมจากจังหวะช้าๆก่อนเมื่อได้แล้วก็จะซ้อมในจังหวะที่บทเพลงกำหนด

นอกจากนี้ครูต้องคิด แบบฝึกหัด การควบคุมลักษณะเสียง ที่คล้ายกับบทเพลงเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกและมีความชำนาญในการบรรเลงบทเพลงให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามความต้องการของผู้ประพันธ์เพลง

สรุป

วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง ได้มีรูปแบบของการฝึกซ้อมการควบคุมลักษณะเสียงที่สอดคล้องกัน ในเรื่องของการฝึกการออกเสียงให้มีความชัดเจนและถูกต้อง โดยควรเริ่มจากการฝึกในจังหวะช้าเร็ว และนำรูปแบบและส่วนโน้ตมาดัดแปลงมาใช้กับบันไดเสียง เพื่อทำการฝึกซ้อมจนเกิดความชำนาญ ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการฝึกการเป่าจากโน้ตจริง อีกทั้ง ครูยังได้ออกแบบรูปแบบของแบบฝึกหัดเอง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดที่นักเรียนของตนเองมีความบกพร่อง

วง C ได้ทำการฝึกจากการให้นักเรียนปรับมือตามรูปแบบจังหวะในแบบฝึกหัด เพื่อสร้างความเข้าใจในรูปแบบจังหวะ จากนั้นจึงเข้าสู่การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีต่อไป

วง D ได้เน้นให้นักเรียนทำการฝึกการควบคุมลักษณะเสียงและจังหวะ โดยเริ่มจากการร้องก่อน เพื่อทำความเข้าใจกับรูปแบบจังหวะ และนำเข้าสู่การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี

ในส่วนของการฝึกในกลุ่มเครื่องเป่าลมไม้วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง มีรูปแบบของ การฝึกซ้อมที่สอดคล้องกันในเรื่องของการนำบันไดเสียงต่างๆ รวมถึงบันไดเสียงโครมาติก มาใช้ในการบรรเลง เพื่อฝึกการไล่นิ้วของนักเรียนให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ วง A และ C ได้นำแบบฝึกหัด 3D Band Book มาใช้แก้ปัญหาในบางเทคนิค ที่นักเรียนได้ขาดไป

5.6 วิธีการฝึกซ้อมเพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลงให้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง

วงโยธวาทิต วง A

เมื่อครูได้นำบทเพลงประกวดเข้ามาสู่กระบวนการฝึกซ้อมนั้น จึงให้นักเรียนได้ฟังบทเพลงตัวอย่างให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับทำนองหลักของบทเพลง จากนั้น จึงจะทำการแจกโน้ตเพลง ให้กับนักเรียนเพื่อนำไปฝึกซ้อมและทำความเข้าใจกับโน้ตเพลง โดยจะมอบหมายหน้าที่ให้หัวหน้ากลุ่มเครื่องดนตรี ทำการควบคุมการฝึกซ้อมโน้ตเพลงร่วมกับนักเรียนคนอื่นๆในกลุ่ม และเมื่อ นักเรียนมีความชำนาญในการบรรเลงโน้ตเพลงพอสมควรแล้ว จึงจะเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมบทเพลงในรูปแบบรวมวง โดยเริ่มให้นักเรียนสำรวจเครื่องหมายและรายละเอียดต่างๆ ในบทเพลง ก่อนที่จะดำเนินการฝึกซ้อมในขั้นตอนแรกของการฝึกซ้อมรวมวง โดยจะเริ่มทำการฝึกซ้อมไปที่ละท่อนเพลง เพื่อตรวจสอบและประเมินการฝึกซ้อมที่นักเรียนได้แยกกลุ่มไปฝึกซ้อมในช่วงก่อนหน้าที่จะเข้าสู่กระบวนการรวมวง และเพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีพัฒนาการในด้านการบรรเลงบทเพลงเป็นอย่างไร และมีจุดบกพร่องใดที่ต้องแก้ไข และวาทยกรได้ทำการแนะนำในแต่ละท่อนเพลงของแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีปัญหา

วงโยธวาทิต วง B

ครูได้นำให้นักเรียนได้ฟังบทเพลงตัวอย่าง เพื่อให้รู้จักกับบทเพลงที่จะทำการบรรเลง จากนั้น จึงทำการแจกโน้ตเพลง เพื่อให้นักเรียนแยกกลุ่มเพื่อทำการฝึกโน้ตให้เกิดความชำนาญ โดยการกำหนดท่อนเพลงในแต่ละสัปดาห์ เป็นการบ้านให้นักเรียนซ้อม ซึ่งจะค่อยๆ ซ้อมไปที่ละท่อนเพลงของแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้ นักเรียนมีเป้าหมายในการฝึกซ้อม และเป็นไปพร้อมๆ กัน จากนั้น เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง วาทยกรจะทำการปรับเพลงในท่อนเพลงที่กำหนดของสัปดาห์ นั้นๆ เพื่อทำการแก้จุดบกพร่องให้เกิดความสมบูรณ์ให้มากที่สุดและนักเรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้อง และเมื่อ นักเรียนสามารถฝึกซ้อมท่อนเพลงหลายๆท่อนสะสมในทุกๆสัปดาห์ จนถึงช่วงของการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง วาทยกรจึงทำการนำท่อนเพลงที่ทำการฝึกซ้อมเก็บไปในแต่ละสัปดาห์ มาฝึกซ้อมบรรเลงให้แต่ละท่อนเพลงมีการเชื่อมต่อกันอย่างต่อเนื่อง และจนกลายเป็นเพลงได้จนจบบทเพลง และทำการปรับอารมณ์ของบทเพลงตามที่กำหนดไว้ในช่วงเวลาที่ใกล้ถึงวันประกวด เพื่อให้มีระยะเวลาที่เพียงพอต่อการปรับรายละเอียดของบทเพลงให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

วงโยธวาทิต วง C

เมื่อครูได้รับบทเพลงสำหรับการประกวดแล้ว จะต้องทำการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงนั้นๆ เมื่อวาทยกร ได้ทำการศึกษาบทเพลงด้วยตนเองจนเข้าใจแล้ว จึงทำการเปิดเพลงนั้น ให้กับนักเรียนในวงได้ฟัง และบอกถึงความหมายของบทเพลง ที่มา ประวัติของบทเพลง ให้ นักเรียนเกิดความชื่นชอบและมีความตั้งใจที่อยากจะบรรเลงบทเพลงนี้

กระบวนการในขั้นต่อไป หลังจากที่นักเรียนได้ฟังและรู้จักบทเพลงแล้ว ครูจึงทำการแจกโน้ตเพลงให้นักเรียนแยกไปซ้อมเป็นกลุ่ม โดยมอบหมายหน้าที่ควบคุมการฝึกซ้อมโดย นักเรียนหัวหน้ากลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้นักเรียนได้ฝึกสำรวจรายละเอียดของโน้ตเพลงและเรียนรู้ จากการใช้โน้ตเพลงที่ได้ฟังมา และสามารถฝึกการบรรเลงโน้ตเพลงและสร้างความมั่นใจในการบรรเลงให้กับตนเองจากการศึกษาโน้ตเพลงกันในกลุ่มเครื่องดนตรี จากนั้น เพื่อเข้าสู่กระบวนการ ฝึกซ้อมรวมวง จึงเริ่มทดลองทำการบรรเลงรวมวงโดยให้บรรเลงจนจบบทเพลงในการฝึกซ้อมรวมวงครั้งแรก จากนั้น ครู ได้ทำการสำรวจรายละเอียดต่างๆ จากที่นักเรียนได้บรรเลงไปแล้ว แล้วครูจึงจะเริ่มทำการฝึกซ้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไปโดยละเอียด เช่น ทำการฝึกซ้อมที่ละห้องเพลงไปเรื่อยๆ และแบ่งซ้อมที่ละกลุ่มเครื่องดนตรี ซึ่งทั้งนี้ กระบวนการในการฝึกซ้อมบทเพลงในรูปแบบการรวมวง จึงใช้เวลามากกว่าการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย

วงโยธวาทิต วง D

ครูผู้ฝึกควบคุมได้ให้นักเรียนฟังบทเพลงตัวอย่างและชมภาพยนตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับบทเพลงที่จะทำการบรรเลง เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงเรื่องราวความเป็นมาของบทเพลงและมีจินตนาการ และมีแนวคิดในบทเพลงที่ตนเองกำลังจะทำการบรรเลง จากนั้น วาทยกรเริ่มให้นักเรียนนำโน้ตไปฝึกซ้อมส่วนตัว ตามแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี เพื่อให้ นักเรียนได้สำรวจรายละเอียดต่างๆของโน้ตเพลง เครื่องหมายต่างๆ เพื่อทำการฝึกให้นักเรียนเข้าใจกับโน้ตเพลงต่างๆ

เมื่อนักเรียนสามารถบรรเลงโน้ตเพลงได้แล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง และค่อยๆ ปรับบทเพลงไปตามลำดับ ซึ่งกระบวนการการฝึกซ้อมเพลงนี้ นักเรียนจะได้ฝึกพื้นฐานการบรรเลงใน

เทคนิคต่างๆของบทเพลง โดยวาทยกรจะทำการฝึกซ้อมก่อนที่จะเริ่มต้นการบรรเลงรวมวง ซึ่งนักเรียนจะได้ทำความคุ้นเคยกับจังหวะและรายละเอียดของบทเพลงอีกครั้ง และเมื่อเข้าสู่บท เพลง นักเรียนก็จะสามารถบรรเลงในบทเพลงนั้นๆ ได้ด้วยความเข้าใจ

วงโยธวาทิต วง E

ครูผู้ควบคุมวงได้ทำการแจกบทเพลงให้กับครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อยในแต่ละกลุ่มเครื่องดนตรี เพื่อให้นักเรียนได้ทำการฝึกซ้อมในลำดับแรก เนื่องจากให้เหตุผลว่า การนำนักเรียนมาเริ่มบรรเลงรวมวงโดยการอ่านโน้ตฉบับพลันในลำดับแรกนั้น ไม่เป็นผล เนื่องจาก นักเรียนเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อหลายๆคนอ่านโน้ตฉบับพลันแล้วบรรเลงรวมกัน อาจจะไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงยกหน้าที่ให้ครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อย ได้ทำการฝึกโน้ตเพลงที่ได้มาใหม่ และให้นักเรียนสามารถบรรเลงโน้ตเพลงได้เสียก่อน โดยในกระบวนการขั้นตอนของการที่ครูผู้ฝึกซ้อมกลุ่มย่อยได้ทำการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนในกลุ่มนั้น จะต้องมีการแนะนำรายละเอียดต่างๆของบทเพลงให้นักเรียนได้เข้าใจและสามารถบรรเลงโน้ตเพลงได้ หรือจัดหาบทเพลงให้ นักเรียนได้ฟังก่อนที่จะทำการบรรเลงบทเพลง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่มากยิ่งขึ้น จากนั้น จึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการรวมวง และจะทำให้การฝึกซ้อมรวมวง ซึ่งวาทยกรจะให้นักเรียนได้ทดลองบรรเลงบทเพลงทั้งบทเพลง เพื่อให้ นักเรียนได้มีประสบการณ์ของการบรรเลงบทเพลงนี้ในครั้งแรก และสามารถทราบถึงจุดบกพร่องในท่อนเพลงต่างๆที่ตนเองจะต้องไปฝึกซ้อมเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างเป้าหมายและแนวทางในการวางแผนการฝึกซ้อมให้กับวาทยกรต่อไป

วงโยธวาทิต วง F

เมื่อได้คัดเลือกบทเพลงเรียบร้อยแล้ว สิ่งที่สำคัญเป็นอันดับต่อมาคือการวางแผนการฝึกซ้อมระยะเวลาประมาณ 4-6 เดือน ในช่วงระยะเวลา 1 เดือน ให้นักเรียนฟังบทเพลงที่ใช้ในการประกวดพร้อมกับการดูโน้ตบทเพลงประกอบไปด้วย เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องอัตราส่วนในบทเพลง ต่อมาคือการซ้อมกับเครื่องดนตรีที่นักเรียนรับผิดชอบ เพื่อให้การผลิตเสียงของนักเรียนถูกต้องเป็นไปตามที่ผู้แต่งกำหนด พอเริ่มบรรเลงเดี่ยวได้ก็เริ่มให้นักเรียนซ้อมตามกลุ่มเครื่องดนตรี จนถึงการฝึกซ้อมรวมวง ในการซ้อมแต่ละวันครูผู้ฝึกซ้อมจะเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนฝึกซ้อมที่ละท่อน ระยะเวลาเดือนที่ 2 ในการฝึกซ้อมเดี่ยว การฝึกซ้อมกลุ่ม การฝึกซ้อมรวม รูปแบบในแต่ละวันยังคงฝึกซ้อมเมื่อเดิม สิ่งที่เปลี่ยนไปคือเนื้อหาในการฝึกซ้อมจะมีความเข้มข้น มีความยากมากขึ้น

สรุป

วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง มีกระบวนการในการฝึกซ้อมโน้ตเพลงที่สอดคล้องกัน คือ ได้ให้นักเรียนได้ทำการฟังบทเพลงตัวอย่างจากสื่อต่างๆ ก่อนที่จะทำการแจกโน้ตเพลงให้กับนักเรียน เพื่อแยกซ้อมในแต่ละกลุ่มเพื่อนำไปฝึกซ้อมและทำความรู้จักกับบทเพลง จากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง โดยกำหนดการฝึกซ้อมเป็นแต่ละท่อนเพลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป

นอกจากนี้ ครูทั้ง 6 วง มีการศึกษาบทเพลงก่อนที่จะทำการฝึกซ้อมการบรรเลงบทเพลง อีกทั้งได้แนะนำและอธิบายความหมายและรูปแบบของบทเพลงให้กับนักเรียนได้ฟัง นักเรียนจะเข้าใจในบทเพลงและบรรเลงบทเพลงได้ด้วยความเข้าใจและตีความหมายของบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น

5.7 การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงด้วยวิธีการและรูปแบบใดบ้าง

วงโยธวาทิต วง A

ในการฝึกซ้อมในวันใกล้ถึงการประกวดนั้น คือ การให้นักเรียนได้ฝึกการบรรเลงจากความเคยชินให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ในการบรรเลง ระยะเวลาในการบรรเลงบทเพลง ตามลำดับรายการตั้งแต่ต้นจนจบ อีกทั้ง ระยะเวลาของการแสดงจริง ประกอบไปด้วย การขนของ เข้า-ออก สนาม การจัดวงของทีมงาน และความสมจริงของสถานที่ฝึกซ้อมจะต้องมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยการจัดให้ฝึกซ้อมกลางสนามบาสเกตบอล เพราะเป็นสถานที่ในโรงเรียนที่มีความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริงมากที่สุด โดยจัดที่นั่งให้หันหน้าไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อการสะท้อนของเสียงจากอาคารโดยรอบ

วงโยธวาทิต วง B

การฝึกซ้อมการบรรเลงตามรายการเพลงที่จัดไว้เสมือนการประกวดจริง ใน 3 ช่วง คือ ช่วงเช้า กลางวัน และช่วงกลางคืน เพื่อให้นักเรียนบรรเลงด้วยความเคยชินกับการที่ต้องบรรเลงบทเพลงติดต่อกัน 3 บทเพลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ วาทยกรจะทำการฝึกซ้อมรวมวง โดยปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นไปด้วยความผ่อนคลาย เช่น กรณีท่อนเพลงนั้นๆ นักเรียนเล่นพลาดบ่อยๆ วาทยกร จะไม่ทำการบังคับ หรือมุ่งไปที่นักเรียนคนนั้นมากจนเกินไป แต่พยายามซ้อมในท่อนนั้น แบบซ้ำๆ และนักเรียนสามารถเล่นในท่อนนั้นได้โดยไม่เกิดอาการกลัว และระแวงที่จะเล่นในที่สุด

ในด้านของสถานที่ฝึกซ้อม จะทำการฝึกซ้อมกลางแจ้ง เนื่องจาก สถานที่ประกวดเป็น การประกวดที่สนามกีฬา ถึงแม้จะเป็นสนามกีฬาในร่ม แต่ก็มีควมกว้างของสนามมากพอสมควร ดังนั้นครูจึงจัดสถานที่ให้นักเรียนสามารถบรรเลงในระดับเสียงที่มากพอให้เหมาะกับสถานที่ประกวดจริง

วงโยธวาทิต วง C

การซ้อมใหญ่ให้กับนักเรียนนั้น ครูผู้ควบคุมวงจะทำการฝึกซ้อมในห้องฝึกซ้อมของ โรงเรียนอยู่เป็นประจำ แต่จะเน้นในเรื่องของเวลาและสถานที่ โดยการที่จะทำให้การประกวดประสบผลสำเร็จได้ อยู่ที่การปลุกฝังแนวคิดของนักเรียน ให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกล้าแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้ง ได้เรียนรู้ในเวลาและสถานที่ของการซ้อมใหญ่ในช่วงเวลาที่กำหนด จะทำให้นักเรียนได้มีสภาพร่างกายที่พร้อมต่อการประกวดได้เป็นอย่างดีโดยธรรมชาติ การบรรเลงเสมือนจริงก่อนถึงวันทำการประกวด 4 วัน จำนวน 4 ครั้งนั้น ก็เหมือนกับนักเรียนได้ ผ่านการประกวดมาแล้ว 4 ครั้ง ก็จะทำให้ให้นักเรียนไม่เกิดอาการตื่นเต้นหรือประหม่าในวันประกวดจริง

วงโยธวาทิต วง D

ในการซ้อมใหญ่นั้น ครูจะทำการฝึกซ้อมที่โรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่กลางแจ้ง ซึ่งมีเพียงอาคารเรียนล้อมรอบเท่านั้น โดยก่อนหน้านี้ ได้ทำการขอใช้สถานที่ฝึกซ้อมเป็นหอประชุม ของโรงเรียน ใกล้เคียง แต่อีกทั้ง เมื่อทำการฝึกซ้อมรวมวงในช่วงกลางคืน และจะต้องฝึกซ้อมด้าน นอกอาคาร จึงมี ปัญหาเรื่องแสงสว่าง ซึ่งไม่มีความพร้อมในเรื่องของการจัดไฟไว้สำหรับการ ฝึกซ้อม และแสงสว่าง อาจไม่เพียงพอ และได้ทดลองการจัดห็นวงไปในทิศทางอื่นๆ เพื่อให้เสียงใกล้เคียงกับสถานที่ประกวด จริง

วงโยธวาทิต วง E

รูปแบบของการซ้อมใหญ่นั้น จะจัดสถานที่ให้นักเรียนสามารถทำการฝึกซ้อมบรรเลงได้อย่างไร้ ความกังวล ซึ่งในโรงเรียนนั้นมีสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกซ้อมและไม่มีสถานที่ใดในโรงเรียนมี ความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวด นักเรียนจะต้องเกิดความเคยชินกับระดับความดัง-เบาของเสียง การปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ฝึกซ้อมที่มีความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริง เพราะ นักเรียนไม่สามารถที่จะปรับตัวได้ทัน เมื่อเจอสถานที่ที่มีความแตกต่างจากที่ๆเคยฝึกซ้อม

วงโยธวาทิต วง F

การฝึกซ้อมใหญ่ก่อนการประกวดจะทำการฝึกซ้อมใหญ่ทุกๆวัน ก่อนการประกวด 1 สัปดาห์ โดยจะซ้อมรวมวงในครั้งสุดท้ายก่อนการเลิกซ้อมของทุกๆวันเป็นหลัก โดยจะเน้นเวลาสำหรับเวลาใน การประกวดจริงและความหมายของบทเพลง ความเป็นดนตรี การบรรเลงอย่างมั่นใจกล้าแสดงออก โดยจะคำนึงถึงท่อนเพลงที่นักเรียนผิดพลาดอยู่บ่อยๆ จะทำการฝึกซ้อมท่อนนั้นซ้ำๆ จนนักเรียน บรรเลงได้ดี

สถานที่ฝึกซ้อมการฝึกซ้อมใหญ่จะเปลี่ยนสถานที่เพื่อให้นักเรียนได้คุ้นเคยในการบรรเลงต่าง สถานที่กัน โดยเน้นจัดหาสถานที่ให้ใกล้เคียงกับสถานที่จริง และที่สำคัญจะต้องซ้อมเวลาเดียวกันกับการประกวดจริง

สรุป

วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง มีความสอดคล้องกันในเรื่องของการฝึกซ้อม เช่น การจัดหาสถานที่ ระยะเวลาในการฝึกซ้อม และการบรรเลงตามรายการเพลงอย่างต่อเนื่องให้คล้ายคลึง กับเหตุการณ์ ประกวดจริง

วงโยธวาทิต วง A ได้มีวิธีการซ้อมใหญ่โดยการจับเวลาเข้า-ออก ให้ได้ภายใน ระยะเวลาที่ กติกากำหนด รวมถึงการขนของโดยทีมงาน ให้จัดของในวงให้เสมือนกับการประกวดจริง

วงโยธวาทิต วง B ได้มีวิธีการซ้อมใหญ่โดยให้นักเรียนเกิดความเคยชินจากการเล่นจริง ตามลำดับเพลงทั้งหมด เพื่อให้นักเรียนได้มีสภาพร่างกายที่พร้อมที่จะเล่นบทเพลงได้อย่างต่อเนื่องทั้ง ตลอดรายการ

วงโยธวาทิต วง C ได้มีวิธีการซ้อมใหญ่โดยจัดการซ้อมในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับการประกวด จริง เพื่อให้นักเรียนได้ปรับสภาพร่างกาย และอุณหภูมิในช่วงเวลาเดียวกันกับการประกวด

ส่วนวงโยธวาทิต วง D E และ F มีความสอดคล้องกันในเรื่องที่ไม่ได้มีรูปแบบของการซ้อมใหญ่ที่แน่นอน แต่จะเน้นเรื่องของสถานที่ที่มีผลต่อเสียง มากกว่าช่วงเวลาและการจับเวลา ในการบรรเลงจริง เพราะได้กำหนดบทเพลงและเวลาเป็นที่เพียงพอกับเวลาที่ติคากำหนดไว้แล้ว

5.8 การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด ต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง

วงโยธวาทิต วง A

ในการซ้อมใหญ่ก่อนการประกวด ครูได้คำนึงถึงปัจจัยในเรื่องของสถานที่ที่มีความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริง อีกทั้ง การจับเวลาในการประกวด ซึ่งในวันซ้อมใหญ่จะทำการฝึกซ้อมร่วมกัน ทั้งการขนของเข้าและออกตามเวลาจริงของทีมงาน ซึ่งทีมที่จะต้องขนของเข้าสู่ สนามจะต้องเป็นทีมที่ใช้ขนของจริงในวันประกวดด้วย เพื่อให้เกิดความสมจริงและเวลาในการประกวดไม่คลาดเคลื่อน

วงโยธวาทิต วง B

ปัจจัยของการฝึกซ้อมก่อนถึงวันประกวดนั้น คือ การให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมการบรรเลง จากความเคยชินและให้เต็มที่ทุกครั้ง โดยให้คิดว่าการฝึกซ้อมบทเพลงในแต่ละครั้ง ให้เหมือนกับการประกวดจริงในทุกๆ ครั้ง อีกทั้ง รุ่นพี่ที่มีประสบการณ์จะคอยให้คำแนะนำเรื่องประสบการณ์ในการประกวดว่าจะต้องเตรียมตัวอย่างไร ให้ลดความตื่นเต้นลงได้ อีกทั้ง การจัดลำดับบทเพลงในการประกวดเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งวาทยกรกล่าวว่า ในการประกวดในแต่ละครั้ง จะต้องดึงความสนใจ ของผู้ฟัง โดยให้รายการของบทเพลง มีความน่าสนใจ และผู้ฟังไม่เบื่อ อีกทั้ง เป็นการสร้างอารมณ์และความต่อเนื่องของแต่ละบทเพลงที่จะทำการบรรเลง เพื่อเป็นการสร้างอารมณ์ของผู้ฟังให้รู้สึกน่าติดตามมากยิ่งขึ้น

วงโยธวาทิต วง C

ครูผู้ควบคุมวง ได้คำนึงถึงปัจจัย 3 ประการ ดังนี้

ปัจจัยในเรื่องของ ช่วงระยะเวลาที่ทำการประกวดจริง และทำการซ้อมใหญ่ 4 วัน สุดท้ายก่อนถึงวันประกวด เมื่อได้ทราบเวลาประกวดเป็นที่แน่นอนแล้ว คือเวลา 11.00-12.00 น. จะต้องจัดการซ้อมใหญ่ในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกับวันประกวดจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปรับสภาพของเวลาและอากาศให้เหมือนกับวันทำการประกวดจริง โดยเริ่มลำดับจาก การอุ่นเสียง การจัดวง เทียบเสียง และเริ่มทำการบรรเลง เป็นต้น

ปัจจัยในเรื่องของสถานที่ในการซ้อมใหญ่นั้น ซึ่งห้องฝึกซ้อมประจำของโรงเรียน มีความเหมาะสมและใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริงมาก

ปัจจัยในเรื่องของ การจัดลำดับรายการบทเพลง ให้มีความน่าสนใจ และดึงดูดความสนใจของผู้ฟังอย่างเหมาะสมให้มากที่สุด

วงโยธวาทิต วง D

ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการซ้อมใหญ่ คือ การจัดสัดส่วนที่นิ่งของวง ซึ่งมีผลต่อ เสียงที่ออกมา อีกทั้ง ได้ปรับการจัดสัดส่วนที่นิ่งใหม่จากเดิม ซึ่งวาทยกรจะต้องทำการปรับ การรับ การฟัง

ของวงให้เกิดความเคยชินที่สุด ทั้งนี้ อาจมีอุปสรรคในด้านการจัดหาสถานที่ให้มีความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนใช้ระดับเสียงที่มีความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริง ซึ่งวาทยกรจะทำการปรับเปลี่ยนการฝึกซ้อมในรูปแบบต่างๆ เช่น วงโยธวาทิต จะทำการฝึกซ้อมกลางแจ้ง โรงเรียน ซึ่งจะมีการร่ายล้อมไปด้วยอาคารเรียนโดยรอบ ดังนั้น จึงจัดให้นักเรียนนั่งบรรเลงหันหน้าไปในทิศทางต่างๆ และปรับเปลี่ยนการสะท้อนของเสียงเพื่อให้การใช้ระดับเสียงที่ใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริงให้มากที่สุด

วงโยธวาทิต วง E

ในการซ้อมใหญ่ก่อนวันประกวดจะต้องคำนึงถึงสถานที่ในการฝึกซ้อม เนื่องจาก จะทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับระดับเสียงที่ใช้ในการบรรเลง และเพื่อลดความตื่นเต้น ทำให้นักเรียนสามารถบรรเลงได้อย่างไร้ความกังวล อีกทั้ง ยังต้องจัดหาสถานที่หอประชุมในสถานที่ต่างๆ ให้มีความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริง แต่สถานที่ ที่ใช้ทำการฝึกซ้อมนี้ เป็นสถานที่ที่ต้องใช้ระดับเสียงที่ตั้งพอสมควร โดยแตกต่างจากการบรรเลงในสถานที่ประกวดจริง เช่น เครื่องดนตรีที่เป็นทูบาหรือเฟรนฮอร์น จะติดการบรรเลงที่มีเสียงดัง และเมื่อไปทำการบรรเลงสถานที่ประกวดจริง ทำให้เป็นวงโยธวาทิต วงเดียวที่ถือว่าบรรเลงเสียงที่ตั้งมาท่วงหนึ่ง ถึงแม้เสียงที่ออกมาอาจไม่เหมือนกับสถานที่จริง แต่ก็ถือว่ามีความใกล้เคียงมากที่สุด

วงโยธวาทิต วง F

ในการซ้อมใหญ่ก่อนวันประกวดจะต้องคำนึงถึงการฝึกซ้อม ทั้งโปรแกรมบทเพลงที่ใช้ประกวดทั้งหมด ประกอบด้วยเวลาที่ใช้ในการบรรเลง คุณภาพของการบรรเลง สถานที่ ครูฝึกซ้อมจะบอกนักเรียนให้บรรเลงในการซ้อม ให้เหมือนการประกวดทั้งนี้รวมถึงการขนเครื่องเข้า - ออก รวมไปถึงผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดวงก็จะต้องมาฝึกซ้อมพร้อมกับผู้บรรเลงเพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการบรรเลงประกวดจริง อีกทั้งเน้นให้นักเรียนได้พักผ่อน ก่อนการประกวดจริง

สรุป

วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง ได้เน้นปัจจัยที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องของสถานที่ ที่จะมีผลต่อเสียงที่ออกมาให้มีความใกล้เคียงกับสถานที่ประกวดจริง แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องข้อจำกัดของการจัดหาสถานที่ รวมถึงช่วงเวลา และลำดับเพลงของรายการแสดง

นอกจากวงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง จะเน้นในเรื่องของสถานที่ที่มีผลต่อเสียงที่ออกมาแล้ว ยังมีวง A, B และ C ได้มีการเน้นถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนี้

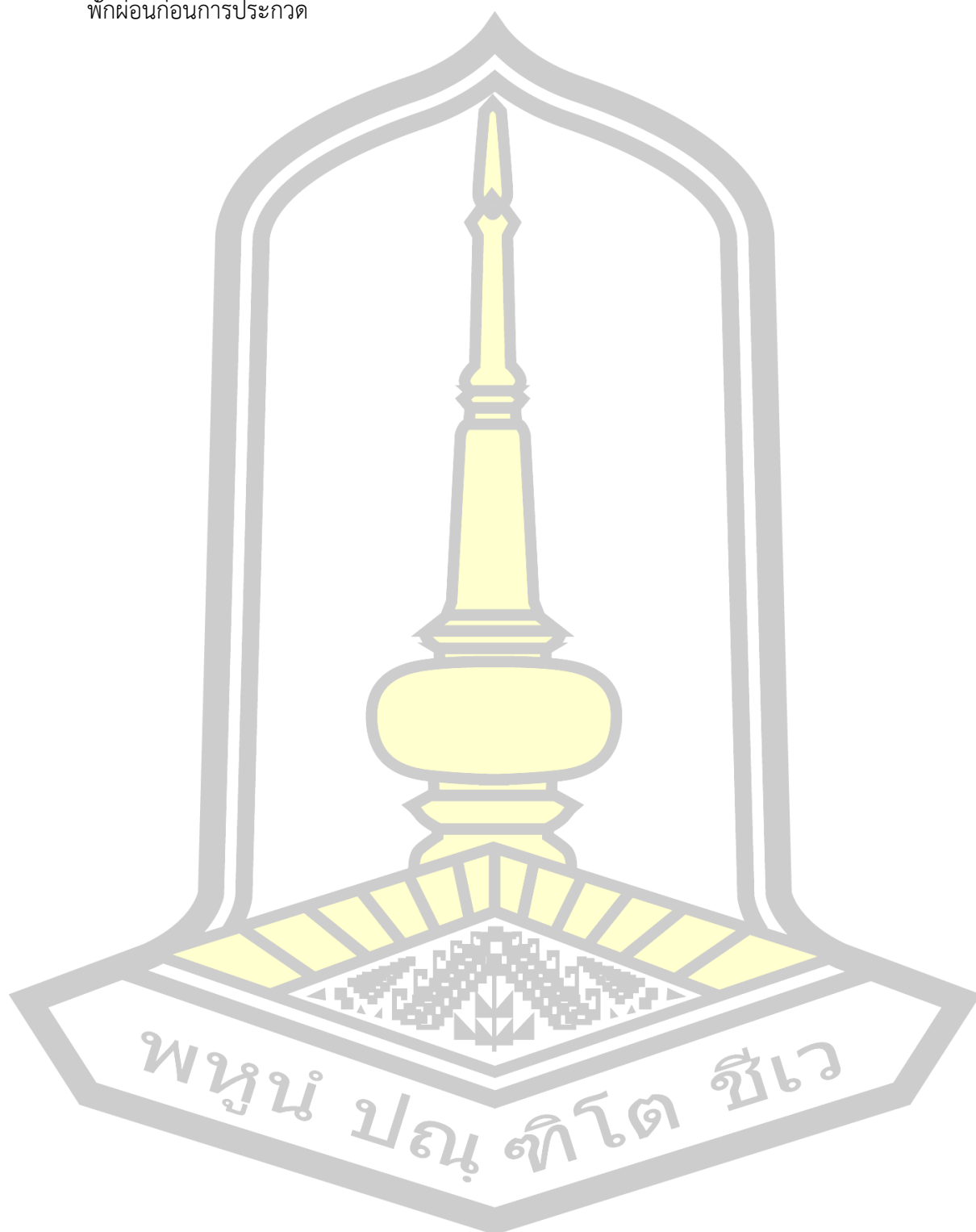
วงโยธวาทิต วง A และ C ได้เน้นปัจจัยที่สอดคล้องกันในเรื่องของช่วงเวลาทำการบรรเลง

วงโยธวาทิต วง A เน้นการซ้อมใหญ่ในเรื่องของการจับเวลาการประกวด ให้อยู่ในระยะเวลาที่กำหนด

วงโยธวาทิต วง C เน้นการซ้อมการบรรเลงตามช่วงเวลาของการประกวดจริง

วงโยธวาทิต วง B เน้นการซ้อมการบรรเลงบทเพลงตามลำดับรายการแสดงได้อย่างต่อเนื่อง

วงโยธวาทิต วง F เน้นการซ้อมการบรรเลงบทเพลงตามลำดับรายการแสดง และให้นักเรียนได้
พักผ่อนก่อนการประกวด

บทที่ 6

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาการฝึกซ้อมสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวด อีกทั้งได้นำประสบการณ์การเป็นผู้ควบคุมวงโยธวาทิต ที่ประสบความสำเร็จในการประกวดระดับชาติมาแล้ว ได้จัดทำคู่มือการพัฒนาของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ โดยมีกระบวนการสร้างคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต มาจากแนวคิดคือ นำผลวิจัยของการศึกษาในครั้งนี้มาสังเคราะห์ แล้วนำมาผสมผสานกับเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ ซึ่งเน้นศึกษาเฉพาะ การสร้างคุณภาพเสียง (Tone Quality) ที่ดี มีแนวคิดดังนี้ (เกณฑ์กรรมการ + ผลวิจัย = คู่มือ)

เกณฑ์การประกวดจากคณะกรรมการการตัดสิน

1. คุณภาพเสียง (Tone Quality)
2. ระดับเสียง (Intonation)
3. ความสามารถในการสร้างระดับของ ความดัง-เบา (Dynamics Range)
4. การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)
5. เทคนิค (Technique)
6. การควบคุมจังหวะและอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo)
7. ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble)
8. วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature)
9. การแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship)

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2

ได้ข้อค้นพบ คือ

1. ฝึกให้วงมีคุณภาพเสียงในการบรรเลงที่ดี
2. ฝึกกรรมวงให้เสียงมีความสมดุลและกลมกลืน
3. เลือกใช้แบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับบทเพลง
4. การคัดเลือกบทเพลงสำหรับใช้ประกวด
5. ฝึกกรรมวงตามการควบคุมลักษณะเสียงในแต่ละบทเพลงให้มีคุณภาพ
6. การเรียงลำดับขั้นตอนการฝึกซ้อมบทเพลง
7. รูปแบบการซ้อมใหญ่

ทำการสังเคราะห์ แล้วนำมาพัฒนาสร้างเป็นคู่มือมีทั้งหมด 3 ตอนคือ

1. เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง
2. แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต
3. โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด

ภาพประกอบ 7 แผนภูมิแนวคิดการพัฒนาคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

กระบวนการสร้างคู่มือ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างคู่มือ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษากระบวนการฝึกซ้อมในการศึกษาครั้งนี้คือวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ประเภทหนึ่งบรรเลง 3 วง ประเภทแปรชบวน 3 วง รวม 6 วง ศึกษาเฉพาะคุณภาพเสียง โดยมีผลงานชนะเลิศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2559

ขั้นที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการวิจัย 1) ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ 2) วิเคราะห์กระบวนการฝึกซ้อมการบรรเลงวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ

ขั้นที่ 3 นำข้อมูล จัดทำเนื้อหาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 4 จัดทำเนื้อหาคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต โดยผู้วิจัยได้ออกแบบและนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1) เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง
- 2) แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต
- 3) โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด

ตอนที่ 1 เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง

เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง เป็นหัวใจสำคัญของการบรรเลงวงโยธวาทิต วงโยธวาทิตที่ประสบผลสำเร็จในการประกวดจะต้อง บรรเลงบทเพลงให้มีคุณภาพ เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวงจะเป็นแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนได้บรรเลงรวมกันอย่างถูกต้องตามลักษณะ และเครื่องหมายต่างๆ แล้วนำเทคนิคในแบบฝึกหัดใช้บรรเลงในบทเพลงที่จะทำการประกวด เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวงประกอบด้วย

การจัดความสมดุลของเสียงวงโยธวาทิต (The Sound Pyramid)

แบบฝึกหัดรวมวง 1

เรื่อง การเป่าโน้ตเสียงยาว (Long Note Exercise)

เรื่อง การเป่าโน้ตขั้นคู่ (Interval Exercise)

เรื่อง การไล่บันไดเสียง และ การควบคุมลักษณะเสียง (Scale & Articulation Exercise)

เรื่อง การตัดลิ้น (Tonguing Exercise)

แบบฝึกหัดรวมวง 2

เรื่อง การบรรเลงคอร์ด (Chord)

เรื่อง การตัดลิ้น + การบรรเลงคอร์ด (Tonguing + Chord)

เรื่อง การบรรเลงการประสานแนว (Choral)

เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวงเป็นแบบฝึกหัดสำหรับพัฒนาทักษะของนักเรียนเพื่อให้การบรรเลงมีคุณภาพสามารถบรรเลงบทเพลงให้มีความไพเราะในด้านความตั้ง-เบา มีการควบคุมจังหวะ อัตราจังหวะ ลักษณะเสียงที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการบรรเลงบทเพลงประกวด

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต

แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตจะมีเนื้อหา ครอบคลุมเรื่องต่างๆ ของการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตโดยเฉพาะ ในด้านการฝึกพื้นฐานได้แก่ การฝึกกลม การวางรูปปาก แบบฝึกหัดเบื้องต้น การฝึกซ้อมการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เพื่อให้นักเรียนได้มีพื้นฐานที่ถูกต้อง ที่จะพัฒนาสู่การบรรเลงที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย

- ประวัติและเครื่องดนตรีในวงโยธวาทิต
- การควบคุมลม (Breath Control)
- การฝึกกลม/การนำลมไปใช้กับเครื่องดนตรี
- แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค
- แบบฝึกหัด ทรัมเป็ต (Trumpet)
- แบบฝึกหัด เฟรนช์ฮอร์น (French Horn)
- แบบฝึกหัด ทรอมโบน (Trombone)
- แบบฝึกหัด ยูโฟเนียม (Euphonium)
- แบบฝึกหัด ทูบา (Tuba)
- การดูแลรักษาเครื่องดนตรี
- การจัดวงโยธวาทิตสำหรับเดินมาร์ชชิง

แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต เป็นแนวทางและวิธีการฝึกซ้อม ที่ควบคุมทุกเรื่อง เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีพื้นฐานการบรรเลงที่ถูกต้อง ได้แก่ คุณภาพเสียง (Tone Quality) ระดับเสียง (Intonation) ความสามารถในการสร้างระดับของความดัง-เบา (Dynamics Range) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เทคนิค (Technique) เมื่อนักเรียนแต่ละคนบรรเลงได้ถูกต้องจะส่งผลต่อการบรรเลงรวมวง ที่มีคุณภาพ ตามเกณฑ์การประกวดของคณะกรรมการตัดสิน

ตอนที่ 3 โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด

โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด มีจุดมุ่งหมายให้ โรงเรียนที่ ร่วม ทั้ง ครู นักเรียน ที่จะเข้าร่วมการประกวด จะต้องดำเนินการ ใน ระยะเวลา 1 ปี จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกวด 6 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพื้นฐานนักเรียนวงโยธวาทิต
- กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน
- กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมที่สอนน้อง
- กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต
- กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด
- กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ

โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวดเป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนที่จะเข้าบรรเลงในวงโยธวาทิตให้มีความรู้พื้นฐานในด้านต่างๆ ทั้งการปฏิบัติ ทฤษฎีโน้ต การฝึกทักษะ การบรรเลงเดี่ยว การบรรเลงกลุ่ม และการบรรเลงรวมวง ทั้งนี้ นักเรียนจะมีความเข้าใจระเบียบวิธีการในการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 4 และกิจกรรมที่ 5 เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดง

ความสามารถในการบรรเลงบทเพลงของวงโยธวาทิต และประสบการณ์การแสดงออกทางด้านดนตรีใน
สถานการณ์จริง เรื่องการแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship) อีกทั้งนักเรียนจะมีความเข้าใจเรื่อง
วรรณกรรมดนตรี ตามเกณฑ์การประกวดของคณะกรรมการตัดสินวงโยธวาทิต
(คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต ภาคผนวกที่ ง)

บทที่ 7

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยร่วมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์และสังเกตเพื่อศึกษาการฝึกซ้อมสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากกระบวนการฝึกซ้อมเพื่อการบรรเลงให้มีคุณภาพสำหรับวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ ดังต่อไปนี้

การศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ

จากการศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบกระบวนการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต รางวัลชนะเลิศระดับชาติ จำนวน 6 โรงเรียน ใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน ปัญหา แนวทางแก้ไข 2) การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียน ปัญหา แนวทางแก้ไข 3) การวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด ปัญหา แนวทางแก้ไข 4) การวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด มีเนื้อหาอย่างไร ปัญหา แนวทางแก้ไข 5) การวางแผนจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ วงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด ปัญหา แนวทางแก้ไข มีการสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษากระบวนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง พบว่าการจัดตารางการฝึกซ้อมสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตในช่วงเวลาเปิดเทอมมีการจัดแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบดังนี้

ตาราง 27 ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเปิดเทอมรูปแบบที่ 1

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 15. 30 น.-17. 00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) การรวมวงกลุ่มใหญ่ - ฝึกซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลง - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble)

ตาราง 27 (ต่อ)

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันเสาร์ 10.00 น.-17.00 น.	10.00 น.-11.30 น. กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) 13.00 น.-17.00 น. การรวมใหญ่ - ฝึกโน้ตแบบฝึกหัด - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble) - แบ่งกลุ่มฝึกซ้อมบทเพลง

ตาราง 28 ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเปิดเทอมรูปแบบที่ 2

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
วันจันทร์/พุธ/ศุกร์ 17.00 น.-18.30 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals)
วันเสาร์ 09.00น.-16.30น.	การรวมวง - ฝึกใช้แบบฝึกหัดและบทเพลง - ฝึกความเท่ากันของเสียงและเสียงประสาน (Ensemble)

จากตารางการฝึกซ้อมพบว่าการจัดตารางการฝึกซ้อมสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตในช่วงเวลาเปิดเทอม ครูผู้ควบคุมวงมีการจัดตารางการฝึกซ้อมของนักเรียนวงโยธวาทิตหลังจากเลิกเรียนจนถึงช่วงค่ำโดยนักเรียนจะต้องฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาการบรรเลงอีกทั้งแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองหรือในช่วงเข้าก่อนการบรรเลงเพลงชาติ ทั้งนี้เพื่อให้การบรรเลงมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัญหา

1. นักเรียนเลิกเรียนไม่พร้อมกัน
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายเรียนพิเศษ
3. นักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เท่ากันจึงทำให้มีนักเรียนจำนวนหนึ่งบรรเลงไม่ทันเพื่อน

แนวทางแก้ไข

1. จัดตารางการฝึกซ้อมยืดหยุ่นตามสภาพจริงของนักเรียน

2. กำหนดวันหยุดการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตเพื่อให้นักเรียนไปเรียนพิเศษแล้วแจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบ

3. ให้นักเรียนที่มีปัญหาเวลาฝึกซ้อมเพิ่มเติม แก่ไขส่วนที่บกพร่อง โดยมีครูผู้ฝึกซ้อมหรือมอบหมายให้รุ่นพี่ดูแล

การจัดตารางการฝึกซ้อมสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตในช่วงเวลาปิดเทอมมีการจัดแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบดังนี้

ตาราง 29 ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงปิดเทอมรูปแบบที่ 1

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
8.30 น.- 9.00 น.	- ออกกำลังกาย
9.00 น.-11.00 น.	- รวม Warm Up
11.00 น.-12.00 น.	- แยก Section
13.00 น.-16.00 น.	- แยก Section รวมวง (Tutti)

ตาราง 30 ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงปิดเทอมรูปแบบที่ 2

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 - 9.15 น.	- รวมเช็คชื่อเข้าฝึกซ้อม
9.15 - 10.00 น.	- ฝึกกลม
10.00 - 11.00 น..	- ฝึกซ้อมพื้นฐานต่าง
11.00 - 12.00 น.	- ซ้อมแบบฝึกหัดและบทเพลง
12.00 - 13.00 น.	- พักรกลางวัน
13.00 - 15.00 น.	- แยกซ้อมตามกลุ่มเครื่องดนตรี
15.00 - 17.00 น.	- แยกซ้อม 2 กลุ่ม 1.Brass 2. woodwind
วันศุกร์- วันเสาร์ (เพิ่มเวลาฝึกซ้อม)	
19.00- 22.00 น.	- รวมวง

จากตารางการฝึกซ้อมพบว่าการจัดตารางการฝึกซ้อมสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตในช่วงเวลาปิดเทอมดังกล่าวนี้ ในหนึ่งวันจะมีเวลาฝึกซ้อม จำนวน 8-10 ชั่วโมงวันศุกร์-วันเสาร์ จะมีเวลาฝึกซ้อม เพิ่มเป็น 12 ชั่วโมงต่อวัน ระยะเวลาของการฝึกซ้อมแต่ละวงเฉลี่ยประมาณ 20-24 วัน ครูผู้ควบคุมจะมีเวลาให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมช่วงปิดเทอมมากกว่าเวลาช่วงเปิดเทอม ทั้งนี้เพื่อให้ความสามารถในการบรรเลงของนักเรียนได้เร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัญหา

1. โรงเรียนไม่มีอาคารสถานที่พักค้างแรม
2. โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการเข้าค่ายฝึกซ้อม
3. นักเรียนบรรเลงเพลงไม่ได้ตามกำหนด
4. การฝึกซ้อมเวลา 20.00 น. ไม่สามารถใช้เสียงได้เพราะใกล้ชุมชน

แนวทางแก้ไข

1. การฝึกซ้อมไม่ต้องเข้าค่ายพักค้างแรม ให้ผู้ปกครองมารับนักเรียนที่บ้าน แล้วมาส่งนักเรียนตอนเช้า
 2. ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเข้าค่ายโดยจัดอาหารเลี้ยงนักเรียน
 3. ให้นักเรียนที่มีปัญหาฝึกซ้อมเพิ่มเติม แก้ไขส่วนที่บกพร่อง โดยมีครูผู้ฝึกซ้อมหรือมอบหมายให้รุ่นพี่ดูแล
 4. การฝึกซ้อมเวลา 20.00 น. จะไม่ใช่เสียงดังแต่จะใช้ฝึกซ้อมในห้องดนตรีให้นักเรียนออกเสียงตามตัวโน้ต หรือฝึกซ้อมเดินแปรขบวนแทนแต่ไม่เล่นเครื่องดนตรี
- การจัดตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตในช่วงเวลาเข้าประกวด มีการจัดแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

ตาราง 31 ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเข้าประกวดรูปแบบที่ 1

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	กลุ่มย่อย - ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
13.00 - 17.00 น.	- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด
19.00- 22.00 น.	- ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด

ตาราง 32 ตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเช้าประภครูปแบบที่ 2

วันฝึกซ้อม/ ช่วงเวลา	เรื่องที่ฝึกซ้อม
9.00 -10.00 น.	- ออกกำลังกายโดยการวิ่ง 5-10 นาที - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs)
10.00 – 13.00 น.	กลุ่มย่อย - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประภค
13.00 - 18.00 น.	รวมวงใหญ่ - ฝึกโน้ตบทเพลงที่ใช้บรรเลงประภค

จากตารางการฝึกซ้อมพบว่าการจัดตารางการฝึกซ้อมในช่วงเวลาประภค ถือว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญเป็นช่วงเวลาการเตรียมตัว เนื้อหาในการฝึกซ้อมมีการฝึกกลม เทียบเสียง เน้นการเป่า บันไดเสียง (Scale) เป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals) การเป่ายืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) มีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประภค มีการรวมวงบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประภค ทั้งหมดจะอยู่ในการดูแลของครูผู้ฝึกซ้อม หรือครูผู้เป็นวาทยากร

ปัญหา

1. นักเรียน บรรเลงบทเพลงประภคยังไม่มีคุณภาพ
2. นักเรียน ไม่เข้าใจเนื้อหา ของบทเพลง ที่ประภค
3. ครูเปลี่ยนบทเพลงที่จะบรรเลงประภค

แนวทางแก้ไข

1. เพิ่มเวลาการฝึกซ้อม โดยเน้นให้นักเรียน สามารถจำโน้ตเพลงที่บรรเลงประภคได้ และบรรเลงได้ถูกต้องตามเครื่องหมาย ครูผู้ฝึกซ้อมต้องให้นักเรียนฝึกซ้อมกลุ่มย่อยมากๆ จนบรรเลงเข้ากันได้ดี และมีประสิทธิภาพ
2. ครูหรือวาทยากร ต้องอธิบายความเป็นมาของบทเพลงที่ใช้ประภค ทุกเพลง อีกทั้ง นำเพลงที่เป็นต้นฉบับ มาเปิดให้นักเรียนฟัง และเน้นย้ำการบรรเลงของแต่ละท่อนเพลงเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ ถึงวิธีการบรรเลง ในบทเพลงนั้นๆ
3. ไม่ควรเปลี่ยนบทเพลงที่ประภค โดยเฉพาะ มีเวลาเหลือน้อยก่อนการประภคเพราะจะมีปัญหาการบรรเลงของนักเรียน

การจัดตารางการฝึกซ้อมสำหรับการประภควงโยธวาทิตช่วงเช้าประภคมีเนื้อหา ที่นำไปใช้ในการบรรเลงบทเพลงประภค ได้แก่ คุณภาพเสียง (Tone Quality) การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble) ความเป็นนักดนตรี (Musicianship) ทั้งนี้ในการฝึกซ้อม จะเริ่มต้นจากจังหวะช้า ก่อน และฝึกซ้ำๆ เมื่อ

นักเรียนได้ปฏิบัติได้แล้วจะเพิ่มความเร็วของจังหวะขึ้น ครูผู้ฝึกซ้อม และนักเรียนรุ่นพี่จะมีส่วนช่วยในการปฏิบัติเป็นตัวอย่างได้ดี

ปัญหา

1. นักเรียนบรรเลง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) ไม่ได้ ทำให้บทเพลงขาดความไพเราะ
2. บทเพลงที่นักเรียนบรรเลง ไม่มีความ สมดุลย์ของเสียง
3. บทเพลงยากเกินไปสำหรับนักเรียน

แนวทางแก้ไข

1. ให้นักเรียน นำแบบฝึกหัดเรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) มาฝึกทบทวนใหม่ โดยวิธี เล่นช้าๆ ก่อนและค่อยเร็วขึ้น และฝึกบ่อยๆ จนทำได้
2. ฝึกให้นักเรียน เล่นรวมวงบ่อยๆ และในระหว่างรวมวง ให้นักเรียนฟังเสียงของเพื่อนในวง ด้วย
3. ควรมีบทเพลงสำรองไว้ หรืออาจฝึกซ้อมเพลง มากกว่าบรรเลงประกวด เพื่อเก็บไว้เลือกใช้ ในเวลาจำเป็น

การวางแผนการใช้สถานที่ เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ วงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด เป็นอย่างดี การฝึกซ้อมจะใช้ห้องดนตรีเป็นหลักซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีอยู่แล้ว แต่บางโรงเรียนก็มี สถานที่ไม่เพียงพอ การแบ่งกลุ่มเครื่องดนตรีฝึกซ้อมจะใช้สถานที่บริเวณใกล้ๆ กับตึกดนตรีเพื่อสะดวกในการสอนของครู และรวมวง เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ส่วนใหญ่ต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้ การซ่อมแซมเครื่องดนตรีจะตั้งงบประมาณซ่อมแซมเครื่องดนตรีของวงโยธวาทิตทุก ๆ ปี โดยมีการสำรวจความเสียหายของเครื่องดนตรีจัดการซ่อมเพื่อเตรียมใช้ในการประกวด

ปัญหา

1. สถานที่ไม่เพียงพอกับการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย และต้องใช้สถานที่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน
2. งบประมาณสำหรับการสนับสนุนการประกวดวงโยธวาทิตมีไม่เพียงพอ

แนวทางการแก้ไข

1. การฝึกซ้อมใช้การวางแผนตามหน้าที่ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ตามความเหมาะสมและเห็นสมควรของครูผู้ฝึกสอน โดยการซ้อมย่อยตามไทม์ไลน์ของโรงเรียน ตามใต้อาคารเรียนของโรงเรียน ตามห้องเรียนที่สามารถใช้ได้ตามความเหมาะสม และประสานงานกับครูที่จะมาใช้สถานที่ เป็นต้น

2. หางบประมาณจากแหล่งสนับสนุนภายนอก เนื่องจากงบประมาณจากโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการการทำวงโยธวาทิตของโรงเรียน ดังนั้นทางวงจึงมีงบประมาณจากภายนอก ได้แก่

- 2.1 เงินรายได้จากหน่วยงานต่างๆ ให้วงโยธวาทิตไปร่วมบรรเลง รับงานเล่นดนตรีตามงานต่าง ๆ ซึ่งเฉลี่ยค่าจ้างในการรับงานแต่ละครั้งราคาอยู่ที่ 30,000 – 50,000 บาท ซึ่งทางวงโยธวาทิตมี

งานจ้างอยู่เรื่อย ๆ โดยการรับงาน 5 ครั้ง สามารถซื้อเครื่องดนตรีได้ 1 ชิ้น พร้อมกับเปลี่ยนอุปกรณ์ และซ่อมแซมเครื่องดนตรีได้

2.2 ขอสปอนเซอร์จากร้านค้าต่าง ๆ หรือผู้ประกอบการที่อยู่ใกล้ ๆ โรงเรียน โดยการนำนักเรียนไปแสดงให้เห็นความสามารถและความตั้งใจ ทำให้เห็นว่าผู้ที่ให้การสนับสนุนคือส่วนหนึ่งของการก้าวไปสู่ความสำเร็จของวงโยธวาทิต

2.3 รายได้จากเงินรางวัลในการประกวด การประกวดเมื่อวงโยธวาทิตได้รับรางวัล จะได้เงินมาพัฒนาวงโยธวาทิต จากหน่วยงานที่จัดประกวด เมื่อแจ้งให้สถานศึกษาทราบแล้ว สามารถเบิกมาสนับสนุนในการเข้าค่ายหรือจัดซื้อเครื่องดนตรี เพื่อใช้ในการประกวดต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การจัดตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน พบว่าการฝึกซ้อมจะดำเนินการฝึกซ้อมทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ รวม 6 วัน ยกเว้นวันอาทิตย์ รวมถึงครูผู้ควบคุม ครูผู้ฝึกซ้อม และนักเรียน ทุกฝ่ายจะมีส่วนร่วมในการจัดเนื้อหาการฝึกซ้อม ในหนึ่งวันจะครอบคลุมกันในทุกรูปแบบ ทุกวงจะเน้นเรื่อง การฝึกการหายใจ การนำลมไปใช้กับเครื่องดนตรีให้ถูกวิธี อีกทั้ง การฝึกจะเน้นแบบฝึก ทั้ง การ - ฝึกบันไดเสียง (Scale) - ฝึกเป่าข้ามเสียงตัวโน้ต (Intervals - ฝึกการยืดหยุ่นของริมฝีปากและการใช้ลม (Lip Slurs) การจัดตารางการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตในช่วงเวลาปิดภาคเรียน พบว่าการฝึกซ้อมจะดำเนินการฝึกซ้อมทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ จำนวน 6 วัน ยกเว้นวันอาทิตย์ เนื้อหาการฝึกซ้อม เช่นเดียวกับการฝึกซ้อมช่วงปิดภาคเรียน แต่ จะเริ่มฝึกซ้อมตั้งแต่ตอนเช้า เพราะนักเรียนไม่ต้องเรียนหนังสือ เป็นต้นไป รวมถึงการจัดเนื้อหาการฝึกซ้อม ในหนึ่งวันจะครอบคลุมกันในทุกรูปแบบ แต่จะเพิ่มเวลาการฝึกซ้อมให้มากขึ้น การฝึกซ้อมเป็นกลุ่มเครื่องดนตรี และเน้นการรวมวงทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความชำนาญในการบรรเลงร่วมกันรู้จักหน้าที่เครื่องดนตรีของตัวเอง ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบรรเลงบทเพลงของวงโยธวาทิต สำหรับการวางแผนฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด วงจะใช้เวลาฝึกซ้อมก่อนการประกวดอย่างจริงจัง ประมาณ 2 - 4 สัปดาห์ ก่อนวันประกวดจริง การฝึกซ้อม จะเริ่มจาก ช่วงเช้า จนถึงช่วงเย็น บางวงจะเลิกเวลา 22 .00 น นั้นหมายความว่า แต่ละวงจะเพิ่มเวลาการฝึกซ้อม มากขึ้น การฝึกซ้อม จะเริ่มจาก การฝึกของแต่ละคน ละเทียบเสียง มีการควบคุมความดัง-เบา และแบ่งกลุ่มการฝึกซ้อมบทเพลง และที่สำคัญ จะเพิ่มเวลาการฝึกซ้อมรวมวงใหญ่ ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะในการบรรเลงรวมวง รู้หน้าที่ของตัวเองในแนวบรรเลง เพื่อให้การบรรเลงมีคุณภาพมากที่สุด การฝึกซ้อมเนื้อหาก่อนการประกวด วงโยธวาทิตที่เข้าร่วมประกวดจะทราบแล้วว่าจะใช้บทเพลงอะไรในการประกวด ส่วนใหญ่จะบรรเลงบทเพลงประกวดจำนวน 3 เพลง เนื้อหาในการฝึกซ้อมจะเป็นเนื้อหาที่นำไปใช้บรรเลงในบทเพลงที่ประกวด ได้การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) การดัดลิ้น (Tonguing) การเป่าตามเครื่องหมาย เช่น Slur Staccato เป็นต้น อีกทั้ง ต้องเน้นการเป่าให้ถูกต้องตามค่าของตัวโน้ต เช่น โน้ตตัวดำ สามพยางค์ โน้ตตัวขาว สามพยางค์ ส่วนใหญ่นักเรียนจะเป่าไม่เท่ากัน ที่ถูกต้องจะต้องเป่าเฉลี่ยให้ตัวโน้ต สามตัวมีค่าเท่ากัน สำหรับการใช้อุปกรณ์เครื่องดนตรี วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ จะใช้วิธีการยืดหยุ่นการฝึกซ้อม ถ้าสถานที่ ไม่ว่างปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ งบประมาณ จะมีการเสนอให้โรงเรียนพิจารณาอนุมัติ รวมถึงเครื่อง

ดนตรี จะตั้งงบประมาณไว้ในแต่ละปี เมื่อถึงเวลา จะทำการสำรวจถ้าพบว่า มีเครื่องชำรุดจะทำการซ่อม ก่อนการประกวด อีกทั้งงบประมาณในส่วนต่างๆ ถ้าไม่เพียงพอจะ หาจากหน่วยงานภายนอก เพื่อดำเนินการ เพื่อการประกวดต่อไป

ตาราง 33 การเปรียบเทียบปัญหา

ลำดับ	ชื่อแบบฝึกหัด	A	B	C	D	E	F
1	การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเวลาเปิดภาคเรียน		✓	✓	✓		
	1. นักเรียนเล็กเรียนไม่พร้อมกัน						
	2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายเรียนพิเศษ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	การวางแผนการฝึกซ้อมในช่วงเวลาปิดภาคเรียน	✓				✓	✓
	1. โรงเรียนไม่มีอาคารสถานที่พักค้างแรม						
	2. โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการเข้าค่ายฝึกซ้อม	✓					
	3. นักเรียนบรรเลงเพลงไม่ได้ตามกำหนด	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	การวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	1. นักเรียน บรรเลงบทเพลงประกวดยังไม่มี คุณภาพ						
	2. นักเรียน ไม่เข้าใจเนื้อหา ของบทเพลงที่ประกวด	✓			✓		✓
4	การวางแผนการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด มีเนื้อหาอย่างไร						
	1. นักเรียนบรรเลง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) ไม่ได้ ทำให้บทเพลงขาดความไพเราะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	2. บทเพลงที่นักเรียนบรรเลง ไม่มีความ สมดุลของเสียง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3. บทเพลงยากเกินไปสำหรับนักเรียน	✓		✓		✓	
5	การวางแผนจัดการด้านสถานที่ฝึกซ้อม เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ วงโยธวาทิตช่วงเวลาเข้าประกวด						
	1. สถานที่ฝึกซ้อมประกอบด้วย ห้องซ้อมรวม ห้องซ้อมย่อย ห้องเก็บเครื่องดนตรี ห้องเก็บอุปกรณ์		✓	✓	✓		
	2. งบประมาณไม่เพียงพอต้องหางบประมาณจากแหล่งสนับสนุนภายนอก	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางพบว่าวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศปัญหาเหมือนกันจำนวน 8 ประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายเรียนพิเศษ
- 2) นักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เท่ากันจึงทำให้มีนักเรียนจำนวนหนึ่งบรรเลงไม่ทันเพื่อน
- 3) นักเรียนบรรเลงเพลงไม่ได้ตามกำหนด
- 4) นักเรียน บรรเลงบทเพลงประกวดยังไม่มีคุณภาพ
- 5) ครูเปลี่ยนบทเพลงที่จะบรรเลงประกวด
- 6) นักเรียนบรรเลง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ความดัง เบา (Dynamics) ไม่ได้ ทำให้บทเพลงขาดความไพเราะ
- 7) บทเพลงที่นักเรียนบรรเลง ไม่มีความ สมดุลของเสียง
- 8) งบประมาณไม่เพียงพอต้องหางบประมาณจากแหล่งสนับสนุนภายนอก ปัญหาดังกล่าววงโยธวาทิตทุกวงสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เพราะประสบการณ์ ในการแก้ปัญหาซึ่งจะเกิดขึ้นในการประกวดทุกครั้งจนทำให้ประสบความสำเร็จ ในการประกวดระดับชาติ

การฝึกซ้อมการบรรเลงวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ

จากการศึกษาการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับชาติ จำนวน 6 โรงเรียน ใน 8 ประเด็น ได้แก่

- 1) วิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียงการบรรเลงที่ดี (Tone Quality) ได้อย่างไร
- 2) วิธีการฝึกซ้อมรวมวงท่านมีวิธีการฝึกซ้อมอย่างไรให้มีเสียงที่มีความกลมกลืนกันและมีความสมดุลของเสียงที่ดี (Balance & Blend) แบบฝึกหัดใดในการนำมาฝึกเรื่องความกลมกลืนและความสมดุลของเสียงอย่างไร
- 3) ใช้แบบฝึกหัดอะไร มีเนื้อหาเรื่องใดมาใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงบ้าง และแบบฝึกหัดในเรื่องนั้นๆ มีประโยชน์อย่างไรต่อการบรรเลงบทเพลงประกวดของนักเรียน
- 4) มีการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกวดอย่างไร
- 5) การฝึกซ้อมรวมวง มีการฝึกซ้อมบรรเลงบทเพลงประกวดอย่างไร ใน เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่ทำให้การบรรเลงมีคุณภาพ
- 6) วิธีการฝึกซ้อมเพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลงให้กับนักเรียนอย่างไรบ้าง
- 7) การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวดจริงมีวิธีการและรูปแบบใดบ้าง
- 8) การซ้อมใหญ่ก่อนถึงวันประกวด ต้องคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง มีการสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาวงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง พบว่า การฝึกซ้อมให้มีคุณภาพในการบรรเลงมีวิธีการสอดคล้องกันคือนักเรียนจะต้องมีพื้นฐานการเล่นเครื่องดนตรีที่ถูกต้อง โดยจะเน้นเรื่อง การฟัง จากต้นแบบ ครูผู้ควบคุมมีแนวคิดแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบดังนี้ แนวความคิดที่ 1 ให้นักเรียนฝึกคุณภาพเสียงการฟังจากต้นแบบ เช่น ครูผู้สอน รุ่นพี่หรือศิษย์เก่าในกลุ่มเครื่องดนตรี บทเพลงคลาสสิกจากแผ่น ซีดี แนวความคิดที่ 2 ให้นักเรียนฝึกคุณภาพเสียงการฟัง จากเครื่องมือคีย์บอร์ด ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีต้นแบบเสียงที่มีคุณภาพจากการที่ได้ยินและเกิดการเลียนแบบเสียง ทำให้นักเรียนซึมซับเสียงที่ดีและมีคุณภาพ การฝึกซ้อมรวมวงให้มีเสียงกลมกลืน และมีความสมดุล (Balance/Blend) ได้เน้นการฝึกซ้อมให้เกิดความสมดุลของเสียงและความ กลมกลืนที่สอดคล้องกัน โดยเน้น “การฟัง” เป็นหลัก แต่จะแตกต่างกันในวิธีการและรูปแบบของ การฝึกซ้อม ดังนี้แบบที่ 1 รูปแบบการฝึกซ้อมในเรื่องของความสมดุลของเสียงและความกลมกลืนกันของเสียง คือ ให้นักเรียนในกลุ่มเครื่องดนตรีเสียงต่ำเป่าลากยาวก่อน เพื่อเป็นเสียงต้นแบบให้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ได้ฟังเสียงและเลียนแบบซึ่งอยู่ภายใต้ของเสียงที่มาก่อน

แบบที่ 2 รูปแบบที่ เน้นให้มีการฝึกซ้อมกลุ่มย่อย (Section) จากการฟังตัวอย่าง เสียงจากรุ่นพี่ที่สามารถบรรเลงได้ดี และมีโทนเสียงที่ดีที่สุดในกลุ่ม แล้วสมาชิกที่เหลือในกลุ่มจะทำการเป่าโดยเกิดการซึมซับของรูปแบบเสียงต้นแบบในกลุ่มด้วยตนเอง และนักเรียนจะเรียนรู้จากการปรับความสมดุลกันเองในกลุ่มเล็กๆ ด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญ และเมื่อเข้าสู่กระบวนการ ฝึกซ้อมรวมวง นักเรียนในกลุ่มต่างๆ ก็ปรับความกลมกลืนเข้าหากันได้ในที่สุด สำหรับวงโยธวาทิต มีเนื้อหาการฝึกซ้อมเพื่อใช้ในการบรรเลงบทเพลงประกวดได้แก่ เรื่อง Long Ton / interval /scale /Articulation/ Chord /Choral / Tong + Chord และพบว่า การฝึกซ้อมรวมวงจะนำแบบฝึกหัดสำหรับวงโยธวาทิตจำนวน 9 แบบฝึก ดังนี้

ตาราง 34 แบบฝึกหัดที่วงโยธวาทิตใช้ฝึก

ลำดับ	ชื่อแบบฝึกหัด	A	B	C	D	E	F
1	Symphonic Band Technique ของ Tom c. Rhodes Donald Bierschenk	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	3D Band Book 1&2 ของ James D. Ployhar & George B. Zepp	✓	✓	✓	✓	✓	
3	Best In Class comprehensive band method ของ Bruce Pearson	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Essential Elements Christmas Favorites ของ Michael Sweeney	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Tone Studies "2" For Band ของ James Curnow	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	The Breathing gym ของ Sam Pilafian and Patrick Sheridan	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Essential Elements 2000 Book I&II ของ Tom C. Rhodes, DonaldBierschenk, Tim Lautzenheiser	✓	✓	✓		✓	✓
8	Essential Technique ของ Tom C. Rhodes Donald, Bierschenk Tim,Lautzenheiser	✓		✓		✓	✓
9	พัฒนาแบบฝึกหัดเป็นของวงโยธวาทิต	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางพบว่าวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศการประกวดทั้งนี้บรรเลงและแปรชบวนจะต้องมีการบรรเลงบทเพลงที่มีคุณภาพเสียงดีกว่าวงอื่น นั้นหมายความว่า จะต้องกระบวนการฝึกซ้อมที่ดี โดยมีแบบฝึกหัดเพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาการบรรเลง แบบฝึกที่วงโยธวาทิตนำมาฝึกซ้อมจะมีจำนวน 9 แบบฝึกหัด โดยมีแบบฝึกหัดที่ทุกวงใช้อยู่เป็นประจำ จำนวน 6 แบบฝึกหัด ดังนี้ 1) Symphonic Band Technique 2) Best In Class comprehensive band method 3) Essential Elements Christmas Favorites 4) Tone Studies "2" For Band 5) The Breathing gym 6) พัฒนาแบบฝึกหัดเป็นของวงโยธวาทิต โดยเฉพาะแบบฝึกหัดลำดับที่ 9 ของตารางคือพัฒนาแบบฝึกหัดเป็นของวงโยธวาทิตจะมีความสำคัญมากในการพัฒนาการฝึกซ้อมเพราะวงโยธวาทิตจะนำแบบฝึกหัด

ทั้งหมดมารวมกันแล้วนำส่วนที่ดีของแบบฝึกหัดมาทำเป็นแบบฝึกของตัวเองหรือบางครั้งนำท่อนเพลงในการประกวดมาเป็นแบบฝึกหัด ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบรรเลงบทเพลงเพื่อใช้ในการประกวด การเลือกบทเพลงที่ใช้ประกวด วงโยธวาทิตจะคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน ความยากง่ายของบทเพลง ความยาวของบทเพลง และ เลือกบทเพลงที่บรรเลงประกวด โดยศึกษาระเบียบกติกา การประกวด บทเพลงที่เลือกต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน คำนึงถึงโปรแกรม เพลงที่บรรเลงประกวดทั้งหมด อีกทั้งต้องศึกษากำหนดเวลาที่กติกากำหนดทั้งนี้จะมีผลต่อคะแนน บางวงเลือก บทเพลงที่ยากแต่นักเรียนบรรเลงไม่ได้ หรือต้องใช้เวลาในการฝึกซ้อมมากไม่ทันประกวด บางวงเลือกเพลงที่ง่ายเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับวงอื่นที่เลือกเพลงยากกว่าก็จะมีผลกับคะแนน

การฝึกซ้อมรวมวง เรื่อง การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ได้มีรูปแบบของการฝึกซ้อม การควบคุมลักษณะเสียง ในเรื่องของการฝึกการออกเสียงให้มีความชัดเจนและถูกต้อง โดยควรเริ่มจากการฝึกในจังหวะช้าเร็ว และนำรูปแบบและส่วนโน้ตมาดัดแปลงมาใช้กับบันไดเสียง เพื่อทำการฝึกซ้อมจนเกิดความชำนาญ ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการฝึกการเป่าจากโน้ตจริง อีกทั้ง ครูยังได้ออกแบบรูปแบบของแบบฝึกหัดเอง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดที่นักเรียนของตนเองมีความบกพร่อง

การฝึกในรายละเอียดมีสองรูปแบบ รูปแบบที่ 1 เห็นความสำคัญของจังหวะ โดยให้นักเรียนปรบมือตามรูปแบบจังหวะในแบบฝึกหัด เพื่อสร้างความเข้าใจในรูปแบบจังหวะ จากนั้นจึงเข้าสู่การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีต่อไป รูปแบบที่สอง ได้เน้นให้นักเรียนทำการฝึกการควบคุมลักษณะเสียง และจังหวะ โดยเริ่มจากการร้อง ก่อน เพื่อทำความเข้าใจเครื่องหมาย วิธีปฏิบัติตามเครื่องหมาย และนำเข้าสู่การบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี

วิธีการฝึกซ้อมเพลงประกวดและการลำดับขั้นตอนของการฝึกซ้อมกับบทเพลง ครูจะให้นักเรียนได้ทำการฟังบทเพลงตัวอย่างจากสื่อต่างๆ ก่อนที่จะทำการแจกโน้ตเพลงให้กับนักเรียน เพื่อแยกซ้อมในแต่ละกลุ่มเพื่อนำไปฝึกซ้อมและทำความเข้าใจกับบทเพลง จากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง โดยกำหนดการฝึกซ้อมเป็นแต่ละท่อนเพลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป ครู หรือวาทยกร จะทำการศึกษาบทเพลงก่อนที่จะทำการฝึกซ้อมการบรรเลงบทเพลง อีกทั้งได้แนะนำและอธิบายความหมายและรูปแบบของบทเพลงให้กับนักเรียนได้ฟัง นักเรียนจะเข้าใจในบทเพลงและบรรเลงบทเพลงได้ด้วยความเข้าใจและตีความหมายของบทเพลงได้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาวงโยธวาทิต ทั้ง 6 วง เรื่องวิธีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพเสียง การบรรเลงที่ดีพบว่าการฝึกการใช้ลม การวางปาก ที่ถูกต้อง เป็นพื้นฐานในการผลิตเสียงให้มีคุณภาพ โดยจะเน้นการฟังจากต้นแบบ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีแบบ และตัวอย่าง อีกทั้ง ครูผู้ฝึกซ้อม ต้องให้นักเรียนได้มีทักษะการเป่าที่มีคุณภาพ โดยการฝึกเป่า ลากเสียงยาว (Long Ton) ถึงแม้จะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อก็ตาม เพราะนักเรียนจะชอบเป่าบทเพลงมากกว่า การฝึกเป่า รวมถึง Lips Slur หรือ Lips flexibility และการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) การฝึกจะต้องทำบ่อยๆ ทำซ้ำๆ อย่างถูกต้อง จนเกิดความเคยชิน มีความชำนาญ จนในที่สุดจะเกิดความเชี่ยวชาญ เมื่อเห็นโน้ตในบทเพลงสามารถเป่าตามเครื่องหมายได้ถูกต้องและมีคุณภาพ รวมถึงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแนวความคิดที่จะผลิตเสียงให้มี

คุณภาพสอดคล้องกับแนวความคิดของวิทเธอร์ (2001) และเฮลล์(2001) ซึ่งวิธีการฝึกซ้อมนั้นเป็นแนวทางของผู้เชี่ยวชาญ ที่กล่าวมา เมื่อนักเรียนมีแนวความคิดที่จะผลิตเสียงที่มีคุณภาพ จะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพเสียงของวงตามมาอีกด้วย การฝึกซ้อมรวมวงให้มีเสียงกลมกลืน และมีความสมดุล (Balance/Blend) โดยจะมุ่งเน้น เรื่องการฟัง การฝึกซ้อมทุกครั้ง จะต้องฟังเสียงของเครื่องดนตรีที่เล่นรวมกัน ฟังเสียงเครื่องดนตรีของตัวเองก่อน แล้วค่อยๆ ฟังเสียงเครื่องดนตรีของเพื่อนๆ โดยมีวิธีการฝึกการบรรเลง จากกลุ่มเครื่องดนตรีเดียวกัน จากนั้นฝึกการฟังเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ เพราะฟังง่ายแล้วค่อยฟังเครื่องดนตรีที่ระดับเสียงสูงขึ้น ครูผู้สอนควรใช้เครื่องคีย์บอร์ด (Keyboard) เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฟังเสียงที่ถูกต้อง เพราะการผลิตเสียงจากเครื่องเป่าจะไม่ค่อยมีความเที่ยงตรงของเสียง (Intonation) เมื่อนักเรียนได้ฟังเสียงที่ถูกต้อง บ่อยๆ ซ้ำๆ นักเรียนจะผลิตเสียงที่มีความเที่ยงตรงมากขึ้น การฝึกซ้อมดังกล่าวจะส่งผลให้การบรรเลงบทเพลงมีประสิทธิภาพ

วงโยธวาทิต ที่ประสบความสำเร็จ ได้ใช้แบบฝึกหัด 1. Symphonic Band Technique ของ Tom c. Rhodes Donald Bierschenk 2. 3D Band Book 1&2 ของ James D. Ployhar & George B. Zepp 3. Best In Class comprehensive band method ของ Bruce Pearson 4. Essential Elements Christmas Favorites ของ Michael Sweeney 5. Tone Studies "2" For Band ของ James Curnow 6. The Breathing gym ของ Sam Pilafian and Patrick Sheridan 7 Essential Elements 2000 Book I&II ของ Tom C. Rhodes, Donald Bierschenk, Tim Lautzenheiser. 8. Essential Technique ของ Tom C. Rhodes Donald, Bierschenk Tim, Lautzenheise 9. แบบฝึกหัดที่ออกแบบขึ้นเอง วงโยธวาทิต ทั้ง 6 วงที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ จะออกแบบฝึกหัดเป็นของตัวเอง โดยการนำท่อนเพลงประกวดที่มีจังหวะและส่วนโน้ตที่ยาก และท่วงทำนองสำคัญๆ มาดัดแปลง เพื่อนำมาใช้ฝึกให้กับนักเรียนของตนเอง เช่น การดัดแปลงส่วนโน้ตให้เป่าในรูปแบบของบันไดเสียง เป็นต้น

การเลือกบทเพลงที่ใช้บรรเลงประกวด วงโยธวาทิตที่ประสบความสำเร็จในการประกวดจะมีวิธีเลือกบทเพลงในการประกวดที่มีระดับความยาก 5 -6 ในการเลือกบทเพลงบรรเลงประกวดที่มีระดับความยากสูง ๆ จะส่งผลให้ได้คะแนนมากกว่าวงที่บรรเลงบทเพลงที่มีระดับความยากต่ำ แต่ต้องพิจารณาคูว่านักเรียนสามารถบรรเลงได้อย่างมีคุณภาพ ประเด็นสำคัญในการเลือกเพลงประกวดจะต้องคำนึงถึงโปรแกรมการบรรเลงทั้งหมดด้วย ถ้ามีการบรรเลงเพลงประกวด 3 บทเพลง แต่ละบทเพลงต้องมีความแตกต่างกัน และที่ยิ่งไปกว่านั้นคือ เพลงเลือกตามความถนัดจะต้องแสดงความสามารถของนักเรียนว่าวงของเราบรรเลงได้มีคุณภาพกว่าวงอื่น

วงโยธวาทิตที่ประสบความสำเร็จในการประกวดจะเน้นเรื่องการบรรเลงให้ถูกต้องตามการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ก่อนการฝึกซ้อมบทเพลงประกวด หรือการฝึกซ้อมรวมวง จะต้องให้นักเรียนทบทวนแบบฝึกหัด เรื่องการเป่าให้ถูกต้องตามเครื่องหมายก่อน รวมถึงในเรื่องของการนำบันไดเสียงต่างๆ รวมถึงบันไดเสียงโครมาติก มาใช้ในการบรรเลง เพื่อฝึกการไล่นิ้วของนักเรียนให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น ถ้านักเรียนมีปัญหา จะนำแบบฝึกหัด 3D Band Book มาใช้แก้ปัญหาในบางเทคนิค ที่นักเรียนได้ขาดไป แล้วนำวิธีการเป่าอย่างถูกต้องในแบบฝึกหัดมาใช้กับบทเพลงที่ประกวด ที่สำคัญครูแก้ไขทันทีที่นักเรียนเป่าผิดหรือหยุดการซ้อมทันที แล้วอธิบายทำความเข้าใจว่าการเป่าอย่างถูกต้องเป็น อย่างไรเพื่อการบรรเลงอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับเรื่องลำดับ

ขั้นตอนการฝึกซ้อมบทเพลงประกวด เมื่อได้บทเพลงที่จะใช้บรรเลงประกวดแล้ว ครู จะทำการศึกษาบทเพลงนั้นอย่างละเอียด โดยการวิเคราะห์บทเพลงถึงจุดเด่นของแต่ละเพลง จัดบันทึกลงในสกอ์ของบทเพลง ประชุมนักเรียน พร้อมแจกโน้ต อธิบายถึงการบรรเลงของแต่ละเพลง กำหนดว่าควรซ้อมบทเพลงใดก่อน บางวงจะฝึกซ้อมเพลงที่มีความยากที่สุดก่อน หรือบางวงจะฝึกซ้อมเพลงที่มีความง่ายก่อน แล้วแต่ช่วงเวลา และสถานการณ์ ขั้นตอนที่สำคัญของการฝึกซ้อมบทเพลงประกวดคือ นักเรียนแต่ละคนต้องฝึกซ้อมบทเพลงได้อย่างมีคุณภาพ เสียก่อน แล้วทำการซ้อมกับกลุ่มเครื่องดนตรี แล้วสุดท้ายถึงจะฝึกซ้อมรวมวง

วงโยธวาทิตจะมีจัดการซ้อมใหญ่ก่อนการประกวดโดยซ้อมให้เหมือนการประกวดจริง ทั้งนี้เป็นการเตรียมพร้อม นักเรียนที่เข้าประกวด และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ขนอุปกรณ์การประกวด ก่อนการประกวดครู หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายต้องไปดูสถานที่ประกวดจริง หรือคณะกรรมการจะพาตัวแทนวงโยธวาทิตที่เข้าประกวดดูสถานที่ประกวด เป็นโอกาสดีที่จะได้ทดสอบว่ามีสภาพเสียงอย่างไร อาจจะใช้วิธีปรบมือ ว่ามีเสียงก้องไหม แล้วนำไปหาสถานที่ที่คล้ายกันในการซ้อมใหญ่ของเรา การซ้อมใหญ่ต้องซ้อมในเวลาประกวดจริง เช่นประกวดเวลา 11.00 น ก็จะต้องซ้อมเวลา 11.00 น เพราะวิธีการซ้อมจะต้อง คำนึงถึง วิธีการก่อนการประกวดจริงด้วย คือ กำหนดเวลาก่อน 2 ชั่วโมง วงต้องเทียบเสียงให้เรียบร้อย แต่ละกลุ่มซ้อมทบทวนบทเพลง ครู หรือ วาทยกร จะต้องฝึกซ้อมบทเพลงก่อนการซ้อมใหญ่ เน้นการบรรเลงพูด คอย อธิบายการบรรเลง เพื่อเตรียมพร้อมนักเรียน เมื่อถึงเวลาจึงทำการซ้อมใหญ่ หลังจากเสร็จการซ้อมใหญ่ ต้องมีการประเมินว่าการซ้อมเป็นอย่างไร มีจุดต้องแก้ไขอย่างไร การบรรเลงอย่างมีคุณภาพ การซ้อมใหญ่ก่อนการประกวดวงโยธวาทิตที่ประสบความสำเร็จ จะคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน ด้านสถานที่ ด้านการฝึกซ้อมบทเพลงที่ประกวด ตามลำดับเพลงในการประกวด ต้องมีการบรรเลงอย่างมีคุณภาพด้วย ด้านการเตรียมการ รถบัสสำหรับนักเรียน รถขนเครื่องดนตรี อาหารต้องเพียงพอต่อนักเรียน และ Staff ด้านเวลา การบรรเลงบทเพลงประกวดต้องเป็นไปตามกติกาที่กำหนด ที่สำคัญที่สุดคือการฝึกซ้อมใหญ่ต้องคำนึงถึงการประกวดจริง

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดย มีกระบวนการสร้างคู่มือการพัฒนาของวงโยธวาทิตได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ มาจากแนวคิดคือ นำผลวิจัยของการศึกษาในครั้งนี้มาสังเคราะห์ แล้วนำมาผสมผสานกับเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ ซึ่งเน้นศึกษาเฉพาะ การสร้างคุณภาพเสียง (Tone Quality) ที่ดี มีแนวคิดดังนี้ (เกณฑ์กรรมการ + ผลวิจัย = คู่มือ) โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง 2) แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิต 3) โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด

สรุปการศึกษา

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตมีเนื้อหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อม เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนางวงโยธวาทิตสู่ความสำเร็จในการประกวดระดับชาติและนานาชาติทั้ง นำเสนอแนวทางการฝึกซ้อมอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีแบบฝึกหัดรวมวง เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง มีจุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนได้รู้จักการบรรเลงร่วมกัน รู้จักหน้าที่ของตนเอง โดยใช้แบบฝึกหัดที่บรรเลงรวมวง สามารถบรรเลงไปพร้อมกันทั้งวง แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตจะมีเนื้อหา เน้นเรื่องเทคนิคการบรรเลงที่จำเป็นได้แก่ การฝึกซ้อมการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เพื่อให้ นักเรียนได้มีพื้นฐานที่ถูกต้อง ที่จะพัฒนาสู่การบรรเลงที่มีคุณภาพ แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค ได้แก่ แบบฝึกหัด ทรัมเป็ต (Trumpet) แบบฝึกหัด เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) แบบฝึกหัด ทรอมโบน (Trombone) แบบฝึกหัด ยูโฟเนียม (Euphonium) แบบฝึกหัด ทูบา (Tuba) ประกอบด้วย 1) แบบฝึกหัดลากเสียงยาว 2) แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง Natural Tenuto Staccato Marcato 3) แบบฝึกหัด Slur และ Staccato 4) แบบฝึกหัดผสม Slur Staccato และ Marcato 5) แบบฝึกหัดไลบั้นไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง 6) แบบฝึกหัดทักษะความคล่อง ของการเล่นเครื่องดนตรี 7) ตัวอย่างบทเพลงสำหรับการประกวด โดยมีแบบฝึกเป็นแนวทางการ ฝึกซ้อม และสามารถฟังเสียงแบบฝึกหัดในแต่ละแบบฝึกหัดได้โดยนำโทรศัพท์มาสแกน QR code เมื่อนักเรียนแต่ละคนบรรเลงได้ถูกต้องจะส่งผลต่อการบรรเลงรวมวง ที่มีคุณภาพ ตามเกณฑ์การ ประกวดของคณะกรรมการตัดสิน

โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด มีจุดมุ่งหมายให้โรงเรียน รวมทั้ง ครู นักเรียน ที่ จะเข้าร่วมการประกวด จะต้องดำเนินการ ใน ระยะเวลา 1 ปี จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความ พร้อมในการประกวด 6 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพื้นฐานนักเรียนวงโยธวาทิต กิจกรรม ที่ 2 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมที่สอนน้อง กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบรรเลง คอนเสิร์ต กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเข้าร่วม การประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติการพัฒนาสำหรับการประกวดวงโยธวาทิต มีจุดมุ่งหมาย ให้ นักเรียนให้มีคุณภาพในการบรรเลง โดยเน้นแบบฝึกหัดให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาเครื่องดนตรีที่ ตัวเองถนัด รวมถึงเทคนิคต่างๆ ในการบรรเลง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การบรรเลงรวมวง

อภิปรายผล

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต เป็นคู่มือที่สังเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาวงโยธวาทิต จำนวน 6 วง ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดระดับชาติ และ ประสบการณ์ในการเป็นผู้ควบคุมวง ผู้ฝึกซ้อม วงโยธวาทิตจนได้รับรางวัลชนะเลิศ หลายรางวัล คู่มือ นี้จะเริ่มต้นจากการรู้จักเครื่องดนตรี วิธีการฝึกซ้อม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเล่นเครื่องดนตรีประเภท เครื่องเป่าที่เป็นเครื่องหลักของวงโยธวาทิต การให้นักเรียนผลิตเสียงออกมาให้มีคุณภาพทำอย่างไร และตัวอย่างการพัฒนางวงโยธวาทิต โดยจัดกิจกรรมตลอดทั้งปี อีกทั้งวิธีการบรรเลงรวมวงให้มี คุณภาพทำอย่างไรโดยผ่านแบบฝึกหัดเรื่องต่างๆ แต่ทั้งหมดนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการฝึกซ้อมที่ถูกต้อง อย่างสม่ำเสมอ และ ต่อเนื่อง แม้จะใช้เวลา แต่ก็ตามแต่จะได้รับการบรรเลงของวงโยธวาทิตที่มี คุณภาพ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ จะมีการวางแผนการฝึกซ้อมที่มีประสิทธิภาพ ในการจัดตารางการฝึกซ้อมช่วงเปิดภาคเรียนส่วนมากจะทำการฝึกซ้อมทุกวัน ยกเว้นวันอาทิตย์ การฝึกซ้อมจะเริ่มจากเวลาหลังเลิกเรียนช่วงเย็นจนถึงเวลาค่ำ โดยจะเน้นการฝึกกลม และพื้นฐานการบรรเลง ทั้งนี้นักเรียนจะต้องมีเวลาฝึกซ้อมส่วนตัวเพิ่มขึ้น เพื่อแก้ไขการบรรเลงของตนเองที่บกพร่อง โดยคำแนะนำของครู แก้ไขข้อบกพร่องเรื่องได้ มีวิธีการแก้ไขอย่างไร ครูควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมส่วนตัวเพิ่มเติมในช่วงเช้าก่อนทำกิจกรรมเคารพธงชาติ และช่วงพักกลางวัน ทั้งนี้เมื่อนักเรียนได้เพิ่มเวลาการฝึกซ้อมส่วนตัวได้มากขึ้น นักเรียนจะสามารถบรรเลงบทเพลงได้อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสู่กระบวนการฝึกซ้อมรวมวง จะทำให้การบรรเลงของวงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนการจัดตารางการฝึกซ้อมช่วงปิดภาคเรียน ถ้ามีการฝึกซ้อมทุกวัน โดยจัดให้มีการเข้าค่ายที่โรงเรียนได้ก็จะ เป็นผลดีกับการพัฒนาการบรรเลงของนักเรียน เพื่อให้เกิดความพร้อมเพียงและมีระเบียบวินัยในการ ฝึกซ้อมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวงโยธวาทิต อีกทั้งเพื่อฝึกให้เกิดการทำงานร่วมกันของเยาวชนไทยอีก ด้วย ช่วงเวลานี้มีเวลาฝึกซ้อมนักเรียนมากที่สุด ครูควรเน้นเนื้อหาและรูปแบบการฝึกซ้อม ได้แก่ การ ฝึกซ้อมพื้นฐาน ที่สำคัญได้แก่ Long Tone , Lips Slur หรือ Lips Flexibility และ Tonguing การ ฝึกซ้อมกลุ่มเครื่องดนตรี การฝึกซ้อมรวมวง และการฝึกซ้อมส่วนตัวของนักเรียนมาทำการฝึกซ้อม นักเรียนจะได้รับการฝึกซ้อมอย่างเต็มที่

การวางแผนก่อนการประกวดวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ จะวางแผนการฝึกซ้อมเน้น การบรรเลงรวมวง โดยการฝึกทักษะและเทคนิคการบรรเลงต่างๆ ตามกฎเกณฑ์การตัดสินของการ ประกวดที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่จะมีหลักเกณฑ์การตัดสินเหมือนกันในส่วนดนตรี (Music) ได้แก่ คุณภาพเสียง (Tone Quality) ระดับเสียง (Intonation) ความดัง-เบา (Dynamics Range) การ ควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เทคนิค (Technique) การควบคุมจังหวะและอัตราความเร็ว (Rhythm and Tempo) ความสมดุลของเสียง (Balance and Ensemble) วรรณกรรมดนตรี (Music and Literature) การแสดงออกทางด้านดนตรี (Musicianship) ทั้งนี้การฝึกซ้อมจะต้องใช้ เวลา และเริ่มจากจังหวะช้าๆ การบรรเลงที่ถูกต้อง แล้วค่อยเพิ่มความเร็วยิ่งขึ้น จนเท่ากับบทเพลงที่ นำไปประกวด

2. วงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ จะมีการฝึกซ้อมการบรรเลงให้มีคุณภาพจน ได้รับรางวัลชนะเลิศ ต้องมีการฝึกซ้อมให้มีคุณภาพในการบรรเลง โดยเน้นให้นักเรียน ฟัง โดยครูถือ เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้นักเรียนฟังจากตัวอย่างของวงดนตรีที่มีคุณภาพในการบรรเลง จากซีดี(CD) ดีวีดี (DVD) ยูทูป (YouTube) หรือค้นหาจาก กูเกิล (Google) เพื่อให้นักเรียนมีแนวคิดของเสียง และทราบถึงคุณลักษณะของโทนเสียงที่มีคุณภาพ หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า มีเสียงที่ดี มีคุณภาพอยู่ใน สมอง เพื่อทำการผลิตเสียงตามที่ตัวเองได้ฟัง ที่สำคัญคือสามารถนำลม และการควบคุมลมหายใจไป ใช้ให้ถูกวิธี โดยครูต้องทำความเข้าใจและอธิบายวิธีการที่ถูกต้องเพื่อควบคุมเสียงที่ออกมา ให้มี คุณภาพ เมื่อนักเรียนรู้ว่าคุณลักษณะของเสียงที่ดีมีคุณภาพแล้ว และผลิตเสียงได้อย่างมีคุณภาพตาม เสียงต้นฉบับ จะส่งผลให้การบรรเลงบทเพลงที่บรรเลงประกวด ประสิทธิภาพ มีความสมบูรณ์มากขึ้น

เทคนิคการบรรเลงรวมวงให้มีความสมดุลและกลมกลืนกันของเสียง นอกจากการฝึก แบบฝึกหัดแล้วจะต้องเริ่มจากตัวเราเอง ทำหน้าที่การบรรเลงของโน้ตเราให้ถูกต้องแล้ว ต้องฟังเสียง

การบรรเลงของตัวเอง พร้อมกับเสียงของเพื่อน และเสียงของวงเพื่อปรับระดับเสียงของเราให้มีความกลมกลืนกับวง ทั้งการเล่นเสียงเบา – และการเล่นเสียงดัง ตาม เครื่องหมายไดนามิก (Dynamic) จากนั้นให้นักเรียนฟังเสียงของเครื่องดนตรีอื่นๆ ในวงที่ถูกกำหนดให้เป็นเสียงหลัก จากนั้นเครื่องดนตรีที่เหลือในวง ทำการเป่าเสียงที่มีระดับเสียงให้อยู่ภายใต้ของเสียงหลักนั้น โดยไม่ให้มีโทนเสียงของเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งที่เด่นชัดเกินกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ในวง เมื่อนักเรียนมีทักษะการฟังและปรับเสียงของตัวเองจนเกิดความชำนาญแล้ว ก็จะสามารถปรับเสียงของตัวเองจากการฟังเสียงแนวทำนองในบทเพลงจากเครื่องดนตรีอื่นๆ เพื่อทำการปรับเสียงให้เกิดการสมดุลกันตามที่วิทยากรกำหนด ทำให้การบรรเลงบทเพลง เกิดความสมดุลและกลมกลืนกันได้

การฝึกเรื่องการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ที่จะต้องนำไปใช้กับการบรรเลงประภวด ต้องฝึกตามแบบฝึกหัด และปฏิบัติให้ถูกต้องตามเครื่องหมาย ครูควรแนะนำให้นักเรียนเริ่มต้นการฝึกจากจังหวะช้าๆ ก่อน และฝึกซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ เมื่อเกิดความชำนาญนักเรียนจะสามารถนำไปใช้กับบทเพลงที่บรรเลงประภวดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเลือกบทเพลงบรรเลงประภวด ควรเรื่องบทเพลงที่นักเรียนมีความถนัด และบทเพลงที่เลือกต้องแสดงถึงความสามารถของนักเรียน ไม่ควรเลือกบทเพลงที่ใช้ในการประภวดปีที่ผ่านมา เพราะจะทำให้คณะกรรมการมองว่าวงเราไม่มีการพัฒนา การฝึกซ้อมก่อนการประภวดควรมุ่งเน้นที่การฝึกซ้อมบทเพลงที่บรรเลงประภวดเป็นสำคัญ โดยจะต้องบันทึกการบรรเลงแล้วมาฟังเพื่อแก้ไขในการบรรเลงที่บกพร่อง และควรนำแบบฝึกหัดที่สำคัญๆ และมีความเกี่ยวข้องกับส่วนโน้ตในบทเพลง หรืออาจเขียนแบบฝึกเอง แล้วนำมาฝึกซ้อมให้เกิดประโยชน์ เพื่อการบรรเลงที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วงโยธวาทิตที่ประสบความสำเร็จจะทำการฝึกซ้อมใหญ่ เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ในการบรรเลงประภวดให้เหมือนจริง โดยคำนึงถึงความพร้อมของการประภวด ทีมงานที่ช่วยขนเครื่องดนตรี ทีมงานการจัดอาหาร ทีมงานการจัดรถรับ ส่งนักเรียน ทีมงานการจัดวงในการประภวด ที่สำคัญซ้อมใหญ่เวลาบรรเลงประภวดจริง ทำการจับเวลา ตามเวลาเข้าออกที่กติกากำหนดไว้ อีกทั้งสถานที่ในการฝึกซ้อม ต้องคำนึงถึงความใกล้เคียงของเสียงสะท้อนของห้องประภวด เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นชินกับระดับเสียงการบรรเลงของตัวเองให้เหมือนกับสถานที่ประภวดจริงมากที่สุด ควรแจ้งให้ผู้ปกครองหรือศิษย์เก่า มาดูการซ้อมใหญ่ด้วย เพื่อให้นักเรียนจะได้คุ้นเคยกับคนดู เพราะส่วนใหญการฝึกซ้อมจะไม่มีคนดู

ในวันประภวดจริงต้องทำทุกอย่างเหมือนวันซ้อม การเดินทางตามเวลาที่กำหนด ควรไปถึงก่อนเวลาประภวด ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง รับประทานอาหารตามเวลาที่กำหนด ต้องหาสถานที่ให้นักเรียน Warm Up การแยกซ้อมกลุ่ม การซ้อมรวมวง ก่อนการประภวดต้องหาเวลาฝึกซ้อมบรรเลงท่อนเพลงที่สำคัญๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการบรรเลงประภวดอีกครั้ง ถ้าซ้อมทั้ง 3 เพลง ได้ยั้งดี และมีเวลาให้นักเรียนได้พักผ่อนบ้าง และที่สำคัญต้องให้นักเรียนมีสมาธิกับการบรรเลงของวงตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการบรรเลงอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาการจัดกระบวนการเรียนการสอนวงโยธวาทิต ห้องเรียนพิเศษ ห้องเรียนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
2. การศึกษาวิธีการเลือกบทเพลงสำหรับการประกวดวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลระดับชาติ
3. การศึกษากระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตประเภทแปรชบวนที่ได้รับรางวัลระดับชาติ

บรรณานุกรม

- เดมีย์ ทองไชร์. (2556). การศึกษากระบวนการเตรียมวงโยธวาทิตในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อเข้าร่วม
แข่งขันวงโยธวาทิตระดับนานาชาติ, วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยพายัพ.
- เผ่าพันธุ์ อานาจธรรม. (2562). สัมภาษณ์.
- กรมพลศึกษา. (2534). สূจิบัตรการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา พุทธศักราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
พื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพมหานคร, ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชาลิสา รัศมี. (2554). การสอนขับร้องประสานเสียงบทเพลงไทยร่วมสมัยของคณะนักร้องประสานเสียง
สวนพลู สู่เวทีการแข่งขัน เวิลด์ ไคเวิร์ เกมส์. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณรงค์รัช วรมิตรไมตรี. (2560). หลักการทางดนตรีวิทยา. เอกสารประกอบวิชาหลักการทางดนตรีวิทยา.
มหาสารคาม, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2535). สารระดนตรีศึกษา แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ (2561). ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____ (2554). ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ. (2555). การฝึกซ้อมวงซิมโฟนิคแบนด์ ระดับมัธยมศึกษา เพื่อการประกวด.
บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดุริยางค์ทหารบก, ก. (2529). ประวัติวงโยธวาทิต, คัดสำเนา.
- _____ (2531). ประวัติวงโยธวาทิตโลก, คัดสำเนา.
- ถวัลย์ชัย สอนมณฑา. (2547). วงโยธวาทิต. กรุงเทพมหานคร, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____ (2559). คู่มือการพัฒนาวงโยธวาทิต. สมุทรปราการ, โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว.
- ทีฆา โพธิเวส. (2562). สัมภาษณ์.
- ธนากร แพทย์วงศ์. (2541). การศึกษาแผนการฝึก และการคัดเลือกนักดนตรีสำหรับวงโยธวาทิตใน

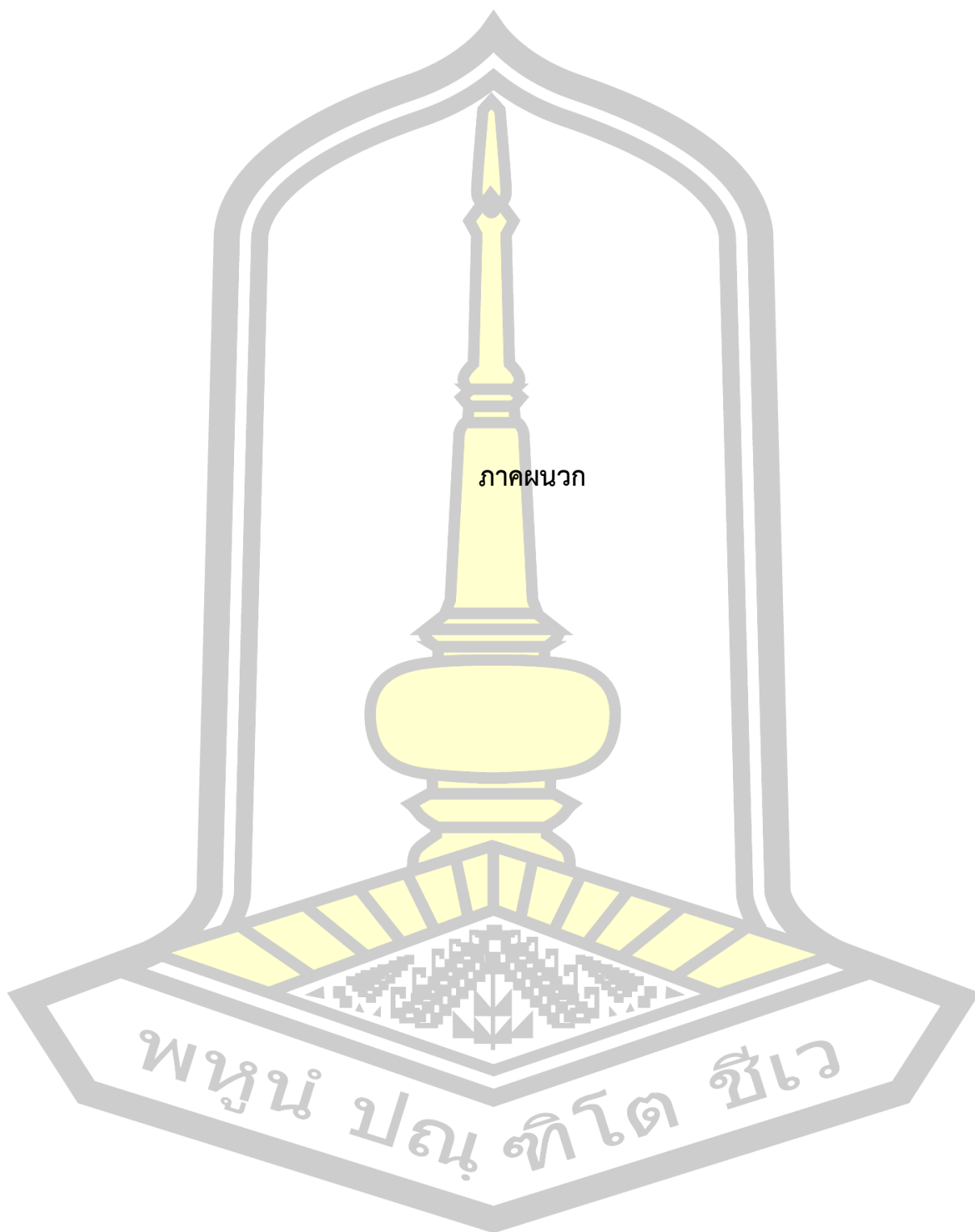
- โรงเรียนมัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิพัทธ์ กาญจนะหุต. (2562). สัมภาษณ์.
- พรสวรรค์ จันทะวงศ์. (2556 - 2557). "การจัดการวงโยชวาทิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา." วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พลศึกษา, ก. (2538). สูจิบัตรการประกวดวงโยชวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา พุทธศักราช 2538.
- มังกร จินดาวัฒน์. (2546). การศึกษาการจัดการวงโยชวาทิตของนักเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วานิช โปตะวานิช. (2011). General Method For Symphonic Band. กรุงเทพมหานคร.
- _____ (2562). สัมภาษณ์.
- สถน โรจรัตนตระกูล. (2554). การจัดการวงโยชวาทิต. กรุงเทพมหานคร, โอเดียนสโตร์.
- สมภพ พึ่งปรีดา. (2562). "สัมภาษณ์."
- สยามดนตรียามาฮา. (2535). สารสารพ่น, YAMAHA WIND CYCLE.
- สวัสดี เงินแย้ม. (2540). การจัดการวงโยชวาทิตในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร, กองประกวดวงโยชวาทิตซึ่งถวายพระราชทาน.
- สิทธิชัย สิทธิการุญย์. (2545). การบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยชวาทิต กรณีศึกษา โรงเรียนวัดสุทธิวารามและโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย. วิชาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกรี เจริญสุข. (2538). ดนตรีชาวสยาม. กรุงเทพมหานคร, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____ (2557). คู่มือครูดนตรี ปลุกดอกไม้ในดวงใจ. นครปฐม, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรติ ประพัฒน์รังสี. (2550). กระบวนการฝึกซ้อมดนตรี (กลุ่มเครื่องลมไม้) กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษา, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อภิชัย เลี่ยมทอง. (2555). "หลักการสำคัญสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด." วารสารดนตรีรังสิต.
- อรรวรรณ บรรจงศิลป์. (2538). การสอนดนตรีระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hammer, M. and J. Champy. (1993). "Reengineering the corporation a manifesto forobusiness revolution." HarperBusiness New York.
- Hancock, C. B. a. W. J. P. (2016). "Wram-up activities of middle and high school band

director participating in state-level concert band ".

Olesen, B. C. (2010). The Impact of Musical Background, Choral Conducting Training and Music Teaching Style on The Choral Warm – up Philosophy and practice of Successful High School Chord. Education University of Maimi.

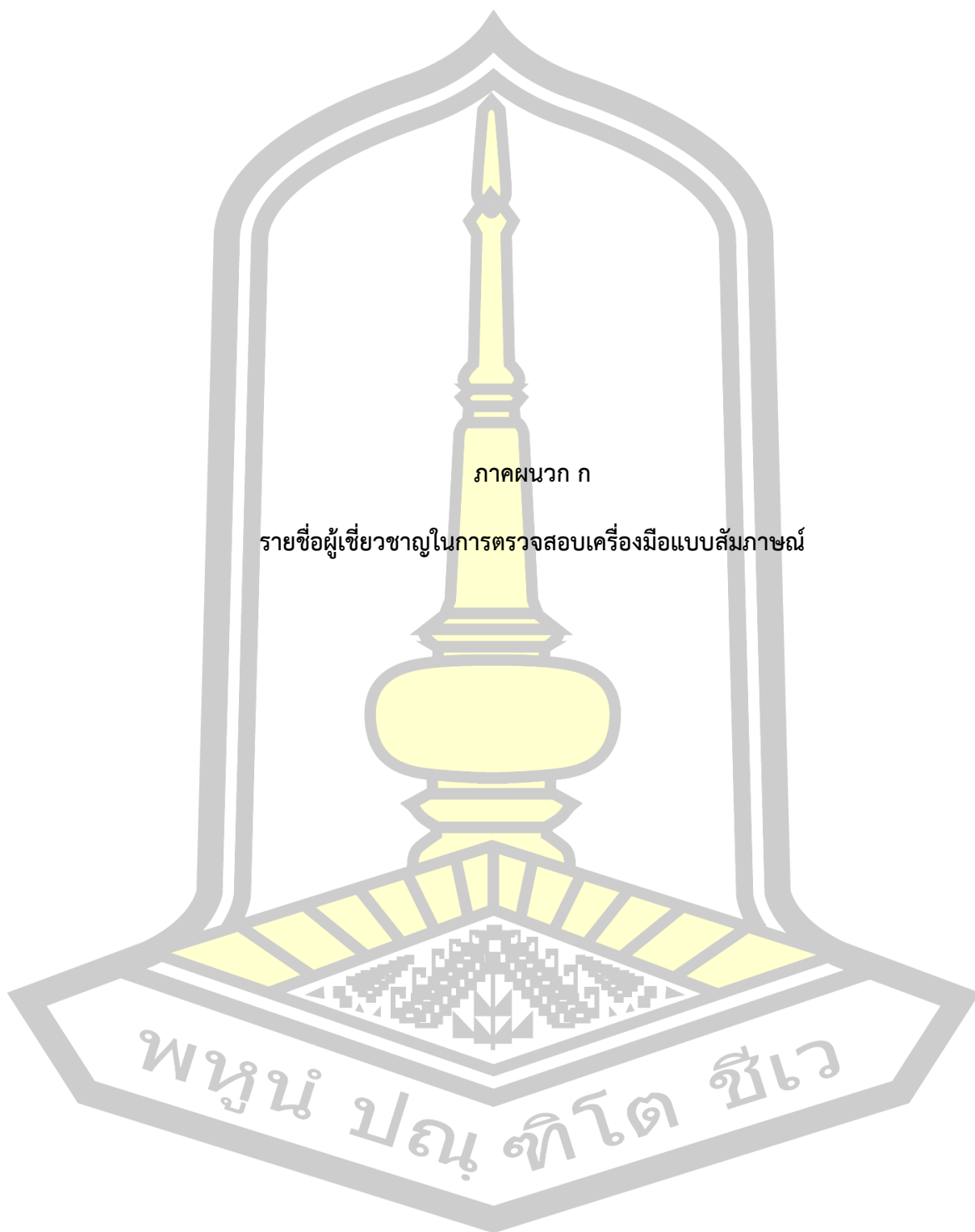
Ormrod, J. E. (2009). "Essentials of Education Psychology." from [https://en.wikipedia.org/wiki/Rehearsal_\(educational_psychology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Rehearsal_(educational_psychology)).

ภาคผนวก

พหุ ประทีป ชัยเว

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายนิพัทธ์ กาญจนะหุต

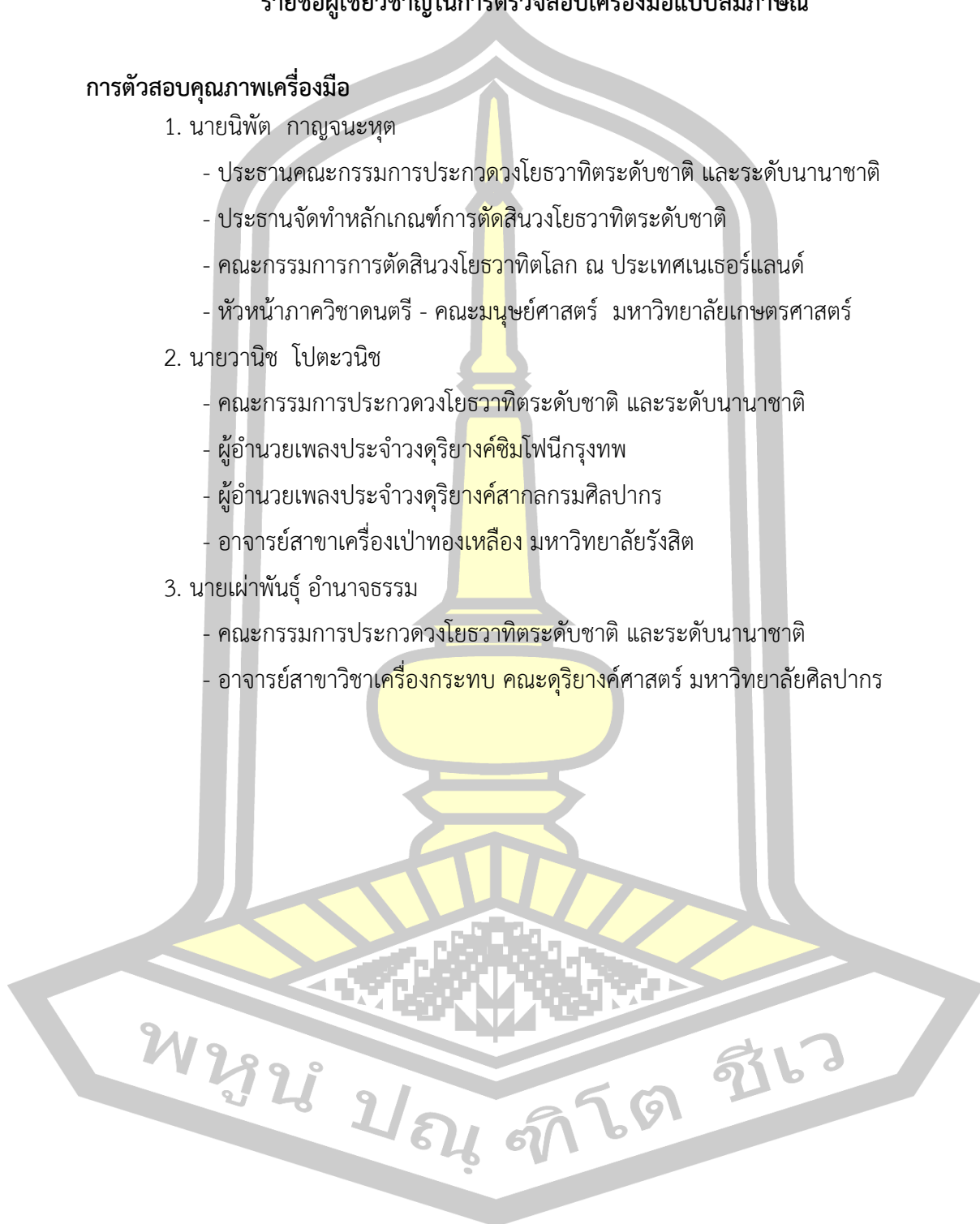
- ประธานคณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
- ประธานจัดทำหลักเกณฑ์การตัดสินวงโยธวาทิตระดับชาติ
- คณะกรรมการการตัดสินวงโยธวาทิตโลก ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์
- หัวหน้าภาควิชาดนตรี - คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

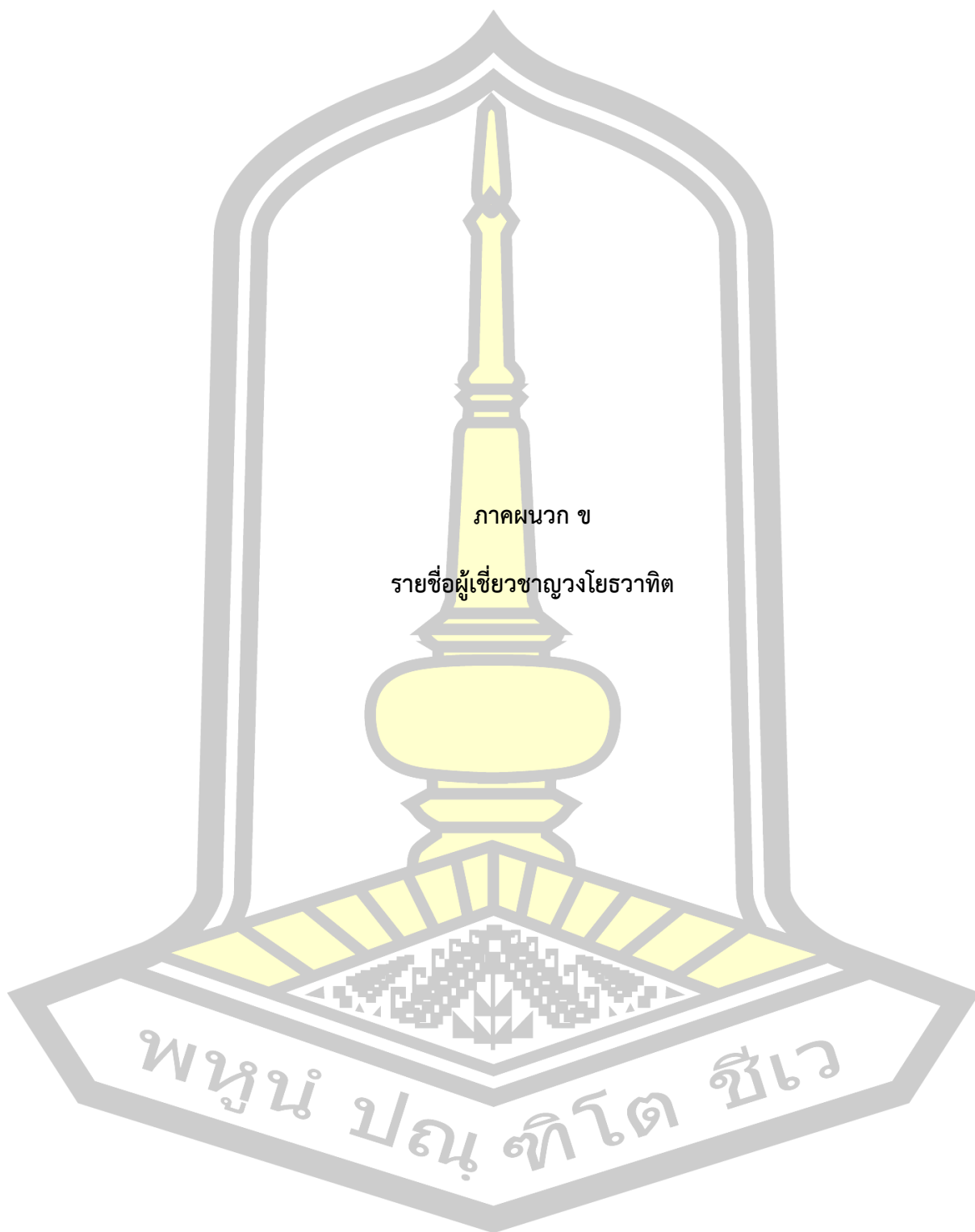
2. นายวานิช โปตะวนิช

- คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
- ผู้อำนวยการประจำวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ
- ผู้อำนวยการประจำวงดุริยางค์สากลกรมศิลปากร
- อาจารย์สาขาเครื่องเป่าทองเหลือง มหาวิทยาลัยรังสิต

3. นายเผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม

- คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
- อาจารย์สาขาวิชาเครื่องกระทบ คณะดุริยางค์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญวงโยธวาทิต

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญวงโยธวาทิต

1. นายนิพัทธ์ กาญจนะหุต
 - ประธานคณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
 - ประธานจัดทำหลักเกณฑ์การตัดสินวงโยธวาทิตระดับชาติ
 - คณะกรรมการการตัดสินวงโยธวาทิตโลก ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์
 - หัวหน้าภาควิชาดนตรี - คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายวานิช โปตะวนิช
 - คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
 - ผู้อำนวยการประจำวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ
 - ผู้อำนวยการประจำวงดุริยางค์สากลกรมศิลปากร
 - อาจารย์สาขาเครื่องเป่าทองเหลือง มหาวิทยาลัยรังสิต
3. พ.ต.ท. ทีฆา โพธิเวส
 - อดีตคณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
 - อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. นายสมภพ พึ่งปรีดา
 - คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
 - อาจารย์สาขาวิชาเครื่องเป่าทองเหลืองวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
5. นายเผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม
 - คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
 - อาจารย์สาขาวิชาเครื่องกระทบ คณะดุริยางค์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พหุ ประถมศึกษา

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

ไกรสร จุฬาทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562

ทิฆา โพธิเวส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2562

นิพัทธ์ กาญจนะหุต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2562

นิสันต์ ยกสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนอรรถวิทย์พัฒนศึกษา จังหวัดกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2562

ประยุทธ์ ชาญอักษร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนหอวัง จังหวัดกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2562

เผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2562

วานิช โปตะวนิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2562

วิษณุ ไซติโยธิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนวัดราชบพิธ จังหวัดกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2562

ศรายุทธ พุทธศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562

สมภาพ พึ่งปรีดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2562

อภิวุฒิ มินาลัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนสุนทรวิจิตร จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562

พูน ปลูก ทัต ชีเว

นายนิพัทธ์ กาญจนะหุต

นายนิพัทธ์ กาญจนะหุต ประธานคณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ ปัจจุบันตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นายวานิช โปตะวนิช

นายวานิช โปตะวนิช คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ ผู้อำนวยการเพลงประจำวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ ผู้อำนวยการเพลงประจำวงดุริยางค์สากลกรมศิลปากร อาจารย์สาขาเครื่องเป่าทองเหลือง มหาวิทยาลัยรังสิต

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

พ.ต.ท. ทีฆา โพธิเวส

พ.ต.ท. ทีฆา โพธิเวส คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับนานาชาติ
อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นายเผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม

นายเผ่าพันธุ์ อำนาจธรรม คณะกรรมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ และระดับ
นานาชาติ อาจารย์สาขาวิชาเครื่องกระทบ คณะดุริยางค์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พหุ ประทีป ชีวะ

นายประยุทธ ชาญอักษร

นายประยุทธ ชาญอักษร ผู้ควบคุมวงโยธวาทิตโรงเรียนหอวัง จังหวัดกรุงเทพฯ

นายนิสันต์ ยกสวัสดิ์

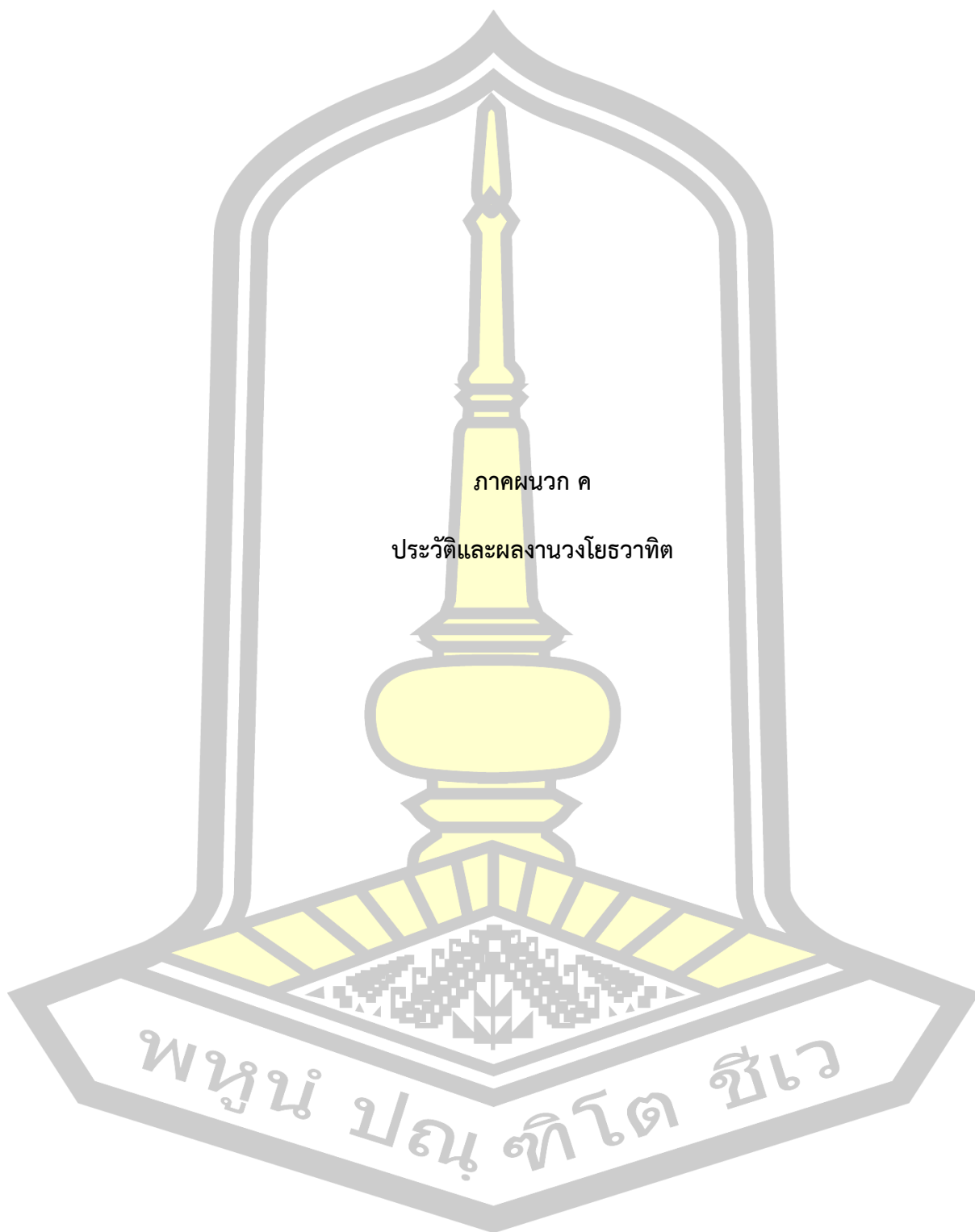
นายนิสันต์ ยกสวัสดิ์ ผู้ควบคุมวงโยธวาทิตโรงเรียนอรรณวิทย์พัฒนการ จังหวัดกรุงเทพฯ

นายศรายุทธ พุทธศรี

นายศรายุทธ พุทธศรี ผู้ควบคุมวงโยธวาทิตโรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ภาคผนวก ค
ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ค
ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต

โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

ที่อยู่เลขที่ 31/13 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

ผู้อำนวยการโรงเรียน นายจิราพงศ์ จุติชนะเสฏฐ์

ครูผู้ควบคุมวง นายถวัลย์ชัย สอนมณฑา

ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต นายไกรสร จุฬาทิพย์ นายไกรสิทธิ์ แก้วสุกใส นายสุรชัย สมศรี

ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต

วงโยธวาทิตโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งขึ้นเมื่อ ปี 2525 เพื่อภารกิจ
บรรเลงรับเสด็จเปิดอาคารเรียนของโรงเรียน มีจำนวนผู้บรรเลง 60 คน ผลงานการประกวด

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน
ระดับประเทศ ประเภท นั้บรบรรเลง ปี 2555 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬา
และนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน
ระดับประเทศ ประเภท นั้บรบรรเลง ปี 2557 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬา
และนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

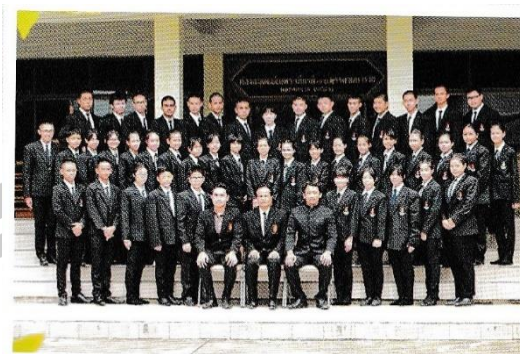
รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน
ระดับประเทศ ประเภท นั้บรบรรเลง ปี 2558 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬา
และนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถวายพระราชทาน
ระดับประเทศ ประเภท นั้บรบรรเลง ปี 2559 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬา
และนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวง Symphony Band ดนตรีธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน
ซึ่งถวายพระราชทานระดับประเทศ ปี 2557

รางวัลชนะเลิศการประกวดวง Symphony Band ดนตรีธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน
ซึ่งถวายพระราชทานระดับประเทศ ปี 2558

รางวัลชนะเลิศการประกวดวง Symphony Band ดนตรีธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน
ซึ่งถวายพระราชทานระดับประเทศ ปี 2559

รูปภาพจาก สุธิบัตรการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ

วงโยธวาทิตโรงเรียนหอวัง

ที่อยู่ 16/9 ถ.พหลโยธิน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 10900

ผู้อำนวยการ ดร.สวัสดี เพชรบูรณ์

ผู้ควบคุม นายประยุทธ์ ชาญอักษร

ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต นายชนะศักดิ์ วงษ์วีระวินิจ

ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ข ปี 2538 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลเหรียญทอง รองชนะเลิศการอันดับ 2 ประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทานระดับประเทศ ประเภท นั้งบรเรลง ปี 2551 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท นั้งบรเรลง ปี 2553 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท นั้งบรเรลง ปี 2554 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท นั้งบรเรลง ปี 2558 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ข นั้งบรเรลง ปี 2559 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวง Symphony Band ดนตรีธนาคารโรงเรียน ธนาคารอมสิน ซึ่งถ้วยพระราชทานระดับประเทศ ปี 2555

รูปภาพจาก สุจิตร์การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ

วงโยธวาทิตโรงเรียนสุนารีวิทยา

ที่อยู่ 248 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

ผู้อำนวยการ นายสมักร ไวยขุนทด

ผู้ควบคุม นายสมควร รอดเจริญ

ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต นายอภิวุฒิ มินาลัย

จำนวนผู้เข้าประกวด 70

ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ค ปี 2534 (หญิงล้วน) จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการ กีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

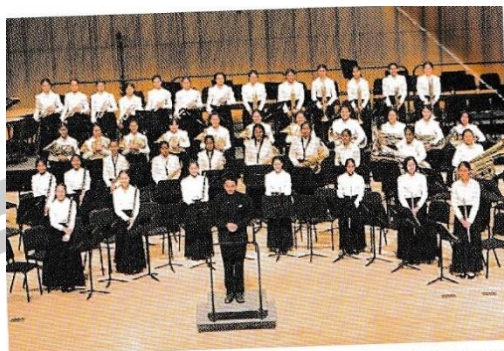
รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ก ปี 2552 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและ นันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ก ปี 2556 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและ นันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท นั้บรเรล่ง ปี 2558 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท นั้บรเรล่ง ปี 2559 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลเหรียญทอง การประกวดดนตรีโลก World Music Contest (WMC2013) ณ เมืองเคอ การ์เต ประเทศเนเธอร์แลนด์ ในประเภทนั้บรเรล่ง ระดับ Division 3

รูปภาพจาก สุจิตร์การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งด้วยพระราชทานฯ

โรงเรียนอรรณวิทย์พัฒนวิชาการ

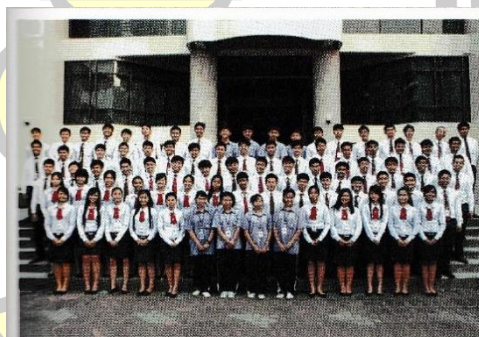
ที่อยู่ 280 ถ.สรรพาวุธ บางนา จ.กรุงเทพมหานคร 10260

ประวัติดวง เริ่มก่อตั้งวงโยธวาทิต เมื่อปี พ.ศ.2543

ผู้อำนวยการ ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง

ผู้ควบคุม อาจารย์นิสันต์ ยกสวัสดิ์

จำนวนผู้เข้าประกวด 72

รูปภาพจาก สุจิตร์การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ซึ่งด้วยพระราชทานฯ

โรงเรียนวัดราชบพิตร

ที่อยู่ 3 ถ.สนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร จ.กรุงเทพมหานคร 10200

ผู้อำนวยการ นายมนัส ปินนิกร

ผู้ควบคุม นายสำราญ เพียรดี

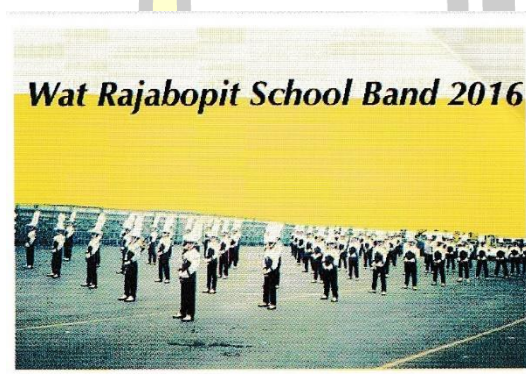
นายวิศิษฐ์ โชติโยธิน

จำนวนผู้เข้าประกวด 46

ประวัติดิและผลงานวงโยธวาทิต

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ก ปี 2550 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ก ปี 2551 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รูปภาพจาก สุจิตร์การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ

โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ
ที่อยู่ 799 หมู่ 6 ต.บางเมืองใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ
ผู้อำนวยการ นายบรรหาร เอี่ยมสะอาด
ผู้ควบคุม นายศรายุทธ พุทธศรี
ครูผู้ฝึกซ้อมวงโยธวาทิต นายธเนศ ธนโคตม
จำนวนผู้เข้าประกวด 109
ประวัติและผลงานวงโยธวาทิต

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ก ปี 2558 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถ้วยพระราชทาน ระดับประเทศ ประเภท ก ปี 2559 จัดโดย กรมพลศึกษา (ชื่อเดิม สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต ประเภท ก ปี 2559 เนื่องในงานสัปดาห์เชิดชูเกียรติ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) จัดโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต ประเภท ก ปี 2560 เนื่องในงานสัปดาห์เชิดชูเกียรติ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) จัดโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

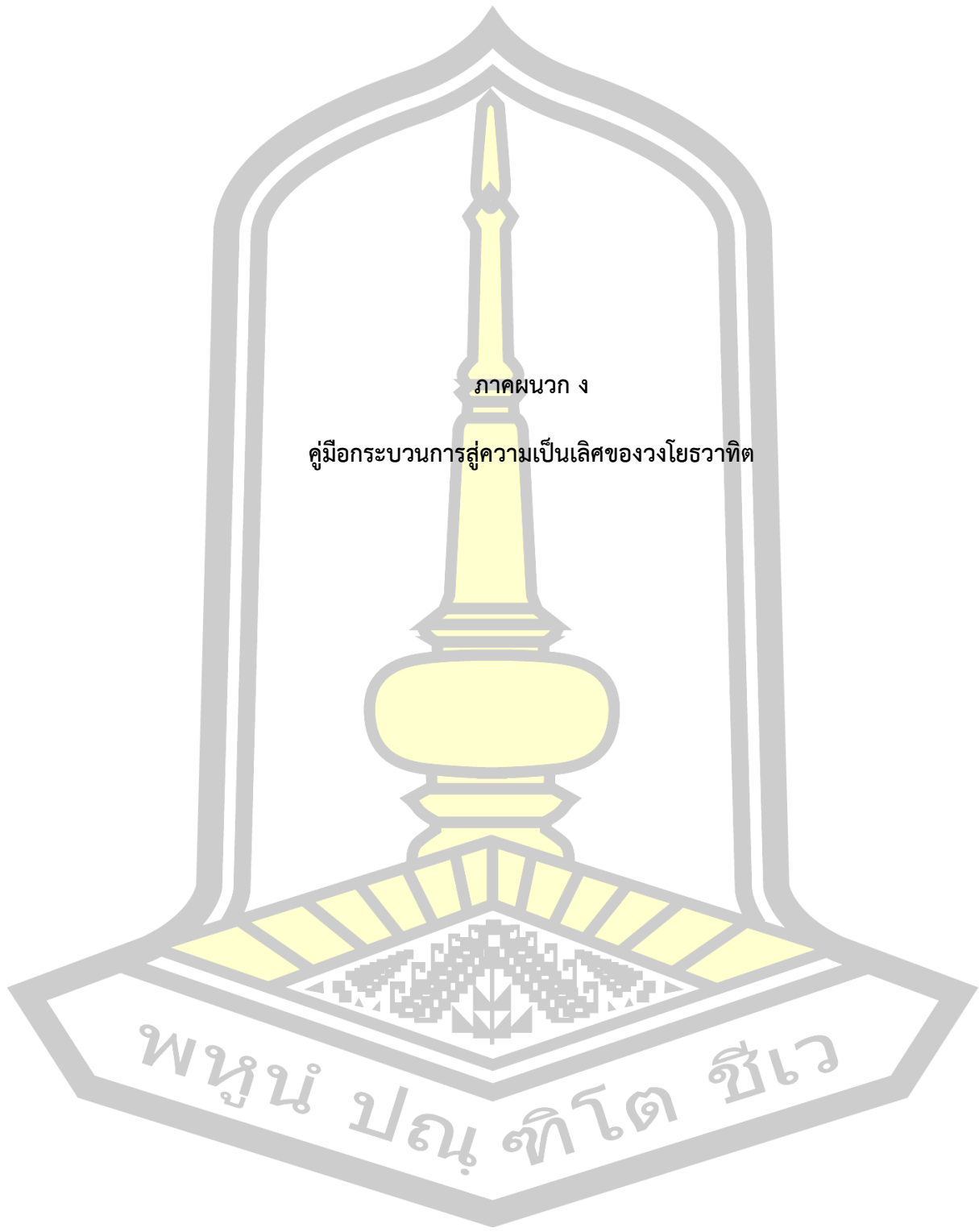
รางวัลชนะเลิศการประกวดวงโยธวาทิต ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ครั้งที่ 9 รุ่น
SECONDARY SENIOR DIVISION จัดโดย สมาคมเมโลเดียน ร่วมกับ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง
วัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รูปภาพจาก สุจิตร์การประกวดวงโยธวาทิต นักเรียน นักศึกษา ชิงถ้วยพระราชทานฯ

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ภาคผนวก ง

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

พหุพันธ์ ปณฺ ทิโต ชีเว

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

พญูม ปณู ทิตู สีเว
คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต เป็นเอกสารที่ผู้วิจัยได้สรุป วิเคราะห์ และเรียบเรียงจากการศึกษา และวิจัยในหัวข้อการกระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือกระบวนการเพื่อสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต เพื่อให้ครูผู้สอนวงโยธวาทิตได้ศึกษาเป็นแนวทาง และนำไปปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลวงโยธวาทิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ออกมาจากผลการวิจัยที่ได้ทำการรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิต คณะกรรมการการประกวดวงโยธวาทิตของเมืองไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นเนื้อหา อีกทั้งได้สัมภาษณ์ผู้ควบคุมวง ผู้รับผิดชอบ นักเรียน วงโยธวาทิตที่ประสบความสำเร็จจากการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ

ภาพรวมเนื้อหาในเอกสารคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต จะครอบคลุมเรื่องต่างๆ ของการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตโดยเฉพาะ การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เพื่อให้ นักเรียนได้ผลิตเสียงที่มีคุณภาพ และจัดโครงการที่จะพัฒนาสู่การบรรเลงที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนวงโยธวาทิต สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพเสียงรวมวงได้อย่างมีระบบและมีทิศทาง ส่งผลให้มีการพัฒนาทักษะด้านวงโยธวาทิตให้มีคุณภาพต่อไป

คำชี้แจงคู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต

คำชี้แจงการใช้คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต เป็นเอกสารแนวทางสำหรับผู้สอนหรือผู้สนใจการสอนด้านวงโยธวาทิตแต่ขาดประสบการณ์ในการสอนหรือทำวงเพื่องานบรรเลงในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งในการเรียนการสอนวิชาวงโยธวาทิตในสถานศึกษา หรือในโรงเรียน ตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ทั้งนี้เพื่อช่วยครูผู้สอนได้มีช่องทางเริ่มต้นการวางแผน การฝึกซ้อม เตรียมการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมอย่างมีระบบโดยอาศัยแนวทางนี้เป็นกรอบการทำงาน ซึ่งเนื้อหาในเล่มนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตำรา แนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัย รวมไปถึงการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านวงโยธวาทิต และเก็บข้อมูลภาคสนามจากวงโยธวาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ประเภทนักร้องบรรเลงและประเภทแปรขบวน เพื่อนำข้อมูลทั้งหมด ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบร่วมกับการศึกษาจากตำรา แนวความคิดต่างๆ อีกทั้งนำประสบการณ์ตัวเองที่เป็นอาจารย์สอนวงโยธวาทิต จนได้รับรางวัลตลอดระยะเวลา 40 ปี ทำการสรุปวิเคราะห์ออกมาคู่มือนี้ที่มีข้อกำหนดต่างๆ เบื้องต้นที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการฝึกซ้อมและพัฒนางวงโยธวาทิตสู่ความสำเร็จ

ขอแนะนำเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอน คู่มือนี้ เปรียบเสมือนกรอบแนวความคิด ที่เป็นลักษณะโครงสร้างหลักที่ครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ของการฝึกซ้อม ซึ่งครูผู้สอนควรพิจารณาองค์ประกอบปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงโยธวาทิตที่ดูแลอยู่ เพื่อสามารถปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน จุดมุ่งหมายหลักของผู้วิจัยที่นำเสนอนี้ เพื่อการพัฒนาวงโยธวาทิตอย่างมีทิศทาง และเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้ได้จริง ที่ครูผู้สอนสามารถดูเนื้อหาการฝึกซ้อมด้านต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง และเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อม อีกทั้งครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยน ลดทอนรายละเอียดของเนื้อหา หรือปรับรูปแบบการฝึกซ้อมตามจุดมุ่งหมายของครูผู้สอนหรือการใช้งานต่างๆ

คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต ฉบับนี้ เป็นเพียงเอกสารที่สรุป เรียบเรียงเนื้อหาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อม เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนางวงโยธวาทิตสู่ความสำเร็จในการประกวดระดับชาติ อีกทั้งนำเสนอแนวทางการฝึกซ้อมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกับการฝึกซ้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการใช้แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตฉบับนี้คือ ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านดนตรี ควบคู่ไปกับความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการบรรเลงของนักเรียนให้มีคุณภาพ และควรต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	162
คำชี้แจงการใช้คู่มือกระบวนการสู่ความเป็นเลิศของวงโยธวาทิต	163
ตอนที่ 1 เทคนิคการรวมวง	166
การจัดความสมดุลของเสียงวงโยธวาทิต	166
แบบฝึกหัดรวมวง 1	167
แบบฝึกหัดรวมวง 2	185
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมของวงโยธวาทิตชนะเลิศระดับชาติ ประวัติและเครื่องดนตรีในวงโยธวาทิต	198
การควบคุมลม (Breath Control)	202
การฝึกลม/การนำลมไปใช้กับเครื่องดนตรี	211
แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค	218
แบบฝึกหัด ทรัมเป็ต	218
แบบฝึกหัด เฟรนช์ฮอร์น	228
แบบฝึกหัด ทรอมโบน	237
แบบฝึกหัด ยูโฟเนียม	246
แบบฝึกหัด ทูบา	255
การดูแลรักษาเครื่องดนตรี	265
การจัดวงโยธวาทิตสำหรับเดินมาร์ชชิง	266
ตอนที่ 3 โครงการพัฒนางวงโยธวาทิตเพื่อการประกวด	281
กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพื้นฐานนักเรียนวงโยธวาทิต	282
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน	283
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพีสอนน้อง	284
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต	285
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด	286
กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดวงโยธวาทิตระดับชาติ	286
บรรณานุกรม	288

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 จอห์น ฟิลิป ซูซา john philip souse	199
ภาพประกอบ 2 เครื่องลมที่ทำด้วยไม้	200
ภาพประกอบ 3 เครื่องลมทองเหลือง	200
ภาพประกอบ 4 เครื่องประกอบจิ้งหะ	201
ภาพประกอบ 5 ลักษณะปอดและกะบังลม	203
ภาพประกอบ 6 ลักษณะการเติมอากาศลงท้อง	204
ภาพประกอบ 7 วิธีการเป่านิ้วชี้ และเทียน	205
ภาพประกอบ 8 วิธีการฝึกเป่ากระดาษ	206
ภาพประกอบ 9 การวอร์ม	212
ภาพประกอบ 10 การฝึกลมทำเย็น	214
ภาพประกอบ 11 การฝึกลมทำนอน	215
ภาพประกอบ 12 การจัดรูปปาก	216
ภาพประกอบ 13 การจัดแถวมาร์ชชิ่ง	272
ภาพประกอบ 14 คำสั่งของคฑาการและวิธีปฏิบัติ	277
ภาพประกอบ 15 วิธีถือเครื่องดนตรีสำหรับวงมาร์ชชิ่ง	280
ภาพประกอบ 16 กิจกรรมพื้นฐานของนักเรียนวงโยธวาทิต	283
ภาพประกอบ 17 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน	284
ภาพประกอบ 18 กิจกรรมพีสอนน้อง	284
ภาพประกอบ 19 กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต	285
ภาพประกอบ 20 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด	286
ภาพประกอบ 21 กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดระดับชาติ	287

พูนุ ปณุกิตโต ชีเว

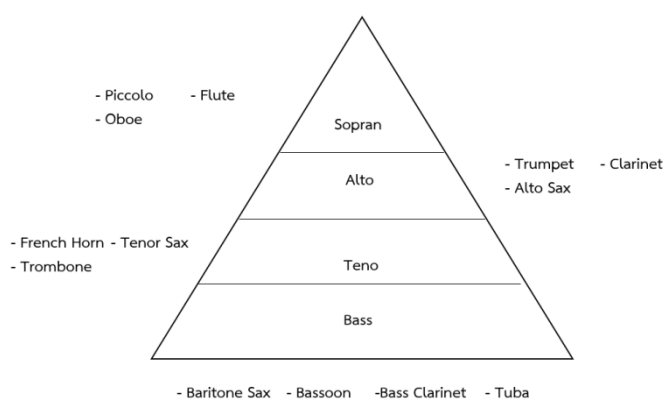
เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง

เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง มีจุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนได้รู้จักการบรรเลงร่วมกัน รู้จักหน้าที่ของตนเอง โดยใช้แบบฝึกหัดที่บรรเลงรวมวง สามารถบรรเลงไปพร้อมกันทั้งวงเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงประกวดให้มีคุณภาพ

เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวงประกอบด้วย

1. การจัดความสมดุลของเสียงวงโยธวาทิต
2. แบบฝึกหัดรวมวง 1
3. แบบฝึกหัดรวมวง 2

1. การจัดความสมดุลของเสียงวงโยธวาทิต (The Sound Pyramid)

การจัดความสมดุลของเสียงวงโยธวาทิต (The Sound Pyramid)
ที่มา วิทยาลัยฯ สอนมณฑล (2547 : 25)

วงโยธวาทิตประกอบด้วยการเล่นของเครื่องดนตรีจำนวน 50-100 คน การจัดความสมดุลของเสียงจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เสียงดนตรีของวงโยธวาทิต แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม 1.กลุ่มแนวเสียง โซปราโน (Soprano) จะมีเสียงสูงจะอยู่ตำแหน่งที่ 1 บนสุดของ พีระมิต ประกอบด้วยเครื่องดนตรีได้แก่ พิคโคโล (Piccolo) ฟลูท (Flute) โอโบ (Oboe) 2. กลุ่มแนวเสียง อัลโต (Alto) จะมีเสียงกลาง – สูง จะอยู่ตำแหน่งที่ 2 ของพีระมิต ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คลาริเน็ต (Clarinet) อัลโตแซกโซโฟน (Alto Saxophone) 3. กลุ่ม แนวเสียง เทนเนอร์ (Tenor) จะมีเสียงกลาง – ต่ำ จะอยู่ตำแหน่งที่ 3 ของพีระมิต ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ทรอมโบน (Trombone) เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) บาร์โตน (Baritone) เทนเนอร์แซก (Tanor Saxophone) 4. กลุ่มแนวเสียง เบส (Bass) จะมีเสียงต่ำ จะอยู่ตำแหน่งที่ 4 ต่ำสุดของพีระมิต ประกอบด้วยเครื่องดนตรี) บาร์โตน (Baritone) ยูโฟเนียม (Euphonium) ทูบา (Tuba) และซูซาโฟน (Susaphone)

เมื่อทราบ กลุ่มของเครื่องดนตรีว่าประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีใดบ้าง และอยู่ในตำแหน่งใดของพีระมิต จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้ กลุ่มแนวเสียงเบส จะมีเสียงต่ำซึ่งอยู่ด้านล่างของพีระมิต จะต้อง

บรรเลงให้ผู้อื่นได้ยิน) กลุ่ม แนวเสียง เทนเนอร์จะมีเสียงกลาง – ต่ำ จะอยู่ตำแหน่งที่ 3 ของพีระมิด ซึ่งมีเนื้อที่น้อยกว่า แนวเบส จะต้องบรรเลงเสียงตั้งน้อยกว่าแนวเบส กลุ่มแนวเสียงอัลโต จะมีเสียงกลาง – สูง จะอยู่ตำแหน่งที่ 2 ของพีระมิด จะต้องบรรเลงเสียงตั้งน้อยกว่า แนว อัลโต กลุ่มแนวเสียง โซปราโน จะมีเสียงสูงจะอยู่ตำแหน่งที่ 1 บนสุดของ พีระมิด ซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง และมีเนื้อที่ น้อยสุด จะต้องบรรเลงให้มีเสียงตั้งน้อยสุด ธรรมชาติของคนเราไม่ต้องการฟังเสียงที่สูง และถ้าเสียงสูงตั้งมากๆ ยิ่งไม่อยากฟัง แต่ถ้าเป็นเสียงต่ำ คนชอบฟัง ยิ่งตั้งยิ่งดี แต่ทุกเสียงมีคุณภาพด้วย

การจัดสมดุลของเสียงวงโยธวาทิตดังกล่าวจะต้องนำไปใช้ในการฝึกซ้อมแบบฝึกหัดรวมวงเพื่อเป็นความรู้ประกอบการฝึกซ้อมเพื่อให้เสียงของวงมีความสมดุล เมื่อบรรเลงบทเพลงก็จะมีคุณภาพเพราะเมื่อนำไปประกวดจะเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2. แบบฝึกหัดรวมวง 1

เทคนิคการฝึกซ้อมรวมวง มีจุดมุ่งหมาย ให้นักเรียนได้รู้จักการบรรเลงร่วมกัน รู้จักหน้าที่ของตัวเอง โดยใช้แบบฝึกหัดที่บรรเลงรวมวง สามารถบรรเลงไปพร้อมกันทั้งวงเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงประกวดให้มีคุณภาพ

แบบฝึกหัดรวมวง 1 ประกอบด้วย 1) แบบฝึกหัดการลากเสียงยาว (Long Note) 2) แบบฝึกหัดขั้นคู่ (Interval) 3) แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียงและการควบคุมลักษณะเสียง (Scale & Articulation) 4) แบบฝึกหัดการตัดลิ้น (Tonguing) แบบฝึกหัดจะแบ่งออกเป็นข้อๆทั้งหมด 21 ข้อ

การเตรียมตัวก่อนการรวมวง (ควรเตรียมตัวอย่างน้อย 30 นาที ก่อนการรวมวง) มีขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนต้องวอร์ม (Warm) ตัวเองและวอร์ม (Warm) กับเครื่องดนตรี
2. นักเรียนต้องตั้งเสียง (Tuner) เครื่องดนตรีตัวเอง
3. นักเรียนต้องตั้งเสียงกลุ่มของเครื่องดนตรี (Section)
4. นักเรียนต้องตั้งเสียงรวมกลุ่มลมทองเหลือง (Brass) หรือ กลุ่มเครื่องลมไม้ (Woodwin)
5. นักเรียนต้องตั้งเสียงรวมวง

1. เรื่องแบบฝึกหัดการลากเสียงยาว (Long Note Exercise)

เรื่องแบบฝึกหัดการลากเสียงยาว (Long Note Exercise) เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตที่มีความยาวของเสียง 4 จังหวะ ใน 1 ห้องเพลงและหยุด 4 จังหวะใน 1 ห้องเพลง โดยปฏิบัติโน้ตระดับเสียงเดียวกัน 2 ครั้งแล้วจึงเปลี่ยนระดับเสียง ความเร็วโน้ตตัวเท่ากับ 80 ระดับความดัง mf จำนวน 59 ห้องเพลง

2. เรื่องแบบฝึกหัดขั้นคู่ (Interval Exercise)

เรื่อง แบบฝึกหัดขั้นคู่ (Interval Exercise) เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตตัวค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โดยเปลี่ยนระดับเป็นขั้นคู่ 3 เมเจอร์ มีเสียงเดียวกันทั้งวงในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ มีอัตรา

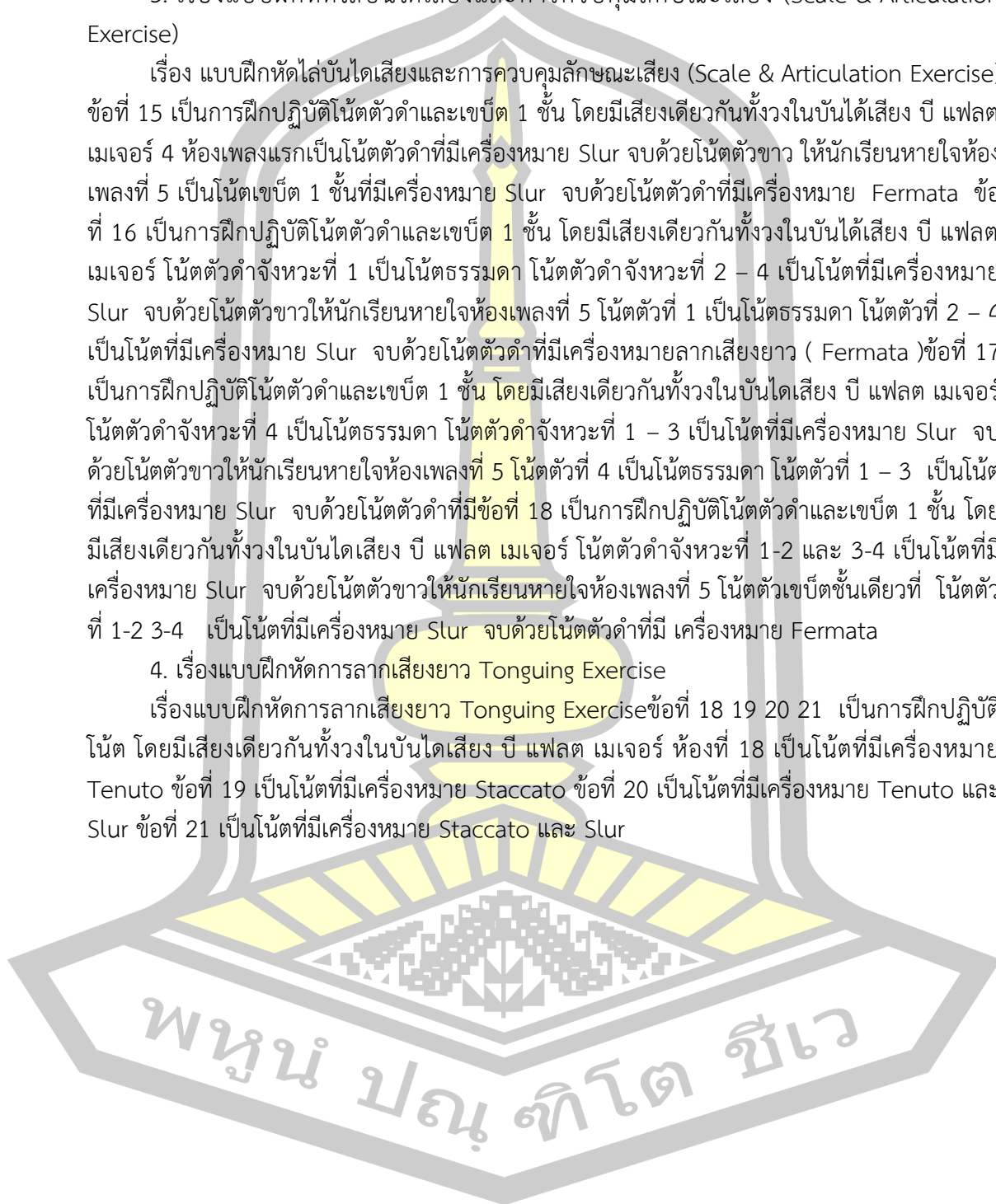
ความเร็วโน้ตตัวเท่ากับ 80 – 132 ระดับความดัง mf จำนวน 16 ห้องเพลง การปฏิบัติโน้ตธรรมดา ห้องเพลงที่ 1 – 8 การปฏิบัติโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur ห้องเพลงที่ 9 – 16

3. เรื่องแบบฝึกหัดไล่บันไดเสียงและการควบคุมลักษณะเสียง (Scale & Articulation Exercise)

เรื่อง แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียงและการควบคุมลักษณะเสียง (Scale & Articulation Exercise) ข้อที่ 15 เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตตัวดำและเข้บ็ต 1 ชั้น โดยมีเสียงเดียวกันทั้งวงในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ 4 ห้องเพลงแรกเป็นโน้ตตัวดำที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวขาวให้นักเรียนหายใจห้องเพลงที่ 5 เป็นโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวดำที่มีเครื่องหมาย Fermata ข้อที่ 16 เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตตัวดำและเข้บ็ต 1 ชั้น โดยมีเสียงเดียวกันทั้งวงในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ โน้ตตัวดำจังหวะที่ 1 เป็นโน้ตธรรมดา โน้ตตัวดำจังหวะที่ 2 – 4 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวขาวให้นักเรียนหายใจห้องเพลงที่ 5 โน้ตตัวที่ 1 เป็นโน้ตธรรมดา โน้ตตัวที่ 2 – 4 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวดำที่มีเครื่องหมายลากเสียงยาว (Fermata) ข้อที่ 17 เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตตัวดำและเข้บ็ต 1 ชั้น โดยมีเสียงเดียวกันทั้งวงในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ โน้ตตัวดำจังหวะที่ 4 เป็นโน้ตธรรมดา โน้ตตัวดำจังหวะที่ 1 – 3 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวขาวให้นักเรียนหายใจห้องเพลงที่ 5 โน้ตตัวที่ 4 เป็นโน้ตธรรมดา โน้ตตัวที่ 1 – 3 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวดำที่มีข้อที่ 18 เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตตัวดำและเข้บ็ต 1 ชั้น โดยมีเสียงเดียวกันทั้งวงในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ โน้ตตัวดำจังหวะที่ 1-2 และ 3-4 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวขาวให้นักเรียนหายใจห้องเพลงที่ 5 โน้ตตัวเข้บ็ตชั้นเดียวที่ โน้ตตัวที่ 1-2 3-4 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur จบด้วยโน้ตตัวดำที่มี เครื่องหมาย Fermata

4. เรื่องแบบฝึกหัดการลากเสียงยาว Tonguing Exercise

เรื่องแบบฝึกหัดการลากเสียงยาว Tonguing Exercise ข้อที่ 18 19 20 21 เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ต โดยมีเสียงเดียวกันทั้งวงในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ ห้องที่ 18 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Tenuto ข้อที่ 19 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Staccato ข้อที่ 20 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Tenuto และ Slur ข้อที่ 21 เป็นโน้ตที่มีเครื่องหมาย Staccato และ Slur

Long Note Exercise no. 1

♩ = 80

The musical score is for a full orchestra and percussion. It is in 4/4 time with a tempo of 80 beats per minute. The score includes parts for the following instruments:

- Piccolo
- Flute 1,2
- Oboe 1,2
- English Horn
- Clarinet in Eb
- Clarinet in Bb 1
- Clarinet in Bb 2,3
- Bass Clarinet in Bb
- Bassoon 1,2
- Alto Saxophone 1,2
- Tenor Saxophone 1,2
- Baritone Saxophone
- Trumpet in Bb 1,2
- Horn in F 1,2
- Trombone 1,2
- Bass Trombone
- Euphonium
- Tuba
- Snare Drum
- Bass Drum
- Mallets

The woodwind and string parts consist of long notes, while the percussion parts provide a steady rhythmic accompaniment. The dynamic marking is *mf* (mezzo-forte).

ภาพประกอบ แบบฝึกหัดรวมวง 1
 ที่มา (วานิช โปตะวานิช 2011)

13

Picc.

Fl. 1,2

Ob. 1,2

Eng. Hn.

E \flat Cl.

Cl. 1

Cl. 2,3

B. Cl.

Bsn. 1,2

Alto Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Bari. Sax.

Tpt. 1,2

Hn. 1,2

Tbn. 1,2

B. Tbn.

Euph.

Tba.

S. D.

B. D.

Mal.

Detailed description of the musical score: The score is for a full orchestra and percussion. It begins at measure 13. The Piccolo, Flutes 1 & 2, Oboes 1 & 2, English Horn, Clarinet 1, Clarinets 2 & 3, Bass Clarinet, Bassoon 1 & 2, Alto Saxophone 1 & 2, Tenor Saxophone 1 & 2, and Bari. Sax. all play a whole note chord in every measure. The Trumpets 1 & 2 play a whole note chord. The Horns 1 & 2 play a whole note chord with a circled 'C' below the staff. The Trombones 1 & 2, Bass Trombone, Euphonium, and Tuba all play a whole note chord. The Snare Drum (S. D.) and Bass Drum (B. D.) play a rhythmic pattern of eighth notes. The Mallets (Mal.) play a rhythmic pattern of eighth notes.

25

Picc.

Fl. 1, 2

Ob. 1, 2

Eng. Hn.

E♭ Cl.

Cl. 1

Cl. 2, 3

B. Cl.

Bsn. 1, 2

Alto Sax. 1, 2

Ten. Sax. 1, 2

Bari. Sax.

Tpt. 1, 2

Hn. 1, 2

Tbn. 1, 2

B. Tbn.

Euph.

Tba.

S. D.

B. D.

Mal.

49

Picc.

Fl. 1,2

Ob. 1,2

Eng. Hn.

E \flat Cl.

Cl. 1

Cl. 2,3

B. Cl.

Bsn. 1,2

Alto Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Bari. Sax.

Tpt. 1,2

Hn. 1,2

Tbn. 1,2

B. Tbn.

Euph.

Tba.

S. D.

B. D.

Mal.

Interval Exercise no. 1

$\text{♩} = 80-132$

The score is for Interval Exercise no. 1, marked *mf* and *a2*. It is in 4/4 time with a tempo of 80-132. The key signature has two flats. The instruments and their parts are:

- Piccolo: *mf*
- Flute 1,2: *mf*
- Oboe 1,2: *mf*
- English Horn: *mf*
- Clarinet in Eb: *mf*
- Clarinet in Bb 1: *mf*
- Clarinet in Bb 2,3: *mf*
- Bass Clarinet in Bb: *mf*
- Bassoon 1,2: *mf*
- Alto Saxophone 1,2: *mf*
- Tenor Saxophone 1,2: *mf*
- Baritone Saxophone: *mf*
- Trumpet in Bb 1,2: *mf*
- Horn in F 1,2: *mf*
- Trombone 1,2: *mf*
- Bass Trombone: *mf*
- Euphonium: *mf*
- Tuba: *mf*
- Snare Drum: *mf*
- Bass Drum: *mf*
- Mallets: *mf*

Interval Exercise no. 1 - 1

$\text{♩} = 80-132$

The score is for a full orchestra and includes the following parts:

- Piccolo
- Flute 1,2
- Oboe 1,2
- English Horn
- Clarinet in Eb
- Clarinet in Bb 1
- Clarinet in Bb 2,3
- Bass Clarinet in Bb
- Bassoon 1,2
- Alto Saxophone 1,2
- Tenor Saxophone 1,2
- Baritone Saxophone
- Trumpet in Bb 1,2
- Horn in F 1,2
- Trombone 1,2
- Bass Trombone
- Euphonium
- Tuba
- Snare Drum
- Bass Drum
- Mallets

The score is in 4/4 time with a key signature of two flats (Bb and Eb). The dynamic marking *mf* is used throughout. The tempo is indicated as $\text{♩} = 80-132$. The score consists of 16 measures. The Piccolo part starts with a *mf* dynamic and a *a2* marking. The Flute, Oboe, and English Horn parts also start with *mf*. The Clarinet in Eb part starts with *mf*. The Clarinet in Bb 1 part starts with *mf*. The Clarinet in Bb 2,3 part starts with *mf*. The Bass Clarinet in Bb part starts with *mf*. The Bassoon 1,2 part starts with *mf*. The Alto Saxophone 1,2 part starts with *mf* and a *a2* marking. The Tenor Saxophone 1,2 part starts with *mf* and a *a2* marking. The Baritone Saxophone part starts with *mf*. The Trumpet in Bb 1,2 part starts with *mf* and a *a2* marking. The Horn in F 1,2 part starts with *mf*. The Trombone 1,2 part starts with *mf*. The Bass Trombone part starts with *mf*. The Euphonium part starts with *mf*. The Tuba part starts with *mf*. The Snare Drum part starts with *mf*. The Bass Drum part starts with *mf*. The Mallets part starts with *mf*.

Scale & Articulation Exercise no. 1

$\text{♩} = 82-120$

The score is for a full orchestra and includes the following parts:

- Piccolo (*mf*)
- Flute 1,2 (*mf*)
- Oboe 1,2 (*mf*)
- English Horn (*mf*)
- Clarinet in Eb (*mf*)
- Clarinet in Bb 1 (*mf*)
- Clarinet in Bb 2,3 (*mf*)
- Bass Clarinet in Bb (*mf*)
- Bassoon 1,2 (*mf*)
- Alto Saxophone 1,2 (*mf*)
- Tenor Saxophone 1,2 (*mf*)
- Baritone Saxophone (*mf*)
- Trumpet in Bb 1,2 (*mf*)
- Horn in F 1,2 (*mf*)
- Trombone 1,2 (*mf*)
- Bass Trombone (*mf*)
- Euphonium (*mf*)
- Tuba (*mf*)
- Snare Drum (*mf*)
- Bass Drum (*mf*)
- Mallets (*mf*)

The score is in 4/4 time with a key signature of one flat (Bb). The tempo is marked as $\text{♩} = 82-120$. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is used throughout. The woodwinds and strings play a melodic line, while the percussion and mallets provide a rhythmic accompaniment.

Scale & Articulation Exercise no. 2

$\text{♩} = 82-120$

Piccolo
mf
a2

Flute 1,2
mf

Oboe 1,2
mf

English Horn
mf

Clarinet in Eb
mf

Clarinet in Bb 1
mf

Clarinet in Bb 2,3
mf
a2

Bass Clarinet in Bb
mf

Bassoon 1,2
mf
a2

Alto Saxophone 1,2
mf
a2

Tenor Saxophone 1,2
mf

Baritone Saxophone
mf

Trumpet in Bb 1,2
mf
a2

Horn in F 1,2
mf
a2

Trombone 1,2
mf
a2

Bass Trombone
mf

Euphonium
mf

Tuba
mf

Snare Drum
mf

Bass Drum
mf

Mallets
mf

Scale & Articulation Exercise no. 3

$\text{♩} = 82-120$

Piccolo
mf
a2

Flute 1,2
mf

Oboe 1,2
mf

English Horn
mf

Clarinet in Eb
mf

Clarinet in Bb 1
mf

Clarinet in Bb 2,3
mf
a2

Bass Clarinet in Bb
mf

Bassoon 1,2
mf

Alto Saxophone 1,2
mf
a2

Tenor Saxophone 1,2
mf
a2

Baritone Saxophone
mf

Trumpet in Bb 1,2
mf
a2

Horn in F 1,2
mf
a2

Trombone 1,2
mf

Bass Trombone
mf

Euphonium
mf

Tuba
mf

Snare Drum
mf

Bass Drum
mf

Mallets
mf

Scale & Articulation Exercise no. 4

$\text{♩} = 82-120$

Piccolo
mf
a2

Flute 1,2
mf

Oboe 1,2
mf

English Horn
mf

Clarinet in Eb
mf

Clarinet in Bb 1
mf

Clarinet in Bb 2,3
mf
a2

Bass Clarinet in Bb
mf

Bassoon 1,2
mf

Alto Saxophone 1,2
mf
a2

Tenor Saxophone 1,2
mf
a2

Baritone Saxophone
mf

Trumpet in Bb 1,2
mf
a2

Horn in F 1,2
mf
a2

Trombone 1,2
mf
a2

Bass Trombone
mf

Euphonium
mf

Tuba
mf

Snare Drum
mf

Bass Drum
mf

Mallets
mf

Tonguing Exercise no. 1

$\text{♩} = 100-120$

Piccolo *mf*

Flute 1,2 *mf*

Oboe 1,2 *mf*

English Horn *mf*

Clarinet in Eb *mf*

Clarinet in Bb 1 *mf*

Clarinet in Bb 2,3 *mf*

Bass Clarinet in Bb *mf*

Bassoon 1,2 *mf*

Alto Saxophone 1,2 *mf*

Tenor Saxophone 1,2 *mf*

Baritone Saxophone *mf*

Trumpet in Bb 1,2 *mf*

Horn in F 1,2 *mf*

Trombone 1,2 *mf*

Bass Trombone *mf*

Euphonium *mf*

Tuba *mf*

Snare Drum *mf*

Bass Drum *mf*

Mallets *mf*

$\text{♩} = 100-120$

mf

Piccolo

Flute 1,2

Oboe 1,2

English Horn

Clarinet in Eb

Clarinet in Bb 1

Clarinet in Bb 2,3

Bass Clarinet in Bb

Bassoon 1,2

Alto Saxophone 1,2

Tenor Saxophone 1,2

Baritone Saxophone

Trumpet in Bb 1,2

Horn in F 1,2

Trombone 1,2

Bass Trombone

Euphonium

Tuba

Snare Drum

Bass Drum

Mallets

Tonguing Exercise no. 3 - 1

7

Picc.

Fl. 1,2

Ob. 1,2

Eng. Hn.

E♭ Cl.

Cl. 1

Cl. 2,3

B. Cl.

Bsn. 1,2

Alto Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Bari. Sax.

Tpt. 1,2

Hn. 1,2

Tbn. 1,2

B. Tbn.

Euph.

Tba.

S. D.

B. D.

Mal.

Tonguing Exercise no. 4

$\text{♩} = 100-120$

Piccolo
Flute 1,2
Oboe 1,2
English Horn
Clarinet in Eb
Clarinet in Bb 1
Clarinet in Bb 2,3
Bass Clarinet in Bb
Bassoon 1,2
Alto Saxophone 1,2
Tenor Saxophone 1,2
Baritone Saxophone
Trumpet in Bb 1,2
Horn in F 1,2
Trombone 1,2
Bass Trombone
Euphonium
Tuba
Snare Drum
Bass Drum
Mallets

Tonguing Exercise no. 4 - 1

7

Picc.

Fl. 1,2

Ob. 1,2

Eng. Hn.

E♭ Cl.

Cl. 1

Cl. 2,3

B. Cl.

Bsn. 1,2

Alto Sax. 1,2

Ten. Sax. 1,2

Bari. Sax.

Tpt. 1,2

Hn. 1,2

Tbn. 1,2

B. Tbn.

Euph.

Tba.

S. D.

B. D.

Mal.

3. แบบฝึกหัดรวมวง 2

แบบฝึกหัดรวมวง 2 ประกอบด้วย 1) แบบฝึกหัดเรื่องคอร์ด (Chord) 2) แบบฝึกหัดเรื่องการตัดลิ้นและคอร์ด (Tonguing + Chord) 3) แบบฝึกหัดเรื่องการประสานแนว (Choral) แบบฝึกหัดนี้เป็นแบบฝึกให้นักดนตรีได้เล่นรวมกัน โดยฝึกให้ได้ยินเสียงของผู้เล่นโน้ตตัวที่ 1,3,5 ของคอร์ดโดยจะเริ่มต้นจากคอร์ด บี แฟลต - คอร์ด อี แฟลต - คอร์ด เอฟ แล้วกลับมาคอร์ด บี แฟลต จำนวน 20 ห้องเพลง แบบฝึกหัดเรื่องการตัดลิ้นเป็นการฝึกในบันไดเสียง บี แฟลต โดยมีโน้ตลักษณะต่างๆ ตามเครื่องหมาย Tenta, Staccato เพื่อให้นักเรียนได้เปรียบเทียบวิธีการเป่าตามเครื่องหมายต่างๆ จำนวน 44 ห้องเพลง แบบฝึกหัดเรื่องการประสานแนว เป็นฝึกหัดรวมเรื่องคอร์ดและการตัดลิ้นเข้าด้วยกันโดยแบ่งกลุ่มเครื่องดนตรีเป็นแนวทำนองกับเครื่องดนตรีเป็นแนวเสียงประสาน แล้วให้เล่นตามเครื่องหมายดัง - เบา จำนวน 16 ห้องเพลง

การเตรียมตัวก่อนการรวมวง (ควรเตรียมตัวอย่างน้อย 30 นาที ก่อนการรวมวง) มีขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนต้องวอร์ม (Warm) ตัวเองและวอร์ม (Warm) กับเครื่องดนตรี
2. นักเรียนต้องตั้งเสียง (Tuner) เครื่องดนตรีตัวเอง
3. นักเรียนต้องตั้งเสียงกลุ่มของเครื่องดนตรี (Section)
4. นักเรียนต้องตั้งเสียงรวมกลุ่มลมทองเหลือง (Brass) กลุ่มเครื่องลมไม้ (Woodwin)
5. นักเรียนต้องตั้งเสียงรวมวง

1. เรื่องแบบฝึกหัดคอร์ด (Chord)

เรื่องแบบฝึกหัดเรื่องคอร์ด (Chord) เป็นการฝึกปฏิบัติในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ โดยแบ่งกลุ่มเครื่องดนตรีตามหมายเลขที่กำกับไว้ตรงตัวโน้ต เริ่มต้นจากคอร์ดบีแฟลต โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 5 และกลับมาโน้ตตัวที่ 1 ต่อมาคอร์ดเอฟ โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 5 โน้ตตัวที่ 1 และกลับมาโน้ตตัวที่ 5 ต่อมาบีแฟลต โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 3 โน้ตตัวที่ 1 และกลับมาโน้ตตัวที่ 3 ต่อมาคอร์ดอีแฟลต โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 5 และกลับมาโน้ตตัวที่ 1 ต่อมาคอร์ดเอฟ โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 5 และกลับมาโน้ตตัวที่ 1 ต่อมาคอร์ดอีแฟลต โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 3 โน้ตตัวที่ 1 และกลับมาโน้ตตัวที่ 3 ต่อมาคอร์ดเอฟ โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 3 โน้ตตัวที่ 1 และกลับมาโน้ตตัวที่ 3 ต่อมาคอร์ดบีแฟลต โน้ตตัวที่ 1 โน้ตตัวที่ 5 โน้ตตัวที่ 1 และจบลงด้วยโน้ตตัวที่ 1 ความเร็วโน้ตตัวค่าเท่ากับ 60 – 92 ระดับความดัง mf หรือ f จำนวน 20 ห้องเพลง

2. เรื่องแบบฝึกหัดการตัดลิ้นและคอร์ด (Tonguing + Chord)

เรื่องแบบฝึกหัดการตัดลิ้นและคอร์ด Tonguing + Chord เป็นการฝึกปฏิบัติในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ โดยมีตัวโน้ตตัวกลม โน้ตตัวขาว โน้ตตัวดำ โน้ตตัวเข็บบี 1 ชั้น โน้ตตัวเข็บบี 1 ชั้น 3 พยางค์ และโน้ตตัวเข็บบี 2 ชั้น อย่างละ 2 ห้องเพลง จบลงด้วยโน้ตตัวขาวประจุก โดยมีเครื่องหมายห้องที่ 1 Tenuto ห้องที่ 2 Staccato ความเร็วโน้ตตัวค่าเท่ากับ 92 ระดับความดัง mf หรือ f จำนวน 44 ห้องเพลง แบ่งเป็นคอร์ดบีแฟลต จำนวน 11 ห้องเพลง คอร์ดอีแฟลต จำนวน 11 ห้องเพลง คอร์ดเอฟ จำนวน 11 ห้องเพลง คอร์ดบีแฟลต จำนวน 11 ห้องเพลง

3. เรื่องแบบฝึกหัดเรื่องการประสานแนว (Choral)

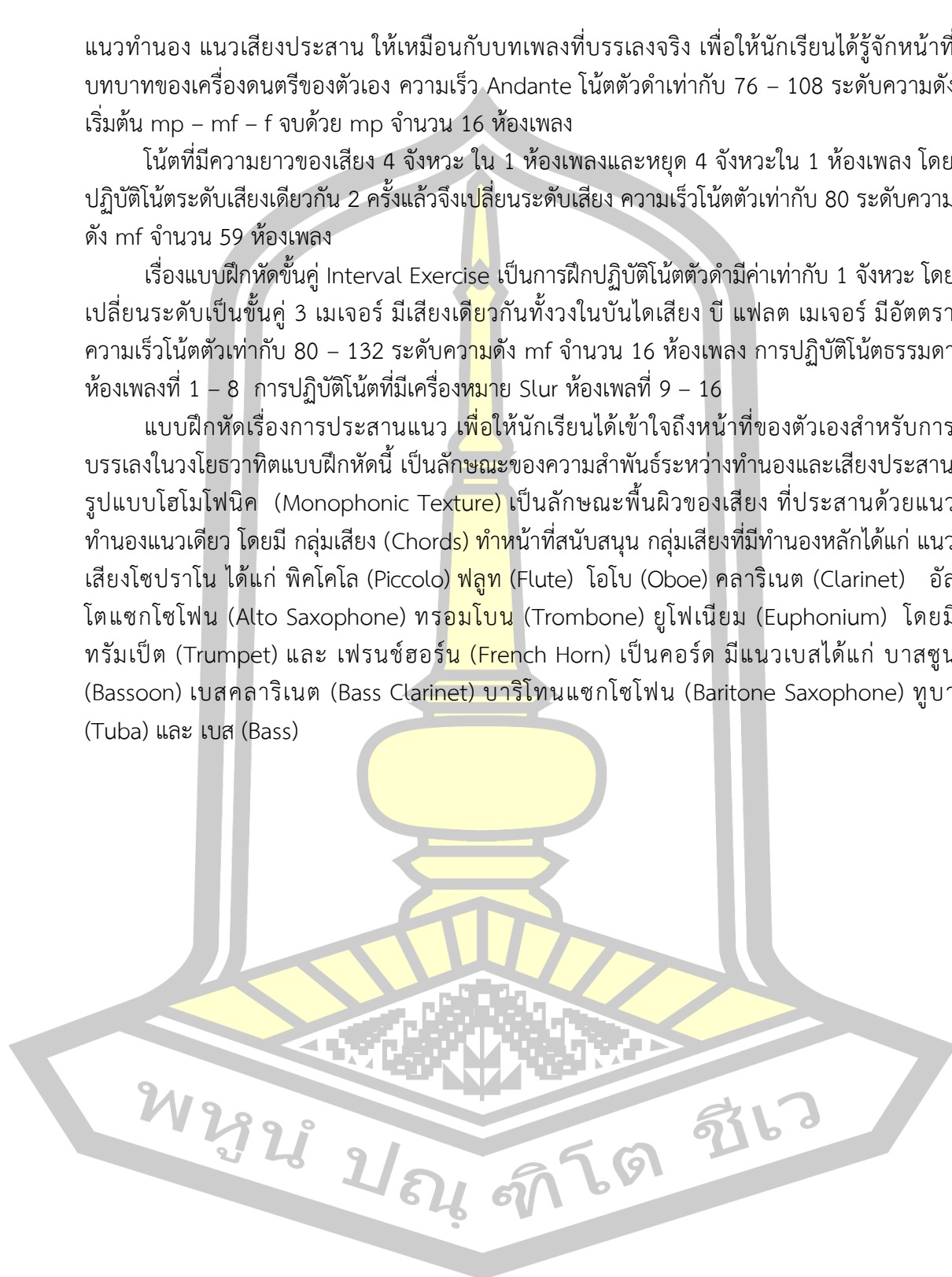
เรื่อง แบบฝึกหัดเรื่องการประสานแนว (Choral) เป็นการฝึกปฏิบัติในบันไดเสียง บี แฟลต เมเจอร์ ที่รวมแบบฝึกหัดเรื่อง Chord และเรื่อง Tonguing เข้าด้วยกันโดยแบ่งกลุ่มเครื่องดนตรีเป็น

แนวทำนอง แนวเสียงประสาน ให้เหมือนกับบทเพลงที่บรรเลงจริง เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักหน้าที่ บทบาทของเครื่องดนตรีของตัวเอง ความเร็ว Andante โน้ตตัวดำเท่ากับ 76 – 108 ระดับความดัง เริ่มต้น mp – mf – f จบด้วย mp จำนวน 16 ห้องเพลง

โน้ตที่มีความยาวของเสียง 4 จังหวะ ใน 1 ห้องเพลงและหยุด 4 จังหวะใน 1 ห้องเพลง โดยปฏิบัติโน้ตระดับเสียงเดียวกัน 2 ครั้งแล้วจึงเปลี่ยนระดับเสียง ความเร็วโน้ตตัวเท่ากับ 80 ระดับความดัง mf จำนวน 59 ห้องเพลง

เรื่องแบบฝึกหัดขั้นสูง Interval Exercise เป็นการฝึกปฏิบัติโน้ตตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โดยเปลี่ยนระดับเป็นขั้นคู่ 3 เมเจอร์ มีเสียงเดียวกันทั้งวงโน้ตเดี่ยว บิ แพลต เมเจอร์ มีอัตราความเร็วโน้ตตัวเท่ากับ 80 – 132 ระดับความดัง mf จำนวน 16 ห้องเพลง การปฏิบัติโน้ตธรรมดา ห้องเพลงที่ 1 – 8 การปฏิบัติโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur ห้องเพลงที่ 9 – 16

แบบฝึกหัดเรื่องการประสานแนว เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงหน้าที่ของตัวเองสำหรับการบรรเลงในวงโยธวาทิตแบบฝึกหัดนี้ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างทำนองและเสียงประสาน รูปแบบโฮโมโฟนิก (Monophonic Texture) เป็นลักษณะพื้นผิวของเสียง ที่ประสานด้วยแนวทำนองแนวเดียว โดยมี กลุ่มเสียง (Chords) ทำหน้าที่สนับสนุน กลุ่มเสียงที่มีทำนองหลักได้แก่ แนวเสียงโซปราโน ได้แก่ พิคโคโล (Piccolo) ฟลูท (Flute) โอโบ (Oboe) คลาริเน็ต (Clarinet) อัลโตแซกโซโฟน (Alto Saxophone) ทรอมโบน (Trombone) ยูโฟเนียม (Euphonium) โดยมีทรัมเป็ต (Trumpet) และ เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) เป็นคอร์ด มีแนวเบสได้แก่ บาสซูน (Bassoon) เบสคลาริเน็ต (Bass Clarinet) บาริโตนแซกโซโฟน (Baritone Saxophone) ทูบา (Tuba) และ เบส (Bass)

เรื่อง Chord

$\text{♩} = 60-92$

B \flat 1 5 1 F/A 5 1 5

Piccolo

Flute

Oboe

Bassoon

Clarinet in Eb

Clarinet in Bb

Alto Clarinet in Eb

Bass Clarinet in Bb

Alto Saxophone

Tenor Saxophone

Baritone Saxophone

Trumpet in Bb

Horn in F

Trombone

Bass Trombone

Euphonium

Tuba

String Bass

Snare off

Snare Drum (C. Cymb.)

Timpani

Glockenspiel

Vibraphone

mf-f

mp-mf

ภาพประกอบ แบบฝึกหัดรวม 2

ที่มา วานิช โปตะวานิช (2562)

2

7 Gm 5 3 5 Eb 1 Chord 5 1 Bb/D 5 1 5 Eb 3

Picc. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Fl. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Ob. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Bsn. 1,2 1 1 3 1

E♭ Cl. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Cl. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Alto Cl. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

B. Cl. 1 1 3 1

Alto Sax. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Ten. Sax. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Bari. Sax. 1 1 3 1

Tpt. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Hn. 5 3 5 1 5 1 5 1 5 3

Tbn. 1 1 3 1

B. Tbn. 1 1 3 1

Euph. 1 1 3 1

Tba. 1 1 3 1

S. Bass 1 1 3 1

S.D.
B.D.

Timp.

Glock.

Vib.

Chord

3

1⁴

F/C

F

B \flat

Picc.

Fl.

Ob.

Bsn. 1,2

E \flat Cl.

Cl.

Alto Cl.

B. Cl.

Alto Sax.

Ten. Sax.

Bari. Sax.

Tpt.

Hn.

Tbn.

B. Tbn.

Euph.

Tba.

S. Bass

S. D.

B. D.

Timp.

Glock.

Vib.

The image shows a page of a musical score for a large ensemble. The score is divided into two systems. The first system contains woodwind and brass parts: Piccolo, Flute, Oboe, Bassoon 1 & 2, E-flat Clarinet, Clarinet, Alto Clarinet, Bass Clarinet, Alto Saxophone, Tenor Saxophone, and Baritone Saxophone. The second system contains brass and percussion parts: Trumpet, Horn, Trombone, Baritone Trombone, Euphonium, Tuba, and Snare Bass. At the bottom are strings (Soprano and Bass Drums), Timpani, Glockenspiel, and Vibraphone. The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and fingerings. Chord markings 'F/C', 'F', and 'B-flat' are placed above the woodwind staves. A large grey watermark is visible on the left side of the page.

เรื่อง Tonguing + Chord

♩ = 92 ca.

B \flat

Piccolo *mf-f*

Flute 1&2 *mf-f*

Oboe *mf-f*

Bassoon *mf-f*

Clarinet in Eb *mf-f*

Clarinet in B \flat 1 *mf-f*

Clarinet in B \flat 2 *mf-f*

Clarinet in B \flat 3 *mf-f*

Alto Clarinet in Eb *mf-f*

Bass Clarinet in B \flat *mf-f*

Alto Saxophone 1 *mf-f*

Alto Saxophone 2 *mf-f*

Tenor Saxophone *mf-f*

Baritone Saxophone *mf-f*

Trumpet in B \flat 1 *mf-f*

Trumpet in B \flat 2 *mf-f*

Trumpet in B \flat 3 *mf-f*

Horn in F 1&2 *mf-f*

Horn in F 3&4 *mf-f*

Trombone 1 *mf-f*

Trombone 2 *mf-f*

Trombone 3 *mf-f*

Euphonium *mf-f*

Tuba *mf-f*

String Bass *mf-f*

Snare Drum *mp-mf*

Bass Drum (C.Cymb.) *mp-mf*

Timpani *mp-mf*

Mallets *mp-mf*

2

Chord and Tonguing

This musical score is for a section titled "Chord and Tonguing". It is a full orchestral score for a concert band or symphony orchestra. The score is written for 24 staves, each representing a different instrument or section. The instruments listed on the left side of the score are: Picc., Fl. 1, 2, Ob., Bsn., Eb Cl., Cl. 1, Cl. 2, Cl. 3, Alto Cl., B. Cl., Alto Sax. 1, Alto Sax. 2, Ten. Sax., Bari. Sax., Tpt. 1, Tpt. 2, Tpt. 3, Hn. 1, 2, Hn. 3, 4, Tbn. 1, Tbn. 2, Tbn. 3, Euph., Tba., St. B., S.D. B.D., Timp., and Mal. The score is in 4/4 time and features a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The key signature is one flat (Bb). The score is divided into four measures, with a repeat sign at the end of the fourth measure. The notation includes various articulations such as accents and slurs, and specific fingering or tonguing instructions are indicated by numbers (1-3) above the notes. The Piccolo part starts with a measure rest in the first measure. The Saxophone and Trombone parts have a measure rest in the first measure. The Snare Drum and Mallets parts have a measure rest in the first measure. The score is written in a standard musical notation style with a common time signature and a key signature of one flat.

Chord and Tonguing

3

14 Eb

Picc.

Fl. 1, 2

Ob.

Bsn.

E♭ Cl.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

Alto Cl.

B. Cl.

Alto Sax. 1

Alto Sax. 2

Ten. Sax.

Bari. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Tpt. 3

Hn. 1, 2

Hn. 3, 4

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph.

Tba.

St. B.

S.D.

B.D.

Timp.

Mal.

6

Chord and Tonguing

This musical score is for a section titled "Chord and Tonguing". It is a full orchestral score with multiple staves for each instrument. The instruments listed are: Picc., Fl. 1,2, Ob., Bsn., Eb Cl., Cl. 1, Cl. 2, Cl. 3, Alto Cl., B. Cl., Alto Sax. 1, Alto Sax. 2, Ten. Sax., Bari. Sax., Tpt. 1, Tpt. 2, Tpt. 3, Hn. 1,2, Hn. 3,4, Tbn. 1, Tbn. 2, Tbn. 3, Euph., Tba., St. B., S.D. B.D., Timp., and Mal. The score is written in a key signature of one flat (Bb) and a common time signature (C). The music consists of a series of chords and tonguing exercises, with many notes marked with a '3' indicating triplets. The notation is dense, with many beamed notes and rests. The score is divided into four measures, with a final measure ending in a double bar line. The instruments are arranged in a standard orchestral layout, with woodwinds and strings in the front and brass and percussion in the back.

36 $B\flat$ Chord and Tonguing 7

Picc.

Fl. 1, 2

Ob.

Bsn.

E♭ Cl.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

Alto Cl.

B. Cl.

Alto Sax. 1

Alto Sax. 2

Ten. Sax.

Bari. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Tpt. 3

Hn. 1, 2

Hn. 3, 4

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph.

Tba.

St. B.

S. D.
B. D.

Timp.

Mal.

8

Chord and Tonguing

This musical score, titled "Chord and Tonguing", is a page from a larger work, indicated by the page number "196" at the top right and the page number "8" at the top left. The score is for a large ensemble and is divided into two systems. The first system includes the Piccolo, Flutes 1 & 2, Oboe, Bassoon, Clarinets 1, 2, and 3, Alto Clarinet, Bass Clarinet, Alto Saxophones 1 and 2, Tenor Saxophone, and Baritone Saxophone. The second system includes Trumpets 1, 2, and 3, Horns 1, 2, 3, and 4, Trombones 1, 2, and 3, Euphonium, Tuba, Snare Drum (S.D.), Bass Drum (B.D.), and Mallets (Mal.). The score is written in a key signature of one flat (B-flat major or D minor) and a 4/4 time signature. It begins at measure 42. The notation is dense, featuring many triplets and sixteenth-note patterns across all instruments. The Piccolo and Flutes 1 & 2 parts are particularly prominent, with many triplets. The woodwinds and brass parts also feature complex rhythmic patterns, often with triplets. The percussion parts (S.D., B.D., Mal.) provide a steady, rhythmic accompaniment. The score is presented on a white background with black ink for the musical notation and staff lines.

เรื่อง Choral

Andante Cantabile

Chord progression: Eb Cm7 Gm/F Bb Bb/F Bb Gm Cm7 Cm/Eb F7 Bb

Instrument list: Piccolo, Flute 1&2, Oboe, Bassoon, Clarinet in E \flat , Clarinet in B \flat 1, Clarinet in B \flat 2, Clarinet in B \flat 3, Alto Clarinet in E \flat , Bass Clarinet in B \flat , Alto Saxophone 1, Alto Saxophone 2, Tenor Saxophone, Baritone Saxophone, Trumpet in B \flat 1, Trumpet in B \flat 2, Horn in F 1, Horn in F 2, Trombone 1, Trombone 2, Euphonium, Tuba, String Bass, Timpani, Triangle & Sus. Cymbal

2

Chord and Tonguing

9 Eb F7 Bb/D Bb Ab D9/Ab Cm7 F7(b9&4) Bb Eb F7 Dm G7 Cm7 F Bb

Picc. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Fl. 1, 2 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Ob. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Bsn. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Eb Cl. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Cl. 1 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Cl. 2 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Cl. 3 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Alto Cl. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

B. Cl. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Alto Sax. 1 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Alto Sax. 2 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Ten. Sax. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Bari. Sax. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Tpt. 1 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Tpt. 2 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Hn. 1, 2 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Hn. 3, 4 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Tbn. 1 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Tbn. 2 *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Euph. -

Tba. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

St. B. *mf* *cresc.* *f* *dim.* *mp*

Timp. *mf* *mf* *mp*

Cym. Tri. *mf* S. Cymb. *p* *f* Tri. *mp*

แนวทางการพัฒนาการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตชนะเลิศระดับชาติ

1. ประวัติและเครื่องดนตรีในวงโยธวาทิต

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของวงโยธวาทิต (Military Band) ว่าเป็นวงดนตรีที่แยกออกมาจากวงออร์เคสตรา (Orchestra) ในประเทศไทยเรียกววงดนตรีดังกล่าวว่า ดุริยางค์ หมายถึง เครื่องดีด สี ตี เป่า

วงโยธวาทิตถูกบัญญัติขึ้นโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติสาขาดนตรีไทย ประจำปี พุทธศักราช 2528 โดยความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง “วงดนตรีที่บรรเลงโดยทหาร ซึ่งมาจากคำว่า “โยธ” แปลว่า ทหาร รวมกับคำว่า “วาทิต” แปลว่า ดนตรี หรือ ผู้บรรเลงดนตรี” ซึ่งมีรากศัพท์ภาษาอังกฤษ คำว่า Military Band แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้คำว่า Marching Band ซึ่งแปลว่า “วงดนตรีเดินแถว” (เตมีย์ ทองไชร์, สธน โรจนตระกูล และวิชา เซาว์ศิลป์ : 2556 : 6)

วงโยธวาทิตเป็นวงดนตรีสำหรับทหาร มีจุดประสงค์ที่ใช้คือ การร้องเพลงและเดินแถวเข้าสู่สนามรบของทหาร การสวนสนามของทหาร หรือการประกอบพิธีต่าง ๆ เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นเพลงประเภท เพลงมาร์ช(March) มีผู้บรรเลงจำนวนมาก และมีเครื่องดนตรีประเภท “แตรทรัมเปต (Trumpet)” เป็นเครื่องนำทำนอง แตรทรัมเปต ที่เป็นเครื่องดนตรีนำขบวนนั้น มีชื่อเรียกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มชนใดจะเรียก เช่น แตรรอง, Alphorn, Buisine เป็นต้น ในสมัยรัชกาลที่ 1 เรียกว่า “แตรวัลันดา” (สุกรี เจริญสุข, 2539 : 25)

ประวัติวงโยธวาทิตโลก

ตามหลักฐาน ชาวโรมันและชาวอียิปต์ใช้ทรัมเปต (Trumpet) เป็นเครื่องดนตรีประกอบกิจกรรมทหาร ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 11 (ค.ศ. 1007-1107) ในสงครามระหว่างแคว้นมุสลิมแซราเซน (Saracen) ในแถบตะวันออกกลาง กับกลุ่มนัถือศาสนาคริสต์ (Crusade) ในแถบยุโรป ประเทศสกอตแลนด์ แตรที่ทำด้วยเขาสัตว์ ทรัมเปต ขลุ่ย (Pipe) กลอง และฉาบ ได้ถูกนำมาใช้ในการเป่าปลุกใจทหาร ระหว่างปี ค.ศ. 1407-1507 รูปแบบการจัดแบบนี้เริ่มได้รับความนิยม และกลายเป็นสัญลักษณ์เฉพาะ ของทหาร สำหรับในซีกโลกตะวันออกก็มีประวัติกล่าวว่า ขงเบ้งได้ใช้กลุยุทธ์เอาชนะเบ้งฮกได้โดยนำ “กลองโลหะ” ไปตั้งรับกระแสน้ำตกที่ไหลลงมาจากหุบเขา เมื่อน้ำตกปะทะกับหน้ากลองทำให้เกิด เสียงดังกึกก้อง เป็นการขู่ขวัญข้าศึกให้เข้าใจว่ากองทัพที่ยกมานั้นมีทหารมากมาย กลองดังกล่าวเรียกว่า “กลองมโหระทึก” (ดุริยางค์ทหารบก 2531)

กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เครื่องเป่าทองเหลือง ได้พัฒนาให้มีกระเดื่องบังคับเสียง เพื่อให้สามารถสร้างเสียงดนตรีที่ยากเพียงแค่การบังคับด้วยริมฝีปาก ทำให้เสียงเครื่องดนตรีต่างๆ สามารถทำเสียงได้เกือบครบ รวมกับการนำเอาเครื่องดนตรีที่มีเสียงสูงเสียงกลางและเสียงต่ำ มาเล่น ร่วมกันก็ทำให้เกิดความหลากหลายของเสียงได้

ในสหรัฐอเมริกาเริ่มมีวงโยธวาทิตในราวปี ค.ศ. 1775 ที่เมือง ฟอร์ทคอนเดอโรกา (Fort Ticonderoga) โดยใช้กลองและหลิ่ว (Fife) บรรเลงเป็นสัญญาณเรียกแถว การพัฒนา วงโยธวาทิตของอเมริกาเจริญสูงสุดในสมัยของ แพททริก ชาร์สฟิลด์ กิลโมร์ ผู้บังคับการ วงโยธวาทิตในปี 1829-1892 และได้นำไปแสดงในยุโรป มีสมาชิกในวง 66 คน และคนสำคัญ อีกท่านคือ จอห์น ฟิลิป ซูซา

(John Philip Sousa ค.ศ. 1854-1932) ผู้บังคับวงโยธวาทิตนาวิกโยธิน อเมริกา ได้จัดรูปแบบวงใหม่ และออกแบบเครื่องดนตรีซึ่งให้เสียงเบสที่ต่ำมาก เรียกว่า ซูซ่าโฟน (Sousaphone) นอกจากนั้นยัง ประพันธ์เพลงสำหรับวงโยธวาทิตขึ้นอีกมากมาย จนได้รับการสดุดี ว่าเป็น “ราชาเพลงมาร์ช” (สยามดนตรียามาฮ่า 2535)

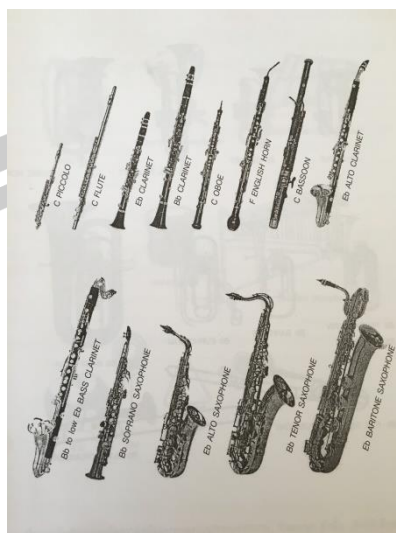
ภาพประกอบ 1 จอห์น ฟิลิป ซูซ่า john philip souse
ที่มา วิทยาลัย สวอนมณฑล (2547)

วงโยธวาทิตมีพัฒนาการสู่การนั่งบรรเลง โดยการนำเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ (Wind Ensemble) มาใช้เป็นหลัก วงดังกล่าวประกอบด้วย เครื่องดนตรีลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง และเครื่องประกอบจังหวะ โดยมีชื่อเรียกอีกหลายอย่างขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของวง และประเภท ของการใช้งาน ถ้าเป็นวงขนาดใหญ่มีชื่อเรียกว่า “Wind Orchestra” สำหรับในอเมริกานั้น เรียกว่า “Concert Band” หรือ “Symphonic Band” ในปี ค.ศ. 1918 ได้มีการจัดตั้งสถาบันดนตรีขึ้น คือ “Eastman School of Music” สังกัดในมหาวิทยาลัย Rochester เป็นต้นกำเนิดของวง Wind Ensemble ปัจจุบันสถาบันแห่งนี้เป็นสถานที่ศึกษาวิชาดนตรีแขนงต่างๆ เช่น การประพันธ์เพลง การศึกษาดนตรี และการแสดงดนตรี จนกระทั่งเดือนกันยายน ค.ศ. 1952 เฟรเดอริก เฟินเนล (Frederick Fennell) เป็นศิษย์เก่าและอาจารย์ผู้สอน ได้ก่อตั้งวงดนตรีประเภทใหม่ขึ้น เพื่อส่งเสริมดนตรีเครื่องเป่า โดยเฉพาะ คือ “Eastman Wind Ensemble” มีสมาชิก 45 คน

วงโยธวาทิตหมายถึง วงดนตรีที่บรรเลงโดยทหาร มีจุดประสงค์ที่ใช้คือ การร้องเพลงและเดินแถวเข้าสู่ สนามรบของทหาร การสวนสนามของทหาร หรือการประกอบพิธีต่าง ๆ เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นเพลง ประเภท เพลงมาร์ช(March) ปัจจุบันได้แพร่หลาย เข้ามาอยู่ในระบบโรงเรียน และมีหลักสูตรการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา

วงโยธวาทิต (วิทยาลัย สวอนมณฑล 2547) เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 3 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องเป่าหรือเครื่องลมที่ทำด้วยไม้ (Woodwind Instrument) ได้แก่ พิคโคโล (Piccolo) โอโบ (Oboe) บาสซูน (Bassoon) คลาริเน็ต (Clarinet) เบสคลาริเน็ต (Bass Clarinet) อัลโตแซกโซโฟน (Alto Saxophone) เทเนอร์แซกโซโฟน (Tenor Saxophone) บาริโตนแซกโซโฟน (Baritone Saxophone) ฟลูท (Flute) และอัลโตคลาริเน็ต (Alto clarinet)

ภาพประกอบ 2 เครื่องลมที่ทำด้วยไม้
 ทิมา ถวัลย์ชัย สวนมณฑา (2547)

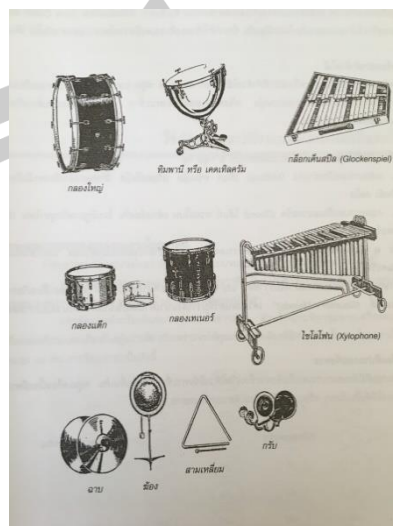
2. เครื่องเป่าหรือเครื่องลมที่ทำด้วยทองเหลือง (Brasswind Instrument) ได้แก่ ทรัมเปต (Trumpet) คอร์เน็ต (Cornet) ทรอมโบน (Trombone) เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) บาริโทน (Baritone) ยูโฟเนียม (Euphonium) ทูบา (Tuba) และซูซาโฟน (Susaphone)

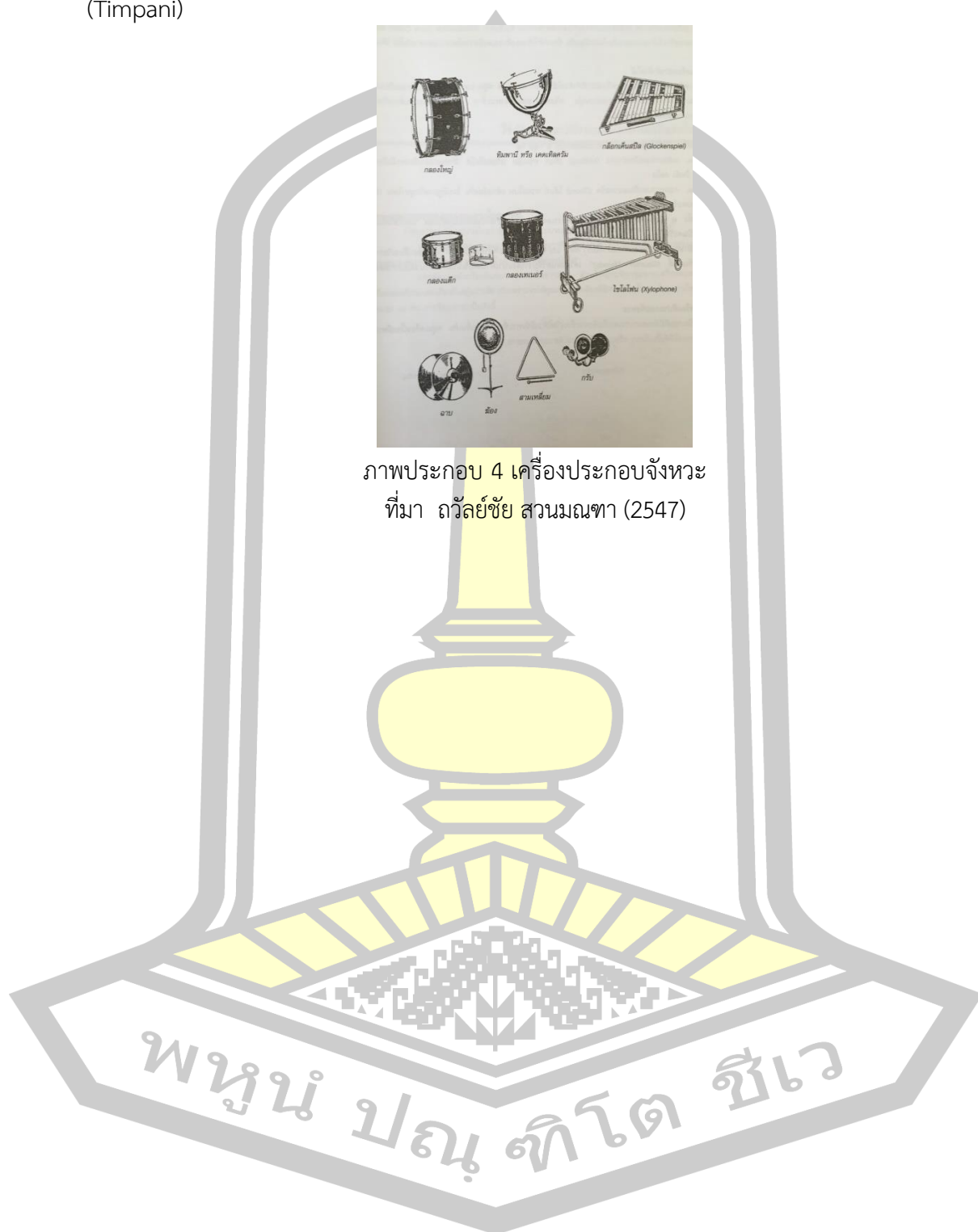
ภาพประกอบ 3 เครื่องลมทองเหลือง
 ทิมา ถวัลย์ชัย สวนมณฑา (2547)

3. เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (Percussion Instrument) ได้แก่ กลองเล็ก (Side Drum) กลองเทนเนอร์ (Tenor Drum) กลองใหญ่ (Bass Drum) ฉาบ (Cymbals) ไซโลโฟน (Xylophone)

คลอคเคนสปีล (Glockenspiel) ทริ่งแองเกิล (Triangle) กลองทอมบา (Tomba) และกลองทิมปานี (Timpani)

ภาพประกอบ 4 เครื่องประกอบจังหวะ
ที่มาจาก วิทยาลัยสวนมณฑาทา (2547)

2. การควบคุมลม (Breath Control)

การควบคุมลมถือเป็นหัวใจ หรือหลักสำคัญที่สุดในการฝึกทักษะการเล่นเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass) เพราะหากเราสามารถบังคับลมที่เกิดจากการหายใจเข้าและออกไว้ได้ ทั้งด้านปริมาณของลมที่สามารถกักเก็บไว้ได้ในช่องท้อง และความสามารถในการควบคุมให้ลมนั้น ให้พุ่งออกไปเร็วหรือช้าตามต้องการ ผู้ฝึกก็จะสามารถสร้างเสียงที่มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ กล่าวคือ การควบคุมปริมาณลมให้ได้จำนวนมากในช่องท้อง ก็สามารถทำให้ผู้ฝึกเป่า เป่าโน้ตได้ระยะที่ยาวขึ้นตามไปด้วย ส่วนการควบคุมลมให้ออกจากท้องได้เร็วเท่าใด ผู้ฝึกก็สามารถเป่าเสียงให้สูงขึ้นได้ตามไปด้วย กล้ามเนื้อส่วนหน้าท้อง เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายผู้ฝึก ที่มีผลต่อการฝึกทักษะของเครื่องเป่าทองเหลือง เพราะการควบคุมลมที่ผู้ฝึกหายใจเข้าไป และเป่าออกมานั้น ขึ้นอยู่กับการทำงานของกล้ามเนื้อส่วนหน้าท้องที่ใช้บังคับ และการฝึกกล้ามเนื้อส่วนหน้าท้องควรเป็นสิ่งที่ต้องทำการฝึกฝนเป็นสิ่งแรกๆ ในการฝึกเครื่องเป่าทองเหลือง อีกทั้งยังต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนากล้ามเนื้อส่วนนี้อันจะส่งผลต่อการฝึกทักษะการควบคุมลม

ท้องเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมลม เมื่อผู้ฝึกทำการหายใจเอาลมเข้าสู่ร่างกาย ส่วนที่ใช้ในการกักเก็บลมไว้เพื่อใช้ในการเป่าก็คือส่วนท้อง จากนั้นเมื่อต้องการเป่าลมออกก็ต้องใช้กล้ามเนื้อส่วนหน้าท้องในการบังคับ บีบลมให้ออกจากส่วนท้องผ่านไปยังคอ แล้วจึงเข้าสู่เครื่องดนตรีต่อไป การฝึกฝนการใช้ท้องในการควบคุมลมจึงเป็นสิ่งสำคัญความแข็งแรงของกล้ามเนื้อบริเวณหน้าท้อง เป็นสิ่งที่ผู้ฝึกต้องหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ เพราะการใช้กล้ามเนื้อบริเวณหน้าท้องในการบังคับให้ลมออกมาเร็วหรือช้า มีผลต่อความดังเบาของเสียงที่เป่าออกมา

จากนั้นกล้ามเนื้อส่วนหน้าท้อง ยังมีผลต่อการบังคับความเร็วของลมที่เข้าไปสู่เครื่อง เพราะความเร็วหรือช้าของลมนั้นมีผลต่อการเป่าเสียงสูงๆ ของเครื่องเป่าทองเหลือง

ส่วนปอด ลักษณะการหายใจเข้าสู่ปอดนั้น เป็นการหายใจปกติของมนุษย์อยู่แล้ว ดังนั้นการเป่าเครื่องดนตรีจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการใช้ปอด ร่วมกับการหายใจ เพื่อให้ร่างกายมีลมที่จะใช้ในการเป่าเครื่องดนตรี การฝึกการใช้ปอดเพื่อเป็นการเพิ่มความจุของลมในขณะหายใจเข้า โดยต้องเก็บลมไว้ที่ท้องและปอด เพื่อให้ได้ปริมาณมาก ก็ควรมีการฝึกฝนร่างกาย เพื่อเพิ่มขนาดความจุของปอดให้ใหญ่ขึ้น โดยการออกกำลังกาย เพื่อให้ปอดทำงานมากขึ้นจนขยายขนาดขึ้นนั้น การฝึกเครื่องเป่า ก็เช่นกัน ก็ต้องมีการฝึกในเรื่องการขยายปอดนี้เช่นกัน อาจทำในรูปแบบของการออกกำลังกายควบคู่ไปกับการฝึกหายใจแบบเป็นจังหวะก็ได้ แต่ในการเป่าเครื่องดนตรีนั้น การใช้ปอดเป็นการกักเก็บลมเพื่อนำมาใช้ในการเป่าเท่านั้น ไม่ควรใช้ปอดในการเก็บลมแล้วเป่าเพียงส่วนเดียว เพราะทำให้ได้ปริมาณลมที่น้อยจนไม่สามารถเป่าเครื่องดนตรีได้ดี แต่ควรใช้ทั้งส่วนท้องกระบังลมและปอดในการกักเก็บ และดันลมออกมา เพื่อเป่าเครื่องดนตรี โดยทั้ง 3 ส่วน ต้องทำงานอย่างสัมพันธ์กัน และที่สำคัญต้อง ไม่เกร็ง แต่ต้องกระทำอย่างเป็นธรรมชาติฝึกจนคลายจึงจะสามารถเป่าเครื่องดนตรีประเภทนี้ได้ดีขึ้น

การหายใจในขณะเป่าเครื่องทองเหลือง (Brass) ลักษณะคล้ายกับการถอนหายใจ หรือการหาบบแบบสบายๆ ลักษณะอาการที่ร่างกายกระทำลักษณะดังกล่าว เกิดขึ้นโดยร่างกายไม่รู้สึกรัง แต่กระทำอย่างเป็นปกติ เป็นธรรมชาติ ดังนั้นในการฝึกการหายใจเพื่อเป่าเครื่องดนตรี ก็ควรทำเช่นกัน

คือการหายใจแบบเป็นธรรมชาติ ไม่เกร็งในขณะหายใจ ลักษณะการหายใจ แบ่งออกเป็น 2 ระดับใหญ่ๆได้ดังนี้

ก. การหายใจระดับทรวงอก (Chest Breathing) การหายใจในระดับปกติของร่างกาย เช่น การพูด การนั่ง เป็นการหายใจโดยความรู้สึกเพียงแค่ทรวงอก คือ เวลาหายใจเข้า-ออก บริเวณหน้าอก จะขยับขึ้นลง ซึ่งเป็นการหายใจลักษณะที่ไม่เต็มที่ ปริมาณของอากาศที่เข้าไปในปอดมีเพียงพอประมาณเท่านั้นแต่ไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียนเครื่องเป่าทองเหลือง

ข. การหายใจโดยใช้กะบังลม (Diaphragmatic Breathing) กล้ามเนื้อกะบังลม (Diaphragm) เป็นกล้ามเนื้อที่อยู่ระหว่างปอดกับอวัยวะต่างๆ ภายในช่องท้อง โดยอยู่บริเวณใต้ปอด เมื่อหายใจเข้ากะบังลมจะดึงตัวลง เพื่อเพิ่มพื้นที่ปอดให้บรรจุอากาศได้มากขึ้น สภาวะที่ร่างกายต้องการอากาศในปริมาณมากกว่าปกติ โดยมีกะบังลมเข้ามาช่วยให้ปอดเพิ่มความจุลมได้มากขึ้น เราสามารถพบได้ในภาวะที่ร่างกายเหนื่อยในการออกกำลังกาย หรืออาการหอบ ซึ่งก็เป็นภาวะที่คล้ายกับการปฏิบัติเครื่องเป่าทองเหลืองที่เหมาะสม

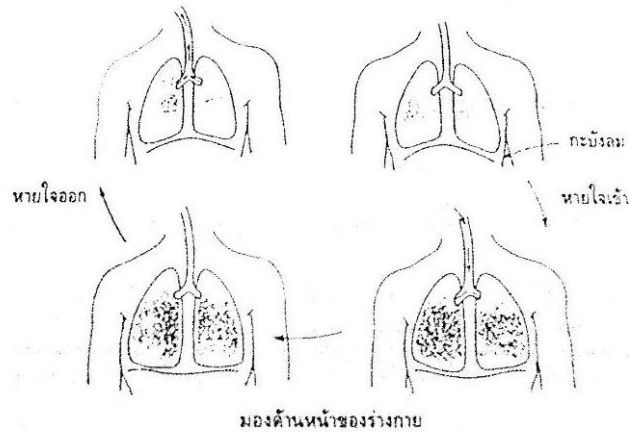

ภาพประกอบ 5 ลักษณะปอดและกะบังลม
ที่มา วิทยาลัย สอนมณฑล (2547)

แบบฝึกหัด การควบคุมลม และการหายใจ

1. ขั้นตอนแรก เป็นขั้นตอนการเป่าไล่ลม(อากาศ) ออกจากส่วนท้อง แต่ควรมีลมเหลืออยู่ในท้องประมาณ 40% ควรระวังอย่าให้มีการปล่อยลมออกมาจนหมด จากนั้นกลั้นหายใจไว้ 4 จังหวะ
2. สูดอากาศกลับเข้าไปให้เต็มที่ โดยวิธีการสูดอากาศเข้าปอดนั้น ให้คิดถึงลักษณะการเติมน้ำใส่ขวด ที่น้ำจะค่อยเต็มจากส่วนล่างขึ้นมาหาส่วนบน

พูนุ ปณุกิตโต ชิว

ภาพประกอบ 6 ลักษณะการเติมอากาศลงห้อง
ทิวา ถวัลย์ชัย สวณมณฑา (2547)

3. หยุดหายใจให้นิ่งไว้ พร้อมกับการอัดอากาศเก็บไว้ในท้อง และบริเวณรอบๆ ให้เต็ม
4. เมื่อเก็บลมได้เต็มที่แล้ว ให้ทำการเปิดช่องระหว่างริมฝีปากและฟันเพียงเล็กน้อย จากนั้นเป่าลมออกทีละน้อย ระวังอย่าปล่อยลมออกมาครั้งเดียวหมดเหมือนการถอนหายใจ หรือการเป่าลูกโป่งแรงๆ แต่ต้องใช้กล้ามเนื้อส่วนหน้าท้องบังคับลม ให้ค่อยๆ ออกมาอย่างสม่ำเสมอ

แบบฝึกหัด การควบคุมลม(การเป่านิ้วและเทียน)

การฝึกบังคับลมหายใจนั้น คล้ายกับการฝึกสมาธิในลักษณะของการกำหนดลมหายใจ ผู้ฝึกควรคิดถึงแต่เรื่องหายใจเท่านั้น การฝึกไม่จำเป็นต้องนานจนเกินไป เพียงวันละ 10-15 นาที แต่ต้องฝึกสม่ำเสมอทุกๆ วัน

ขั้นตอนที่ 1

นั่งหลังตรง ให้ร่างกายรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เกร็ง หายใจเข้าออกลึกๆ เป็นจังหวะช้าๆ หายใจเข้าให้ท้องพองออก และหายใจออกให้ท้องยุบ นับในใจ 1-10 เพื่อกำหนดลมหายใจ ทำซ้ำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ และเมื่อทำผ่านไปหลายวันอาจเพิ่มจังหวะให้มากขึ้นได้

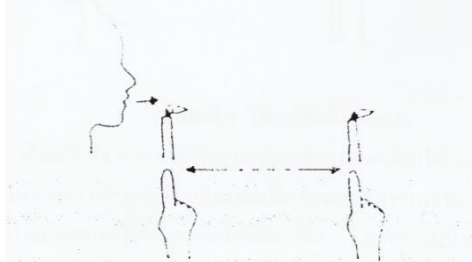
ขั้นตอนที่ 2

ปฏิบัติเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 แต่เปลี่ยนเป็นการนอนราบกับพื้น ชันเข้าขึ้น เพื่อให้แผ่นหลังแนบติดกับพื้น บางครั้งอาจใช้หนังสือที่มีน้ำหนักพอสมควรวางไว้บนหน้าท้อง น้ำหนักของหนังสือจะช่วยกดหน้าท้องให้ยุบลง และต้องออกแรงเพิ่มขึ้นในการหายใจเข้าเพื่อทำให้หน้าท้องพอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความแข็งแรง และทนทานขึ้นในการฝึกลม

ขั้นตอนที่ 3

ชูนิ้วชี้ขึ้นให้เปรียบเสมือนกับเทียนไข หายใจเข้าช้าๆ 4 จังหวะ จากนั้นเป่าลมออกให้เร็วที่สุด 1 จังหวะ ให้ลมสัมผัสสูกปลายนิ้วชี้ เปรียบเสมือนการเป่าเทียนให้ดับทันที ทำเช่นนี้ประมาณ 20 รอบ

ชูนิ้วชี้ขึ้น ทำตรงข้ามกับขั้นตอนที่ผ่านมา กล่าวคือ หายใจเข้าอย่างรวดเร็วเพียง 1 จังหวะ แล้วค่อยๆเป่าลมออกจากปากช้าๆ ให้ลมสัมผัสกับปลายนิ้วชี้ประมาณ 8 จังหวะ วิธีการนี้อาจใช้เทียนจริงๆ เพื่อใช้ในการสังเกตเปลวเทียนที่โดนลมพัดออกไปว่าลมที่ออกมาสม่ำเสมอหรือไม่

ภาพประกอบ 7 วิธีการเป่านิ้วชี้ และเทียน
ที่มา ถวัลย์ชัย สอนมณฑา (2547)

การฝึกควบคุมลมหายใจนั้น ผู้ฝึกต้องควรฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอในตอนแรกๆของการฝึกจะรู้สึกเหนื่อยและอ่อนเพลีย เพราะร่างกายทำงานหนักขึ้น จึงจำเป็นต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและมีขั้นตอน เพื่อให้อวัยวะที่ทำงานประสานกันได้เป็นอย่างดี

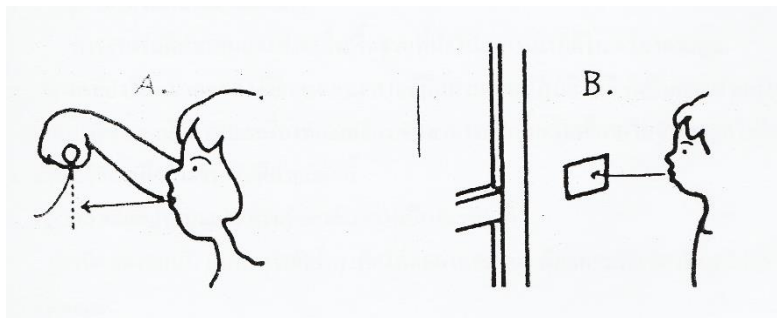
แบบฝึกหัด การควบคุมลม (ผ่านการเป่ากระดาษ)

ขั้นตอนที่ 1

ใช้มือทั้งสองข้างจับกระดาษขนาด B5 ยกสูงขึ้นระดับหน้าตัวเอง เป่าลมไปที่กระดาษ พยายามรักษาระดับของกระดาษที่ปลิว ให้คงที่หรืออยู่นิ่งในระดับเดิม โดยพยายามควบคุมแรงดันของลมที่กระทบกระดาษ ฝึกเป่าให้กระดาษอยู่นิ่งในระดับที่ต้องการให้นานที่สุด อาจใช้การนับจังหวะเป็นตัวกำหนดระยะเวลา และควรทำให้ได้ระยะเวลาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ขั้นตอนที่ 2

ยื่นหน้าเข้ากระดานดำ หรือฝาผนังที่มีความเรียบ นำกระดาษขนาด 4x4 นิ้ว มาทาบบนกระดานดำหรือผนัง ให้ตรงกับระดับริมฝีปาก เป่าลมไปที่กระดาษเซ็ดหน้า แล้วค่อยๆปล่อยมือที่จับกระดาษออก เป่าลมด้วยแรงดันลมที่สม่ำเสมอ โดยไม่ให้กระดาษหล่นลงมา ฝึกเป่าให้กระดาษนิ่งอยู่ในระดับที่ต้องการให้นานที่สุด อาจใช้การนับจังหวะเป็นตัวกำหนดระยะเวลา และควรทำให้ได้ระยะเวลาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ภาพประกอบ 8 วิธีการฝึกเป่ากระดาด
ที่มา ถวัลย์ชัย สวณมณฑา (2547)

ส่วนคอ เป็นกล้ามเนื้อที่ช่วยในการควบคุมความหนักเบาเข้าเสียงได้ขณะเป่าเครื่องดนตรี การเปิดคอว่างในขณะที่เป่าเครื่องทองเหลืองนั้นเป็นลักษณะที่ควรกระทำเป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยให้เสียงที่เป่าออกมาโล่ง และเสียงดั่งขึ้น ซึ่งตรงข้ามกับการเป่าแบบปิดคอ ก็จะทำให้เสียงที่ออกมาอืดอยู่ ลักษณะคล้ายกับการพูดอยู่ในลำคองั้นเอง ลักษณะคอที่เปิดโล่งเวลาเป่านั้น ยังช่วยให้การเพิ่มความเร็วมวลที่ออกมาจากท้องด้วย ทำให้ช่วยในการเป่าเสียงที่มีระดับสูงได้ดีขึ้น นอกจากนี้การใช้คอในลักษณะการทำเทคนิคพิเศษ เช่น การทำเสียงสั่น (Vibrato) ลักษณะการทำเสียงแบบนี้ต้องใช้คอ และลมจากท้องช่วยกัน ในการทำลมที่ออกมาให้เป็นห้วง หรือลักษณะเป็นคลื่น เป็นเทคนิคที่ทำให้ การเป่า มีความรู้สึกที่ไพเราะขึ้น ทำให้เสียงไม่แข็ง ในการเล่นทำนอง (Melody) ในเพลง

การควบคุมลมเป็นสิ่งสำคัญ ควรมีการฝึกฝนอย่างเป็นประจำ เพื่อช่วยในการทำงานของร่างกายส่วนที่ใช้ควบคุมลม ได้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้การฝึกเป่า เป็นไปได้อย่างสมบูรณ์

การจรรดริมฝีปาก (Embouchure)

การจรรดริมฝีปากเป็นวิธีการนำเอาลมจากร่างกาย เพื่อเป่าเข้าไปสู่เครื่องดนตรีโดยผ่านกำแพง การจรรดริมฝีปากบนและล่าง เป็นขั้นตอนสำคัญของเครื่องตระกูลทองเหลืองทั้งหมด เพราะเสียงของเครื่องดนตรีตระกูลนี้เกิดจรรดริมฝีปากของผู้เป่า ดังนั้นเสียงที่เป่าจะดังหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับขั้นตอนการฝึกการวางริมฝีปากนั่นเอง นอกจากนั้นคุณภาพของเสียงที่เป่าออกมาจะดีหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับจรรดริมฝีปากด้วยเช่นกัน ดังนั้นการจรรดริมฝีปากจึงถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการฝึกเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องเป่าทองเหลือง ขั้นตอนและวิธีการจรรดปากที่ดีนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

ก. การจรรดริมฝีปากบนและล่าง

การจรรดริมฝีปากบนและล่าง เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การเป่าที่ดีในเครื่องตระกูลเครื่องเป่าทองเหลืองในอนาคตของผู้ฝึกเอง และหากผู้ฝึกสามารถปฏิบัติได้ดี ก็เป็นการช่วยส่งเสริมในการเรียนรู้เรื่องเทคนิคการเป่าเครื่องทองเหลือง จนสามารถฝึกเทคนิคที่ยากในขั้นสูงต่อไปได้ ขั้นตอนและวิธีการฝึกการจรรดริมฝีปากมีดังนี้

1) จรดริมฝีปากบนและล่างเข้าหากันอย่างเป็นธรรมชาติ

2) เปิดช่องลมบริเวณกลางริมฝีปาก เพื่อให้ลมผ่านออกมา เรียกการเปิดช่องลมที่ริมฝีปากนี้ว่า “Aperture”

3) ฝึกการเป่าลมออกมาระทบบริเวณกลางริมฝีปากที่เปิดช่องไว้ให้เกิดเสียงจากการสั่นสะเทือนเรียกว่า “Buzzing” การฝึกขั้นตอนนี้ค่อนข้างยากทำให้ผู้สอนและผู้ฝึกมองข้าม แต่หากสามารถฝึกจนเป่าลมออกมาเป็นเสียงคล้ายกับการปล่อยลมออกจากลูกโป่ง ใช้นิ้วบีบปากลูกโป่งเพียงเล็กน้อย(ตอนปล่อยลมออกมา)ได้ ก็จะสามารถเป่าก้าพวดของเครื่องดนตรีได้ดีเช่นกัน นอกจากนี้ หากฝึกฝนอย่างต่อเนื่องก็จะสามารถเป่าปาก ได้ระดับเสียงสูง-ต่ำได้ด้วย ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องใช้การขยับริมฝีปาก โดยควบคุมกล้ามเนื้อบริเวณกล้ามเนื้อริมฝีปากให้ขยายเพื่อให้ลมผ่านออกมามาก ริมฝีปากจะสั่นเป็นบริเวณกว้างแต่สั้นๆ เสียงที่ได้เป็นเสียงต่ำ ส่วนการบีบกล้ามเนื้อริมฝีปากให้แน่น ลมที่ออกมาจะแรง ทำให้ริมฝีปากสั้นเร็ว ในบริเวณแคบ เสียงที่ได้จะเป็นเสียงสูง ซึ่งเสียงจะสูงมากหรือน้อยแล้วแต่การบีบหรือปล่อยปากมากน้อยนั่นเอง และบีบริมฝีปากได้มากน้อยก็ขึ้นอยู่กับวิธีการฝึกฝนกล้ามเนื้อ บริเวณนั้นด้วย

4) ฝึกเป่าด้วยก้าพวด (Mouthpiece) กลุ่มเครื่องทองเหลืองเสียงสูง ซึ่งได้แก่

ทรัมเปต (Trumpet) ให้วางบริเวณกลางริมฝีปากแนบกับบริเวณรอบก้าพวด โดยให้ค่อนไปทางริมฝีปากบน ระดับของก้าพวดต่ำกว่ามุมฉากเล็กน้อยกับใบหน้า

ฮอร์น (Horn) วางริมฝีปากเข้ากับก้าพวดค่อนไปทางด้านริมฝีปากบน ประมาณ 2 ใน 3 ของก้าพวด ระดับของก้าพวดหันต่ำกว่าริมฝีปากและใบหน้าเล็กน้อย

ทรอมโบน (Trombone) วางริมฝีปากค่อนข้างหนักที่ริมฝีปากบน ประมาณ 2 ใน 3 หรือมากกว่าบนก้าพวด ระดับก้าพวดหันต่ำลงเล็กน้อย ส่วนระดับเสียงต่างๆ ให้เคลื่อนริมฝีปากลงมาบริเวณกลางก้าพวดได้

ยูโฟเนียม (Euphonium) ให้วางก้าพวดอยู่กึ่งกลางริมฝีปาก ระดับของก้าพวดให้ได้มุมตรงกับใบหน้า

ความสั่น (Buzzing)

ความสั่นสะเทือนของริมฝีปากเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่คุณต้องให้ความสำคัญ ตั้งแต่การเริ่มต้นหัดเครื่องดนตรี ส่วนใหญ่ผู้ที่ฝึกเป่าเครื่องทองเหลือง มักไม่สนใจถึงแรงสั่นสะเทือนของริมฝีปาก ที่ผ่านเข้าไปขยายตัวในเครื่องดนตรี แต่กลับคิดว่าแรงลมที่เป่าเข้าไปในเครื่องดนตรี เป็นส่วนที่ทำให้เกิดเสียง ซึ่งที่จริงแล้วการสั่นของริมฝีปากเท่านั้นที่ทำให้เกิดเสียง ส่วนเครื่องดนตรีเป็นเพียงส่วนขยาย และเปลี่ยนระดับเสียง ส่วนก้าพวดเป็นตัวที่บีบอัดลมให้พุ่งแรงเข้าไปในเครื่องดนตรี เพราะฉะนั้นการเริ่มฝึกเป่าเครื่องทองเหลือง (Brass) ก่อนการเป่าก้าพวดนั้น ควรคำนึงหรือพยายามให้ผู้ฝึกเป่าลมผ่านริมฝีปากอย่างถูกวิธี จนสามารถทำ Buzzing ได้ ก็จะช่วยให้ผู้ฝึกเข้าใจและคำนึงถึงในเรื่องการสั่นสะเทือนของริมฝีปากด้วย เมื่อสามารถทำได้เช่นนี้หลังจากการฝึก Buzzing และเป่าก้าพวดได้ดีก็สามารถนำไปใช้ในการเป่ากับเครื่องดนตรีได้ง่ายขึ้น

ต่อจากนั้นก็เริ่มให้ผู้ฝึกให้เป่าก้าพวดโดยใช้วิธีเดียวกันกับการ Buzzing เพียงเพิ่มการจรดริมฝีปากให้ถูกต้องตามวิธีตามที่ได้เสนอมาข้างต้นกับก้าพวด ก็สามารถฝึกเป่าก้าพวดให้เป็นระดับเสียงสูงต่ำจนถึงการไล่ระดับเสียงเป็นบันไดเสียง (Scale) และทำนอง (Melody) ง่ายๆได้ เมื่อฝึกได้ตามที่

กล่าวมาแล้ว ก็เพียงสวมกำพวดเข้ากับเครื่องดนตรี ก็สามารถเป่าให้เป็นเสียงต่างๆได้ด้วย แรงสั่นสะเทือนของริมฝีปากผ่านลม เข้าไปขยายในตัวเครื่องดนตรี จากนั้นก็เริ่มฝึกให้คุ้นเคยกับการ สั่นสะเทือนที่แตกต่างจากการเป่าเพียงกำพวด และการใช้นิ้วควบคุม Piston ก็สามารถบรรเลงบันได เสียงและทำนองเพลงต่างๆได้

2. เทคนิคที่ช่วยในการฝึกทักษะการเป่าเครื่องทองเหลือง (Brass Instrument)

เทคนิคในการเป่าเครื่องทองเหลืองนั้น จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องของดนตรีอยู่พอสมควร ในการฝึกเทคนิคขั้นสูง รวมถึงการแสดงออกทางด้านดนตรี เพราะดนตรีถือเป็นศิลปะที่ต้องแสดงออกให้ผู้อื่นได้รับฟัง และรับชม หลักการที่สำคัญในการที่จะเป่าเครื่องทองเหลืองให้ได้เสียงไพเราะ ก็คือ เรื่องการใช้ลมในการเป่า การควบคุมริมฝีปากในการเป่า การสั่นสะเทือนของริมฝีปาก ซึ่งมีผลต่อการบังคับเสียงที่เป่าออกมา ให้ราบเรียบนุ่มนวล ปัญหาการเป่าเครื่องทองเหลือง คือ การไม่ผ่อนคลายอย่างเป็นธรรมชาติ การใช้ลมที่ผิด และไม่ได้รับการฝึกฝนมักสร้างปัญหาอย่างมากในการฝึกเครื่องทองเหลืองในขั้นที่สูงขึ้น การเป่าเสียงต่ำมากๆและการเป่าเสียงที่มีระดับสูงมากๆ ซึ่งประเด็นนี้ผู้ฝึกมักจะเข้าใจผิดกันอยู่มาก ว่าการขึ้นเสียงสูงหรือลงเสียงต่ำนั้น เป็นการปรับลมให้แรงเพื่อขึ้นเสียงสูง แบบขึ้นบนหรือลงล่าง แต่อันที่จริงแล้วการขึ้นเสียงสูงของเครื่องทองเหลือง คือ การเปลี่ยนความเร็วลมให้เร็วขึ้นหรือช้าลง เพราะการเปลี่ยนความเร็วลมมีผลทำให้เกิดการสั่นสะเทือนของริมฝีปากสั่นเร็วขึ้นหรือสั่นน้อยลง ความสมดุลในการใช้ลม การเปิดช่องปาก และแรงกดของริมฝีปากกับกำพวด ทั้ง 3 เรื่องนี้ต้องกระทำให้สมดุลกันเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้เสียงที่มีคุณภาพ หรือสามารถเล่นในระดับเสียงที่สูงได้ วิธีการฝึกสามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับ แบบฝึก และวิธีการแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน

ในการฝึกการบังคับรูเปิดของริมฝีปาก ควรเน้นที่การฝึกเป็นเสียงยาวๆและซุ่มเป่าเสียงเบาแต่ก็ไม่เบาจนเกินไป จะสังเกตเห็นได้ว่าผู้ฝึกบางคนเปิดรูที่ช่องปากมากเกินไป ซึ่งก็ทำให้เป่าเสียงที่สูงไม่ค่อยได้แม้พยายามที่ฉีดลมให้แรงขึ้นแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขึ้นเสียงสูงๆได้เป็นเพราะรูที่เปิดมากเกินไปของริมฝีปาก

วิธีการแก้ไขการขึ้นระดับเสียงสูง ที่ทำได้ด้วยการเป่าเสียงยาว และเบาหลายๆ จนเสียงเกือบหายไป แต่ต้องคิดอยู่เสมอในการฝึกเพื่อให้ช่องเปิดของริมฝีปากเป็นไปได้อย่างธรรมชาติอาจเริ่มจากเสียงซอกลางให้เป่ายาวๆ โดยไม่เปลี่ยนระดับเสียงของโน้ต หรืออีกวิธีหนึ่งโดยการเป่าโน้ตที่มีระดับเสียงสูงแต่เป่าให้เบาๆซึ่งต้องทำให้รูที่ริมฝีปากเป็นช่องเล็กๆตามหลักการที่ว่า “เสียงดัง ช่องเปิดกว้าง เสียงเบาช่องเปิดแคบ เสียงสูงช่องเปิดแคบ” แต่หากต้องการเสียงที่สูงและดังสามารถทำได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อช่องเปิดของปากต้องแคบ ตามหลักการที่กล่าวมาสามารถทำได้ โดยเปิดรูของริมฝีปากให้แคบ แต่กว้างกว่าการทำเสียงสูงเบา และต้องบิปากเพื่อต้านลมที่เร็วขึ้น รวมทั้งการเพิ่มแรงกดริมฝีปากกับกำพวดอีกเล็กน้อย โดยให้ช่องปากเล็กพอเพื่อให้เสียงสูงเกิดขึ้นได้แต่ต้องพลมออกมาด้วยกระแสลมที่เร็ว ในขณะที่เสียงต่ำช่องเปิดในปากต้องใหญ่ตาม แต่วิธีการที่กล่าวมานี้จะได้ผลดีมากน้อยเพียงใด ต้องเกิดจากการกระทำที่เป็นธรรมชาติไม่ใช่การบังคับหรือฝืน เพื่อทำให้เกิดเสียงสูงเพียงแต่ใช้หลักวิธีการนี้ช่วยในการทำความเข้าใจในการฝึกเท่านั้น นอกจากนั้นต้องทำการฝึกฝน

บ่อยๆ จนเป็นธรรมชาติ ด้วยแบบฝึกใดๆก็ได้ ซึ่งควรรู้ที่มาและความหมายของแบบฝึกว่าแบบฝึกเล่มนั้น มีความต้องการให้ผู้เรียนได้ทักษะอะไรทำอะไรจึงจะเป็นประโยชน์สูงสุด

ทักษะการฝึกเป่าเครื่องทองเหลืองที่สำคัญได้แก่ Long Tone , Lips Slur หรือ Lips Flexibility และ Tonguing โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเป่าลากเสียงยาว (Long Tone) แบบฝึกทักษะการเป่าลากเสียงยาว (Long Tone) เป็นพื้นฐานทั้งหมดของการฝึกเป่าเครื่องทองเหลือง โดยเฉพาะลักษณะของดนตรีตะวันตกที่มีลักษณะของประโยคเพลงแบบยาว ทำให้การเป่าเพลงประเภทนี้ต้องใช้ลมเป่าอย่างต่อเนื่องซึ่งไม่ว่าในประโยคเพลงจะมีการตัดลิ้นหรือไม่ก็ตาม ลักษณะเพลงก็มีเสียงที่รู้สึกเหมือนเป็นโน้ตที่ดังกยาวต่อเนื่องกันไปเปรียบเสมือนกับภาษา ที่ภาษาของชาวตะวันตกจะพูดเป็นประโยคยาวต่อเนื่องกัน ส่วนภาษาไทยมีการตัดออกเป็นคำๆ การเป่า Long Tone ต้องมีความเข้าใจในการฝึกเป่าเช่นเดียวกับการฝึกทักษะเรื่องอื่นๆ เหมือนกับการเข้าใจในเรื่องการเป่าเพื่อทำเสียงสูงหรือต่ำว่าสามารถทำได้อย่างไร การตัดลิ้นเพื่อตัดเสียงทำอย่างไร ซึ่งทักษะเหล่านี้ต้องฝึกฝนโดยใช้แบบฝึกหัดเพื่อช่วยให้มารลเข้าใจในทักษะและวิธีการฝึก

การฝึก Long Tone ควรฝึกจากเสียงที่เป่าออกมาได้ง่าย ซึ่งก็คือระดับเสียงต่ำ การฝึกควรใช้ความดังเบาของเสียง (Dynamic) กล่าวคือ เสียงดังมาก (ff โฟทิสซิโม) และเสียงเบา (p เปียโน)

แบบฝึกที่สำคัญในการฝึกเป่าเครื่องทองเหลืองทุกประเภท คือ การเป่าเสียงยาว (Long Tone) เพื่อทำให้ลมที่ใช้นิ่ง และราบเรียบ ปัญหาส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการฝึก Long Tone นั้น เกิดจากการไม่รู้ หรือไม่เข้าใจเหตุผลในการฝึก นอกจากนั้นการฝึกเป่า Long Tone ยังช่วยให้เกิดการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการเป่า ซึ่งควรฝึกตั้งแต่เริ่มแรกที่ผู้เรียนฝึกเป่าเครื่อง การฝึกเป่า Long Tone คล้ายกับลักษณะการถอนหายใจ หรือการหาว โดยทำให้ลมที่ออกเป็นแบบโล่งๆ โดยทำให้สัมพันธ์กับการเปิดช่องปากที่พอสมควร การเป่าของผู้ฝึกที่เกร็ง ไม่ส่งผลดีต่อการเป่า เพราะจะเกิดเสียงที่แปลกปลอมออกมา

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า (Wind Instrument) เรียกได้ว่า เป็นเครื่องดนตรี เพื่อสร้างเสียงอันไพเราะ การฝึกการใช้ Long Tone กับเครื่องดนตรีประเภทนี้ ก็ช่วยให้สามารถเป่าเสียงได้อย่างไพเราะ ด้วยวงโยธวาทิตที่เริ่มฝึก Long Tone ควรเริ่มด้วยการฝึกพร้อมกันทั้งวงก่อน จนเห็นว่าผู้เล่นเริ่มเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้พอสมควรแล้ว จึงให้แบ่งการฝึกเป็นกลุ่มเครื่องเพื่อตรวจสอบการเป่าของผู้ฝึกเป็นรายบุคคล การฝึก Long Tone เป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายจนทำให้ผู้ฝึกเกิดความรู้สึกเกียจคร้าน ดังนั้นการจะบ่มนิสัยให้ผู้ฝึกในวงเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ของการ Long Tone จึงต้องใช้ความดูแลเอาใจใส่ของผู้ควบคุมการฝึกเป็นพิเศษแม้ว่าการฝึก Long Tone จะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อที่สุดแต่ก็เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ฝึกเครื่องเป่าทองเหลือง

Lips Slur หรือ Lips flexibility คือ การเปลี่ยนเสียงโดยไม่ใช้ลิ้นแต่ใช้วิธีการควบคุมกล้ามเนื้อรอบริมฝีปาก และการเปลี่ยนความเร็วของลม เพื่อให้การเป่าเครื่องทองเหลือง มีเสียงที่นุ่มนวล มีคุณภาพ และมีประโยชน์ต่อการเพิ่มระดับเสียง (Pitch) ในการเป่าของผู้ฝึกเอง

เทคนิคในการฝึกนี้ มีข้อควรระวังอยู่ 3 ประการ คือ ในเรื่องของการใช้ริมฝีปากที่ถูกต้อง ในเรื่องของความเร็วของกระแสลมที่เป่า และการห้ามใช้ลิ้นตัดเสียงในการเปลี่ยนระดับเสียงสูงต่ำ ซึ่งทั้งสามส่วนนี้ผู้ฝึกควรทำจนเกิดความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การเป่า Slur มีคุณภาพ

และได้เสียงที่ต้องการการฝึกบ่อยๆจนเกิดความชำนาญเป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างมากในเรื่องการวางริมฝีปากในการทำ Slur ควรให้ริมฝีปากที่วางบนกำแพงสามารถขยับได้เล็กน้อย ตามหลักในการขึ้นเสียงสูงก็ให้รู้ที่ริมฝีปากเล็ก ส่วนเสียงต่ำรูที่ริมฝีปากก็ต้องกว้าง ตามแต่ไม่ควรให้เกิดการขยับริมฝีปากที่มากเกินไป แต่ควรใช้การเปลี่ยนความเร็วของกระแสลมมากกว่า ซึ่งอันที่จริงแล้วการทำทั้งสองส่วนนี้ก็ต้องให้เกิดความสัมพันธ์ หรือควบคู่ไปด้วยกันอยู่แล้ว การฝึกที่ดีควรใช้การเป่าริมฝีปากเปล่าๆ หรืออาจใช้การเป่ากับกำแพงก่อน จึงค่อยสวมกำแพงกับเครื่องดนตรี ซึ่งจะช่วยให้เป่าได้ง่ายกว่าการเป่าริมฝีปากเปล่า ส่วนในเรื่องของการตัดสินนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำในการฝึกเป่า หากการเป่า Slur ของผู้ฝึกทำได้ดีแล้ว จะช่วยให้การทำสำเนียง (Articulation) ในการเป่าเพลงหรือการเล่นเทคนิคในบทเพลงทำได้ดีขึ้นตามไปด้วย Tonguing เป็นเทคนิคที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าเทคนิคอื่นๆของการเป่าเครื่องทองเหลือง เปรียบเหมือนกับการใช้คันชักของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย (String Instrument)

วิธีการ Tonguing หากจะอธิบายให้ง่ายในเชิงเปรียบเทียบ ก็เปรียบเหมือนกับการเปิดก๊อกน้ำให้ไหลแล้วใช้นิ้วตัดผ่านน้ำที่กำลังไหลจากก๊อกน้ำก็จะขาดออกจากกันเป็นท่อนๆ แต่ต่อเนื่องเหมือนกับการเป่าที่เมื่อลมถูกดันขึ้นมาจากท้อง เป็นลำคล้ายกับการไหลของน้ำเมื่อผู้เป่าใช้ลิ้นปิดกั้นลม โดยการกระดกลิ้นขึ้นไปแตะที่ปุ่มเหงือกด้านบนลมก็จะขาดช่วงเหมือนเรานำนิ้วเข้าไปคั้น และเมื่อผู้เป่าเปิดลิ้นกลับที่เดิม ลมก็จะไหลผ่านออกไปยังกำแพงเข้าไปในเครื่องดนตรี ดังนั้นการ Tonguing ก็คือการหมุนเวียนของลมหรือการตัดลมเป็นช่วงๆ จากการเปิดปิดของลิ้นที่ขยับขึ้นและลง ส่วนการ Tonguing ทำได้เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับวิธีการฝึกกระดกลิ้นนั่นเอง หากทดลองให้เห็นจริงด้วยการออกเสียง “Toh” ที่สามารถเข้าใจได้โดยในขณะที่ออกเสียงตัว “T” ปลายลิ้นจะติดอยู่ที่โคนฟันด้านบนค่อนข้างเบาเมื่อออกเสียงคำว่า Toh ลิ้นไม่เลื่อนออกจากริมฝีปากแต่ถูกดึงกลับเข้าไปในปาก ลักษณะลิ้นต้องไม่ถูกดันออกจากปาก และเมื่อผู้ฝึกฝึกฝนจนลิ้นเปิดปิดได้อย่างคล่องแคล่วแล้ว การเคลื่อนไหวของปลายลิ้นที่และบริเวณโคนฟันก็จะได้ละเอียดและแผ่วเบา ข้อควรสังเกตคือการเคลื่อนที่ของลิ้นมิใช่การเคลื่อนไหวไปข้างหน้าและหลัง แต่ต้องเป็นการเคลื่อนไหวแบบขึ้นบนและลงล่างเท่านั้น

เทคนิคที่ช่วยในการฝึกทักษะการเป่าเครื่องทองเหลือง เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การเป่าเครื่องลมทองเหลือง การฝึกเรื่อง Long Tone , Lips Slur หรือ Lips Flexibility และ Tonguing จะต้องฝึกซ้อมทุกวันกับแบบฝึกหัดในเรื่องนั้น ผู้เล่นจะต้องสามารถเป่าเครื่องดนตรีตามเครื่องหมายให้เกิดความชำนาญจนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

พูน ปณ ทิโต ชิว

3. การฝึกกลม/การนำลมไปใช้กับเครื่องดนตรี

การฝึกกลมจะต้องเริ่มฝึกจากการวอร์ม (Warm up) อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการฝึกก่อน (ถวัลย์ชัย สวณมณฑา 2559) แบ่งออกได้ดังนี้

1. การวอร์มคอ
2. การวอร์มส่วนเอว
3. การวอร์มส่วนลำตัว

1. การวอร์มคอ

ขั้นที่ 1 แยกเท้าออก

ขั้นที่ 2 เงยหน้าขึ้น

ขั้นที่ 3 หมุนคอ 1 รอบ

2. การวอร์มส่วนเอว

ขั้นที่ 1 แยกเท้าออกยกมือขนานกับลำตัว

ขั้นที่ 2 บิดตัวไปทางขวา

ขั้นที่ 3 บิดตัวไปทางซ้าย

3. การวอร์มส่วนลำตัว แบ่งออกเป็น 2 แบบ

แบบที่ 1

ขั้นที่ 1 แยกเท้า นำมือประสานกันไว้ด้านหน้า

ขั้นที่ 2 ยกมือขึ้นเหนือศรีษะ แขนตึง

แบบที่ 2

ขั้นที่ 1 แยกเท้า ยกมือซ้ายขึ้นชิดหู

ขั้นที่ 2 ลำตัวถอนบนเอนตัวไปทางขวา

ขั้นที่ 3 แยกเท้า ยกมือขวาขึ้นชิดหู

ขั้นที่ 4 ลำตัวถอนบนเอนตัวไปทางซ้าย

ภาพประกอบ 9 การวอร์ม

ที่มา ผู้วิจัย

การฝึกลมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. การฝึกลมทำยืน

2. การฝึกลมทำนอน

1. การฝึกลมถ้ายืนแบ่งออกเป็น 2 แบบ

แบบที่ 1 ทำเป่าลมกับฝ่ามือเป่าลมกับฝ่ามือ ให้นักเรียนยืนตัวตรงปลายเท้าแยกออกจากกันนำมือซ้ายขึ้นมาไว้กึ่งกลางของริมฝีปาก มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แยกเท้า ยืนตัวตรงปลายเท้าแยกออกจากกันนำมือซ้ายขึ้นมาไว้กึ่งกลางของริมฝีปากแล้วหายใจเข้า

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ขั้นที่ 2 นำฝ่ามือให้ห่างจากปากประมาณ 5 นิ้วแล้วเป่าลมออกกระทบกับฝ่ามือ

แบบที่ 2 ทำยิงธนู มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ยืนตัวตรง ก้าวเท้าซ้ายออกข้างหน้าทำมือมาประสานกันแล้วหายใจเข้า

ขั้นที่ 2 นำมือซ้ายมาด้านหลังคล้ายดึงสายธนูแล้วเป่าลมออกไปด้านหน้า

ภาพประกอบ 10 การฝึกกลมทำยื่น

ที่มา ผู้วิจัย

พูนัน ปณ ทิโต ชีเว

2. การฝึกลมทำนอนแบ่งออกเป็น 2 แบบ

แบบที่ 1 ยกตัวขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

จับคู่ 2 คน นักเรียนที่ฝึกลมนอนราบไปกับพื้นนักเรียนยกเข้าขึ้น ให้ นักเรียนอีกคนมาจับเท้าไว้

ขั้นที่ 1 นอนหงายราบกับพื้นและหายใจเข้า

ขั้นที่ 2 ยกตัวขึ้นแล้วเป่าลมออก

แบบที่ 2

ถ้าเตรียม ให้นักเรียนนอนหงายราบไปกับพื้นนำมือประสานกันไว้ที่หน้าอก

ขั้นที่ 1 นอนหงายราบกับพื้นและหายใจเข้า

ขั้นที่ 2 ยกตัวขึ้นแล้วเป่าลมออก

ภาพประกอบ 11 การฝึกลมทำนอน

ที่มา ผู้วิจัย

พหุ ประถมศึกษา

การจัดรูปปาก และตำแหน่งของ mouth piece

การจัดรูปปากและตำแหน่งของ mouth piece เป็นขั้นตอนการฝึกที่สำคัญ ถ้านักเรียนมีพื้นฐานที่ถูกต้องจะทำให้การฝึกการเป่ากับเครื่องดนตรีจริง จะมีเสียงที่ถูกต้อง ถ้านักเรียนทำขั้นตอนนี้ผิดจะต้องเสียเวลาในการแก้ไขอีก

การจัดรูปปาก มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำนิ้วชี้มาแตะตรงกึ่งกลางของปาก ขั้นที่ 2 จัดรูปปากโดยออกเสียงตัวอักษร M,P

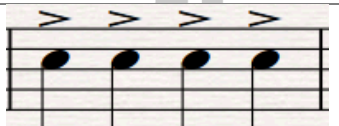
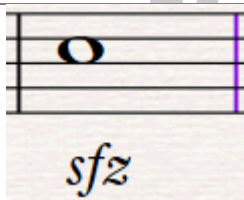
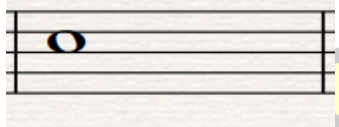
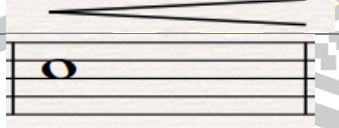
ขั้นที่ 3 นำดินสอมาแตะตรงกึ่งกลางของปาก

ขั้นที่ 4 จัดรูปปากโดยออกเสียงตัวอักษร M,P และนำดินสอมาคาบไว้

ภาพประกอบ 12 การจัดรูปปาก
ที่มา ผู้วิจัย

พหุบัน ปณ ทัโต ชีเว

การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามเครื่องหมาย และ การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบรรเลงวงโยธวาทิตเป็นพื้นฐานของการฝึกซ้อมทั้งนี้ได้บรรเลงได้ถูกต้องและเกิดความชำนาญ เมื่อนำไปใช้กับบทเพลงที่ประกวดจะทำให้มีเสียงที่ได้คุณภาพ บทเพลงมีความไพเราะน่าฟัง การควบคุมลักษณะเสียง จะประกอบด้วย ลักษณะเครื่องหมาย ชื่อ และวิธีการปฏิบัติ

ลักษณะเครื่องหมาย	ชื่อ	การปฏิบัติ
	Natural	โน้ตปกติไม่มีเครื่องหมายใดๆ กำกับอยู่ ให้เป่าเต็มค่าตัวโน้ต แยกโน้ตเป็นตัวออกจากกัน และให้ทางเสียงเบาลงเล็กน้อย
	Tenuto	Tenuto (เสียงเต็ม) เป่าเต็มค่าตัวโน้ต เป่าตรงๆ ทางเสียงไม่เบาลง
	Staccato	Staccato (ตรงข้ามกับ Legato) แปลว่า ให้แยกออกจากกัน ทำให้ค่าของตัวโน้ตเป็นครึ่งเดียวของโน้ตที่บันทึกอยู่ เช่น ถ้าเล่นหมายความว่าให้เป่า
	Marcato	Marcato (เน้น) กระทบเสียงที่ความดังมากกว่าเครื่องหมายกำหนดความดังจริง เช่น ถ้าใช้ "mf" ให้กระทบตัวโน้ตเป็น "f" และเบาลงหา "mf" ดังเดิม
	Sforzando	Sforzando กระทบหัวเสียงให้ความดังและให้เป่าเต็มค่าตัวโน้ต
	Crescendo	Crescendo ปฏิบัติจากระดับเสียงเบาไปหาดัง
	Decrescendo	Decrescendo ปฏิบัติจากระดับเสียงดังไปหาเบา

4. แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค (Articulation and Technique)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค (Articulation and Technique) เป็นแบบฝึกหัดที่ได้รวบรวมลักษณะการปฏิบัติตามเครื่องหมายการควบคุมลักษณะเสียง นำมารวมกับเทคนิคทั้งหมดที่ต้องนำมาใช้กับบทเพลงบรรเลงประภว ประกอบด้วย 8 เรื่องดังนี้ 1) แบบฝึกหัดลากเสียงยาว 2) แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง 3) แบบฝึกหัด Slur และ Staccato 4) แบบฝึกหัดผสม Slur Staccato และ Marcato 5) แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง 6) แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี 7) ตัวอย่างบทเพลงสำหรับการประภว

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิค มีจำนวน 5 แบบฝึกประกอบด้วย

1. แบบฝึกหัด ทรัมเป็ต (Trumpet)
2. แบบฝึกหัด เฟรนช์ฮอร์น (French Horn)
3. แบบฝึกหัด ทรอมโบน (Trombone)
4. แบบฝึกหัด ยูโฟเนียม (Euphonium)
5. แบบฝึกหัด ทูบา (Tuba)

แบบฝึกหัด ทรัมเป็ต (Trumpet)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง และ เทคนิคของเครื่องดนตรี ทรัมเป็ตประกอบด้วย

1. แบบฝึกหัดลากเสียงยาว
2. แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง
 - Natural
 - Tenuto
 - Staccato
 - Marcato
3. แบบฝึกหัด Slur และ Staccato
4. แบบฝึกหัดผสม Slur Staccato และ Marcato
5. แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง
6. แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี
7. ตัวอย่างบทเพลงสำหรับการประภว

แบบฝึกหัดลากเสียงยาว (long Tone)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวเป็นการฝึกลากเสียงยาวที่มีการเคลื่อนที่ของเสียงโดยนำโน้ตตัวขาว (สามารถปรับเปลี่ยนเป็นโน้ต ตัวกลม หรือลักษณะอื่นได้) 2 ตัวในหนึ่งห้องเพลง โน้ตตัวที่ 1 มีเสียงคงที่ โน้ตตัวที่ 2 จะลดระดับเสียงต่ำลงแบบฝึกหัดนี้จะเน้นในเรื่องความราบเรียบ สม่ำเสมอของเสียง แต่ก็จะมีการเปลี่ยนระดับเสียง และใช้เครื่องหมาย Slur บังคับไว้เพื่อให้การใช้ลม และการเป่าที่ต่อเนื่อง การฝึกเมื่อมีความชำนาญแล้ว สามารถ เพิ่มจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น และควรเปลี่ยนระดับเสียงให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติจริง

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวนี้สามารถใช้ในการวอร์ม (Warm up) เพื่อเตรียมพร้อมในแบบฝึกหัดลำดับต่อไป โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นโน้ตลักษณะอื่นตามความเหมาะสมได้อีกด้วย

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1siGOa0ZwCAWqobtfv1KUE_OmXJ-oqPzQ/view?usp=sharing)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้บรรเลงได้ผลิตเสียงดนตรีออกมาตามลักษณะเครื่องหมายต่างๆอย่างถูกต้องโดยจะฝึกโน้ตที่มีลักษณะเสียงธรรมชาติ (Natural) มีจำนวน 4 ห้องเพลงห้องที่ 1 โน้ตตัวดำ ห้องที่ 2 โน้ตตัวเข้บ็ต 1 ชั้น ห้องที่ 3 โน้ตตัวเข้บ็ต 2 ชั้น ห้องที่ 4 โน้ตตัวกลม โดยจะเปลี่ยนลักษณะเครื่องหมายตามลำดับดังนี้ Tenuto Staccato Marcato

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1ZYfXp8g390fHj-XfuDEbgk5YrSBIXlQX/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur และ Stacato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur และ Stacato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1qgXZFSQXsvdHJhUqjSLIVpCOAxO4jab6/view?usp=sharing>)

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1yX_Mi0xJCylrbX7aQ0H76Z3zu8GWrmls/view?usp=sharing)

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง (Scale and Articulation)

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่นำการไล่บันไดเสียงมารวมกับเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง แบบฝึกหัดนี้จะแบ่งออกเป็น การไล่บันไดเสียงลักษณะ Tenuto การไล่บันไดเสียงลักษณะ Staccato โดยจะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

พหุ ประถม โท ซิว

Tenuto

sim.

sim.

sim.

sim.

Staccato

sim.

sim.

sim.

sim.

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่ https://drive.google.com/file/d/1-Lz_0EqVosg2LLUsSph7GVNAnChgb/view?usp=sharing)

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้นักดนตรีมีความคล่องตัวในการเล่นเครื่องดนตรีแบบฝึกหัดประกอบด้วย 6 ห้องเพลงในแต่ละห้องจะประกอบไปด้วยโน้ตเข้บ็ต 2 ชั้น และมีเครื่องหมาย Slur เพื่อควบคุมลม การฝึกหัดควรเริ่มจากจังหวะช้าก่อน แล้วค่อยเพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1P_USpTcZITRgl2sJrG41Sv6Bk8FmHln_/view?usp=sharing)

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

บทเพลงสำหรับการประกวด

เพลง Novena เป็นบทเพลงตัวอย่างสำหรับการนำไปบรรเลงประกวดเรียบเรียงเสียงประสานโดย James Swearingen เพลง Novena ประกอบด้วย 3 ท่อน ABA จำนวน 139 ห้องเพลง

เริ่มต้นบทเพลงด้วยจังหวะ Adagio จังหวะ 60 – 66 เมื่อเสียง Chimes Bb ดังขึ้น เสียง Wood Wind พิคโคโล คลาริเน็ต แซกโซโฟน ตามด้วยระดับเสียงเบา ห้องที่ 13 เสียงเพลงจะดังขึ้น เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกัน ห้องเพลงที่ 33 ลดเสียงลงระดับเสียงเบาบรรเลงเหมือนตอนต้น เพลงด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มเดิม จบลงด้วยโน้ต Fermata ห้องเพลงที่ 41 บทเพลงจะเปลี่ยนเป็นการบรรเลงในจังหวะ Allegro marcato 152 – 160 เริ่มจากกลองทิมปานี สแนร์ กลองใหญ่ บรรเลงจากระดับเสียงเบาค่อยๆดังขึ้นจนถึงห้องเพลงที่ 45 เครื่องดนตรีทั้งวงจะบรรเลงรับพร้อมกันด้วยระดับเสียงดัง ต่อจากนั้นกลุ่มเครื่องดนตรีจะโชว์ความสามารถ สอดสลับกันไปจนถึงห้องเพลงที่ 96 บทเพลงจะลดความเร็วเป็น Slowly espressivo ความเร็ว 66 คลาริเน็ตกับฟลูต จะสอดสลับกันบรรเลงโชว์ความสามารถของผู้เล่นโดยมี ฮอว์น ทอมโบน ทูบา ลากเสียงยาวเพื่อให้เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกันจนถึงห้อง 104 จะดึงจังหวะให้ช้าลงเพื่อเตรียมเข้าสู่ห้องเพลงที่ 105 ในจังหวะ Allegro con moto 152 – 160 เครื่องดนตรีทั้งวงบรรเลงพร้อมกัน ความดัง ff เป็นการโชว์พลังเสียงและเทคนิคต่างๆ ของผู้เล่น เมื่อบทเพลงมาถึงห้องเพลงที่ 135 จังหวะความเร็วจะลดลงมาเป็น Maestoso 76 ความดัง ff เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตอนท้ายของบทเพลง ก่อนห้องเพลงที่ 137 บทเพลงจะดึงช้าลงด้วยเครื่องหมาย molto rit ห้องเพลงที่ 138 เสียงเพลงจะบรรเลงด้วยเครื่องหมาย sfzpp ดังแล้วเบาทันทีเสียงทิมปานีจะดังขึ้นพร้อมเสียงเครื่องเป่ารวมกันบรรเลงค่อยๆดังขึ้นตามเครื่องหมาย Crescendo เพื่อนำสู่การจบเพลงห้องสุดท้ายด้วยโน้ตตัวกลมความดังมาก fff เป็นการแสดงพลังของวงซิมโฟนิคแบนด์

Novena เป็นบทเพลงที่วงโยธวาทิตใช้บรรเลงประกวด ซึ่งมีความยากระดับ 3-4 บทเพลงนี้มีจุดเด่นอยู่ที่ การบรรเลงเป็นกลุ่มตามเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) สลับกันไปมา ง่ายต่อการฝึกซ้อม แต่ฟังดูดี สำหรับเครื่องลมไม้ พิคโคโล ฟลูต คลาริเน็ต ก็จะใช้ การบรรเลงความคล่องของการเป่าไล่ขึ้น ลง ด้วยโน้ตเข้บิตสองชั้น ความเร็ว 160 ซึ่งจะต้องบรรเลงให้ตรงกันและพร้อมกัน ถ้าทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเลงประกวด

(เข้าไปดูทั้งบทเพลงได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=Syp-SKD1oHY>)

NOVENA

Rhapsody for Band

1st B♭ Cornet

James Swearingen

1575 *Adagio* 2 3 9 13 *Molto espressivo*

mf *f*

ff

p *ff* *Con moto* *p sub.*

a tempo 33 6 *pp* *poco rit.*

41 *Allegro marcato* 45 *f*

56 8

64 *f* 5

2911

© Copyright 1980 by C. L. Barnhouse Co., Oskaloosa, Iowa 52577
International Copyright Secured Made in U. S. A. All Rights Reserved

1st B \flat Cornet - 2

Karwinir. Bangkok Band

76 80

mf \longrightarrow *ff*

88 *f*

96 Slowly espressivo *f*

105 Allegro con moto *rit.* \longrightarrow *sfz p*

ff *sfz p* *ff*

113 *f* *sfz*

121 *stacc.* *ff*

129 *marc.* Allargando

135 Maestoso *ff* *molto rit.* *sfz p* \longrightarrow *fff* *div.*

2911

เฟรนช์ฮอร์น (French Horn)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาว (long Tone)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวเป็นการฝึกลากเสียงยาวที่มีการเคลื่อนที่ของเสียงโดยนำโน้ตตัวขาว (สามารถปรับเปลี่ยนเป็นโน้ต ตัวกลม หรือลักษณะอื่นได้) 2 ตัวในหนึ่งห้องเพลง โน้ตตัวที่ 1 มีเสียงคงที่ โน้ตตัวที่ 2 จะลดระดับเสียงต่ำลงแบบฝึกหัดนี้จะเน้นในเรื่องความราบเรียบ สม่ำเสมอของเสียง แต่ก็จะมีการเปลี่ยนระดับเสียง และใช้เครื่องหมาย Slur บังคับไว้เพื่อให้การใช้ลม และการเป่าที่ต่อเนื่อง การฝึกเมื่อมีความชำนาญแล้ว สามารถ เพิ่มจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น และควรเปลี่ยนระดับเสียงให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติจริง

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวนี้สามารถใช้เป็นการวอร์ม (Warm up) เพื่อเตรียมพร้อมในแบบฝึกหัดลำดับต่อไป โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นโน้ตลักษณะอื่นตามความเหมาะสมได้อีกด้วย

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1ybivDq8vlj59ic47k6h2a1Hfzq5DbZEY/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้บรรเลงได้ผลิตเสียงดนตรีออกมาตามลักษณะเครื่องหมายต่างๆอย่างถูกต้องโดยจะฝึกโน้ตที่มีลักษณะเสียงธรรมชาติ (Natural) มีจำนวน 4 ห้องเพลงห้องที่ 1 โน้ตตัวดำ ห้องที่ 2 โน้ตตัวเข้บ็ต 1 ชั้น ห้องที่ 3 โน้ตตัวเข้บ็ต 2 ชั้น ห้องที่ 4 โน้ตตัวกลม โดยจะเปลี่ยนลักษณะเครื่องหมายตามลำดับดังนี้ Tenuto Staccato Marcato

เมื่อฝึกการควบคุมลักษณะเสียง ได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

The image shows four musical staves, each illustrating a different articulation technique. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The first staff is labeled 'Natural' and shows a sequence of notes with a natural articulation symbol. The second staff is labeled 'Tenuto' and shows notes with a tenuto line. The third staff is labeled 'Staccato' and shows notes with a staccato mark. The fourth staff is labeled 'Marcato' and shows notes with a marcato accent. Each staff contains a sequence of notes that become more complex in rhythm as they progress from left to right.

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1PAf6kiXMMlM_ilGbgj0-D4D7BFfDaFQ/view?usp=sharing)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur และ Stacato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur และ Stacato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1qr5nl9ckCJyQilyEJJS9o7mfdKUIH7UF/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1VoBGZ86HVvff7zGLPXdDA2zDu1sGCD_U/view?usp=sharing)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง (Scale and Articulation)

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่นำการไล่บันไดเสียง มารวมกับเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง แบบฝึกหัดนี้จะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก ลักษณะ Tenuto การไล่บันไดเสียงลักษณะ Staccato โดยจะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิด ความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

Tenuto

Staccato

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่ <https://drive.google.com/file/d/10Pp4vGXSo7dacvl-bs6kL9obuuT8tVqo/view?usp=sharing>)

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้นักดนตรีมีความคล่องตัวในการเล่นเครื่องดนตรีแบบฝึกหัดประกอบด้วย 6 ห้องเพลงในแต่ละห้องจะประกอบไปด้วยโน้ตเชบ็ต 2 ชั้น และมีเครื่องหมาย Slur เพื่อควบคุมลม การฝึกหัดควรเริ่มจากจังหวะช้าก่อน แล้วค่อยเพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1zLHwVFFgSq4z-An6o4n2rWKgnjkZmnJo/view?usp=sharing>)

พหุ ประถมศึกษา

บทเพลงสำหรับการประกวด

เพลง Novena เป็นบทเพลงตัวอย่างสำหรับการนำไปบรรเลงประกวดเรียบเรียงเสียงประสานโดย James Swearingen เพลง Novena ประกอบด้วย 3 ท่อน ABA จำนวน 139 ห้องเพลง

เริ่มต้นบทเพลงด้วยจังหวะ Adagio จังหวะ 60 – 66 เมื่อเสียง Chimes Bb ดังขึ้น เสียง Wood Wind พิคโคโล คลาริเน็ต แซกโซโฟน ตามด้วยระดับเสียงเบา ห้องที่ 13 เสียงเพลงจะดังขึ้น เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกัน ห้องเพลงที่ 33 ลดเสียงลงระดับเสียงเบาบรรเลงเหมือนตอนต้น เพลงด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มเดิม จบลงด้วยโน้ต Fermata ห้องเพลงที่ 41 บทเพลงจะเปลี่ยนเป็นการบรรเลงในจังหวะ Allegro marcato 152 – 160 เริ่มจากกลองทิมปานี สแนร์ กลองใหญ่ บรรเลงจากระดับเสียงเบาค่อยๆดังขึ้นจนถึงห้องเพลงที่ 45 เครื่องดนตรีทั้งวงจะบรรเลงรับพร้อมกันด้วยระดับเสียงดัง ต่อจากนั้นกลุ่มเครื่องดนตรีจะโชว์ความสามารถ สอดสลับกันไปจนถึงห้องเพลงที่ 96 บทเพลงจะลดความเร็วเป็น Slowly espressivo ความเร็ว 66 คลาริเน็ตกับฟลูต จะสอดสลับกัน บรรเลงโชว์ความสามารถของผู้เล่นโดยมี ฮอรั่น ทอมโบน ทูบา ลากเสียงยาวเพื่อให้เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกันจนถึงห้อง 104 จะดึงจังหวะให้ช้าลงเพื่อเตรียมเข้าสู่ห้องเพลงที่ 105 ในจังหวะ Allegro con moto 152 – 160 เครื่องดนตรีทั้งวงบรรเลงพร้อมกัน ความดัง ff เป็นการโชว์พลังเสียงและเทคนิคต่างๆ ของผู้เล่น เมื่อบทเพลงมาถึงห้องเพลงที่ 135 จังหวะความเร็วจะลดลงมาเป็น Maestoso 76 ความดัง ff เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตอนท้ายของบทเพลง ก่อนห้องเพลงที่ 137 บทเพลงจะดึงช้าลงด้วยเครื่องหมาย molto rit ห้องเพลงที่ 138 เสียงเพลงจะบรรเลงด้วยเครื่องหมาย sfzpp ดังแล้วเบาทันทีเสียงทิมปานีจะดังขึ้นพร้อมเสียงเครื่องเป่ารวมกันบรรเลงค่อยๆดังขึ้นตามเครื่องหมาย Crescendo เพื่อนำสู่การจบเพลงห้องสุดท้ายด้วยโน้ตตัวกลมความดังมาก fff เป็นการแสดงพลังของวงซิมโฟนิคแบนด์

Novena เป็นบทเพลงที่วงโยธวาทิตใช้บรรเลงประกวด ซึ่งมีความยากระดับ 3-4 บทเพลงนี้มีจุดเด่นอยู่ที่ การบรรเลงเป็นกลุ่มตามเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) สลับกันไปมา ง่ายต่อการฝึกซ้อม แต่ฟังดูดี สำหรับเครื่องลมไม้ ปิคคาโล ฟลูต คลาริเน็ต ก็จะใช้ การบรรเลงความคล่องของการเป่าไล่ขึ้น ลง ด้วยโน้ตเข้บิตสองชั้น ความเร็ว 160 ซึ่งจะต้องบรรเลงให้ตรงกันและพร้อมกัน ถ้าทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเลงประกวด

(เข้าไปดูทั้งบทเพลงได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=Syp-SKD1oHY>)

NOVENA

Rhapsody for Band

James Swearingen

1st & 2nd F Horns

1575

Adagio

2 3 10

Molto espressivo

f

21

ff *p*

Con moto

ff *p sub.*

a tempo

33 6

pp *poco rit.*

41 Allegro marcato 45

f

stacc.

56

mf

64 marc.

f

2911

© Copyright 1980 by C. L. Barnhouse Co., Oskaloosa, Iowa 52577
International Copyright Secured Made in U. S. A. All Rights Reserved

1st & 2nd F Horns - 2

76

mf *legato*
Soli *ff*

80

f

88 *marc.*
f

96 *Slowly espressivo*
p

105 *Allegro con moto*
rit. *sfz p* *sfz* *sfz p*

113 (a2)
f *sfz* *sfz*

121 *legato*
f

129 *marc.*

Allargando

135 *Maestoso*
ff *molto rit.* *sfz p* *fff*

ทรมโบน (Trombone)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาว (long Tone)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวเป็นการฝึกลากเสียงยาวที่มีการเคลื่อนที่ของเสียงโดยนำโน้ตตัวขาว (สามารถปรับเปลี่ยนเป็นโน้ต ตัวกลม หรือลักษณะอื่นได้) 2 ตัวในหนึ่งห้องเพลง โน้ตตัวที่ 1 มีเสียงคงที่ โน้ตตัวที่ 2 จะลดระดับเสียงต่ำลงแบบฝึกหัดนี้จะเน้นในเรื่องความราบเรียบ สม่ำเสมอของเสียง แต่ก็จะมีการเปลี่ยนระดับเสียง และใช้เครื่องหมาย Slur บังคับไว้เพื่อให้การใช้ลม และการเป่าที่ต่อเนื่อง การฝึกเมื่อมีความชำนาญแล้ว สามารถ เพิ่มจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น และควรเปลี่ยนระดับเสียงให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติจริง

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวนี้สามารถใช้เป็นการวอร์ม (Warm up) เพื่อเตรียมพร้อมในแบบฝึกหัดลำดับต่อไป โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นโน้ตลักษณะอื่นตามความเหมาะสมได้อีกด้วย

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1Yk2qx4br02ewvY9QjZPXn9fh-CTFKG2z/view?usp=sharing>)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้บรรเลงได้ผลิตเสียงดนตรีออกมาตามลักษณะเครื่องหมายต่างๆอย่างถูกต้องโดยจะฝึกโน้ตที่มีลักษณะเสียงธรรมชาติ (Natural) มีจำนวน 4 ห้องเพลงห้องที่ 1 โน้ตตัวดำ ห้องที่ 2 โน้ตตัวเข้บัต 1 ชั้น ห้องที่ 3 โน้ตตัวเข้บัต 2 ชั้น ห้องที่ 4 โน้ตตัวกลม โดยจะเปลี่ยนลักษณะเครื่องหมายตามลำดับดังนี้ Tenuto Staccato Marcato

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

Natural

Tenuto

Staccato

Marcato

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1eRYBlllywdtmEwgRzKF0ALdyPjxsHRM8V/view?usp=sharing>)

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur และ Stacato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur และ Stacato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1dfV75Kr50lquoB9rnkHSsP14m_z9rSbc/view?usp=sharing)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1-iLO9Ov1DkcNUC2R3OM3r9WOKrJX6F2E/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง (Scale and Articulation)

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่นำการไล่บันไดเสียง มารวมกับเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง แบบฝึกหัดนี้จะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก ลักษณะ Tenuto การไล่บันไดเสียงลักษณะ Staccato โดยจะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิด ความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

Tenuto

sim.

sim.

sim.

sim.

Staccato

sim.

sim.

sim.

sim.

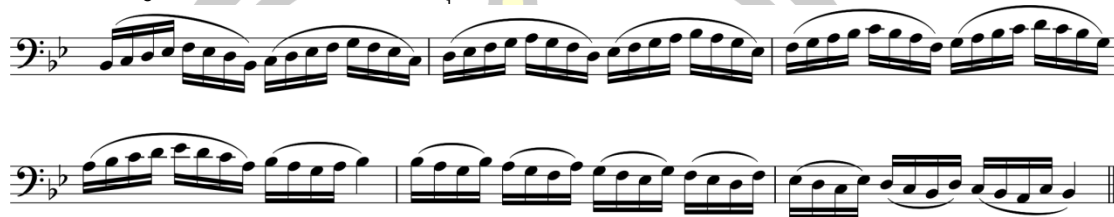
(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1svEfHXYSY3L822Gw-whxHnn1DmoU_2vs/view?usp=sharing)

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้นักดนตรีมีความคล่องตัวในการเล่นเครื่องดนตรีแบบฝึกหัดประกอบด้วย 6 ห้องเพลงในแต่ละห้องจะประกอบไปด้วย โน้ตเข้บ็ต 2 ชั้น และมีเครื่องหมาย Slur เพื่อควบคุมลม การฝึกหัดควรเริ่มจากจังหวะช้าก่อน แล้วค่อยเพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1yefaGXk8MOcpZ4Gs6Outt4CTTURP25f/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทเพลงสำหรับการประกวด

เพลง Novena เป็นบทเพลงตัวอย่างสำหรับการนำไปบรรเลงประกวดเรียบเรียงเสียงประสานโดย James Swearingen เพลง Novena ประกอบด้วย 3 ท่อน ABA จำนวน 139 ห้องเพลง

เริ่มต้นบทเพลงด้วยจังหวะ Adagio จังหวะ 60 – 66 เมื่อเสียง Chimes Bb ดังขึ้น เสียง Wood Wind พิคโคโล คลาริเน็ต แซกโซโฟน ตามด้วยระดับเสียงเบา ห้องที่ 13 เสียงเพลงจะดังขึ้น เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกัน ห้องเพลงที่ 33 ลดเสียงลงระดับเสียงเบาบรรเลงเหมือนตอนต้น เพลงด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มเดิม จบลงด้วยโน้ต Fermata ห้องเพลงที่ 41 บทเพลงจะเปลี่ยนเป็นการบรรเลงในจังหวะ Allegro marcato 152 – 160 เริ่มจากกลองทิมปานี สแนร์ กลองใหญ่ บรรเลงจากระดับเสียงเบาค่อยๆดังขึ้นจนถึงห้องเพลงที่ 45 เครื่องดนตรีทั้งวงจะบรรเลงรับพร้อมกันด้วยระดับเสียงดัง ต่อจากนั้นกลุ่มเครื่องดนตรีจะโชว์ความสามารถ สอดสลับกันไปจนถึงห้องเพลงที่ 96 บทเพลงจะลดความเร็วเป็น Slowly espressivo ความเร็ว 66 คลาริเน็ตกับฟลูต จะสอดสลับกัน บรรเลงโชว์ความสามารถของผู้เล่นโดยมี ฮอรั่น ทอมโบน ทูบา ลากเสียงยาวเพื่อให้เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกันจนถึงห้อง 104 จะดึงจังหวะให้ช้าลงเพื่อเตรียมเข้าสู่ห้องเพลงที่ 105 ในจังหวะ Allegro con moto 152 – 160 เครื่องดนตรีทั้งวงบรรเลงพร้อมกัน ความดัง ff เป็นการโชว์พลังเสียงและเทคนิคต่างๆ ของผู้เล่น เมื่อบทเพลงมาถึงห้องเพลงที่ 135 จังหวะความเร็วจะลดลงมาเป็น Maestoso 76 ความดัง ff เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตอนท้ายของบทเพลง ก่อนห้องเพลงที่ 137 บทเพลงจะดึงช้าลงด้วยเครื่องหมาย molto rit ห้องเพลงที่ 138 เสียงเพลงจะบรรเลงด้วยเครื่องหมาย sfzpp ดังแล้วเบาทันทีเสียงทิมปานีจะดังขึ้นพร้อมเสียงเครื่องเป่ารวมกันบรรเลงค่อยๆดังขึ้นตามเครื่องหมาย Crescendo เพื่อนำสู่การจบเพลงห้องสุดท้ายด้วยโน้ตตัวกลมความดังมาก fff เป็นการแสดงพลังของวงซิมโฟนิคแบนด์

Novena เป็นบทเพลงที่วงโยธวาทิตใช้บรรเลงประกวด ซึ่งมีความยากระดับ 3-4 บทเพลงนี้มีจุดเด่นอยู่ที่ การบรรเลงเป็นกลุ่มตามเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) สลับกันไปมา ง่ายต่อการฝึกซ้อม แต่ฟังดูดี สำหรับเครื่องลมไม้ พิคโคโล ฟลูต คลาริเน็ต ก็จะใช้ การบรรเลงความคล่องของการเป่าไล่ขึ้น ลง ด้วยโน้ตเข้บิตสองชั้น ความเร็ว 160 ซึ่งจะต้องบรรเลงให้ตรงกันและพร้อมกัน ถ้าทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเลงประกวด

(เข้าไปดูทั้งบทเพลงได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=Syp-SKD1oHY>)

NOVENA

Rhapsody for Band

James Swearingen

1st Trombone

13 **Molto espressivo**

1575 *Adagio* 2 3 8 *mf* *f*

21 *ff* *p*

Con moto *a tempo*
ff *p sub.* *ff*

33 6 41 **Allegro marcato**
pp *poco rit.*

45 *f*

56 8 64 *f*

76 4
mf *ff*

1st Trombone - 2

80 *legato*
Soli
f

88 *marc.*
f

96 *Slowly espressivo*
p

105 *Allegro con moto*
rit. *sfz p* *sfz* *sfz p*

113 *sfz* *f* *sfz* *sfz*

121 *broad & flowing*
ff *f*

129 *marc.*

Allargando

135 *Maestoso*
ff *molto rit.* *sfz p* *fff*

ยูโฟเนียม (Euphonium)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาว (long Tone)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวเป็นการฝึกลากเสียงยาวที่มีการเคลื่อนที่ของเสียงโดยนำโน้ตตัวขาว (สามารถปรับเปลี่ยนเป็นโน้ต ตัวกลม หรือลักษณะอื่นได้) 2 ตัวในหนึ่งห้องเพลง โน้ตตัวที่ 1 มีเสียงคงที่ โน้ตตัวที่ 2 จะลดระดับเสียงต่ำลงแบบฝึกหัดนี้จะเน้นในเรื่องความราบเรียบ สม่ำเสมอของเสียง แต่ก็จะมีการเปลี่ยนระดับเสียง และใช้เครื่องหมาย Slur บังคับไว้เพื่อให้การใช้ลม และการเป่าที่ต่อเนื่อง การฝึกเมื่อมีความชำนาญแล้ว สามารถ เพิ่มจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น และควรเปลี่ยนระดับเสียงให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติจริง

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวนี้สามารถใช้เป็นการวอร์ม (Warm up) เพื่อเตรียมพร้อมในแบบฝึกหัดลำดับต่อไป โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นโน้ตลักษณะอื่นตามความเหมาะสมได้อีกด้วย

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1DOYxMicbyx0Nd57qLc64oGCacr08NXsi/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้บรรเลงได้ผลิตเสียงดนตรีออกมาตามลักษณะเครื่องหมายต่างๆอย่างถูกต้องโดยจะฝึกโน้ตที่มีลักษณะเสียงธรรมชาติ (Natural) มีจำนวน 4 ห้องเพลงห้องที่ 1 โน้ตตัวดำ ห้องที่ 2 โน้ตตัวเข้บ็ต 1 ชั้น ห้องที่ 3 โน้ตตัวเข้บ็ต 2 ชั้น ห้องที่ 4 โน้ตตัวกลม โดยจะเปลี่ยนลักษณะเครื่องหมายตามลำดับดังนี้ Tenuto Staccato Marcato

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาจากทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1g39hYz0VJIA0vT8EHeUpngvo-j2fQic/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur และ Stacato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur และ Stacato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1V7tAUL07hGkiM-Qbl5RyWLuE4J3afd2_/view?usp=sharing)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1yhCxsecHDDPSb0upOPIU4sQWN6Ksw7kZ/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง (Scale and Articulation)

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่นำการไล่บันไดเสียง มารวมกับเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง แบบฝึกหัดนี้จะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก ลักษณะ Tenuto การไล่บันไดเสียงลักษณะ Staccato โดยจะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิด ความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

Tenuto

sim.

sim.

sim.

sim.

Staccato

sim.

sim.

sim.

sim.

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่ https://drive.google.com/file/d/18_ShBZ4YqbkJy54GAj-5h9SZsU6FBdUS/view?usp=sharing)

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้นักดนตรีมีความคล่องตัวในการเล่นเครื่องดนตรีแบบฝึกหัดประกอบด้วย 6 ห้องเพลงในแต่ละห้องจะประกอบไปด้วยโน้ตเช็ต 2 ชั้น และมีเครื่องหมาย Slur เพื่อควบคุมลม การฝึกหัดควรเริ่มจากจังหวะช้าก่อน แล้วค่อยเพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1M9Kj06v6F1AnSonwVvpY6HqY4tQJLe10/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทเพลงสำหรับการประกวด

เพลง Novena เป็นบทเพลงตัวอย่างสำหรับการนำไปบรรเลงประกวดเรียบเรียงเสียงประสานโดย James Swearingen เพลง Novena ประกอบด้วย 3 ท่อน ABA จำนวน 139 ห้องเพลง

เริ่มต้นบทเพลงด้วยจังหวะ Adagio จังหวะ 60 – 66 เมื่อเสียง Chimes Bb ดังขึ้น เสียง Wood Wind พิคโคโล่คลาริเน็ต แซกโซโฟน ตามด้วยระดับเสียงเบา ห้องที่ 13 เสียงเพลงจะดังขึ้น เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกัน ห้องเพลงที่ 33 ลดเสียงลงระดับเสียงเบาบรรเลงเหมือนตอนต้น เพลงด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มเดิม จบลงด้วยโน้ต Fermata ห้องเพลงที่ 41 บทเพลงจะเปลี่ยนเป็นการบรรเลงในจังหวะ Allegro marcato 152 – 160 เริ่มจากกลองทิมปานี สแนร์ กลองใหญ่ บรรเลงจากระดับเสียงเบาค่อยๆดังขึ้นจนถึงห้องเพลงที่ 45 เครื่องดนตรีทั้งวงจะบรรเลงรับพร้อมกันด้วยระดับเสียงดัง ต่อจากนั้นกลุ่มเครื่องดนตรีจะโชว์ความสามารถ สอดสลับกันไปจนถึงห้องเพลงที่ 96 บทเพลงจะลดความเร็วเป็น Slowly espressivo ความเร็ว 66 คลาริเน็ตกับฟลูต จะสอดสลับกัน บรรเลงโชว์ความสามารถของผู้เล่นโดยมี ฮอว์น ทรอมโบน ทูบา ลากเสียงยาวเพื่อให้เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกันจนถึงห้อง 104 จะดึงจังหวะให้ช้าลงเพื่อเตรียมเข้าสู่ห้องเพลงที่ 105 ในจังหวะ Allegro con moto 152 – 160 เครื่องดนตรีทั้งวงบรรเลงพร้อมกัน ความดัง ff เป็นการโชว์พลังเสียงและเทคนิคต่างๆ ของผู้เล่น เมื่อบทเพลงมาถึงห้องเพลงที่ 135 จังหวะความเร็วจะลดลงมาเป็น Maestoso 76 ความดัง ff เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตอนท้ายของบทเพลง ก่อนห้องเพลงที่ 137 บทเพลงจะดึงช้าลงด้วยเครื่องหมาย molto rit ห้องเพลงที่ 138 เสียงเพลงจะบรรเลงด้วยเครื่องหมาย sfzpp ดังแล้วเบาทันทีเสียงทิมปานีจะดังขึ้นพร้อมเสียงเครื่องเป่ารวมกันบรรเลงค่อยๆดังขึ้นตามเครื่องหมาย Crescendo เพื่อนำสู่การจบเพลงห้องสุดท้ายด้วยโน้ตตัวกลมความดังมาก fff เป็นการแสดงพลังของวงซิมโฟนิคแบนด์

Novena เป็นบทเพลงที่วงโยธวาทิตใช้บรรเลงประกวด ซึ่งมีความยากระดับ 3-4 บทเพลงนี้มีจุดเด่นอยู่ที่ การบรรเลงเป็นกลุ่มตามเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) สลับกันไปมา ง่ายต่อการฝึกซ้อม แต่ฟังดูดี สำหรับเครื่องลมไม้ พิคโคโล่ ฟลูต คาริเน็ต ก็จะใช้วิธีการบรรเลงความคล่องของการเป่าไล่ขึ้น ลง ด้วยโน้ตเข้บิตสองชั้น ความเร็ว 160 ซึ่งจะต้องบรรเลงให้ตรงกันและพร้อมกัน ถ้าทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเลงประกวด

(เข้าไปดูทั้งบทเพลงได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=Syp-SKD1oHY>)

NOVENA

Rhapsody for Band

Univ. Bangkaco
Band

Baritone B.C.

James Swearingen

1575 *Adagio* 3 2 8 13 *Molto espressivo*

21 *ff* *fp* *ff*

Con moto *a tempo*
p sub. *ff*

33 6 41 *Allegro marcato*
pp *poco rit.*

45 *f*

56 8 64 *f*

2 76 4
mf *ff*

Baritone B.C. 2

Rarwinir. Bangkaco
Band

80 *legato*
Soli
f

88 *marc.*
f

96 *Slowly espressivo*
mf

105 *Allegro con moto*
rit. *sfz p* *sfz* *sfz p*

113
sfz *sfz* *sfz* *sfz*

121 *broad & flowing*
ff *f*

129 *marc.*

Allargando

135 *Maestoso*
ff *molto rit.* *sfz p* *fff*

ทูบา (Tuba)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาว (long Tone)

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวเป็นการฝึกลากเสียงยาวที่มีการเคลื่อนที่ของเสียงโดยนำโน้ตตัวขาว (สามารถปรับเปลี่ยนเป็นโน้ต ตัวกลม หรือลักษณะอื่นได้) 2 ตัวในหนึ่งห้องเพลง โน้ตตัวที่ 1 มีเสียงคงที่ โน้ตตัวที่ 2 จะลดระดับเสียงต่ำลงแบบฝึกหัดนี้จะเน้นในเรื่องความราบเรียบ สม่ำเสมอของเสียง แต่ก็จะมีการเปลี่ยนระดับเสียง และใช้เครื่องหมาย Slur บังคับไว้เพื่อให้การใช้ลม และการเป่าที่ต่อเนื่อง การฝึกเมื่อมีความชำนาญแล้ว สามารถ เพิ่มจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น และควรเปลี่ยนระดับเสียงให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติจริง

แบบฝึกหัดลากเสียงยาวนี้สามารถใช้เป็นการวอร์ม (Warm up) เพื่อเตรียมพร้อมในแบบฝึกหัดลำดับต่อไป โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นโน้ตลักษณะอื่นตามความเหมาะสมได้อีกด้วย

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1DewJuirAcV0iEzpmTEaBG5SZiWVsWrd0/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชเว

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation)

แบบฝึกหัดการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้บรรเลงได้ผลิตเสียงดนตรีออกมาตามลักษณะเครื่องหมายต่างๆอย่างถูกต้องโดยจะฝึกโน้ตที่มีลักษณะเสียงธรรมชาติ (Natural) มีจำนวน 4 ห้องเพลงห้องที่ 1 โน้ตตัวดำ ห้องที่ 2 โน้ตตัวเข้บ็ต 1 ชั้น ห้องที่ 3 โน้ตตัวเข้บ็ต 2 ชั้น ห้องที่ 4 โน้ตตัวกลม โดยจะเปลี่ยนลักษณะเครื่องหมายตามลำดับดังนี้ Tenuto Staccato Marcato

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

Natural

Tenuto

Staccato

Marcato

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1CeTZ5Gf0oyFxo0ad73ZDG85Ysio0qHCHY/view?usp=sharing>)

พหุบัณฑิต ชีวะ

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato

แบบฝึกหัด Slur และ Stacato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur และ Stacato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur และ Stacato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

https://drive.google.com/file/d/1QLSX2F_M0gAij7BZZj3ek74PsGhxSix/view?usp=sharing)

พหุ ประถมศึกษา

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato

แบบฝึกหัด Slur Staccato และ Marcato เป็นแบบฝึกหัดรวมกันระหว่างเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ผู้ฝึกจะต้องทบทวนวิธีการผลิตเสียงเครื่องหมาย Slur Staccato และ Marcato ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีออกมาตามลักษณะของเครื่องหมายนั้นอย่างฉับพลัน การฝึกแบบฝึกหัดนี้จะฝึกให้มีความชำนาญเพื่อนำไปใช้กับบทเพลงสำหรับการประกวด

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1G0Liaq8HAYINgYojSxfqeHZWjFoThyh3/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง (Scale and Articulation)

แบบฝึกหัดไล่บันไดเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง เป็นแบบฝึกหัดที่นำการไล่บันไดเสียง มารวมกับเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง แบบฝึกหัดนี้จะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก ลักษณะ Tenuto การไล่บันไดเสียงลักษณะ Staccato โดยจะแบ่งออกเป็น 4 แบบฝึก

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิด ความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

Tenuto

Staccato

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1UBZht3PfwK12sCxdNbAMGvSAuCG5R6oY/view?usp=sharing>)

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี

แบบฝึกหัดทักษะความคล่องของการเล่นเครื่องดนตรี เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้นักดนตรีมีความคล่องตัวในการเล่นเครื่องดนตรีแบบฝึกหัดประกอบด้วย 6 ห้องเพลงในแต่ละห้องจะประกอบไปด้วยโน้ตเชปต์ 2 ชั้น และมีเครื่องหมาย Slur เพื่อควบคุมลม การฝึกหัดควรเริ่มจากจังหวะช้าก่อน แล้วค่อยเพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น

เมื่อฝึกได้แล้วให้เปลี่ยนระดับเสียงขึ้นไปทีละเสียงหรือลดเสียงลงมาทีละเสียง จะทำให้เกิดความชำนาญ จนสามารถผลิตเสียงให้มีคุณภาพ

(เข้าไปฟังแบบฝึกหัดได้ที่

<https://drive.google.com/file/d/1t5oGQ1ocm4px0nIv1Rs5NJJrsiAEvjmF/view?usp=sharing>)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทเพลงสำหรับการประกวด

เพลง Novena เป็นบทเพลงตัวอย่างสำหรับการนำไปบรรเลงประกวดเรียบเรียงเสียงประสานโดย James Swearingen เพลง Novena ประกอบด้วย 3 ท่อน ABA จำนวน 139 ห้องเพลง

เริ่มต้นบทเพลงด้วยจังหวะ Adagio จังหวะ 60 – 66 เมื่อเสียง Chimes Bb ดังขึ้น เสียง Wood Wind พิคโคโล คลาริเน็ต แซกโซโฟน ตามด้วยระดับเสียงเบา ห้องที่ 13 เสียงเพลงจะดังขึ้น เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกัน ห้องเพลงที่ 33 ลดเสียงลงระดับเสียงเบาบรรเลงเหมือนตอนต้น เพลงด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มเดิม จบลงด้วยโน้ต Fermata ห้องเพลงที่ 41 บทเพลงจะเปลี่ยนเป็นการบรรเลงในจังหวะ Allegro marcato 152 – 160 เริ่มจากกลองทิมปานี สแนร์ กลองใหญ่ บรรเลงจากระดับเสียงเบาค่อยๆดังขึ้นจนถึงห้องเพลงที่ 45 เครื่องดนตรีทั้งวงจะบรรเลงรับพร้อมกันด้วยระดับเสียงดัง ต่อจากนั้นกลุ่มเครื่องดนตรีจะโชว์ความสามารถ สอดสลับกันไปจนถึงห้องเพลงที่ 96 บทเพลงจะลดความเร็วเป็น Slowly espressivo ความเร็ว 66 คลาริเน็ตกับฟลูต จะสอดสลับกัน บรรเลงโชว์ความสามารถของผู้เล่นโดยมี ฮอว์น ทรอมโบน ทูบา รากเสียงยาวเพื่อให้เครื่องดนตรีทั้งหมดบรรเลงพร้อมกันจนถึงห้อง 104 จะดึงจังหวะให้ช้าลงเพื่อเตรียมเข้าสู่ห้องเพลงที่ 105 ในจังหวะ Allegro con moto 152 – 160 เครื่องดนตรีทั้งวงบรรเลงพร้อมกัน ความดัง ff เป็นการโชว์พลังเสียงและเทคนิคต่างๆ ของผู้เล่น เมื่อบทเพลงมาถึงห้องเพลงที่ 135 จังหวะความเร็วจะลดลงมาเป็น Maestoso 76 ความดัง ff เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตอนท้ายของบทเพลง ก่อนห้องเพลงที่ 137 บทเพลงจะดึงช้าลงด้วยเครื่องหมาย molto rit ห้องเพลงที่ 138 เสียงเพลงจะบรรเลงด้วยเครื่องหมาย sfzpp ดังแล้วเบาทันทีเสียงทิมปานีจะดังขึ้นพร้อมเสียงเครื่องเป่ารวมกันบรรเลงค่อยๆดังขึ้นตามเครื่องหมาย Crescendo เพื่อนำสู่การจบเพลงห้องสุดท้ายด้วยโน้ตตัวกลมความดังมาก ffff เป็นการแสดงพลังของวงซิมโฟนิคแบนด์

Novena เป็นบทเพลงที่วงโยธวาทิตใช้บรรเลงประกวด ซึ่งมีความยากระดับ 3-4 บทเพลงนี้มีจุดเด่นอยู่ที่ การบรรเลงเป็นกลุ่มตามเครื่องหมาย การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) สลับกันไปมา ง่ายต่อการฝึกซ้อม แต่ฟังดูดี สำหรับเครื่องลมไม้ พิคโคโล ฟลูต คลาริเน็ต ก็จะใช้ การบรรเลงความคล่องของการเป่าไล่ขึ้น ลง ด้วยโน้ตเข้บ็ตสองชั้น ความเร็ว 160 ซึ่งจะต้องบรรเลงให้ตรงกันและพร้อมกัน ถ้าทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเลงประกวด

(เข้าไปดูทั้งบทเพลงได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=Syp-SKD1oHY>)

NOVENA

Rhapsody for Band

Rarwinir. Barakaco
Band

James Swearingen

uba

575 *Adagio* **3** **2** **7** *mf*

13 *Molto espressivo* *f*

21 *ff* *fp*

Con moto *a tempo* *ff* *p sub.*

33 **6** **41** *Allegro marcato* *pp* *poco rit.*

45 *f*

56 *mf*

64 *f*

fp *ff*

Rarwi Tuba 2 Sarungpaco Band

76 *f* **80** *mf*

88 *f*

96 *p* **Slowly espressivo** *f*

105 **Allegro con moto** *rit.* *sfz p* *sfz*

113 *sfz p* *sfz* *sfz* *sfz*

121 *sfz* *ff* *marc.* *f*

129 **Allargando**

135 **Maestoso** *ff* *molto rit.* *sfz p* *fff*

111

5. การดูแลรักษาเครื่องดนตรี

การดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมทองเหลือง (Brasswind)

1. การดูแลรักษาตัวเครื่อง (Body) ควรระวังมิให้ตกหล่นหรือกระทบกับของแข็ง หลีกเลียงการโดนสารเคมีและอุณหภูมิที่ร้อนหรือเย็นเกินไป ผ้าที่เช็ดทำความสะอาดควรเป็นผ้าที่ปราศจากฝุ่นผง และเป็นผ้าสำลีเนื้อเนียนอย่างดี (Polishing Cloth) และเนื่องจากเครื่องลมทองเหลืองจะซุบหรือเคลือบผิวในลักษณะต่างๆกันออกไป ทำให้การเช็ดทำความสะอาดจะมีลักษณะต่างกันไป

- ตัวเครื่องที่ซุบเงินและพวกที่ไม่ซุบอะไรเลย สามารถใช้ผ้าซุบน้ำยาขัดเงิน (Silver Cloth) เช็ดแล้วล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งและเช็ดให้แห้ง
- ตัวเครื่องที่ซุบนิกเกิลและโครเมียม ใช้ผ้าสำลีซุบกับ (Metal Polish) เช็ดแล้วล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งและเช็ดให้แห้ง

2. ปากเป่า หลังจากใช้งานล้างน้ำสะอาดทุกครั้งแล้วเช็ดให้แห้ง หรือใช้อุปกรณ์ (Mouthpiece Ruch) ช่วยขจัดคราบต่างๆ

3. ท่อต่างๆ เมื่อใช้งานเสร็จควรเป่าน้ำออกจากท่อปล่อยน้ำลายทิ้งหมด และเช็ดท่อเสียงต่างๆ สัปดาห์ละครั้ง ผ้าที่ใช้ควรเป็นผ้าโปร่ง (Polishing Gauze) เนื่องจากไม่มีขนไปติดและก่อนที่จะสวมท่อเข้ากับตัวเครื่องต้องหาซีลิ่งหล่อลื่นที่ท่อก่อนเสมอ (Slide Grease) สำหรับท่อเสียงควรใช้น้ำมันหยอด (Tuning Slide Oil) เพื่อความสะดวกในการเลื่อนท่อขณะเป่า

4. ลูกสูบ มีความสำคัญและจะแห้งไม่ได้ ต้องใช้น้ำมันหล่อลื่น (Valve Oil) อยู่เสมอ ควรหยอดสัปดาห์ละครั้ง การหยอดเพียงแต่เปิดฝาสูบและชักลูกสูบออกมาแล้วหยดด้วยน้ำมันหล่อลื่น (Valve Oil) ในปริมาณพอเหมาะ ลูกสูบเป็นส่วนที่บอบบางเมื่อฝุ่นผงและเม็ดสนิมเพียงเล็กน้อยก็ทำให้ลูกสูบขัดข้องได้แล้ว ดังนั้น ผ้าทำความสะอาดควรเป็นผ้าโปร่ง (Polishing Gauze) เพราะไม่ทำให้เกิดรอย และก่อนประกอบกลับคืนต้องตรวจดูตำแหน่งของลูกสูบให้ตรงและถูกต้อง

5. การล้างเครื่อง ควรล้างด้วยน้ำสะอาดผสมน้ำสบู่ที่ใช้ในการล้างเครื่อง (Brass Soap) ตามอัตราส่วน 1:5 อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อป้องกันและขจัดสนิมคราบต่างๆ ส่วนที่เป็นท่อเสียงและภายในตัวเครื่องต้องใช้สัฟฟาล์นเจอร์ (Flexible Cleaner) ในส่วนของลูกสูบก่อนล้างต้องถอดส่วนที่เป็นสัฟฟาล์นเจอร์ไว้ก่อนหากโดนน้ำจะทำให้แข็งและเสื่อมคุณภาพได้ ควรใช้อุปกรณ์ที่อ่อนนุ่ม เช่น ฟองน้ำ เพราะไม่ทำให้เกิดรอยเสียหาย เมื่อล้างด้วยน้ำสบู่แล้ว ควรปล่อยน้ำที่ไหลจากก๊อกให้ไหลผ่านท่อต่างๆ จนสะอาด จากนั้นสลัดน้ำออกให้ผ้าโปร่งเช็ดและนำผึ่งให้แห้ง ในการประกอบตัวเครื่องหลังจากการล้างควรประกอบท่อเสียงต่างๆ เข้ากับตัวเครื่องก่อนประกอบลูกสูบบ่อยๆ ในระหว่างประกอบเครื่องบางครั้งอาจหลงลืมกดลูกสูบจนทำให้ลูกสูบวมและเสียหายได้

การดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ (Woodwind)

1. การถอดประกอบเครื่องลมไม้ (Woodwind)

การถอดประกอบเครื่องลมไม้ (Woodwind) ต้องเป็นไปอย่างระมัดระวัง อย่าออกแรงกด Keys หรือ กระดิ่งต่างๆ เพราะจะทำให้เกิดการบิดงอและนวมเสียหายได้ ดังนั้น จึงควรศึกษาวิธีการจับเครื่องในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดแรงกดลงบน Keys จากผู้รู้และตำราต่างๆ ที่มีอยู่

การถอดประกอบในส่วนที่เป็นข้อต่อต่างๆ ควรหมุนเข้าในเวลาประกอบและหมุนออกในเวลาออกอย่างช้าๆ สำหรับเครื่องที่ทำด้วยไม้จะมีส่วนที่เป็นก๊อ (Cock) อยู่บริเวณข้อต่อซึ่งต้องใช้ขี้ผึ้งสำหรับทาไม้ก๊อ (Cock Grease) ทาทุกครั้งทีประกอบชิ้นส่วนนั้นๆ แต่เครื่องที่ทำด้วยโลหะ เช่น ฟลูต ก็จะต้องทาด้วยขี้ผึ้งหล่อลื่นโลหะ (Slide grease) ด้วยเช่นกัน

2. ลิ้นของเครื่องลมไม้ (Woodwind)

การใส่ลิ้นบนกำพวด (Mouthpiece) ต้องให้ความระมัดระวังมากเพราะลิ้นจะเป็นส่วนที่ตอบสนองต่อคุณภาพของเสียงที่เกิดขึ้น การเก็บลิ้นนั้นต้องนำลิ้นออกจากกำพวดก่อนเสมอและต้องทำให้ลิ้นแห้ง จากนั้นเก็บในกล่องเก็บลิ้นเพื่อไม่ให้ลิ้นเกิดการโค้งงอได้

3. การดูแลรักษาภายนอก

เนื่องจากเครื่องลมไม้ (Woodwind) จะทำด้วยวัสดุ 2 ประเภท คือพวกที่ทำด้วยไม้และพวกที่ทำด้วยโลหะการดูแลรักษาจึงต่างกัน เครื่องที่ทำด้วยไม้นั้นควรทาดูด้วยน้ำมันรักษาเนื้อไม้ (Bore oil) อยู่เสมอทั้งภายในและภายนอกเมื่อเห็นว่าผิวเนื้อไม้แห้งหรือสีซีดลง ควรระวังอย่าให้น้ำมันโดนนม เพราะจะทำให้นมแข็งและเสียได้ส่วนเครื่องที่ทำด้วยโลหะนั้นมีวิธีดูแลเช่นเดียวกับเครื่อง Brass และที่สำคัญควรใช้น้ำยาขัดเครื่องเฉพาะกับส่วนที่เป็นตัวเครื่องเท่านั้นถ้ากระดิ่งหรือคีย์หมองลงจริงๆ ควรให้ช่างเป็นผู้ขัดเพราะการขัดกระดิ่งต่างๆ ต้องถอดออกมาจากตัวเครื่อง ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญและความประณีตจากช่างที่เรียนมาโดยตรง

ถ้าต้องการให้กลไกต่างๆ อยู่ในสภาพดีควรหยอดน้ำมัน (Key oil) บริเวณหัวนอตของเดือยหรือบริเวณข้อหมุนของกระดิ่งอยู่เสมอและต้องระวังไม่ให้น้ำมันโดนนม

4. การดูแลรักษาภายใน

ข้อสำคัญของเครื่องลมไม้ (Woodwind) คือหลังการเล่นแต่ละครั้งต้องทำให้เครื่องแห้งตลอดทั้งเครื่องเพราะน้ำและความชื้นเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อนมและเนื้อไม้ ควรใช้ผ้าผูกตุ้มถ่างหยอดผ่านตัวเครื่องไปหลายๆ ครั้งและเช็ดไม้ก๊อบริเวณข้อต่อให้แห้งสนิท สำหรับฟลูตนั้นควรใช้ผ้าสะอาดพันรอบเหล็กสอดเพื่อทำให้สะอาด บริเวณภายในเครื่อง สำหรับแซกโซโฟนควรใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดของแซกโซโฟน (Saxophone cleaning set) โดยเฉพาะ

ส่วนเรื่องการทำความสะอาดกำพวดของ เครื่องลมไม้ (Woodwind) นั้นมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เช่น กำพวดของแซกโซโฟน สามารถล้างน้ำได้แต่ของคลาริเน็ตไม่สามารถล้างน้ำได้เพราะก๊อตรงข้อจะผู้ได้ถ้าโดนน้ำ ส่วนการทำความสะอาดกำพวดของฟลูตนั้นให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการทำความสะอาดตัวเครื่อง

การดูแลรักษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีและเครื่องกระทบ (Percussion)

เครื่องตีและเครื่องกระทบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ เครื่องตีและเครื่องกระทบที่มีระดับเสียงแน่นอน และ เครื่องตีและเครื่องกระทบที่มีระดับเสียงไม่แน่นอน ในการดูแลรักษาเครื่องแต่ละประเภทจะมีวิธีการดูแลรักษาที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. การดูแลรักษาเครื่องตีและเครื่องกระทบประเภทที่มีระดับเสียงที่ไม่แน่นอน

1.1 หนังสกลอง (Head) ควรใช้ผ้าปิดฝุ่นที่เกิดขึ้นบริเวณขอบหนังสกลองอยู่บ่อยๆ และหมั่นตรวจสอบสภาพของหนังสกลองว่ามีรอยขีดข่วนหรือฉีกขาดบริเวณใดหรือไม่ ควรตรวจสอบความตึงของหนังสกลองอยู่เสมออย่าให้ตึงหรือหย่อนจนเกินไป

1.2 หมุดยึดขอบกลอง (Tension Rods) ควรตรวจสอบหมุดยึดทุกตัวว่าหมุนแน่นเท่าๆกันทุกตัวเพราะนอกจากจะมีผลต่อเสียงกลองแล้วยังมีผลต่อขอบกลองอีกด้วย กล่าวคือหากหมุดยึดแต่ละตัวหมุนแน่นไม่เท่ากันจะทำให้ขอบกลองบิดเบี้ยวได้ และควรหยอดน้ำมันเพื่อป้องกันสนิมบริเวณเกลียวของหมุดยึดด้วย

1.3 ตัวกลอง (Body) นอกจากจะต้องระวังอันตรายจากการกระทบกระทั่งจากของแข็งต่างๆ แล้วยังควรมีผ้าเพื่อคลุมป้องกันฝุ่นละอองและแสงแดดอันจะมีผลทำให้กลองมีสภาพเก่าเร็ว

1.4 เส้นสนเนอร์ (เฉพาะกลองสนเนอร์) ควรตรวจสอบระนาบของสนเนอร์ทั้งสองข้างว่ามีระนาบเท่ากันหรือไม่ เพราะหากไม่เท่ากันอาจสร้างความเสียหายให้กับหนังสกลองด้านล่างได้

1.5 การดูแลรักษาเครื่องประกอบฉาบ (Cymbals) การดูแลฉาบนั้นควรทำบ่อยๆ เพราะเป็นเครื่องที่เห็นได้ชัด ในการทำความสะอาดควรใช้น้ำยาขัดฉาบโดยเฉพาะ เพราะหากใช้น้ำยาชนิดอื่น อาจมีความกัดกร่อนที่รุนแรงจนเกินไป อาจทำให้เสียงฉาบเพี้ยนไปได้

2. การดูแลรักษาเครื่องตีและเครื่องกระทบประเภทที่มีระดับเสียงที่แน่นอน

การดูแลรักษาเครื่องประเภทนี้ต้องใส่ใจดูแลตั้งแต่ละตัวเครื่องให้มาก เพราะเป็นตัวผลิตเสียงโดยตรงหากเกิดรอยแตกร้าวหรือรอยบุบขึ้นอาจทำให้เสียงที่เกิดขึ้นผิดเพี้ยนไปได้ และหลังจากการใช้งานควรใช้ผ้าคลุมไว้เพื่อป้องกันฝุ่นละอองที่มากเกาะ เพราะ เป็นเครื่องที่ค่อนข้างซับซ้อนยากต่อการทำความสะอาด อนึ่งเครื่องประเภทนี้ส่วนมากจะมีขนาดค่อนข้างใหญ่ จึงมีล้ออยู่ด้านล่างเพื่อช่วยในการขนย้าย ดังนั้น จึงควรใช้น้ำมันหล่อลื่นหยอดบริเวณล้อทุก 2 สัปดาห์

การดูแลรักษาไม้ตี (Mallets) ไม้ตีเป็นอุปกรณ์หลังของเครื่องตีและเครื่องกระทบในการบรรเลงหรือฝึกซ้อมจึงควรใช้ไม้ตีให้ถูกกับเครื่องเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเครื่องหรือไม้ตี และยังทำให้คุณภาพของเสียงที่ออกมาน้อยตามไปด้วย

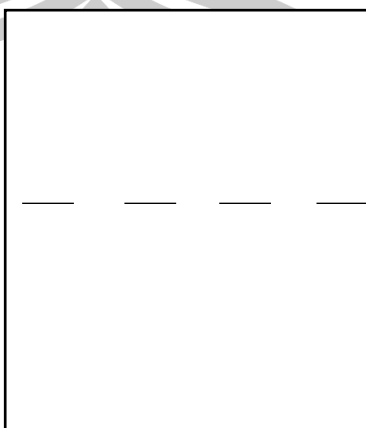
6. การจัดวงโยธวาทิตสำหรับเดินมาร์ชชิ่ง (Marching Band)

1. หลักการจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง
2. วิธีถือเครื่องดนตรีสำหรับวงมาร์ชชิ่ง

1. หลักการจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง

การจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง รูปร่างโดยรวมของวงและจำนวนแถวที่ใช้ ซึ่งการที่จะกำหนดว่าจะจัดให้มีแถวจำนวนเท่าใดนั้น ไม่มีกฎเกณฑ์กำหนดแน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักดนตรีที่มีอยู่และตาม ความต้องการของผู้ควบคุมวง หากมีนักดนตรีจำนวนมากจะสามารถจัดแถวได้จำนวนมาก รูปร่างหรือขนาด ของวงก็จะใหญ่ตามไปด้วย แต่หากจำนวนนักดนตรีมีน้อยจะสามารถจัดแถวได้จำนวนน้อย ขนาดของวงก็จะ เล็กลงไปตามสัดส่วน

การจัดวางรูปแบบของวงโดยทั่วไปนั้น เพื่อความเหมาะสมกับพื้นที่และเพื่อความสวยงามของ
แถว นั้นควรจัดแถวให้อยู่ในรูปแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง ด้านข้างทั้ง 2 ด้าน ควรมีความยาวเป็น 2
เท่าของความ ยาวของด้านหน้า หรือใกล้เคียงเพื่อความสมดุล

แถวด้านหน้า

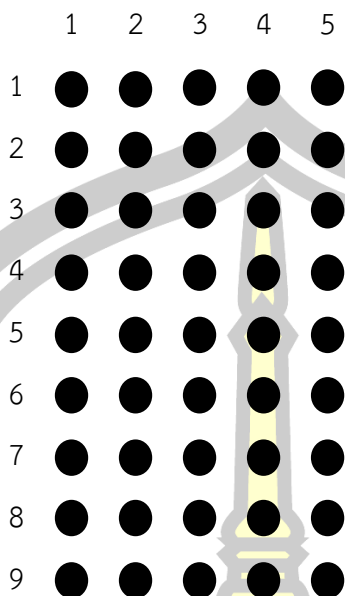
การจัดจำนวนคนในแถวด้านหน้านั้นเป็น สิ่งสำคัญที่จะบ่งบอกถึงขนาดของรูปขบวน ว่ามี
ความกว้างเท่าใด โดยควรจัดจำนวนนักดนตรีในแถวหน้าให้มีจำนวนที่ เช่น 357 หรือ 9 คน เป็นต้น
ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการง่ายในการจัดแถว ซึ่งจะได้มีการกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

แถวด้านข้าง

เมื่อกำหนดจำนวนคนในแถวหน้าได้เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือจัดจำนวนคนที่อยู่ในแถว
ที่ 2 ต่อมาให้มีจำนวนคนเท่ากับจำนวนคนในแถวแรก หลังจากนั้นก็ให้จัดแถวต่อๆ มาลงไปเรื่อยๆ ก็
จะเกิดแถวด้านข้างขึ้น

จากหลักการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงขอยกตัวอย่างวงดนตรีที่มีผู้เล่น 45 คน จัดแถวหน้า
ให้มี 5 คน ต่อจากนั้นจัดแถวต่อๆ มา มีแถวละ 5 คนเช่นกัน จะทำให้เกิดแถวด้านข้างขึ้นทั้งหมด 9
แถว ทำให้เกิดอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนแถวด้านหน้าเท่ากับครึ่งหนึ่งของแถว
จำนวนแถวด้านข้าง

พหุ ประทีป ชีวะ

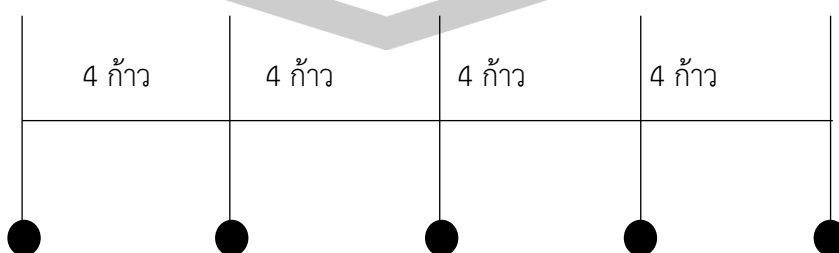

วิธีการในการจัดแถว

เพื่อให้แถวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงามนั้น การจัดระยะ ถือเป็นสิ่งสำคัญในการจัดแถว ระยะห่างระหว่างนักดนตรีแต่ละคน เช่น คนซ้าย คนด้านขวาและด้านหน้าจะต้องมีระยะห่างจากนักดนตรีที่อยู่ถัดไปเท่ากันในทุกๆด้าน จึงจะเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยได้ แต่ในการเดินแถว Marching นั้นเราไม่สามารถนำเครื่องมือวัดระยะลงไปช่วยในการจัดเรียงแถวได้ จึงต้องใช้มาตราวัดระยะที่มีอยู่ในทุกๆคน คือ การใช้สายตาคำนวณระยะและใช้การก้าวเดินเป็นตัวกำหนดระยะห่าง (ในการก้าวเดินของคนแต่ละคนนั้นย่อมมีระยะการก้าวของแต่ละคนไม่เท่ากันเป็นธรรมดา ดังนั้นจึงควรมีการฝึกซ้อมการเดินร่วมกันบ่อยๆ เพื่อให้แต่ละคนได้มีการปรับระยะในการก้าวเท้าของแต่ละคนให้มีความใกล้เคียงกันมากที่สุด)

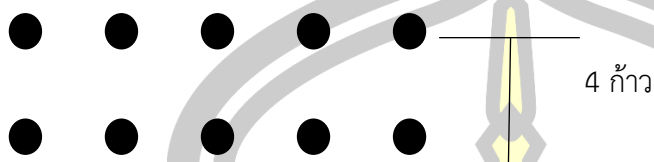
ระยะห่างด้านข้าง

ระยะห่างด้านข้างเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า ระยะเคียง จากที่ได้กล่าวถึงในหัวข้อที่แล้วว่าเราใช้การก้าวเดินเป็นตัวกำหนดระยะทาง ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงระยะทางที่เหมาะสมระหว่างนักดนตรีแต่ละคนในด้านข้าง ควรมีระยะห่างประมาณ 4 ก้าวเดิน หากใช้ระยะห่างน้อยกว่านั้นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการชนกันของนักดนตรีและเครื่องดนตรีได้เนื่องจากการที่มีระยะห่างที่น้อยจนเกินไป แต่หากใช้ระยะห่างที่มากกว่า 4 ก้าวแล้วอาจทำให้เกิดระยะห่างที่มากเกินไป ทำให้มีผลกระทบต่อการบินได้เพราะนักดนตรีไม่สามารถฟังเสียงจากนักดนตรีคนอื่นๆได้

ระยะห่างด้านหน้า

ระยะห่างด้านหน้าสามารถเรียกได้อีกชื่อว่า ระยะต่อ ระยะห่างด้านนี้คือระยะห่างของคนอยู่ทางด้านหลังให้ห่างจากคนที่อยู่ด้านหน้าประมาณ 4 ก้าวเช่นเดียวกับระยะเคียง

ในการจัดแถวนั้นนักดนตรีที่ยืนอยู่ทางด้านหน้านั้น ไม่สามารถที่จะหันหลังกลับมามองคนที่ยืนอยู่ทางด้านหลังได้ ดังนั้นหน้าที่ในการจัดแถวจึงเป็นของนักดนตรีที่ยืนอยู่ด้านหลังต้องจัดตามคนที่ยืนอยู่ทางด้านหน้าเท่านั้น

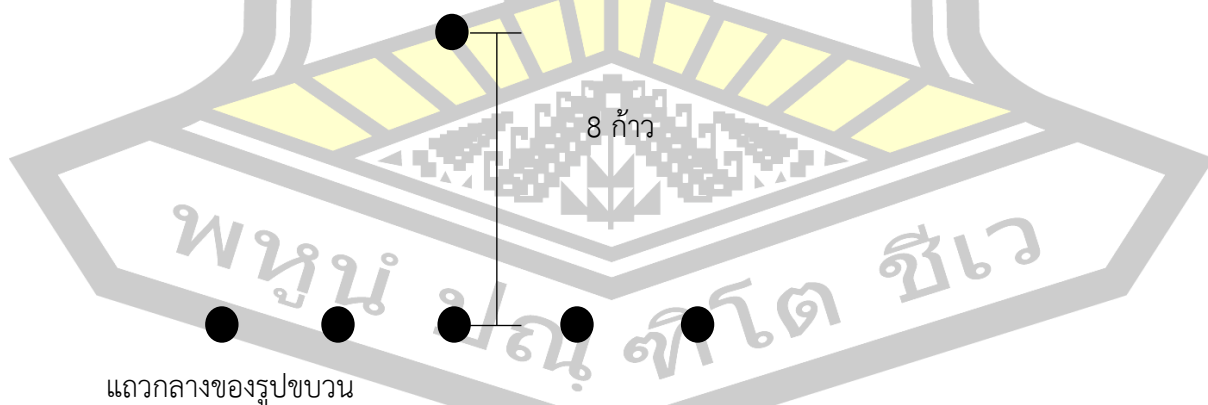
แถวที่เป็นหลักในการจัดแถว

แถวที่เป็นหลักในการจัดแถวเปรียบเสมือนเป็นกระดูกงูการสร้างเรือ ทั้งระยะห่าง ความกว้าง และความยาวของรูปขบวน จะขึ้นอยู่กับแถวเหล่านี้

แถวหน้า

แถวหน้าจัดเป็นแถวที่มีผู้คนมองเห็นได้ชัดเจนที่สุด ดังนั้นนักดนตรีที่อยู่ในแถวนี้นอกจากจะต้องมีการคำนวณระยะที่แล้วยังคงมีบุคลิกที่ดีพอควรด้วย

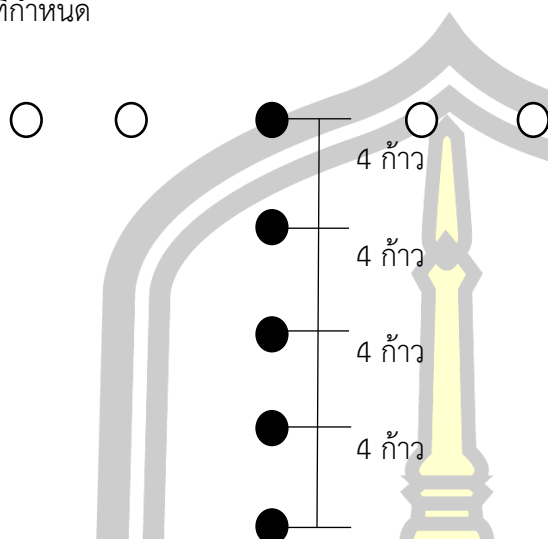
การจัดแถวเริ่มจากคนที่อยู่ตรงกลางยื่นหน้าเข้าหาคชกร จัดระยะห่างประมาณ 8 ก้าว จากนั้นคนที่อยู่ในตำแหน่งถัดไปทั้งทางด้านซ้ายและทางด้านขวา จัดระยะห่างออกมาทางด้านของคนที่อยู่ตรงกลางประมาณ 4 ก้าว คนที่อยู่ถัดไปอีกทั้ง 2 ข้างก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันต่อออกไปอีกเรื่อยๆ ขึ้นอยู่กับว่าจะกำหนดให้มีจำนวนแถวเท่าไร

แถวกลางของรูปขบวน

สาเหตุที่ใช้แถวกลางเป็นแถวหลักในการจัดรูปขบวน ก็เพื่อลดอัตราความคลาดเคลื่อนของการจัดแถว อันเนื่องมาจากระยะห่างที่มากเกินไปหากกำหนดให้แถวริมด้านใดด้านหนึ่งเป็นแถว หลักวิธีการจัดแถวกลางของรูปขบวนนั้นทำได้โดยควรคัดเลือกนักดนตรีที่มีความสามารถในคำนวณระยะที่ก่อนข้างตีมาอยู่ในแถวนี้ โดยให้คนที่อยู่แถวที่ 2 ยืนต่อจากคนที่อยู่ตรงกลางของแถวแรก เว้น

ระยะห่างประมาณ 4 ก้าวหลังจากนั้นคนที่อยู่ในแถวต่อมาให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันต่อไปจนครบจำนวนแถวที่กำหนด

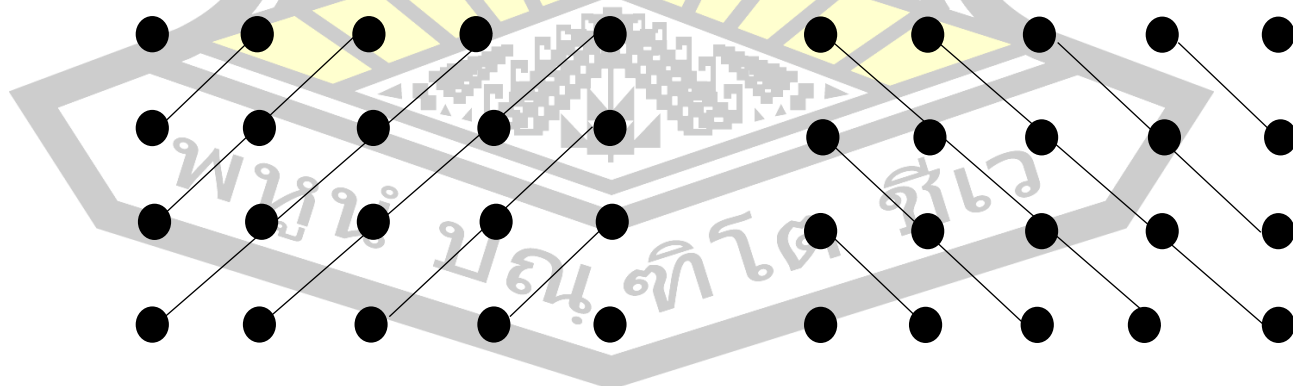

เมื่อนำแถวหลักทั้ง 2 แถวมาต่อกันจะทำให้เกิดสัญลักษณ์เป็นรูปตัว T ปรากฏขึ้นกลางรูป ขบวนพอดี ส่วนสำคัญคือ ต้องเลือกนักดนตรีที่มีความสามารถในการคำนวณระยะได้ดีมาอยู่ในแถวหลักเหล่านี้ ส่วนคนที่ไม่ได้มาอยู่ในแถวหลักเหล่านี้มีขั้นตอนในการจัดแถวดังนี้

มองคนที่อยู่ทางด้านหน้าแล้วจัดแถวให้ตรงจนกระทั่งไม่สามารถมองเห็นคนที่อยู่ถัดไปคนที่ 2 ทั้งทางด้านซ้ายหรือด้านขวาได้

หากนักดนตรีทุกคนในแถวสามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอนเหล่านี้แล้ว แถวทุกๆ แถวก็น่าจะตรง และมีระยะทางที่เท่ากัน สวยงาม

อนึ่งหากแถวทุกแถวจัดได้ระยะที่เท่ากันและตรงกันทุกแถวแล้ว จะทำให้เกิดเส้นสมมุติขึ้น ในทิศทางเฉียงทางด้านหน้าทั้งทางซ้ายและขวาของคน เรียกว่า แถวเฉียง แถวๆนี้ไม่สามารถใช้เป็นหลักในการจัดแถวได้เพราะว่า หากแถวเฉียงไม่ตรงเพราะคนใดคนหนึ่งอาจมีสาเหตุมาจากระยะที่ผิดพลาดมาจากแถวและระยะโดยรวมเท่านั้น

การจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ

1. รูปแบบเครื่องลมไม้อยู่ทางด้านหน้า
2. รูปแบบเครื่องลมทองเหลืองอยู่ทางด้านหน้า
3. รูปแบบเครื่องดนตรีประกอบจังหวะอยู่ทางด้านหน้า

การจัดแถวมาร์ชชิ่งแบบเครื่องลมไม้ (Woodwind) อยู่ด้านหน้าวง

การจัดแถวมาร์ชชิ่งแบบเครื่องลมทองเหลือง (Brass) อยู่ด้านหน้าวง

การจัดแถวมาร์ชชิ่งแบบเครื่องตี (Percussion) อยู่ด้านหน้าวง
ภาพประกอบ 13 การจัดแถวมาร์ชชิ่ง
ที่มา วิทยาลัย สอนมณฑล (2547)

การจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง (Marching Band) จำนวน 40 คน
รูปแบบเครื่องลมไม้อยู่ทางด้านหน้าวง

Drummajor				
Clarinet	Clarinet	Clarinet	Clarinet	Clarinet
Alto Saxophone	Alto Saxophone	Eb Baritone Saxophone	Tenor Saxophone	Tenor Saxophone
Drum	Drum	Drum	Drum	Drum
Snare Drum	Flut/Pic	Snare Drum	Cymbal	Drum
Trumpet	Trumpet	Trumpet	Trumpet	Trumpet
Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone
Trombone	Trombone	Trombone	Trombone	Trombone
Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching

การจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง (Marching Band) จำนวน 40 คน
รูปแบบเครื่องลมทองเหลืองอยู่ทางด้านหน้าวง

Drummajor				
Trombone	Trombone	Trombone	Trombone	Trombone
Trumpet	Trumpet	Trumpet	Trumpet	Trumpet
Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone
Drum	Drum	Drum	Drum	Drum
Snare Drum	Flut/Pic	Snare Drum	Cymbal	Drum
Clarinet	Clarinet	Clarinet	Clarinet	Clarinet
Alto Saxophone	Alto Saxophone	Eb Baritone Saxophone	Tenor Saxophone	Tenor Saxophone
Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching

การจัดแถวสำหรับวงมาร์ชชิ่ง (Marching Band) จำนวน 40 คน

รูปแบบเครื่องดนตรีประกอบจังหวะอยู่ทางด้านหน้าวง

Drummajor				
Drum	Drum	Drum	Drum	Drum
Snare Drum	Flut/Pic	Snare Drum	Cymbal	Drum
Clarinet	Clarinet	Clarinet	Clarinet	Clarinet
Alto Saxophone	Alto Saxophone	Eb Baritone Saxophone	Tenor Saxophone	Tenor Saxophone
Trumpet	Trumpet	Trumpet	Trumpet	Trumpet
Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone	Horn / Mellophone
Trombone	Trombone	Trombone	Trombone	Trombone
Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching	Tuba Marching

คำสั่งของคทาการและวิธีปฏิบัติ

คทาการคือผู้ควบคุมวงดนตรีการเดินขบวน ดังนั้นผู้ฝึกการเดิน Marching จึงต้องยึดเอาคำสั่งจาก คทาการเป็นหลักในการปฏิบัติ

คำสั่ง "ทั้งหมดจัดแถว"

ทันทีที่คทาการสั่งว่า "ทั้งหมดจัดแถว" นักดนตรีทุกคนจะต้องรีบหาตำแหน่งของตนโดยเร็วที่สุด โดยเริ่มจากแถวที่เป็นหลักจะต้องเข้าหาตำแหน่งของตนโดยเร็วและแม่นยำที่สุด มิเช่นนั้นคนอื่น ๆ ที่จะต้องจัดตามแถวหลักแล้วอาจเข้าประจำตำแหน่งของตนช้าได้ หลังจากที่อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้วให้ผู้ฝึกทุกคนยืนนิ่งรอฟังคำสั่งต่อไป

คำสั่ง "ทั้งหมดนิ่ง"

เมื่อคทาการมองเห็นว่าทุกคนอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง และเหมาะสม คทาการจะสั่งคำว่า "ทั้งหมดนิ่ง" เมื่อคทาการสั่งนิ่งแล้ว ห้ามผู้ฝึกทุกคนขยับเขยื้อนส่วนต่างๆ ของร่างกายโดยเด็ดขาดทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบวินัยหลังจากนั้นให้ทุกคนรอฟังคำสั่งต่อไปของคทาการ

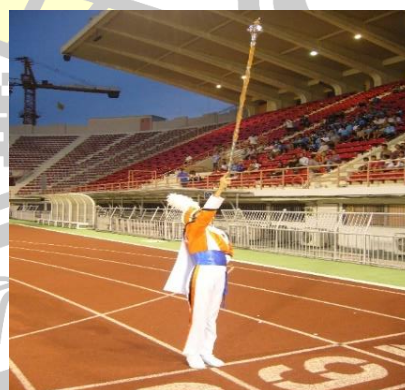
เมื่อคทาการ หันหน้าไปทิศทางที่จะเดินขบวน คทาการทำสัญญาณหน้าเดินโดยยกไม้คทาขึ้นเหนือศีรษะนักดนตรีนำเครื่องดนตรีขึ้นเตรียมพร้อมเดินบรรเลง คทาการสั่ง "หน้าเดิน" ให้ทุกคนก้าวเท้าซ้ายออกมาพร้อมกัน

สัญญาณของ คทาการ

1. ท่าเตรียม
2. สัญญาณเดินหน้า
3. ท่าเดินของคทาการ
4. สัญญาณคทาการเดินสวนแถว
5. ท่าเคารพ
6. ท่าเดิน

1. ท่าเตรียม

2. สัญญาณเดินหน้า

3. ทำเดินของคทาการ

4. สัญญาณคทาการเดินสวนแถว

5. ทำเคารพ

6. ทำเดิน

ภาพประกอบ 14 คำสั่งของคทาการและวิธีปฏิบัติ
ที่มา (ถวัลย์ชัย สอนมณฑา 2547))

2. วิธีถือเครื่องดนตรีสำหรับวงมาร์ชซึ่ง
การถือเครื่อง กลองใหญ่ (Bass Drum) & ฉาบ (Cymbals)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง กลองเล็ก (Snare Drum)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง คลาริเน็ต (Clarinet)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง ฟลูต (Flute)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง แซกโซโฟน (Saxophone)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง เมโลโฟน (Mellophone)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง ทรัมเป็ต (Trumpet)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง ทรมโบน (Trombone)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง ยูโฟเนียม (Euphonium)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

การถือเครื่อง ทูบา (Tuba)

ท่าเตรียม

ท่าเดินบรรเลง

ภาพประกอบ 15 วิธีถือเครื่องดนตรีสำหรับวงมาร์ชชิง
ที่มา (ถวัลย์ชัย สอนมณฑา 2547)

โครงการพัฒนางโยธาวิทเพื่อการประกวด

โครงการพัฒนางโยธาวิทเพื่อการประกวด มีจุดมุ่งหมายให้ โรงเรียน ร่วม ทั้ง ครู นักเรียน ที่จะเข้าร่วมการประกวด จะต้องดำเนินการ ใน ระยะเวลา 1 ปี จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกวด 6 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพื้นฐานนักเรียนงโยธาวิท กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพี่สอนน้อง กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดงโยธาวิทระดับชาติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 35 กิจกรรมพัฒนางโยธาวิท

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	จุดประสงค์
1	กิจกรรมพื้นฐานนักเรียนงโยธาวิท	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเรื่อง งโยธาวิท 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถฝึกการใช้ลม ฝึกการเดิน แลวเบื้องต้นได้ 3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เรื่องทฤษฎีโน้ตสากล และสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีที่บรรเลงอยู่ในงโยธาวิทตามความถนัดได้ 1 ชั้น
2	กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการใช้ลม กับเครื่องดนตรีที่เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ 2. เพื่อให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีตามลำพังได้ 3. เพื่อให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีเป็นกลุ่มได้
3	กิจกรรมพี่สอนน้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ถูกต้องตามแบบแผน 2. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องดนตรีตามต้นแบบ และแก้ไขปัญหาที่เล่นไม่ถูกต้องได้ 3. เพื่อมีบุคลากรที่มีความชำนาญในการเล่นเครื่องดนตรี
4	กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนได้จัด การแสดง (Musicianship) ความสามารถทางด้านดนตรี 2. นักเรียนมีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีและเข้าใจวรรณกรรม (Music Literature) ของบทเพลง 3. นักเรียนได้นำเทคนิคการปฏิบัติเครื่องดนตรีมาใช้ในการบรรเลงจริง

ตาราง 27 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	จุดประสงค์
5	กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเพลงที่ใช้สำหรับการประกวด 2. นักเรียนได้พัฒนาการบรรเลงตามเทคนิคของเครื่องดนตรีอย่างมีคุณภาพ 3. นักเรียนมีความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงสำหรับการประกวดอย่างมีคุณภาพ
6	กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดระดับชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีบรรเลงบทเพลงสำหรับการประกวดได้ตามแผนการซ้อมและมีคุณภาพ 2. นักเรียนได้รับความรู้จากการประกวดระดับชาติ 3. นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง จากการเข้าประกวดระดับชาติ

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพื้นฐานนักเรียนวงโยธวาทิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเรื่อง วงโยธวาทิต

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถฝึกการใช้ลม ฝึกการเดินแถวเบื้องต้นได้

3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เรื่องทฤษฎีโน้ตสากล และสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีที่บรรเลงอยู่ในวงโยธวาทิต ตามความถนัดได้ 1 ขึ้น

กิจกรรม

1. จัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะความรู้เบื้องต้น โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มเครื่องลมไม้ 2.กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3.กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ โดยมีผู้รับผิดชอบประจำกลุ่ม

2. จัดกิจกรรมโดยเน้นทักษะปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกลมเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติ การเป่ากำพวด (Mouth Piece) โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 1.กลุ่มเครื่องลมไม้ 2.กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3.กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ โดยมีผู้รับผิดชอบประจำกลุ่ม

3. จัดกิจกรรมโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง โดยมีวิธีการฝึกซ้ำๆ ฝึกบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม 1.กลุ่มเครื่องลมไม้ 2.กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3.กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ โดยมีผู้รับผิดชอบประจำกลุ่ม

ภาพประกอบ 16 กิจกรรมพื้นฐานของนักเรียนวงโยธวาทิต
ที่มา ผู้วิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ และ ประสบการณ์ตรงจากการจัดกิจกรรม
2. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติพื้นฐานเกี่ยวกับวงโยธวาทิต
3. นักเรียนมีความรู้เรื่องทฤษฎีโน้ตสากล และสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีที่บรรเลงอยู่ในวงโยธวาทิตตามความถนัดได้ 1 ชิ้น

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการใช้ลม กับเครื่องดนตรีที่เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ
2. เพื่อให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีตามลำพังได้
3. เพื่อให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีเป็นกลุ่มได้

กิจกรรม

1. จัดกิจกรรมโดยเน้นปฏิบัติจริง โดยมีแผนการฝึกดังนี้
 - การออกกำลังกาย
 - การฝึกลม
 - การ วอร์ม (Warm) กำพวด (Mouth Piece)
 - ฝึกปฏิบัติตามลำพัง- ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 1.กลุ่มเครื่องลมไม้ 2.กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3.กลุ่มเครื่องตี ประกอบจังหวะ โดยมีผู้รับผิดชอบประจำกลุ่ม เน้นการปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและมีคุณภาพ
3. กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเลิกเรียนจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.00 เป็นประจำทุกวัน

ภาพประกอบ 17 กิจกรรมฝึกซ้อมหลังเวลาเรียน
ที่มา ผู้วิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้ฝึกตามกระบวนการที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่องทุกวัน
2. นักเรียนฝึกเล่นดนตรีตามลำพังได้
3. นักเรียนฝึกเล่นดนตรีเป็นกลุ่มได้

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพี่สอนน้อง

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ถูกต้องตามแบบแผน
2. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องดนตรีตามต้นแบบ และแก้ไขปัญหาที่เล่นไม่ถูกต้องได้
3. เพื่อมีบุคลากรที่มีความชำนาญในการเล่นเครื่องดนตรี

กิจกรรม

1. ประชุมรุ่นพี่ (ศิษย์เก่าวงโยธวาทิตที่มีประสบการณ์) วางกรอบการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรี
2. จัดกิจกรรมโดยเน้นปฏิบัติจริงโดยให้รุ่นพี่สอนวิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรี และแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติเครื่องดนตรี โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 1.กลุ่มเครื่องลมไม้ 2.กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3.กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ โดยมีรุ่นพี่รับผิดชอบประจำกลุ่ม

ภาพประกอบ 18 กิจกรรมพี่สอนน้อง
ที่มา ผู้วิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีได้ถูกต้อง
2. มีบุคลากรเพียงพอต่อการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรี
3. นักเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาการเล่นเครื่องดนตรีที่ไม่ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนได้จัด การแสดง (Musicianship) ความสามารถทางด้านดนตรี
2. นักเรียนมีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีและเข้าใจวรรณกรรม (Music Literature) ของบทเพลง
3. นักเรียนได้นำเทคนิคการปฏิบัติเครื่องดนตรีมาใช้ในการบรรเลงจริง

กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนคัดเลือกบทเพลงเพื่อบรรเลงตามกิจกรรม
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 1.กลุ่มเครื่องลมไม้ 2.กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3.กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ โดยมีผู้รับผิดชอบประจำกลุ่ม
3. ฝึกซ้อมบทเพลงร่วม ครูปรับเพลงให้มีความไพเราะ นักดนตรีรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในวง
4. จัดการแสดงคอนเสิร์ต (Concert)

ภาพประกอบ 19 กิจกรรมบรรเลงคอนเสิร์ต
ที่มา ผู้วิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้จัด การแสดง (Musicianship) ความสามารถทางด้านดนตรี
2. นักเรียนมีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีและเข้าใจวรรณกรรม (Music Literature) ของบทเพลง
3. นักเรียนได้นำเทคนิคการปฏิบัติเครื่องดนตรีมาใช้ในการบรรเลงจริง

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเพลงที่ใช้สำหรับการประกวด
2. นักเรียนได้พัฒนาการบรรเลงตามเทคนิคของเครื่องดนตรีอย่างมีคุณภาพ
3. นักเรียนมีความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงสำหรับการประกวดอย่างมีคุณภาพ

กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมจัดตารางกิจกรรมเข้าค่ายฝึกซ้อมเข้มข้นก่อนการประกวด
2. จัดกิจกรรมฝึกซ้อมโดยเน้นทักษะปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ
3. การฝึกซ้อมบทเพลงสำหรับบรรเลงประกวด แบ่งออกเป็นดังนี้

- การฝึกซ้อมบทเพลงสำหรับบรรเลงประกวดเป็นกลุ่มโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 1. กลุ่มเครื่องลมไม้ 2. กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง 3. กลุ่มเครื่องตีประกอบจังหวะ โดยมีผู้รับผิดชอบประจำกลุ่ม โดยเน้นความสมดุลของเสียง (Balance) คุณภาพของเสียง (Tone Quality) ความดังเบาของเสียง (Dynamic) เทคนิคเฉพาะเครื่องดนตรี (Technique)

- การฝึกซ้อมบทเพลงสำหรับบรรเลงประกวดเป็นรวมวง โดยเน้นความสมดุลของเสียง (Balance) คุณภาพของเสียง (Tone Quality) ความดังเบาของเสียง (Dynamic) เทคนิคเฉพาะเครื่องดนตรี (Technique) การบรรเลงรวมวง (Emsemble) วรรณกรรม (Music Literature) การแสดง (Musicianship)

ภาพประกอบ 20 กิจกรรมฝึกซ้อมแบบเข้มข้นก่อนการประกวด

ที่มา ผู้วิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเพลงสำหรับการบรรเลงประกวด
2. นักเรียนบรรเลงบทเพลงสำหรับการประกวดได้อย่างมีคุณภาพ

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดระดับชาติ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนมีบรรเลงบทเพลงสำหรับการประกวดได้ตามแผนการซ้อมและมีคุณภาพเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของคณะกรรมการ
2. นักเรียนได้รับความรู้จากการประกวดระดับชาติ

3. นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง จากการเข้าประกวดระดับชาติ
กิจกรรม

1. ก่อนการประกวด 2 วัน บรรเลงบทเพลงที่ใช้ในการประกวดจริง และจัดการฝึกซ้อมการจัด
วง การเดินเข้า ออก จับเวลา ว่าเป็นไปตามระเบียบหรือไม่

2. ประชุมแก้ไขข้อบกพร่องในการบรรเลง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. เข้าร่วมการประกวดวงโยธวาทิตในระดับประเทศ โดยเน้นให้นักเรียนปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ
มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ในวง โดยคำนึงถึงความสมดุลของเสียง (Balance) คุณภาพของ
เสียง (Tone Quality) ความดังเบาของเสียง (Dynamic) เทคนิคเฉพาะเครื่องดนตรี (Technique)
การบรรเลงรวมวง (Emsemble) วรรณกรรม (Music Literature) การแสดง (Musicianship)

ภาพประกอบ 21 กิจกรรมเข้าร่วมการประกวดระดับชาติ
ที่มา ผู้วิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

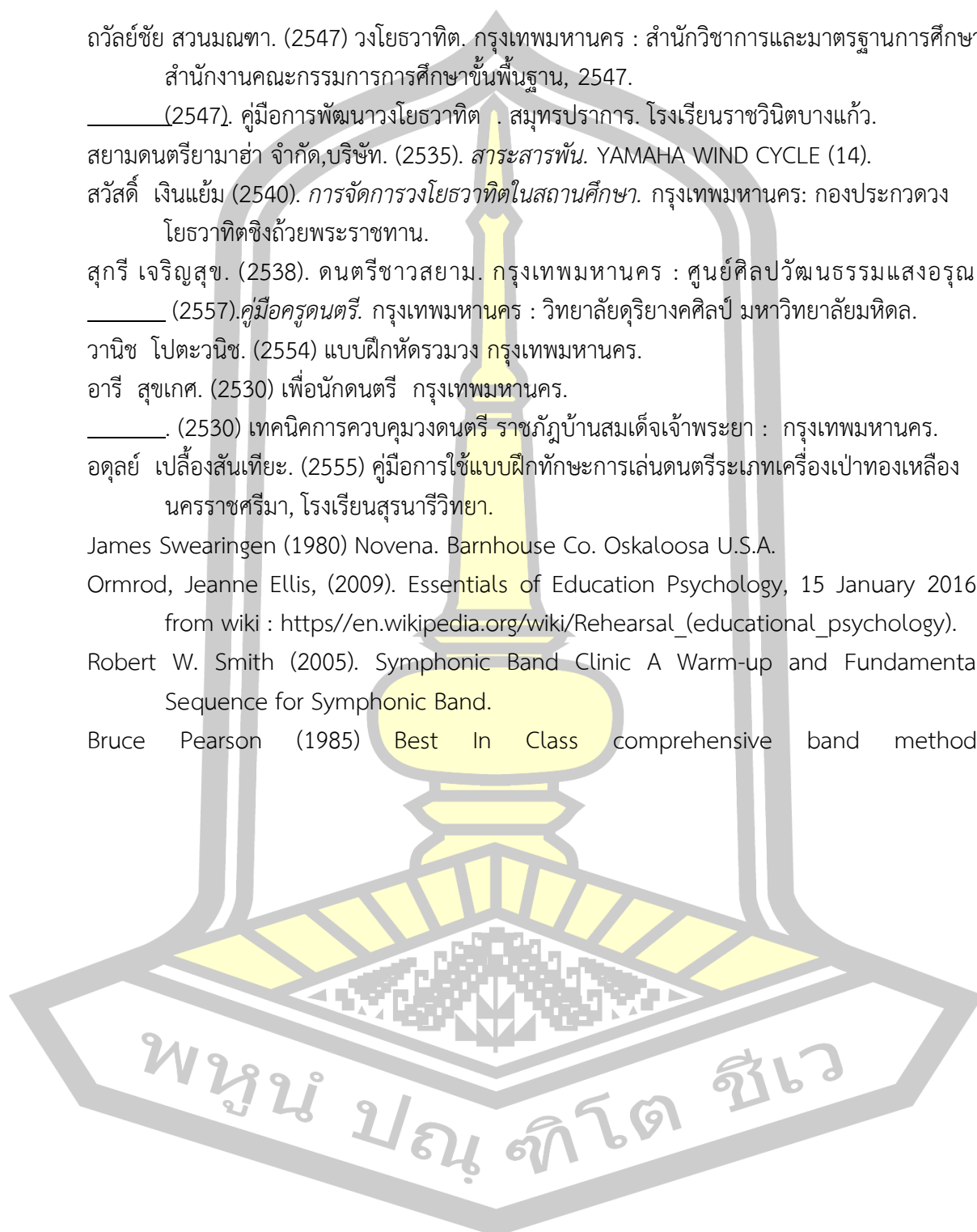
1. นักเรียนบรรเลงบทเพลงสำหรับการประกวดได้อย่างมีคุณภาพ

2. นักเรียนได้รับประสบการณ์จากการเข้าร่วมการประกวดระดับชาติ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บรรณานุกรม

- ถวัลย์ชัย สนวนมณฑา. (2547) วงโยธวาทิต. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547.
- _____ (2547). คู่มือการพัฒนางวงโยธวาทิต . สมุทรปราการ. โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว.
- สยามดนตรียามาฮา จำกัด,บริษัท. (2535). *สาระสารพัน*. YAMAHA WIND CYCLE (14).
- สวัสดิ์ เงินแย้ม (2540). *การจัดการวงโยธวาทิตในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กองประกวดวงโยธวาทิตซึ่งถวายพระราชทาน.
- สุกรี เจริญสุข. (2538). *ดนตรีชาวสยาม*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแสงอรุณ.
- _____ (2557). *คู่มือครูดนตรี*. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วานิช โปตะวานิช. (2554) *แบบฝึกหัดรวมวง* กรุงเทพมหานคร.
- อารี สุขเกศ. (2530) *เพื่อนักดนตรี* กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2530) *เทคนิคการควบคุมวงดนตรี ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา* : กรุงเทพมหานคร.
- อดุลย์ เปลื้องสันเทียะ. (2555) *คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะการเล่นดนตรีระเภทเครื่องเป่าทองเหลือง นครราชสีมา, โรงเรียนสุนารีวิทยา*.
- James Swearingen (1980) *Novena*. Barnhouse Co. Oskaloosa U.S.A.
- Ormrod, Jeanne Ellis, (2009). *Essentials of Education Psychology*, 15 January 2016, from wiki : [https://en.wikipedia.org/wiki/Rehearsal_\(educational_psychology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Rehearsal_(educational_psychology)).
- Robert W. Smith (2005). *Symphonic Band Clinic A Warm-up and Fundamental Sequence for Symphonic Band*.
- Bruce Pearson (1985) *Best In Class comprehensive band method*.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายถวัลย์ชัย สวณมณฑา
วันเกิด	7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 110/7 หมู่ 10 ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูเชี่ยวชาญ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2518 มัธยมศึกษา โรงเรียนอำนวยการวิทย พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) สาขาคณะตรีศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2526 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน พ.ศ. 2546 ศิลปะกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขามนุษยดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร พ.ศ. 2563 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาคณะตรีวิทยา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว